T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ESKİ TÜRK EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

SEHMÎ DİVANI İNCELEME, METİN, DİZİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Elif DİRİCAN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK

Ankara - 2007

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Elif Dirican'a ait "Sehmî Divanı İnceleme, Metin, Dizin" adlı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı / Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

(İmza)

Başkan……

Akademik Unvanı, Adı - Soyadı

(İmza)

Üye …….....

Akademik Unvanı, Adı - Soyadı

(Danışman)

(İmza)

Üye …….....

Akademik Unvanı, Adı - Soyadı

ÖN SÖZ

En olgun biçimine XVI. Yüzyılda erişen Divan edebiyatı, XVII. Yüzyılın özellikle ilk yarısında edebî türlerinin çeşitliliği ve edebî eser sayılarının çokluğu ile dikkat çekicidir. Biz de bu çalışmamızda XVI. Yüzyılın sonlarında ve XVII. Yüzyılın ilk yarısında yaşamış olan Sehmî'nin Divanı'nı, edebî şahsiyetini ve hayatını gün ışığına çıkarmayı amaçladık.

Türkiye kütüphanelerinin kataloglarını incelememiz sonucunda divanın Süleymaniye Kütüphanesi, Hüsrev Paşa, nr: 538'de kayıtlı bulunan bir nüshasına ulaştık ve çalışmamızı bu nüsha üzerinden yaptık. Divanın başka bir nüshasına rastlayamadık. Bu durum işimizi epeyce zorlaştırdı. Divan'ın bazı yerlerinin silinmiş olması nedeniyle bazı beyitlerin bir kısmı veya tamamı okunamadı. Bunlar dipnotlarda belirtildi.

Divan metni oluşturulurken elimizdeki nüshanın sıralamasına sadık kalmaya çalıştık. Ancak Divan'ın sayfa kenarlarında da gazellerin mevcut olması ve yer sıkıntısından dolayı beyit sonlarındaki harf sıralamasına göre dizilen gazeller, sık sık sonraki sayfaların kenarlarına yazılmış. Biz bu gazelleri yine harf sıralamasına göre düzenledik ve yaptığımız değişiklikleri dipnotlarla belirttik.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde şairin hayatı, edebî şahsiyeti ve eserleri üzerinde durduk. Edebî şahsiyeti bölümünü şiiri ve şairliği hakkındaki görüşleri, dil ve üslup, Divan'da tespit edilen atasözü ve deyimler başlıkları altında inceledik. İkinci bölümde Divan'ın şekil ve muhtevâ özelliklerini, nazım şekilleri, vezin, kafiye ve redif başlıklarıyla ele aldık. Üçüncü bölüm Sehmi Divanı transkripsiyonlu metnidir.

Çalışmalarım esnasında bana yol gösteren, çalışmayı baştan sona tek tek okuyarak değerlendiren sayın hocam Doç. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'a teşekkürü bir borç bilirim.

Elif DİRİCAN

2007

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ i
İÇİNDEKİLER ii
KISALTMALAR v

I. BÖLÜM
SEHMÎ'NİN HAYATI, ŞAHSİYETİ VE ESERLERİ

A.HAYATI 1
1. Adı ve Mahlası 1
2. Doğum Yeri ve Tarihi 1
3. Öğrenimi 2
4. Mesleği 2
5. Şairin Hayatına Ait Diğer Bilgiler 3
6. Ölümü 4
B. EDEBÎ ŞAHSİYETİ 5
1. Şairin Kendi Şiiri Hakkındaki Görüşleri 7
2. Sehmî'de Dil ve Üslûp 9
C. ESERLERİ 11
1. Divan 11
2. Manzum Kırk Hadis Tercemesi 12
3. Bursa'da Medfÿn Evliyâ-yı Kiramın Menâkıbnâmesi 14
4. Câm-ı Gîtî-nümâ 14

II. BÖLÜM
SEHMÎ DİVANI'NIN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

A. Divanın Şekil Özellikleri 15
1. Nazım Şekilleri 15
1. 1. Kaside 15

1. 2. Gazel 16
1. 3. Kıt'a 19
1. 5. Murabba 20
1. 6. Muhammes 21
1. 7. Müseddes 21
2. Vezin 21
3. Kafiye ve Redif 24
B. Divanın Muhtevasında Dikkati Çeken Özellikler 27
1. Rint, Zahit ve Tasavvuf 27
2. Âşık – Sevgili , Âşık – Rakip İlişkileri 30
3. Şahıslar 33
3. 1. Hükümdarlar 33
3. 2. Diğer devlet erkanı 34
3. 3. Peygamberler ve dinî şahsiyetler 34
3. 4. Meşhur şahsiyetler ve efsanevi kahramanlar 38
4. Gezegenler 41
SONUÇ 42
KAYNAKÇA 44

III. BÖLÜM
SEHMÎ DİVANI METİN

METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL 47
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ 48
SEHMÎ DİVANI 50
Kasideler 51
Gazeller 125
Kıt'alar 189
Musammatlar 200
Murabba 201
Muhammes 202

Müseddes 203
DİZİN 205
ÖZET 260
ABSTRACT 261

KISALTMALAR

a.g.e. : Adı geçen eser
A.Ü. : Ankara Üniversitesi
AKM. : Atatürk Kültür Merkezi
Ans. : Ansiklopedi
bkz. : Bakınız
Böl. : Bölümü
C. : Cilt
D.İ.Y. : Diyanet İşleri Yayınları
DTCF : Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Ed. : Edebiyat
Fak. : Fakülte
Fen-Ed. : Fen-Edebiyat
G. : Gazel
GÜSBE : Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
h. : Hicrî
Haz. : Hazırlayan
Hz. : Hazreti
K. : Kaside
Kt. : Kıt'a
Ktp. : Kütüphane / Kitaplık
m. : Milâdî
MEB. : Millî Eğitim Bakanlığı
Mh. : Muhammes
Mr. : Murabba
Ms. : Müseddes
nr. : Numero
öl. : Ölümü
s. : Sayfa
S. : Sayı
T. : Tarih

Ty. : Yayın Tarihi Yok
TDK : Türk Dil Kurumu
TDV : Türk Diyanet Vakfı
TTK. : Türk Tarih Kurumu
vd. : Ve Diğerleri
Yay. : Yayını

I. BÖLÜM
SEHMÎ'NİN HAYATI, ŞAHSİYETİ VE ESERLERİ

A. SEHMÎ'NİN HAYATI

1. Adı ve Mahlası

Şairin adı kaynaklarda "Ahmed Çelebi"[1], "Ahmed Sehmi Çelebi"[2], "Sehmî Mehmed Çelebi"[3], bazılarında ise "Mehmed Çelebi"[4] olarak geçer. Kendi yazdığı "Kırk Hadis"inde adını "Mehmet Sehmî" olarak belirtir. Şiirlerinde mahlas olarak "Sehmî"yi kullanır. Sehmî kelimesinin kökü olan "sehm" kelimesi, Arapçada ok, yay, hisse, pay, eğrilik payı; Farsçada korku, dehşet anlamlarına gelir. Bu mahlasın kendisine kim tarafından verildiği bilinmemektedir.

2. Doğum Yeri ve Tarihi

Sehmî'nin doğum tarihine hiçbir kaynakta rastlanılmamıştır. Çivizâde Mehmet Efendi'nin Şeyhülislamlığı döneminde (1581-1587) ona kasîde yazması ve ondan ders alması XVI. yüzyılın ikinci yarısında yaşadığını, ölüm tarihi (1645) ise XVII. yüzyılda yaşadığını gösteriyor.

Doğum yeri tüm kaynaklarda "Bursa" olarak geçer.

---

[1] Şeyhî Mehmed Efendi, Şakâyık-ı Nu'mâniye ve Zeylleri, Vekâyiü'l-Fudalâ 1, Haz. Abdülkadir Özcan, Çağrı Yay., İstanbul, 1989; İsmail Beliğ, Nuhbetü'l- Âsâr li-Zeyl-i Zübtedü'l- Eşâr, Haz. Abdülkerim Abdülkâdiroğlu, A.K.M. Yay., 1999, s.173

[2] Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî, Divan Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri, İnehan-zâde Mehmed Nâil Sâbık Hemedan Konsolosu, 31 Mart 1949, C.1, s.475

[3] Bursalı Mehmed Tâhir, Osmanlı Müellifleri, Haz. A. Fikri Yavuz, İsmail Ozon, İstanbul, 1972, C. 2, s. 229

[4] İsmail Beliğ, Güldeste-i Riyâz-ı İrfan ve Vefayât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân, (Haz. Abdülkerim Abdülkadiroğlu) , Ankara, 1998, s. 476; Nâil Tuman, a.g.e.,s. 457

3. Öğrenimi

Sehmî'nin öğrenimine nerede nasıl başladığına dair bir bilgi bulunmamakla birlikte Çivizade'den[5] ders aldığını bazı kaynaklardan[6] öğreniyoruz.15. kasidesinin başında bulunan " Veliü'n-niʿam Çivi-zāde Efendi cenablarına esnā-yı mülāzemetde berdāşte olundu" sözlerinden de onun Çivizade'nin öğrencisi olduğunu anlıyoruz.

4. Mesleği

Kaynaklarda geçen "Çivi-zāde Efendi'den mülāzemetle kām-revā olup sālik-i tarīk-i ḳażā olmuştur"[7] ve "Çivi-zāde'den baʿde'l-ikmal sülūk-ı ḳażāya sālik olmuştur."[8] ifadelerinden Sehmî'nin Çivizade'den ders alarak kadı olduğunu anlıyoruz. Aşağıdaki beyitte bu mesleğe hemen başlayamadığı, hatta kadılık umarken bazı sıkıntılarla karşılaştığını şöyle söylüyor:

Ḳażā ümmīdine geldim ḳażāya uġradum ammā
Hümā-yı ʿaḳlı itdüm beste-i dām-ı perīşānī

K. 21/16

Bir başka beyitte de adaletli bir kadı olduğunu söylemektedir:

Ḳāżī-i ʿadl-kiş ü felek-mesned ü Cem-cāh
Bezl-i kef-i ihsānı ile cerb-i zebānuz

K. 18/15

5. Şairin Hayatına Ait Diğer Bilgiler

Şairin hayatıyla ilgili bilgiler çok yetersiz olması sebebiyle, şiirlerinden tespit ettiğimiz bilgileri sunacağız. Sehmî kendisine yüksek memuriyetler

---

[5] Çivizade Mehmet Efendi, Çivizade Muhyiddin Efendi'nin oğlu olup 1614'te kadılığa geçerek Şam, Mısır, Galata, Bursa, Edirne, İstanbul kadılıklarında; Anadolu ve Rumeli Kazaskerliklerinde bulunduktan sonra 1648 yılında görevinden ayrıldı. 1651'de vefat etti. (İslam Ansiklopedisi, C. 8, s. 349)

[6] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e., s. 229; İsmail Beliğ, Güldeste…, s. 476

[7] İsmail Beliğ, Güldeste …,s. 476

[8] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e., s. 229

verilmesini daha yüksek bir hayat düzeyine erişmeyi beklemiş; fakat erişememiştir. Bunun sonucunda kırılmış ve karamsar bir bakış açısına düşmüştür. Hayatta umduğunu bulamayan şair sık sık kötü talihinden, değerinin bilinmediğinden, emeğinin karşılığını alamadığından yakınmış, düşmanlarının olduğu düşüncesine kapılmıştır.

İki yıl muttaṣıl ġurbette ser-gerdān u ḫayrānam

İrişdürdüm firāz u dāmene çāk-i girībānı

K.21/25

Bu beyitte Sehmî'nin iki yıl gurbette olduğundan bahsedilmiştir. Fakat bu gurbetin neresi olduğunu ve daha sonra ne kadar sürdüğünü bilemiyoruz. Burada epeyce maddî ve manevî sıkıntılar çektiği, üstelik onun bu haliyle kimsenin ilgilenmediği de aşağıdaki beyitte belirtilmiştir:

Bilür yoḳ ḥāl-i zārumdan ḫaber aʿlā vü ednāda

Ṣorar yoḳ kimden eylersün diyü feryād u efġānı

K.21/26

Sehmî, gurbette sıkıntı çektiğini, ekmek parasını zor kazandığını; fakat bazı kişilerin bunu dahi elinden almaya çalıştıklarını aşağıdaki beyitlerde anlatmıştır:

Olurken beş yıl ol faẓlum olan manṣıbına rāżī

Żarūretten bilürken cānuma mest bir dilim nānı

K.21/20

Anı daḫı aşup destümden almak ḳaṣduñ eylerler

Bir iki çīre-dest ü ḫīre-dil ġul-i beyābānī

K.21/21

IV. Murat'a yazdığı kasidesinde de Sehmî, yıllardır ümitsiz dertlerin vadisinde, susamış şekilde döndüğünü; fakat istediği memuriyete ulaşamadığını belirtmiştir:

Nice yıl teşne-gerd-i vādī-i pür-derd-i ḫırmānam

Teberrür manṣıb-ı meʿmūle itmez ıḳtırān üzre

K.1/45

Aşağıdaki beyitte ise kaleminin sesinin Davud'un sedasını değersizleştirecek kadar kuvvetli olduğunu ama talihi olmadığı için hak ettiği sadayı getiremediğini söylemiştir:

Nevā-yı kilk-i Sehmī naġme-i Dāvūdı süst itdi

Ne ṭāliʿ dür bu kim āfāḳa o deñlü ṣadā virmez

G. 44/5

6. Ölümü

Sehmî, Bursa'da vefât etmiştir. Şeyhî[9], Müstakim-zâde[10], Safâî [11], Bursalı Mehmed Tahir[12], Nâil Tuman[13] ve İsmâil Beliğ[14] Sehmî'nin ölüm târihini h.1055 olarak vermişlerdir.

Bursalı Mehmed Tahir, onun ölümünü ve kabrini, "1055 tarihinde Bursa'da vefât ederek Hünkâr Köşkü civarındaki Temenna denilen maḳbereye defnedildi."[15] sözleriyle; İsmail Beliğ ise "1055 tarihinde Sehmî ḥayatı dest-i ecelde ḳavs-i ḳażādan per-tāb edüp Temennâ ḳurbunda olan mezaristanda sürûḫ-ı ḳarîb-i resîde-i nişâne-i seng-i ser-menzîl-i ḳabr oldu."[16] sözleriyle kaydetmişlerdir.

---

[9] Şeyhî, a.g.e., s. 173
[10] Müstakim-zâde Süleyman Sâdedin, Mecelletü'n-Nisab Fi'n-Nisbi ve'l-Künâ ve'l-Elkâb, Kültür Bakanlığı Yay., Tıpkı Basım, Ankara, 2000,s. 263
[11] Mustafa Safâî Efendi, Tezkire-i Safâî; Nuhbetü'l-Âsâr min Fevâidi'l-Eşâr, İnceleme, Metin, İndeks, Haz. Pervin Çapan, AKM Başkanlığı Yay., Ankara, 2005, s. 355
[12] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e., s. 229
[13] Nâil Tuman, a.g.e., s. 457
[14] İsmâil Beliğ, Güldeste… ,s. 476
[15] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e.,s. 229

[16] İsmail Beliğ,Güldeste … , s. 476

Nail Tuman ise Sehmî'nin ölüm tarihini hem hicrî hem milâdî olarak vermiş, yattığı kabristanı da şu sözlerle belirtmiştir: " … Vefatı h. 1055, m. 1645. Bursa'da Temenna mahallesi ḳurbundaki ḳabristanda medfundur."[17]. Şeyhî diğerlerinden farklı olarak onun, " h.1055 senesi ḥudûdunda"[18] vefat olduğunu kaydeder.

Tüm bu yazılanlar birbiriyle hiçbir şekilde çelişmeyen, birbirini tamamlayan sözlerdir. O halde tüm kaynaklardaki bilginin toplamı; Sehmî'nin h. 1055 senesi sonunda, m. 1645 yılında; Bursa'da vefât edip, Temennâ mahallesindeki kabristana defnedildiğidir.

B. EDEBÎ ŞAHSİYETİ

XVII. yüzyıl, sanatın ve edebiyatın en gelişmiş devridir. Osmanlı Devleti'nin içte ve dıştaki başarısızlıklarına karşın edebî hayat bu yüzyılda en olgun ve en yüksek devresine ulaşmıştır. Hemen bütün edebî türlerde en büyük şairler, sanatçılar bu yüzyılda yaşamışlardır. (İpekten, 2000: 20). Bu yüzyıl, Türk edebiyatının hemen her dalında olduğu gibi şiirde de en gelişmiş yüzyılıdır. Bu devir şairlerinin üslûbu genel olarak ince ve naziktir. Yabancı kelime ve uzun tamlamalar çok kullanılmıştır. Sözün güzelliği yanında anlamda derinlik ve hayallerde genişlik aranmıştır. Mübalâğa, tezad ve telmih en çok kullanılan edebî sanatlardır. (İpekten, 1999: 60)

Sehmî'nin edebî şahsiyetine bazı kaynaklar hiç değinmezken, edebî kişiliğini Tezkire-i Safâî, " Evāil-i hālinde taḥṣīl-i maʿārif etmekle ʿaṣrın şuarāsından olup"[19]; Osmanlı Müellifleri " Fużalā-yı şuʿarādan bir zāt olup… ʿulūm-ı resmiyeyi Çivi-zāde'den bade'l-iḳmal sülûk-ı ḳażâya sālik olmuştu."[20] ; Güldeste-i Riyâz-ı İrfan ise "Gencīne-i maʿārifden… Ḥakka ki kemān-ı tabʿ-ı

[17] Nâil Tuman, a.g.e., s. 457
[18] Şeyhî, a.g.e., s. 173
[19] Mustafa Safâî Efendi, a.g.e., s. 355

[20] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e., s. 229

belāġat-iḫtişāşından ḫalāş bulan tīr-i nazmı tāze-zebān, dürüst, ʿayarı rast-rev, nişāne-i ḳabūl-i erbāb-ı ʿirfān olup, ilm ü maʿarifetden sehm oku ve hazz-ı vāfir sahibi bī-gümāndır."[21] sözleriyle ifade eder.

Safâî, onun ilim tahsil etmekle asrın şairlerinden olduğunu, Mehmed Tahir, şairlerin faziletlilerinden olduğunu ve Çivi-zade'nin öğrencisi olduğunu vurgulamışlardır. Bu konuda en geniş bilgiyi Güldeste-i Riyâz-ı İrfan'da görüyoruz. İsmail Beliğ; Sehmî'nin ilim hazinesinden olduğunu, belâgat ilmini tamamen öğrendiğini, yeni tarz şiirin kılıcı olduğunu, dürüst, ayarı doğru ve ilim sahipleri tarafından kabul edildiğini, çok zevk sahibi bir şâir olduğunu söylemiştir.

Tezkire sahipleri Sehmî'yi; "ḳużāt-ı ẕevi'l-iḫtirāmdan "[22], "asruñ şuarāsından"[23], "fużalā-yı şuarādan"[24], "gencīne-i maʿārifden"[25], "tīr-i naẓm-ı tāze-zebān"[26], "nişāne-i ḳabūl-i erbāb-ı ʿirfān"[27], "ḥazẓ-ı vāfir ṣāhibi"[28] gibi sıfatlarla tanıtırlarken, Sehmi de kendini; "nuṭḳ-ı İsī-i muʿciz-edā"[29], "tabʿ-ı sihr-ārā"[30], "mālik-i mülk-i ġam"[31], "pür-feyż-i esrār"[32], "ṭabʿ-ı suḫan-perdāz"[33], " raʿd-ı fażl-ı ʿirfān"[34], "dest-i hüner"[35], "pīr-i mugān"[36], "Sehmī-i pākize-güftār", "sadef-i bahr-i hüner"[37], "şah-süvār-ı ʿarṣa-i fażl u belāġāt"[38] gibi sıfatlarla tanıtmıştır.

[21] İsmail Beliğ, Güldeste … , s. 476
[22] İsmail Beliğ, Nuhbetü'l- Âsâr …, s.173
[23] Safâî, a.g.e., s. 211
[24] Bursalı Mehmed Tahir. a.g.e., s.229
[25] İsmail Beliğ, Güldeste …, s.476
[26] İsmail Beliğ, Güldeste …, s.476
[27] İsmail Beliğ, Güldeste …, s.476
[28] İsmail Beliğ, Güldeste …, s.476
[29] Sehmî Divanı, G. 21/15.
[30] Sehmî Divanı, G. 26/5.
[31] Sehmî Divanı, G. 32/5.
[32] Sehmî Divanı, G. 41/5.
[33] Sehmî Divanı, G. 63/6.
[34] Sehmî Divanı, K. 5/25.
[35] Sehmî Divanı, K. 17/22.
[36] Sehmî Divanı, K. 17/3
[37] Sehmî Divanı, G. 16/5.
[38] Sehmî Divanı, G. 17/4.

Tezkireler Sehmî'nin ilmî kişiliğine, belâgat konusundaki ustalığına değinirken, Sehmî de şiirlerinde kendisini hüner denizinin incisi, temiz söyleyişli, belâgat ve erdem arsasının şah-süvarı olarak görmüştür.

Ben şeh-süvār-ı ʿarṣa-i faż̇l u belāġatem

ʿAdā semend-i ṭabʿum önüñde piyādedür

G. 30/4

1. Şâirin Kendi Şiiri Hakkındaki Düşünceleri

Şair, gazel beyitlerinde âşıkane, rindane, sofiyane, zâhidane, hakîmane duygu ve düşüncelere yer verdiği gibi, şiir, şair ve sanat üzerine eleştiri ve değerlendirmeler yapar. Bu türlü düşüncelere gazellerin genellikle makta beyitlerinde rastlanır. (Dilçin, 1986: 120)

Şairlerin kendi şiirleri hakkındaki görüşlerine daha çok kasidelerinin fahriye bölümlerinde rastlanır. Divan edebiyatı geleneğinde fahriye bölümünde şair kendini överken daha ziyade şiirdeki kudreti, tab'ı, nazmı, inşası, kalemi, sözde kendisine nazir olamayacağı gibi hususiyetleri dile getirir ve kimisinde de belli şahsiyetleri hedef alarak yerer. Bu vesileyle şair bu bölümde birtakım isimler zikreder. Bu isimler genellikle şairin kendini kıyaslamak ve çoğu zaman onlardan üstün görmek, kimi zaman da onları yermek vesilesiyle anılmıştır. (İsen, 2002: 210)

Sehmî de kasidelerinde fahriye bölümlerini hemen hemen hiç ihmal etmemiş, hatta pek çok şaire göre fazla kullanmıştır. Fahriye bölümlerinde kendi tarzını övmüş, Selman ile boy ölçüşmüş, rakiplerini küçümsemiştir. Aşağıdaki beyitte kaleminin cızırtısıyla Hz. İsa'nın sözlerini bir tutmuştur.

Sehmī̇ ṣarī̇r-i ḫāmemüze gūş-ı dil ṭutan

Ammā nuṭḳ-ı ʿĪsī̇-i muʿciz-edā bulur

G. 34/5

Aşağıdaki beyitte ise Selman ile boy ölçüşmektedir:

Sehmiyā baş indürür ṭabʿ-ı suḫan-perdāzuña

Eyleseñ fenn-i belāġat içre Selmān ile baḥş

G. 7/6

Belâgat ilminde Selman ile bahse girsen, senin düzgün söyleyişine "baş indirir", diyerek belâgatini övmüştür. Aşağıdaki beyitte ise şâir, Selman'ın kendisine âşık diye hürmet ederek eteğine yüz sürdüğünü hayal eder:

Resm-i iḥyā saña dil-dāde deyu taʿ zīmen

Yüz sürer dāmen-i enfāsıma rūḥ-ı Selmān

K. 10/29

Şair, kendi gibi söyleyebilecek kimsenin olamayacağını düşünüp meydan okumuştur:

Benüm daʿvā-yı faż̇l u ḳadr-ı z̤āta iltifātum yoḳ

Eger var ise emṣālüm sürüp her semte iḥdārı

K. 15/3

Sehmî, şiirlerinin çok güzel olduğunu; ancak herkesçe şiirinin değerinin bilinmediğini, Hassan'ın onu anlayabileceğini söylemiştir. Bu düşüncesini aşağıdaki beyitte dile getirmiştir:

Sehmiyā şīve-i eşʿāruñı herkes bilmez

Ṭarz-ı Ḥassan yine erbāb-ı dil iz̤ʿān eyler

G. 25/5

Sehmî, kendisini belâgat konusunda oldukça usta görmektedir. Aşağıdaki beyitte kendisini belâgat meydanının şehsüvarı olarak görmektedir:

Ben şeh-süvār-ı ʿarṣa-i faż̇l u belāġatem

ʿAdā semend-i ṭabʿum önüñde piyādedür

G. 30/4

Aşağıdaki beyitte yine kaleminin belagatli olduğunu söylemektedir.

İdelü nāmuñu tevḳiʿ-i menāşir-i kemāl

Ṣaldı āfāḳa ṣadā kilk-i belāġat-ʿünvān

K. 10/28

2. Sehmî'de Dil ve Üslup

Sehmî muhayyilesi güçlü şâirlerimizdendir. Hayal unsurlarını çok fazla kullanması, söyleyeceğini sembollerle anlatmaya çalışması, soyut anlamlı kelimeleri çok kullanması beyitlerinin anlaşılmasını zorlaştırmıştır. Arapça ve Farsça kelimeleri çokça kullanmış; üçlü, dörtlü hatta beşli zincirleme tamlamalar halinde bu kelimeleri birleştirmiştir. Bu tamlamalar onun şiirinin anlaşılmasında zorluk yaratmıştır. Yani XVII. yüzyıl divan şiirinde etkisini gösteren Sebk-i Hindî akımının özelliklerinden olan mana inceliği, zincirleme tamlamalar, Arapça ve Farsça kelimelerin sık kullanılması Sehmî'nin şiirlerinde de dikkati çekmektedir. Aşağıdaki beyitler uzun tamlamalara verilmiş örneklerdir.

Resm-i ḳaddi mi irse ser-i ḳadr-i sifāle

Revnaḳ-şiken-i debdebe-i cām-ı Cem eyler

K. 13/7

Nigāristān-ı faẓla ṣorup dil-keş-i dilden Sehmī

Nişān-ı pāy-ı kilk-i muʿciz-edā-yı füsūnumdur

G. 16/5

Neş'e-i himmet-i kām-ı heves-i zāhidden

Beẕl ider cilve-i ḫūbān hezār-ı istiḳbāl

K. 12/2

Yüz ursa n'ola pāyine eṣnāf-ı meʿānī

Kuṭb-ı felek-i vāʿiẓ-i ilhām-ı beyāndır

K.14/2

Sehmî atasözlerini ve deyimleri oldukça az kullanmıştır.

Sehmî'nin beyitlerinde geçen bazı sözlerin atasözü mü, hikmetli sözlerden mi yoksa kelâm-ı kibardan vecizler mi olduğunu pek kestiremiyoruz ama bunlar atasözü olup da zamanla unutulmuş sözler de olabilir. Bu konuda elimizdeki malzeme aşağıdaki beyitlerden ibarettir.

Fürḳat itmez ber-ṭaraf dilden recā-yı vuṣlatı

Münḳatıʿ olmaz ümīd ʿāḳıbet-i bīmārdan

G. 64/3

Yukarıdaki beyit "Çıkmadık candan ümit kesilmez." atasözünü hatırlatır.

Ẕikr-i laʿlüñ arturur şerm-i dil-i dīvāneyi

Gerçi dirler ẕevḳ-i mey refʿ-i ḥicāba çāredür

G. 26/2

Yukarıdaki beytin ikinci mısraının atasözü olup olmadığı şüphelidir. Yapı olarak ve beyitte geçiş şekliyle atasözünü anımsatsa da kesin değildir. Anlam olarak, utanmayı kaldırmanın çaresi mey zevkidir, der. Aşağıdaki beyitte ise sır vermemek gerektiğini ve verilen sırrın iyi muhafaza edilmesi gerektiğini söylemiştir. Bu söz atasözünden ziyade hikmetli sözlere benzemektedir.

Naḳdüne dest-i taʿarruż ṣuñmasun bād-ı riyā

Sırruñu sükkāna dime dirse ṭut hem-ḫāneveş

G. 49 3

Sehmî'nin şiirlerinde tespit edebildiğimiz deyimleri aşağıya sıraladık.

El al- : K. 16/28

Elin tut- : K. 7/33

Hāk yeksan ol- : G. 17/5

Kendini kurtar- : G. 37/1

Safa yüzü görme-: G. 53/4
Yoldan ko- : G. 6/3
Yüz çevir- : G. 3/3

C. ESERLERİ

1. Divan

Sehmî'nin Süleymaniye Kütüphanesi, Hüsrev Paşa, nr: 538'de kayıtlı bir yazma nüshası vardır. Toplam 61 varak olan bu nüshanın ilk 39 varağı Sehmî Divanı'dır. 40-52 varakları arasında toplam 13 adet biri manzum 13'ü mensur tarih, 53-58 varakları arasında Sehmî'nin Manzum Hadis-i Erbain Tercemesi bulunur. 59. varakta Süleymaniye Kütüphanesi'nin damgası vardır. 60 ve 61. sayfalarda 54 beyitten oluşan bir mesnevi vardır fakat bu mesnevinin Sehmî'ye ait olup olmadığı bilinmemektedir.

Nüsha, talik yazıyla yazılmış, arkası ve kenarları meşin, üsrü ebri kâğıt kaplı ve miklepli, kırmızı v esiyah mürekkeple, abadî taklidi kâğıtla ciltlenmiştir. Divan,

Ṣenā farż itdi fermān-ı ḳader kilk-i beyān üzre
Ṣebāt-ı devlet-i ṣāhib-ḳırān-ı ḫurde-dān üzre

beyti ile başlayıp,

Sehmī gibi peyveste degil kārıma tedbīr
Taḳdīre virüp ḫüsn-i irādet-i rıżāyım

beyti ile tamamlanmaktadır. 58. yaprakta Hüsrev Paşa vakıf mührü, başında Mustafa Sıdkî mührü basılıdır.

Bu nüshanın haricinde tezkirelerde 1 gazel, 1 kıt'a ve 1 mısraa ulaşılmıştır. Bu şiirlere nazım şekilleri bölümünde yer verilmiştir. Çalışmamız Divan üzerine olduğu için ileriki bölümlerde ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

2. Manzum Kırk Hadis Tercemesi

Eser Süleymaniye Kütüphanesi Hüsrev Paşa 538'de kayıtlı olan Sehmî Divanı'nın da bulunduğu nüshanın 53.-58. varakları arasında mevcuttur.

Sehmî'nin Manzum Hadis-i Erbain Tercemesi sadece Osmanlı Müellifleri'nde[39] kayıtlıdır. Abdülkadir Karahan ise; "Sehî[40] Mehmed Çelebi'nin manzum bir Hadis-i erbain tercemesi bulunduğu mukayyed ise de, nüshasına rastlamamış olmak hasebiyle, herhangi bir mütalaa dermeyan etmek imkânından şimdilik mahrumuz. (1991: 239)." ifadelerini kullanmıştır.

Kırk Hadis'in başında mensur bir dibace bulunmaktadır. Dibaceye sonsuz şükürle başlamış, kusurları için tövbe etmiş, Hz. Muhammed'e salât u selam getirmiş ve iki beyitle Hz. Muhammed'i övmüştür. Dibacenin ilerleyen bölümlerinde Kırk Hadisi yazma sebebi olarak, hemen bütün hadis-i erbain kitapları mukaddimelerinde rastlanılan aşağıdaki hadisi göstermiştir:

"Ümmetim için kırk hadis hıfzeden kıyamet günü şefaatçilerle ve şehitlerledir."

Hadis tercümelerinin asıllarının yerini tutamayacağından, anlamlarında oluşabilecek daralmalardan dolayı hadislerin Arapça asıllarını vermeyi uygun bulduğunu belirttikten sonra, her hadisi bir kıt'ada nazm olarak eda ettiğini ve her kıt'ayı bir hilye ile süslediğini bildirmiştir.

Her kıt'ada bir hadis işleyen Sehmî, bir mısraı hadisin Arapça orjinaline, bir mısraı hilyeye ve iki mısraı hadisin kısa izahına ayırmıştır.

Hadisleri neye göre seçtiğini belirtmemiştir, fakat Kırk Hadis'i incelendiğinde halk arasında genellikle bilinen kısa ve hıfzı kolay hadislerden seçildiği görülmüştür. Hadisler tek bir konu etrafında toplanmamış, genel olarak sosyal ve ahlakî hayat konularında söylenmiş, yalan, açgözlülük, oburluk, riya, içki, yaşlılık, gözdeğmesi, harp, ilim ve lisan öğrenmenin önemi gibi konularda hadisler tercih edilmiştir.

---

[39] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e. , s. 229
[40] Bazı kaynaklarda bu isimle kayıtlıdır.

Manzum Kırk Hadis'in yazımında aruz vezninin kısa kalıpları kullanılmıştır. Kullanılan kalıpların sayı ve yüzdelik oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	SAYI	YÜZDE
REMEL BAHRİ	26	%65
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	11	%27,5
feʿilātün feʿilātün feʿilün	14	%35
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	1	%2,5
REZEC BAHRİ	3	%7,5
müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün	3	%7,5
HEZEC BAHRİ	9	%22,5
mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlün feūlün	1	%2,5
mefāʿīlün mefāʿīlün feūlün	8	%20
HAFİF BAHRİ	2	%5
feʿilātün mefāʿīlün feʿilün	2	%5

3. Bursa'da Medfun Olan Evliya-yı Kiramın Menakıbı

Güldeste-i Riyaz-ı İrfan'da yer alan "Bursa'da medfūn olan evliyā-yı kirāmın menākıb-ı aliyyelerini müştemil bir mecmua-i fesāhat intisābı…[41]" ve Osmanlı Müellifleri'nde yer alan "Bursa'da medfūn olan evliyā-yı kirāmın menākıb-ı aliyyelerini havî mecmuāsı…[42]" ifadelerinden, Sehmî'nin, Bursa'da defn edilmiş evliyaların menkıbelerini anlatan bir eserinin olduğu anlaşılır. Fakat bu eserin yeri hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

[41] İsmail Beliğ, Güldeste … ,s. 476
[42] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e. , s.229

4. Câm-ı Gîtî-nümâ

Sehmî'nin, Câm-ı Gîtî-nümâ kitabının adı Osmanlı Müellifleri'nde[43] "Câm-ı Gîtî-nümâ isminde kıymetdar bir eseriyle…" şeklinde geçer. Diğer kaynaklarda bu kitap hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

[43] Bursalı Mehmed Tahir, a.g.e. , s.229

II. BÖLÜM
SEHMÎ DİVANI'NIN ŞEKİL VE MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

A. DİVANIN ŞEKİL ÖZELLİKLERi

1. Nazım Şekilleri

Divanda 21 kaside, 90 gazel, 9 tarih, 4 kıt'a, 1 murabba, 1 muhammes, 1 müseddes vardır.

1.1. Kaside

Sehmî Divanı'nda 21 kaside vardır. 19 tanesi methiye türünde yazılmıştır. Kasidelerin ilki Sultan IV. Murat'a, 18'i diğer devlet erkanına yazılmıştır.

Tevhid ve münacat türünde hiç kaside bulunmamaktadır, ancak naèt türünde iki şiir bulunmaktadır. Bunlardan ilki beş beyitlidir. Gazel nazım şekliyle yazılmış olan naèt divanda kasidelerin arasında bulunduğu için kasidelerle birlikte değerlendirilmiştir. İkinci naèt divanda yedinci sırad bulunur ve kaside nazım şekliyle yazılmıştır.

Kasidelerin kafiye ve rediflerine bakıldığında; yedi kasidede sadece kafiye, 14 kasidede hem kafiye hem redif kullanıldığı görülür.

Sehmî kasidelerinde üç ayrı vezin kullanılmıştır. Bunların çoğunluğu Hezec bahridir. Vezin kalıplarının sayısı ve yüzdelik oranları aşağıda belirtildi.

	SAYI	YÜZDE
REMEL BAHRİ	8	% 38

feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün	8	% 38
HEZEC BAHRİ	13	% 62
mefāʿ īlün mefāʿ īlün mefāʿ īlün mefāʿ īlün	8	% 38
mefʿ ūlü mefāʿ īlü mefāʿ īlü feūlün	5	% 24

1.2. Gazel

Divanda 90 gazel yer almaktadır. Ancak Şeyhî'nin Şakayık-ı Numaniye[44] adlı eserinde Sehmî'nin şiirlerine verdiği gazel örneklerinden birisi elimizdeki nüshada yer almamaktadır. Bu gazel şöyledir:

(mefʿ ūlü mefāʿ īlü mefāʿ īlü feʿ ūlün)

Āṣār-ı bahar irdi gül güle düşdi
Ẕevḳ-i naġm-ı bezm-i çemen bülbüle düşdi

Yüz urmaġ ile sāye-ṣıfat ḫāke benefşe
Daʿ vā-yı ser-i zülf-i bütān müşkile düşdi

Benzer ki ṣabā turre-i dildāra el sürmüş
Āfāḳa küsūf oldı diyü ġalġala düşdi

Āvāre göñül dām ser-i zülf-i esīri
Burc-ı şerifī aḫterinin sünbüle düşdi

[44] Şeyhî, a.g.e., s.173

Sehmī göreli ḫāl-i siyeh zīr-i lebünde

Germ-i ṭaleb ḫasta dilān fülfüle düşdi

90 gazelden 84'ü beş beyitli, 4'ü yedi beyitli, 1'i altı beyitli, 1'i sekiz beyitlidir. 7 beyitli bir gazelin son beyti tamamen silinmiştir. Rakamlardan da anlaşıldığı gibi Sehmî de divan şairlerinin çoğu gibi gazellerini 5 beyitli yazma yı tercih etmiştir.

Divan şairleri tam ve mükemmel bir divan düzenleyebilmek için, kafiye ya da rediflerinin son harfi Arap alfabesindeki harflere uyan ve o sırayı izleyen gazeller yazarlardı. Her harften bir gazel söylemek kuralı, şairleri "s̲, ḥ, ḫ, d, ẕ, s, ḍ, ṭ, ẓ, ʿa, ġ, f " gibi harflerle gazeller yazmaya zorlamıştır. (Dilçin, 1986: 115). Sehmî, her harften gazel söyleyememiştir. Bazı harfleri çok kullanmış, " c, ḥ, ẕ, ṣ, ḍ, ẓ, ʿa, ġ, v" harflerini hiç kullanmamıştır.

Aşağıdaki tabloda gazellerin bahirlere göre dağılışını sayı ve yüzde olarak belirttik.

	SAYI	YÜZDE
REMEL BAHRİ	52	% 57,7
feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün	21	% 23,3
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	29	% 32,2
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	2	% 2,2

	SAYI	YÜZDE
HEZEC BAHRİ	30	% 33,3
mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün	26	% 28,8
mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feūlün	5	% 4,4

	SAYI	YÜZDE
MUZÂRÎ BAHRİ	5	% 5,5
mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün	5	%5,5

	SAYI	YÜZDE
HAFİF BAHRİ	2	% 2,2
feʿilātün mefāʿilün feʿilün	2	% 2,2

	SAYI	YÜZDE
RECEZ BAHRİ	1	% 1,1
müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün	1	% 1,1

Tablolarda da görüldüğü gibi Sehmî gazellerinde daha ziyade Remel ve Hezec bahirlerini kullanmayı tercih etmiştir. Diğer bahirlere çok az yer vermiştir.

Gazellerin kafiye ve rediflerine baktığımızda ise 84 gazelinde redif kullandığını ve tamamında kafiye kullandığını görürüz. Yani gazelde redif kullanma oranı %93,3 yalnızca kafiye kullanma oranı % 6,7'dir. 61 gazelinde yani %61'inde kelime halinde redif kullanılmış; 19 gazelinde yani %21,1'inde hem kelime hem ek halinde redif; 23 gazelinde yani % 25,5'inde sadece ek halinde redif vardır.

Gazellerde kullanılan kafiyelere baktığımızda daha çok “-an”, “-er”, “-ar” gibi hecelerin kullanıldığını görürüz.

Türk şairleri redifin önemini çok erken anlamışlar ve bu yüzden çoğunlukla redifli şiirler yazmışlardır. Gerçekten de redifli şiirler, şairin muhayyilesinin bütün genişliğiyle aksettiği şiirlerdir. (Kurnaz, 1999: 265). Sehmî de böyle düşünmüş olmalı ki şiirlerinin büyük çoğunluğunu redif kullanarak yazmıştır.

1.3. Kıt’a

Bu bölümde 14 kıt’a bulunmaktadır. Her biri farklı beyit sayılarına sahiptir. Kendi zamanında olan önemli olayları kaydetmiştir.

İlk sırada yer alan tarih, Abdurrahim Efendi’nin ölümü üzerine yazılmış, beş beyitli, Farsça bir tarihdir. İkinci sıradaki kıt’a, Peyamî Efendi’nin Saki-name’sine yazılmıştır. 1052 tarihini işaret eder. dört beyitten oluşmuştur. Kafiyelenişinde bir takım kusurlar bulunmaktadır. İlk beytin kafiyeleri “ḫāme – nāme” kelimeleri ile yapılmıştır, yani üç sesten oluşan bir zengin kafiye vardır, redif kullanılmamıştır. Devam eden mısraların kafiyeleri ise “evhāma - eyyāma – aṣnāma” kelimeleridir. Bu sözcüklerde “-a” sesi redif olarak kullanılmıştır. Üçüncü olarak yazılan kıt’a, Emrullah-zâde Efendi “ḳuds-i şerīf” olduklarında verilmiştir. Dördüncü sıradaki kıt’a, dokuz beyittir. Yahya Efendi ölüp, Ebu Said Efendi’nin Şeyhülislam olması üzerine düşülmüş bir tarihdir, h. 1054’ü işaret eder. Genel olarak methiyeyi andıran bu şiir bir nevi kasidedir; fakat Divan’ın sıralamasında gazellerden sonra diğer kıt’alarla birliktedir. Beşinci kıt’a, “Muḥarrem-zāde Efendi Yenişehir olduḳlarında” yazılmıştır. dört beyitten oluşur ve h. 1054 tarihini işaret eder. Kafiyeleri pek muntazam değildir. Altıncı kıt’a, üç beyittir Muharrem-zade’nin oğlunun olması vesilesiyle yazılmıştır. Yedinci sıradaki kıt’a, Ahmed Paşa’nın Bursa’ya gelmesi üzerine kaleme alınmıştır. sekiz beyitlidir. Sekizinci kıt’a, Mahmud Efendi’nin Rumeli Sadrazamı olması üzerine yazılmıştır. altı beyitlidir. Dokuzuncu kıt’a, beş beyitlidir.

Kıt'alardan biri metinde üçüncü sırada bulunan kasideden önce yazılmıştır. İki beyitlidir.

Divanda onuncu sırada bulunan kıt'a iki beyittir "aa ba" olarak kafiyelenmiş, "gibi" redifi kullanılmış ve "feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün" kalıbıyla yazılmıştır. İkinci beyitte mahlas kullanılmıştır. On birinci sırada bulunan kıt'a, iki beyittir, "bilmez" redifi, "mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün" kalıbı, "aa ba" kafiye düzeniyle yazılmış, ikinci beytinde mahlas kullanılmıştır. On ikinci sıradaki kıt'a, iki beyitlidir. Kafiye düzeni "aa aa" olan kıt'anın birinci ve üçüncü mısraları kendi arasında, ikinci ve dördüncü mısralar kendi aralarında kafiyelidir. "feʿilātün feʿilātün feʿilün" kalıbıyla yazılmıştır. On üçüncü ve son kıt'a, iki beyitlidir. "mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feīlün" kalıbıyla ve "-yem" redifiyle kaleme alınmıştır.

Aşağıdaki kıt'a elimizdeki Sehmî Divanı nüshasında bulınmamaktadır ancak Güldeste-i Riyâz-ı İrfân'da[45], Tuhfe-i Nâili'de[46] ve Nuhbetü'l-Âsâr'da[47] mevcuttur.

Şīve fenninde kemāl ile şuʿurı ammā
Yoḳ vuḳūf-ı elem-i ʿışḳa o sīmīn bedenüñ

Girye-i Sehmī-i dil-ḫasteye eyler ḫande
Damdan düşmemiş aḥvālini bilmez düşenüñ

1. 4. Murabba

Divanda bir tane murabba vardır. Beş benden oluşan bu murabba "fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün" kalıbıyla ve "kalmaz" ortak redifiyle yazılmıştır.

---

[45] İsmail Beliğ,Güldeste… , s. 477
[46] Nâil Tuman, a.g.e., s. 457
[47] Mustafa Safâî Efendi, Tezkire-i Safâì…, s. 355

1.5. Muhammes

Divanda bir mütekerrir muhammes vardır. Beş benden oluşan bu muhammes "mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün" kalıbıyla yazılmıştır.

1.6. Müseddes

Divanda bir müseddes bulunur. Beş benden oluşan müseddes, "fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün" kalıbıyla yazılmıştır.

Çalışmamızda kullandığımız ve varlığı tespit edilebilen Sehmî Divanı'nın tek nüshasında bulunmayan ancak Osmanlı Müellifleri'nde[48] var olan Sehmî'nin bir adet mısraı şöyledir:

Dil-i dānāda nişān-ı tabʿ-ı ẖām olmaz

2.Vezin

Türk şiirinde aruz ölçüsünün yaygın olarak 10 bahri kullanılır, ancak tüm şiirlerin dörtte üçünün yalnızca Remel ve Hezec bahirlerinin kalıplarıyla söylendiği ortaya çıkmaktadır. Seri, Mütekârib ve Kâmil bahirlerinin kalıpları en az kullanılan kalıplardır (%0,9). (İpekten, 2001: 281).

Sehmî'nin kaside ve gazellerinde kullandığı vezinleri daha önce tablolar halinde göstermiştik. Bu bölümde ise onun tüm şiirlerinde kullandığı kalıpları, divan şairlerinden Nef'î, Bâkî ve Şeyhülislam Yahya Efendi'nin şiirlerinde kullandıkları kalıplarla karşılaşılaştıracağız. Bunun için Haluk İpekten'in, "Eski Türk Edebiyatında Nazım Şekilleri ve Aruz" kitabında Nef'î, Bâkî ve Şeyhülislam Yahya Efendi'nin kullandığı aruz kalıplarını %'lerini vererek, yaptığı tablolardan faydalandık.

---

[48] Bursalı Mehmet Tahir, a.g.e. , s.229

	Sehmî %	Nef'î %	Bâkî %	Ş. Y. E. %
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	25.7	26	23.2	28.6
feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün	25	23.5	20.4	10.9
fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	4.6	0.5	0.7	0.9
feʿilātün feʿilātün feʿilün	1.5	0.5	1.02	-
mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün	27.3	16.2	15.8	20.2
mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün	-	0.5	3.2	1.6
mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün	3.9	4.7	0.8	9.3
mefʿūlü fāʿilātün mefʿulü fāʿilātün	-	-	0.8	1.1
mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feūlün	8.5	1.3	4.9	12.5
feʿilātün mefāʿīlün feʿilün	1.5	1.5	4.5	1.3
müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün	0.7	O.5	-	0.2
feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūlün	-	-	0.2	0.2
feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl	-	-	0.5	0.4
mütefāʿilün feʿūlün mütefāʿilün feʿūlün	-	-	-	0.2
mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilātün	-	-	-	0.6
mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün	-	3.6	19.8	5.5
müfteʿilün fāʿilün müfteʿilün fāʿilün	-	0.5	-	0.4
müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün	-	1	0.7	2
müstefʿilātün müstefʿilātün	-	-	-	0.4
müfteʿilün mefāʿilün müfteʿilün mefāʿilün	-	-	0.5	0.6

Tabloda geçen Ş.Y.E. : Şeyhülislam Yahya Efendi Divanını, Sehmî: Sehmî Divanını, Nefî: Nef'î Divanını, Bâkî: Bâkî Divanını karşılamaktadır.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi Sehmî'nin en çok kullandığı kalıplar; "fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün, feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün, mefāʿīlün

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün" kalıplarıdır. Bunlar tüm şiirlerin %78'inde kullanılmıştır. Bu oran Bâkî'de %59.4, Nef'î'de %65.7, Şeyhülislam Yahya Efendi'de %59.7'dir. XV. Yüzyıl ortalarında Karamanlı Nizâmî'den başlayarak şairlerin benimsedikleri ve en çok şiir söyledikleri aruz kalıbı Remel bahrinin "fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün" kalıbı olmuştur.(İpekten, 2001: 283). Sehmî ise "mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün" kalıbını % 27.3'lük oranla en çok kullanmıştır.

Sehmî de diğer şairler gibi en çok Remel ve Hezec bahirlerini kullanmıştır. Muzârî, Serî ve Hafif bahirlerini çok az kullanmış, Müterâkip, Kâmil, Recez, Münserih ve Müctes bahirlerini hiç kullanmamıştır. Çağdaşları ise Müctes bahrini oldukça kullanmıştır. Sonuç olarak Sehmî vezin kullanımında devrinin şairleriyle benzemektedir.

Sehmî'nin şiirlerinde vezin hatalarına pek rastlamayız. Bazı yerlerde de birkaç hece eksikliğine veya fazlalığına rastladık, bu bozuklukların bazılarını düzelttik bazılarını fazla değişikliğe uğramaması için düzeltmedik. Yaptığımız değişiklikleri dipnotlarla belirttik.

ʿAḳlı cemʿ-ber-cemʿ eylemege çāre mi var her demde

Serde sevdā-yı ser-i zülf-i perīşān artar

G. 32/4

Yukarıdaki beyit "feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün" kalıbıyla yazılmış olmasına rağmen ilk mısraın iki hecesi fazla olması nedeniyle bu kalıba uymamaktadır. Bu uyumsuzluk "cemʿ-ber-cemʿ" kelimesi yerine "cemʿ" kelimesinin getirilmesiyle düzeltilebilir.

Bilürdüm tīġ-ı ser-tīz olduġun saña

Ṣanem āyine-i ʿālem-nümā-yı ḫāṭırum virdüm

G 59/4

Yukarıdaki beytin ilk mısraında dört hece eksiktir. Beytin anlamı da tam olarak çıkmamaktadır. Bu yüzden burada en az bir kelimenin eksik olduğunu düşünmekteyiz. Bu durum yazım hatasından kaynaklanmış olabilir.

Tek nüshayla çalışmış olmamız sebebiyle bu eksikliği tamamlayamadık. Divandaki en bariz vezin hataları bunlardır.

3.Kafiye ve Redif

Nazım şekilleri bölümünde tüm nazım şekillerinin kafiye ve rediflerini ayrı ayrı belirtmiştik. Bu bölümde ise genel olarak kafiye ve rediflerin üzerinde durmaya çalışacağız.

Divan şairleri redifli gazeller yazmaya özel bir önem vermişlerdir. Pek çok gazel redifinin çarpıcılığından dolayı sevilmiş, beğenilmiş ve başka şairler tarafından tanzir edilmiştir. Bu nedenle redif gazelde bütünleyici ve birleştirici görev yapan önemli bir çağrışım öğesidir. Her beyitte başka başka konulara yer verilmiş de olsa gazel, okuyana ve dinleyene bir bütün şiir etkisi yapar. (Dilçin, 1986: 115).

Nazım şekillerinin 128'inden 102 tanesi yani nazım şekillerinin %79,7'si rediflidir. Redif kullanılan nazım şekillerinin tamamında rediften önce kafiye vardır. Nazım şekillerinin 29'unda yani %22,6'sında sadece kafiye kullanılmıştır. Bendlerden oluşan üç nazım şeklinin bazı bendlerinde kafiye, bazı bendlerinde redif kullanıldığı için her iki grubun içinde de yer verdik; bu yüzden % 2,2'lik bir fazlalık çıkmıştır.

Nazım şekillerinde kullanılan 102 redifin 67'si kelime halinde, 35'i ek halinde rediftir. Kelime halinde rediflerin kullanıldığı 22 nazım şeklinde hem ek halinde hem kelime halinde redif vardır.

Şair redifleri genellikle Türkçe kelimelerden tercih etmekle beraber Arapça ve Farsça kelimeleri de kullanmıştır. Kelime halinde olan 67 redifin 44 tanesi Türkçe, 13 tanesi Arapça, yedi tanesi ise Farsçadır. üç redif iki kelimeden oluşmuştur. iki tanesi Arapça-Türkçe, bir tanesi Türkçe kelimelerden oluşmuştur. Yani rediflerde, Türkçe kelimeler %65 oranında, arpça kelimeler %19,4 oranında, Farsça kelimeler %10,4 oranında kullanılmıştır. Rediflerden önce kullanılan kafiyelerin çoğu iki harften oluşan tam kafiyelerdir. 12 tanesi üç harten oluşan zengin kafiye, yedi tanesi tek harften oluşan yarım kafiyedir.

Nazım şekillerini 29'unda sadece kafiye kullanılmıştır. Kullanılan kafiyeler genellikle "-an", "-ar", "-er" gibi iki harften oluşan tam kafiyelerdir.

Nazım şekillerinin pek çoğunda kafiye kusuru yoktur; ancak bazılarında bir iki harfin kimi beyitte redif, kimi beyitte kafiye olduğu görülür. Aşağıdaki gazelde de böyle bir durum vardır.

Ben ol ẕerre-i şāham ḫāne zād-ı mihnet ü derdem
Ġamuñdan döndürürsem rūyı reşk-ālūd-ı nā-merdem

Ben ol kim ẕerreyem feyż-i fürūġ-ı mihr-i rūyuñla
Ṭarīḳ-i sūzişi mihr-i cihān-ārāya gösterdüm

N'ola pā-māl ise manẓūr-ı çeşm-i iʿtibār ile
Benüm ser-levḥa-i menşūr-ı ḥikmetdür ruḫ-ı zerdüm

Bilürdüm tīġ-ı ser-tīz olduġun saña
Ṣanem āyine-i ʿālem-nümā ḫāṭırum virdüm

Eger çekmiş olaydıñ derd-i bī-pāyān-ı hicrānı
Saña tafṣīl-i ḥāl-i Sehmī-i nālānı söylerdüm

G. 59

Yukarıdaki gazelde mısra sonlarındaki kelimeler " derdüm, nâ-merdüm, gösterdüm, zerdüm, virdüm, söylerdüm" kelimeleridir. Bu kelimeler çekim ekleri çıkarıldığında "derd, nâ-merd, göster-, zerd, vir-, söyle-" kelimeleriyle karşılaşırız. "vir-", "göster-" ve "söyle-" kelimelerinin redifi "-düm" ekidir. "derd" ve "nâ-merd" redifi "-em" eki, "zerd" kelimesinin eki "üm"dür. Bunun gibi kusuru olan nazım şekli oldukça azdır.

Bazı beyitlerde ise kafiye ve rediflerin göze hitap etmesinden kaynaklanan, devrinde kusur olarak görülmeyen, ünlü harflerin kalınlık-incelik

uyumundan kaynaklanan problemler vardır. Aşağıdaki beyit bu duruma örnektir.

Dil tecellī̆gāh-ı tāb-ı müsebbibdür cānānuñ
Kuḥl-i çeşm-i cānıdur hākisterüm pervānenüñ

G.62/1

Sehmî'nin, şiirlerinde kafiye ve rediflerinden kaynaklanan kusurlar da gayet azdır. Sehmî aşağıdaki gazelinde tüm beyitlerinde cinaslı kafiye kullanmış, bu kullanış şiirine ayrı bir güzellik katmıştır.

Ġam-ı ebrūñ ile ben çekdügüm ʿālem çekemez
Bunca żaʿf ile kemānum yine Rüstem çekemez

Ḳanḳı gülşende ruḫuñ yādına feryād itsem
Bülbülü reşk ü ḥayā ebkem ider dem çekemez

Sāye-i zülf-i siyāhuñ gibi ruḫsārıñdan
Kimse berg-i güle ṭuġrā-yı müsellem çekemez

Her çeken hāle-i teshī̆re meh-i raḫşānı
Sī̆neye sencileyün rūḥ-ı mücesem çekemez

Şöyle pejmürde nihāl-i emelem ey Sehmī̆
Ġarṣ-ı gülzār-ı cihān eyleseler nem çekemez

G. 40

B. DİVAN'IN MUHTEVASINDA DİKKAT ÇEKEN ÖZELLİKLER

1. Rint, Zahit ve Tasavvuf

Ezelîlik düşüncesi, irfan sahibi olma, sevgi, ruh olgunluğu, gönül zenginliği, istiğna ve hoşgörü, maddeyi önemsememe, dünya zenginliğine tepeden bakma, hayatın türlü sıkıntı ve güçlüklerine katlanma gibi özellikler, rint ile mutasavvıfın ortak düşünceleridir. (Aydemir, 2000: 102).

Rintlik divan şairlerinin özelliklerindendir. Divan şairleri, şahsen nasıl bir hayat takip ederlerse etsinler, daima dünya alâyişinden uzak bulunmak, maddeye kıymet vermez görünmek isterler. Onlar için cihanın bir pul kadar değeri yoktur. Daima rintlikten bahsetmeleri, lâubalî ve derbeder görünmeleri bundandır. Ağzına bir katre içki koymayanların bile, zaman zaman meyhaneden, şaraptan ve sakiden bahsetmeleri de, yalnız bazı hakikatleri tasavvufî remizlerle ifade etmek istemelerinden değil, belki rint ve derbeder görünmek arzusuna uymalarındandır. (Levent, 1984: 558). Sehmî'nin şiirinde karşımıza çıkan rint tipi, tasavvuf ehli olmaktan çok Divan Edebiyatı geleneğine uyar. Özellikle gazellerinde karşılaştığımız rint tipi kasidelerinde kendini pek hissettirmez. Aşağıdaki beyitlerde Sehmî'nin şiirindeki rint karakterini görebiliriz. Bu beyitlerde Sehmî mutasavvıf görünür.

Terk et heves-i nefsi reh-i faḳr u fenā ṭut

Sehmī bu reviş silk-i erbāb-ı Ḫüdādur

G. 21/5

Sehmî nefsinin heveslerini terk edip yokluğun yolunu tutmayı kendine öğütledikten sonra bu yolun Hak dostlarının yolu olduğunu söylemiştir. Aşağıdaki beyitte ise şiirinin kadrini ancak rindan şivesinin tarzının bileceğini söylemektedir.

Sehmiyā ṭavr-ı edā-yı şiʿr-i ḥālet-baḫşuñuñ

Ol bilür ḳadrün ki ṭarz-ı şīve-i rindān bile

G. 78/5

Rūy-ı ʿanāda ehl-i baṣīret ġınā görür

Şekl-i fenāda merd-i ṭarīḳat beḳā bulur

G. 34/4

Yukarıdaki beyitte de tarikat adamının yok olarak sonsuza uzanabileceğini söylemiştir.

Ẕevḳ-i vaṣl-i yāra ermiş yoḳ erenler söylemez

Böyledür Sehmī rivāyet zümre-i aḫyārdan

G. 69/5

Yukarıdaki beytin ilk mısraında " yār" Allah'tır. Burada Allah'a kavuşmanın zevkine erenin olmadığını, erenlerin ise bunu söylemediğini belirtmiştir. Beyitteki "erenler" kelimesi tevriyeli olarak kullanılmıştır. Erenlerin söylememesinin sebebi, tasavvufta ermiş kimselerin kerametlerini gizlemeleri gerekliliğidir.

Divan şiirinde, içki meclislerine sıkça rastlanır. Aşağıdaki beyitte de Sehmî, şarap kadehinin sevgilinin yüzünün aksiyle aydınlandığından bahsetmiştir:

ʿAks-i ruḫsāruñla cām-ı bāde raḫşāndur yine

Āftāb-ı evc-i rifʿat şuʿle-efşāndur yine

G. 74/1

Rindane tavırda istiğna çok önemlidir. Dünya nimetlerinin hepsine yüz çevrilmiştir. Aşağıdaki beyitte, kanaat köşesinde vücudunu o kadar yok et ki zorlukları çözen kâinat arayıp seni bulsun, demiştir.

Ol ḳadar maḥv-ı vücūd et künc-i istiġnāda ki

Arayup bulsun seni müşkil-güşā-yı kā'ināt

G. 7/2

Rint tipi divan şiirinde "örnek tip" olarak yüceltilirken, zahit tipi hayat tarzı bakımından her fırsatta olumsuzlanarak alaya alınmış ve gülünç duruma sokulmuştur. (Tuğcu, 2007: 547).

Rint, zahitten hoşlanmaz. Zahit kaba sofu hüviyetindedir. Çatık kaşlı, her mübahı haram sayan, her hükmü, kafası ile denk olan kara kaplı kitaptan çıkaran ham ve kaba sofu, onun menfurudur. Zahidin hususi hayatı, kitabın kabı gibi karadır. Kendini ârif addeden divan şairi için, hiçbir müsamaha kabul etmeyen bu riyakâr sofuya ta'neylemek bir âdet hükmüne geçmiştir. (Levent, 1984: 561). Zahid ibadetini cenneti istediği için yapar, haramdan ise cehennem korkusundan kaçınır. Oysa rindin istediği gerçek sevgiliye kavuşmaktır, korkusu ise sevgiliden ayrı düşmektir:

Zāhidin cennet ü dūzaḫ deyü şerh eyledügi

Ẕevḳ-i vaṣl u sitem-i āteş-i hicrānuñdur

G. 36/4

Zahidin cennet ve cehennem diye anlattığı şey, kavuşma zevki ve ayrılık acısının eziyetidir.

2. Âşık-Sevgili, Âşık-Rakip İlişkileri

Klasik edebiyatımızın başlıca konusu olan aşk macerası âşık, sevgili ve rakib olmak üzere üçlü bir şahıs kadrosu çerçevesinde işlenmiştir. (Çavuşoğlu, 1998: 70)

Divan edebiyatı geleneğinde sevgili âşığa eziyet eder, aşağıdaki beyitte ise sevgilinin hayali âşığı teselli için yanına gelse gönlü kan denizi olarak görecektir.

Baḥr-ı ḫūn olmış dil-i şeydā tesellī ḳaṣduña

Uġrasa şāh-ı ḫayāl-i yār olur dāmānı sürḫ

G. 9/4

Âşık sevgilinin ayrılığından dolayı kan ağlamaktadır. Sevgilinin hayal şahı teselli etmek için uğrasa eteği kan olur.

Klasik sevgili gül ile özdeşleşmiştir. Şair, aşağıdaki beyitte ise gülü sevgiliyle kıyaslamıştır ve dikenli gül ile sevgilinin cihanı süsleyen yüzünün bir olmadığını söylemiştir.

Ḫār ile ālūde bir kem-māyedür baḫṣi ḳosun

Rūy-ı pür-tāb-ı cihān-ārān ile gül bir midür

G. 27/2

Sevgilinin adı aşk ile ne kadar kötüye çıkmış olsa da, gönlümün korkak gözü sevgiliyi seyretmeye cesaret edemez.

Çeşm-i bī-cür'et-i dil ḳaṣd-ı temāşā idemez

Āftābım ne ḳadar ʿaşḳ ile bed-nām ise de

G. 81/3

Yârin oklarının o kadar zahmı vardır ki, (yaralarından dolayı) titreme tuttukça sarı teninden peykan dökülür:

Ol ḳadar keşreti var zaḫm-ı hadeng-i yārun

Lerze ṭutdukca ten-i zerdümi peyḳān dökülür

G. 29/3

Sevgili âşığa türlü eziyetlerde bulunur. Sevgili eziyet etmese bile ondan ayrı kalmak âşığa yeten bir çiledir. Âşık bu ayrılıktan dolayı sürekli ağlar, gözyaşları sel olur akar. Aşağıdaki beyiyler bu durumu çok güzel anlatmaktadır.

Âşık o kadar ağlar ki, gözyaşlarının hücumu sevgilinin yüzünün seyrine perde olur:

Seyr-i dīdāra olur perde hücūm-ı eşküm

Cenneti baḫt-ı bedüm dūzaḫ-ı ḫırmān eyler

G. 25/2

Âşığın kirpik uçlarından gözyaşı selinin dökülmesi sanki ipin kırılıp mercan tespih tanelerinin dökülmesine benzetilmiştir:

Ṣaçılur seyl-i sirişküm ser-i müjgānumdan

Rişte gūyā ḳırılup sübḥa-ı mercan dökülür

G. 29/4

Zülfünün esiri aşk fermanına razıdır, gamzenin eziyetinden korkmaz; işte kılıç işte başım, diyerek sevgiliye meydan okumaktadır:

Eylemez zülfüñ esīri ḳahr-ı ġamzeñden ḥazer

Rāżī-i fermān-ı ʿaşḳa işte şemşīr işte ser

G. 38/1

Ağlayan gözünün seyri için hayal şahı gelir, gözyaşı çocuğu da onu seyretmek için kirpiğin omzuna çıkar; derken aklımıza ilginç bir olayı seyretmek için babasının omzuna çıkmış bir çocuk gelir.

Gelür şāh-ı ḫayālüñ diyü seyr-i çeşm-i giryāna

Temāşāya çıḳar ṭıfl-ı sirişküm dūş-ı müjgāna

G. 80/1

Rakip klasik şiirimizde âşık-sevgili ikilisi arasında âşık ile yarışan ve ona ortak olan kişidir. Mustafa Nihad Özön de Edebiyat ve Tenkid Sözlüğü'nde "Aynı güzelleri sevenlerin birbirlerine karşı durumlarını anlatan bu söz yerine bazı ağyar, gayr da kullanılır" diyor. (Çavuşoğlu, 1998: 70). Rakibin en önemli özelliği, sevgilinin ilgisine mazhar olmak ve onun yakınında bulunmaktadır. Fakat âşık, rakibin bu isteğine karşı çıkar sevgilinin rakibe eziyet etmesini bile kıskanır. Rakibi koruyuculuk, gözcülük vazifesi dolayısıyla âşık şairler ite benzetmişdir:

Neden aġyārı sīr-āb itmek āb-ı tīġ-ı bürrānuñ

Rāḳib-i seg ne lāzım ben ṭururken ola ḳurbānuñ

Mh. 1/2

Rakibin bir başka özelliği, hiçbir zaman gerçek âşık olamayışıdır. Sevgiliyi ifsad eden ve âşığa karşı takındığı tavırlarda etkili olan da, çoğu zaman, rakibdir. Rakibin bir özelliği de sevgili ile âşık arasında bir engel

oluşudur; âşığı, sevgilinin mahallesine yaklaştırmayan odur; karakter ve davranış bakımından sevgiliye benzer; yokluğunda sevgiliyi aratmaz; bu bakımdan sevgilinin varisi gibidir.

Âşık, sevgiliye ulaşabilmek için, onun eziyetlerine katlanır. Kimi zaman sevgiliye ulaşmanın yolunun, rakip ile kurulacak ilgiye, yakınlığa dayandığını düşünür. (Sefercioğlu, 2001, 340). Şair, aşağıdaki beyitlerde yâra kavuşmak için alçak rakiple muhatap olmanın sıkıntısını anlatmıştır:

Visāl-i yār içün hem-ṣoḥbet-i aġyār-ı dūn olduḳ

Esīr-i miḥnetüz şāyeste-i envāʿ-ı iḥsānuz

G. 43/3

Yār içün devr-i raḳībüñ ġam-ı bārın çekerüz

Güle hem-dem degülüz zaḥmet-i ḫārın çekerüz

G. 45/1

Rakip âşık ile sevgilinin bir araya gelmesini istemez. Aşağıdaki beyitte Sehmî, rakibi "hasūd" sözüyle ifade etmiştir. Sevgiliyle kavuştuklarında kıskanç rakibin canının çıkacağını söylemiştir:

Sehmīyi vaṣluñ ile iḥyā it

Çıksun ol ġayret ile cān-ı ḥasūd

G. 11/5

Âşık cananı rakip ile birlikte görüp dert sahibi olmuştur fakat bu dert için hem şükrediyor hem bu derdin dermanını kimin bildiğini soruyor:

Rāst geldüm yolda aġyāra gelür cānān bile

Ḥamdü lillāh uġradum bu derde kim dermān bile

G. 78/1

3. Şahıslar

3.1. Hükümdarlar

Divanda, Osmanlı padişahlarından "Sultan Murad"ın adı geçmektedir. Şairin yaşadığı dönem düşünüldüğünde bu kişinin IV. Murat olduğu anlaşılır. Sultan Murat'ın adının geçtiği bölüm, kendisi yazılmış olan birinci kasidenin 13. beytidir. Bu kasidenin IV. Murat'ın Bursa ziyareti esnasında (1633) yazıldığını tahmin etmekteyiz.[49] Şair genel olarak övgülerde bulunmuştur.

3.2. Diğer Devlet Erkânı

Divanda en çok adı geçen devlet adamı Zekeriyazade Şeyhülislam Yahya Efendi'dir. Sehmî, Şeyhülislam Yahya Efendi için üç kasîde yazmıştır. Bu kasidelerin yazılış tarihleri ve sebepleri belli değildir. Yahya Efendi üç kere şeyhülislamlık makamına yükselmiştir. Kasideler bu vesilelerle yazılmış olabilir.

Sehmî'nin kendisine iki kaside sunduğu ve kendisinden ders aldığı Çivizâde Mehmet Efendi'nin adı Divanda övgülerle birlikte anılmıştır. Çivizade Mehmet Efendi 1569'tan 1581 tarihine kadar Şam, Kahire, Bursa, Edirne ve İstanbul Kadılıkları görevlerine getirilmiştir. Sehmî'nin Çivizade'den ders aldığı dönem Bursa Kadılığı yaptığı dönem olabilir. Çivizade Mehmet Efendi XVIII. Osmanlı şeyhülislamıdır. Divanda bulunan 19. kaside Çivizade'nin şeyhülislamlığı döneminde (1581–1587) yazılmıştır.

Bostanzade Yahya Efendi Anadolu Kazaskeri iken kendisine sunulan kasidede adı geçmiştir. Ahîzade Hüseyin Efendi'ye iki kaside sunulmuştur. Bu kasideler Ahîzade Hüseyin Efendi'nin katlinden (1633) önce yazılmıştır. Abdurrahim Efendi'nin adı şeyhülislam olmadan önce ki dönemde kendisi için yazılmış bir kaside de, ayrıca ölümü için düşülen tarihte görülür. Anadolu

---

[49] Hükümdar olarak eski İran hükümdarlarının adı da geçer fakat bunları "Efsanevî Kahramanlar" başlığı altında vermeyi uygun gördük.

Kazaskeri Hüseyin Kâmil'in adını ikinci kasidede görürüz; bu kaside onun Anadolu Kazaskeri olması nedeniyle yazılmıştır. Bir başka kaside ise Çeşmî Efendi'nin Anadolu Kazaskeri olması münasebetiyle yazılmıştır. Bunlardan başka Emrullahzade, Peyamî Efendi ve Muharremzade isimlerini görürüz.

3.3. Peygamberler ve dinî şahsiyetler

Divan edebiyatında kıssalar önemli yer tutar. Bazen sadece peygamber adı verilerek telmih yapılır, bazen de kıssanın bir bölümü veya tamamı anlatılır. Sehmî Divanı'nda Hz. Süleyman, Hz. Yusuf, Hz Davut, Hz. Muhammed, Hz. Musa, Mesih (Hz. İsa), Hz. Lokman, Hz. Süleyman'ın veziri Âsaf ve Hızır'ın adlarına rastlanır. Hz. Süleyman Sehmî Divanı'nda en fazla rastlanılan peygamberdir.

Aşağıdaki beyitte Hz. Süleyman'ın karınca ile olan kıssasına telmih yapılmıştır:

Mār-ı tiryāk satar mūr-ı Süleymān geçinür
Ṭurfa muḍhek felegüñ şīve-i nā-hemvārī

G. 86/2

Şair, aşağıdaki beyitte de kendini Hz. Süleyman'ın ayağının altındaki karıncaya benzeterek yine karınca kıssasını hatırlatmıştır:

Muḫlis-reviş ü ḫātem-i tāyyī-ḥarekātuz
Mūrīçe-i pā-māl-i Süleymān-nişānuz

K. 18/6

Aşağıdaki beyitte de Hz. Süleyman'ın meclisinin süsünden bahseder:

Yarar elḳābuñı şeb ise kilk-i müntehib-perdāz
Dil-ārā zīb-i mesnedgāh-ı dīvān-ı Süleymānı

K. 5/6

Hz. Süleyman'ın veziri Âsaf da Divan şiirine konu olur. Adaletli ve beğenilen devlet adamları Âsaf'a benzetilmiştir. Sehmî de iki beytinde Âsaf'tan bahsetmiştir.

Yegāne Āṣaf u Dārā-ḥaşem-i dād-āver-i ʿālem

Ser-efrāz-ı müsellem āb-ı rūy-ı mülk-i Oṣmān

K. 5/7

Ol Āṣaf-ı encüm-ḥaşem ü mihr-i ʿaṭā kim

Dest-i keremi maḳsim-i erzaḳ-ı cihāndur

K. 14/13

Hz. Yusuf güzelliği, rüya yorumları, pazarda köle diye satılması gibi konularla divan edebiyatında en çok adı geçen peygamberlerdendir. Sehmî Divanında da güzelliğinin vurgulandığı aşağıdaki beyitle yerini alır:

Nice dil-keş kitābe çekmişem şerāre talṭīf

Bulımaz Yusuf-ı Mıṣrī gibi ḥüsn içre emṣāli

K. 4/28

Hz. Davut sesinin güzelliğiyle Sehmî'nin divanında iki yerde yer alır. Birinci beyitte Hz. Davut'un nağmesiyle kendi kaleminin sedasını başa baş görürken; ikinci beyitte kaleminin sesinin Hz. Davut'un sesini bastırdığını fakat talihi olmadığı için afaka o kadar seda vermediğini söylemiştir:

Ṣadā-yı pāy-ı ḫāmem naġme-i Dāvud ile hem-ser

Cāna rūy-ı endīşem kemān-ı Rüstem-i Zāl'ı

K. 4/27

Nevā-yı kilk-i Sehmī naġme-i Dāvūd'ı süst itdi

Ne ṭāliʿ dür bu kim āfāḳa o deñlü ṣadā virmez

G. 44/5

Aşağıdaki beyitte birinci mısrada Hz. İsa'nın ölüleri dirilten nefesinden, ikinci mısrada ise Hz. Musa'nın asasından bahsetmiştir. Her iki mısrada da mucizevî olaylardan bahsedilmiştir:

İḳrārı dem-i muʿcize-i laʿl-i mesīhā

İhlaṣ-ı kef-i ḳudret Mūsā'ya ʿasādur

K. 7/16

Aşağıdaki beyitlerde de yine Hz. İsa'nın ölüleri dirilten nefesinden bahsetmiştir.

Rāsiḫ o ḳadar şīve-i iḥyāda ki gūyā

Enfās-ı Mesīḥā'ya hem-āġūş u ʿ ināndur

K. 14/8

Muḥammed-nām u ʿ İsī-dem ki eşḫās teng-i meferre

Ser-i teslimi cünbān itdürür iʿ cāz-ı eṭvārı

K. 16/20

Sehmî Divanı'nda Hz. Muhammed için yazılmış iki tane nât vardır. Bu nâtlarda Cebrâil'in onun haberciliğini yaptığına, Hıra dağına, peygamberlik yönüne dikkat çeker:

Arāyiş-i mesnedgeh-i eyvān-ı nübüvvet

Ḳāżī-i ʿ adl-pīşe-i dīvān-ı Ḫırā'dır

K. 7/18

Gülzār-ı şenāsuñda anuñ ḥażret-i Cibrīl

Bir bülbül kim zemzeme-i naġme-serādır

K. 7/6

Aşağıdaki beyitte Cebrail'in güvenilirliğine ve eli çabukluğuna değinmiştir.

Sensin evvel māye-i raḥmet ki şeb-i isrāda

Ḫizmetün eyledi Cibrīl-i emīn ü çālāk

K. 6/3

Lokman Hekim tüm dertlere çare bulmasıyla klasik edebiyatta yer alır. Fakat aşk derdine o bile çare bulamamıştır.

Çoḳ devā yazmışlar ammā bulmadım te'şīrini

Derd-i ḥasret ol degüldür kim anı Lokmān bile

G. 78/4

3.4. Meşhur Şahsiyetler ve Efsanevî Kahramanlar

Tarihin âlim, şair ve hakîm olarak kaydettiği birçok meşhur şahsiyetlerle birlikte, zenginliği, cömertliği ve cesareti efsane haline gelmiş kahramanların adları da eski edebiyatımızda sık sık geçer ve şöhretlerine sebep olan hususiyetlerine telmihler yapılır. (Levent, 1984: 169).

İran'ın büyük hükümdarlarından Cem veya Cemşîd divanda en çok adı geçen hükümdardır. Şarabın icadı Cemşîd'e isnat olunduğu için adı, şarapla birlikte geçer:

Nişān-ı naʿl-i raḫşuñ secdegāh-ı ḫasr u ḥādur
Seg-i kūyuñ sifāl-i neş'e-baḫş-ı sāġar-ı Cem'dür

G. 24/2

Aşağıdaki beyitte Cem'in sarhoş olmasından bahsedilir:

Çek Mesīḥ-āsā elüñ Cem gibi ser-mest olmadan
Zehr ile ālūdedür cām-ı ṣafā-yı kā'ināt

G. 6/4

Dârâ, İran'ını Keyaniyan sülalesinin son hükümdarıdır; fakat büyük yöneticilere de övgü mahiyetinde Dârâ denilmiştir:

Ṭayanmaz tabʿ-ı sihr-ārā-yı Sehmī ʿizzet-i dehre
Bilür kim rūḫuna ḳaṣr devlet-i Dārā'ya ṣalmışdur

K. 39/5

Hem peygamber hem Padişah olan İskender, Âb-ı hayatı bulmak için Hızır'la beraber zulümata gitmiştir. Bu yüzden genellikle adı Hızır ile birlikte anılır:

Bāʿiṣ-i ḥayret-i İskender-i ʿaḳl idi velī
Çeşme-i Hıżr sevād-ı raḳamıñ ḳıldı ʿayān

K. 10/25

Adaleti ve fütuhatı ile meşhur İran hükümdarı olan Nuşirevan, Sehmî Divanı'nda bir beyitte âdil yönüyle yer almıştır:

İdelden ṣīt-ı ʿadlī ḫāṭır-ı eyyām-ı āşufte

Tutuk-bend-i ḥayādur şöhret-i Nūşirevān üzre

K. 1/10

Firdevsî'nin Şehname'sinde adı geçen Zaloğlu Rüstem Divan edebiyatında sıkça kullanılan meşhur kahramanlardandır. Sehmî Divanı'nda aşağıdaki üç beyitte yay çekmekteki ustalığıyla adı anılır:

Ġam-ı ebrūñ ile ben çekdügüm ʿālem çekemez

Bunca żaʿf ile kemānum yine Rüstem çekemez

G. 40/1

İder āhū-yı deşti mest-i ẕevḳ-i zaḫm-ı peyḳānı

Elüñ ṣunmazdan evvel Rüstem-i çeşmüñ kemān üzre

K.1/30

Ṣadā-yı pāy-ı ḫāmem naġme-i Dāvud ile hem-ser

Cāna rūy-ı endīşem kemān-ı Rüstem-i Zāl'ı

K. 4/27

Aşağıdaki beyitte de Rüstem'in babası Zal'in mızrak kullanmadaki ustalığı hatırlatılmıştır:

Dürlü nār-ı nevʿā rūsān ile alur ādemi

Nīze-i Zāl dehr-i dūn-perver ʿaceb ġaddāredür

G. 26/5

Bihzad ve Mâni ünlü ressamlardandır. Behzad İranlı eski bir ressam Mâni ise Çinli bir nakkaşın adıdır. Mani'nin tasvirleri Erjeng adlı kitapta toplanmıştır. Şair söz malzemesiyle sevgiliyi tasvir ederken ressamlar boya

ve kalemleriyle sevgiliyi çizer. Bu yüzden şairler kendilerini bu ressamlarla kıyaslamışlardır:

Nigāh it Sehmī-i dil-ḫasteye çeşm-i sitāyişle
Ki Bihzād Nigāristān-ı heft iḳlīm-i mażmūndur
G. 20/5

Sehmiyā Mānī-i muʿciz-eṣerüz deyr-i dile
Her zamān bir ṣanemüñ naḳş u nigārun çekerüz
G. 45/5

Ḳoya pāy-ı teraḳḳī farḳ-ı ṭavr-ı nükte-sencānı
Ede tarḥ-ı nuḳūş-ı ḫāme-i Mānī ser-āb üzre
K. 8/2

Reşḥa-i ḫāme-i Mānī-revişüm itsem edā
Yümn-i medḥiñle ʿiẕār-ı sanemi bir ḫaṭ u ḫāl
K. 12/25

Divan şairleri, kasidelerinde Yunan filozofu olan Eflatun ve Aristodan da bahsederler. Bunlar akıl, hikmet ve doğru rey timsali olarak geçerler. Sehmî, Divan'ında Eflatun'dan bahsetmiştir:

Devā itmem tevaḳḳuʿ ġayrıdan var iken Eflāṭun
Yüzüm ursam n'ola ḫāk-i der-i şāh-ı cihān üzre
K. 1/48

Aşağıdaki beyitte Yahya Efendi'yi övmek için onun aklını Eflatunun aklına benzetmiştir:

Cihān-ı faẓl-ı ḥikmet ḥażret-i Yaḥyā Efendi kim
Felāṭun nev-heves şākird-i ʿaḳl-ı ḫurde-dānıdır
K. 3/9

4. Gezegenler

Âlemi meydana getiren varlıklar, ulvî ve süflî olmak üzere iki kısma ayrılırlar. Ulvî varlıklar;

1. Felâkü'l- Kamer (Ay)
2. Felâkü'l-Utarit (Merkür)
3. Felâkü'l- Zühre (Venüs)
4. Felâkü'l- Şems (Güneş)
5. Felâkü'l- Mirrîh (Mars)
6. Felâkü'l-Zuhal (Satürn)
7. Felâkü'l-Müşteri (Jüpiter)
8. Felâkü'l-Buruç (Burçlar)
9. Felâkü'l-Atlas

olmak üzere dokuz felektir. Toprak, su, hava ve ateş ise süflî varlıkları teşkil ederler. Feleklerin hepsi şeffaf cisimlerdir; görünmezler ve her birinin hızlılık ve yavaşlılık bakımından farklı, hususî hareketleri vardır. Yıldızlar ise parlak cisimlerdir. Filozoflara göre ulvî mücerret varlıklar, şeriat sahiplerine göre semâ melekleridir. Süflî varlıkların da latif birer cismi, belirli merkezi, kararlı bir yeri, birer müdebbir ve idarecisi vardır. Sefercioğlu, 2001: 345).

Dördüncü felekte yer alan Güneş sultandır. Ay ve feleğin veziri, Utarit kâtibi, Zühre çalgıcısı ve rakkasesi, Mirrîh seraskeri, Müşteri kadısı ve Zuhal hazinedarıdır. (İpekten, 1973: 159).

Divanda Zuhal, Müşteri, Mirrih, Zühre, Zühre ve Utarit yıldızlarının yani hamse-i mütehayyirenin isimlerini görürüz. En çok Utarit'in adı geçer:

Ḳondı yā levḫa-i māh üzre ʿUṭārid u zer ile

Vefḳ-ı elḳāb-ı Ḫudāvend-i sipihr-i istiḳlāl

K.12/12

Utarit'e eski müneccimler Şems'in katipliğini vermişlerdir. Aşağıdaki beyitte de Utarit oruç sevabını yazmak için inci saçan kalemi eline almıştır:

Ṣevāb-ı rūzeyi ṭanzīm içün levḥ-i ṣevābitde

ʿUṭarid kilk-i dür-pāş ile yazmış ġamām-ı ikmānı

K. 4/4

Aşağıdaki beyitte yine Utaritten, sevgilinin güzel yüzünü güneşin altın levhasına yazarak anlatması istenmiştir:

Sezā tefsīr-i āyāt-ı celālüñ eylese taḥrīr

ʿUṭārid levḥa-i zerrīn-i mihr-i āsmān üzre

K. 1/5

Zühre müennes-i leylîdir. Bu yıldıza bakmak kalbe sevinç verir. Aşağıdaki beyitte Zühre fena, şerli olarak nitelenmiştir:

Ṣanavber ya rūy-ı cür'et ḳaṣdı ḫāk Zühre-i şerre

Hümā-yı luṭfı ṣalsa sāye mūr-ı nā-tüvān üzre

K. 1/9

Mirrih'in tabiatı serttir. Bu yıldıza mensup olanlar müteşebbis, kuvvetli ve sert olurlar. Bu yüzden Mirrih savaşa alamettir. Aşağıdaki beyitte Mirrih'in düşmanını avlamak için cihan atının süvarisi olduğunu görürüz:

Esed burcunda eyler cilve Mirrīḫ-i felek gūyā

Süvār olsa şikār-ı ḫasm içün raḫş-ı cihān üzre

K.1/23

Zühal fenalık, cahillik, korkaklık ve yalancılık özellikleri taşır. Müşteri ise cesur, zarif ve belagat sahibidir. Aşağıdaki beyitte Müşteri yıldızının seher vaktinde ve akşamları parlak olduğunu fakat Zuhal devrinde huy değiştirdiğini belirtir:

Olur ammā seḥer u rūy-ı mesāda lāmiʿ

Müşterī devr-i Zuḥālde ider iẓhār-ı ḫışāl

K.12/30

SONUÇ

XVII. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin genişleme döneminden duraklama dönemine geçtiği bir devirdir. Bu yüzyıldaki siyasi ve ekonomik durgunluklar edebî gelişmeleri olumsuz yönde etkilememiş, divan edebiyatı da gelişimini sürdürmüş, yeni şairler ve şiirler ortaya çıkmaya devam etmiştir. Sehmî de bu devirde yaşamış ve divan edebiyatı sahasında eserler vermiştir.

Bu tezde Sehmî'nin hayatı, şahsiyeti, eserleri ve divanının şekil ve muhteva özellikleri incelenmiş; Sehmî Divanı'nın metni ve tüm kelimelerinin oluşturduğu dizin ortaya konmuştur.

Sehmî ve Divan'ı hakkında daha önce bir çalışma yapılmamıştır. Sehmî'nin hayatı, şairliği ve eserleriyle ilgili bilgiler tezkirelerden elde edilmiştir. Asıl adı Mehmet Çelebi olan Sehmî'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Bursa'da doğmuştur. Öğrenimi hakkında yeterli bilgi olmamakla birlikte Çivizade'den ders aldığı ve kadılık yaptığı bilgisi tezkirelerde mevcuttur. Hayatının bir bölümünü gurbette yaşadığını şiirlerinden öğrendiğimiz Sehmî h. 1055 (m. 1645) yılında vefat etmiştir.

Sehmî'nin edebî şahsiyetine dair bilgilere tezkirelerde çok az değinilmiş, ilmî kişiliği ve belagat konusundaki ustalığı vurgulanmıştır. Onun şiirlerinde dile getirdiği şiir ve şairlik anlayışıyla, kendi şiirleri hakkındaki görüşleri de ayrıca değerlendirilmiştir. Sehmî kendisini hünerli, erdemli ve belagat sahibi olarak tanımlamıştır.

Arapça ve Farsça kelimelerin fazlaca yer aldığı Sehmî'nin şiirleri Sebk-i Hindî tarzında yazılmıştır. Hayal unsurlarını çok fazla kullanması, söyleyeceğini sembollerle anlatmaya çalışması, soyut anlamlı kelimeleri sıklıkla tercih etmesi beyitlerinin anlaşılmasını zorlaştırmıştır. Şairin üçlü dörtlü hatta beşli tamlamalarına sıkça rastladığımız şiirlerinde atasözleri ve deyimler oldukça azdır.

Sehmî'nin Divanı'ndan başka "Bursa'da Medfûn Olan Evliyâ-yı Kirâmın Menâkıbı", "Manzum Kırk Hadis Tercemesi" ve "Câm-ı Gîtî -nümâ" adlı eserlerinden kaynaklarda bahsedilir. "Manzum Kırk Hadis Tercemesi" Sehmî Divanı'nın 53.-58. varaklarına yazılıdır. "Bursa'da Medfûn Olan Evliyâ-yı

Kirâmın Menâkıbı" ve "Câm-ı Gîtî-nüma" adlı eserlerinin adları tezkirelerde kayıtlıdır ancak bu eserler elimizde mevcut değildir.

Sehmî Divanı'nın bilinen tek nüshası Süleymaniye Kütüphanesi, Hüsrev Paşa, nr: 538'de kayıtlıdır. Divanda en büyük bölümü oluşturan kasideler genellikle otuz beyitlidir. Sehmî Divanı'nın kasideleri klasik divan muhtevasına uygun olarak sıralanmamış; Sultan IV. Murat'a yazılmış olan bir kasideyle başlanmış, çeşitli devlet adamlarına yazılan kasidelerle devam etmiştir. Divanda bulunan iki na't, altıncı ve yedinci sıralarda yer almıştır. Divandaki doksan gazel genellikle beş beyitlidir fakat sekiz beyite kadar yazılmış gazeller de bulunur. Bunun yanı sıra divanda dokuz tarih, beş kıt'a, bir murabba, bir muhammes ve bir de müseddes vardır. Divanda bulunmayıp da tezkirelerde bulunan bir gazel, bir kıt'a ve bir mısraa "nazım şekilleri" başlığı altında değinilmiştir.

Sehmî de devrindeki şairler gibi en çok Remel ve Hezec bahirlerini kullanmıştır. Şiirlerinde sekiz ayrı vezin kullanan Sehmî, en çok "mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün" ve "fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün" vezinlerini kullanmıştır. 128 şiirin 102 tanesinde kafiyeyle birlikte redif kullanılmış, diğerlerinde sadece kafiye kullanılmıştır. Kelime halinde olan 67 redifin çoğunluğu Türkçe'dir.

Sehmî, divanında Sultan IV. Murat'ın yanı sıra, şeyhülislamlık, kazaskerlik gibi görevlerde bulunan pek çok devlet erkanına da yer vermiştir. Bunun yanı sıra pek çok peygamberin ve meşhur veya efsanevî şahsiyetin adlarını da şiirlerinde kullanır.

KAYNAKÇA

AKÜN, Ömer Faruk, "Divan Edebiyatı", **TDV. İslam Ansiklopedisi**, C. 9, İstanbul, s. 389-427, 1994

ARI, Ahmet, " *Bir 17, Yüzyıl Şairi: Fevzî*", **Edebiyat ve Dil Yazıları (Mustafa İsen'e Armağan)**, Ankara, s. 19-27, 2007

AYDEMİR, Yaşar , **Behiştî Dîvânı**, Ankara, MEB Yay.,2000

Bâkî, Divan*,* Tenkitli Basım (Haz. Sebahattin Küçük), TDK. Yay., Ankara, 1994

Bölge Ağızlarında Atasözleri ve Deyimler , Ömer Asım AKSOY Yönetiminde, 2 cilt, Ankara, II. Baskı, TDK Yay.,1996

Bursalı Mehmed Tâhir, **Osmanlı Müellifleri**, Haz. A. Fikri Yavuz; İsmail Ozon, C. 2, İstanbul,1972

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, "Divan Şiiri", **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II**, S. 415-416-417, Ankara, s. 1-16, 1986

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, "Kaside", **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II**, S. 415-416-417, Ankara, s. 17- 77, 1986

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet *,***Dîvanlar Arasında**, Ankara, Akçağ, 1998

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat** , Ankara, Aydın Kitabevi, 18. Baskı, 2001

DİLÇİN, Cem, **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, Ankara, TDK. Yay., 1983

DİLÇİN, Cem, "Divan Şiirinde Gazel", **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II**, S. 415-416- 417, Ankara, s. 78-247,1986

DOĞAN, D. Mehmed**, Büyük Türkçe Sözlük**, İstanbul, 11. Baskı, İz Yay.,1996

Fuzûlî Divanı*,* (Haz. Kenan Akyüz vd.), Ankara, Akçağ Yay., 1990

İPEKTEN, Haluk, **Fuzulî; Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Bazı Şiirlerinin Açıklamaları**, Ankara, Akçağ Kitapevi,1973

İPEKTEN, Haluk, **Naili, Hayatı, Sanatı, Eserleri,** Ankara, Akçağ Yay. 3. Baskı,1999

İPEKTEN, Haluk, **Nef'î, Hayatı, Sanatı, Eserleri**, Ankara, Akçağ Yay.,3. Baskı,2000

İPEKTEN, Haluk, **Eski Türk Edebiyatında Nazım Şekilleri ve Aruz**, İstanbul, Dergâh Yayınları, 2001

İsmail Beliğ**, Güldeste-i Riyâz-ı İrfan ve Vefayât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân** (Haz. Abdülkerim Abdülkadiroğlu), Ankara,1998

İsmail Beliğ, **Nuhbetü'l- Âsâr li-Zeyl-i Zübtedü'l- Eşâr** (Haz. Abdülkerim Abdülkadiroğlu), A.K.M. Yay., 1999

İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu, İstanbul, 1967

KÖPRÜLÜ, Mehmet Fuat, **Divan Edebiyatı Antolojisi**, İstanbul,1931

KURNAZ, Cemal, **Divan Edebiyatı Yazıları,** Ankara, Akçağ Yay., 1999

LEVENT, Agah Sırrı, **Türk Edebiyatı Tarihi 1**, II. Baskı, 1984

LEVENT, Agah Sırrı**, Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar***,* İstanbul, Enderun Kitabevi, IV. Baskı, 1984

Mustafa Safâî Efendi, **Tezkire-i Safâì; Nuhbetü'l-Âsâr min Fevâidi'l-Eşâr, İnceleme, Metin***,* **İndeks** (Haz. Pervin Çapan), Ankara, AKM Başkanlığı Yay., 2005

Müstakim-zâde Süleyman Sâdedin, **Mecelletü'n-Nisab Fi'n-Nisbi ve'l-Künâ ve'l-Elkâb**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yay., Tıpkı Basım, 1998

ONAY, Ahmet Talat, **Eski Türk Edebiyatı'nda Mazmunlar** (Haz. Cemal Kurnaz) , Ankara, TDV. Yay.,1992

PALA, İskender **, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, 2 Cilt, Ankara, Kültür Bak. Yay.,1998

PALA, İskender, **Divan Edebiyatı**, İstanbul, Ötüken Yay.,1999

REDHOUSE, Sir James, **Turkish And English Lexicon**, İstanbul,1992

SEFERCİOĞLU, M. Nejat, **Nevî Divanı'nın Tahlili, Ankara**, Akçağ Yay., 1998

Şemseddin Sâmi, **Kâmus-ı Türkî**, İstanbul, Çağrı Yay., 1992

Şeyhî Mehmed Efendi, **Şakâyık-ı Nu'mâniye ve Zeylleri, Vekâyiü'l-Fudalâ 1** (Haz. Abdülkadir Özcan), İstanbul, Çağrı Yay.,1989

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, **Eski Türkiye Türkçesi,** İstanbul, Enderun Kitabevi, 1994

TUĞCU, Emine, "Alafranga Zahid Olursa", **Edebiyat ve Dil Yazıları** (Mustafa İsen'e Armağan), Ankara, 2007

TUMAN, Nâil, **Tuhfe-i Nâilî, Divan Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri**, İnehan-zâde Mehmed Nâil Sâbık Hemedan Konsolosu, C.1, 1949

ÜNVER, İsmail, "Çeviri Yazıda Yazım BirliğiÜzerine Öneriler", **Ankara Üniversitesi DTCF Türkoloji Dergisi**, C. IX, S. 1, Ankara, s. 51-89, 1993

Yeni Tarama Sözlüğü, (Düzenleyen: Cem Dilçin) , Ankara, TDK. Yay., 1983

METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL

1. Sehmî Divanı'nın transkripsiyonlu metni, tespit edebildiğimiz tek nüshadan hazırlanmıştır. Divandaki kasidelerin sıralanışına müdahale edilmemiş, aynen alınmıştır. Kasidelerin arasında bulunan bir kıt'a ve bir dörtlüğe de müdahale edilmemiş bulundukları yere yazılmışlardır.

Divandaki gazeller harf sırasına göre yazılmışlardır. Ancak mevcut nüshanın sayfa kenarlarına yazılmış olan gazeller sayfa kenarlarında yer kalmayınca diğer sayfaların kenarlarına da yazılmışlardır. Bu gazeller harf sırasına göre yeniden düzenlendi ve dipnotlarla ait oldukları sayfa numarası bildirildi.

2. Şiirlerin vezinlerinde görülen kusurlar mümkün olduğunca düzeltilmeye çalışıldı. Tüm çabalarımıza rağmen, vezin kusuru görülen yerler düzeltilmemişse dipnotta belirtilmiştir.

3. Metinde silik olduğu için okunamayan yerler (silik) şeklinde belirtilmiştir. Metne yaptığımız eklemeler parantez ( ) içerisinde gösterilmiş ve dipnotta bildirilmiştir.

4. Dizinde kelimeler çekimsiz olarak verilmiştir.

5. Arap harfli alfabede bulunup da, bugünkü alfabede bulunmayan işaretler için tenkitli basımı yapılan ilmî eserlerde kullanılan transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.

6. Arapça ve Farsça kelimelerin yazımında Prof. Dr. İsmail Ünver'in "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" adlı makalesindeki esaslara uyulmuştur.

7. Türkçe kelimelerin ve eklerin okunuşunda ise, Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş'ın "Eski Türkiye Türkçesi" adlı çalışmasına uyulmuştur.

8. Tezkirelerde bulunup da Sehmî Divanı'nda bulunmayan şiirler "Nazım Şekilleri" bölümünde ait oldukları nazım şekli bölümünde belirtilmiştir.

9. Aynı nazım şekliyle birden fazla örnek bulunan şiirlere sıra numaraları tarafımızdan verilmiştir.

10. Ne bağlacıyla yapılan birleşmelerde düşen vokal, ilmî eserlerde kullanılageldiği gibi, apostroflarla “n’ola” şeklinde gösterilmiştir.

11. Şiirlerin kalıpları Sehmî Divanı’nda bulunmadığı için paranteze alınarak ilgili şiirin üstüne yazılmıştır.

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

Osmanlı Devleti’nin kullandığı Arap alfabesinde bulunup da bugünkü Türkiye Cumhuriyeti’nin kullandığı Latin alfabesinde bulunmayan sesler için ilmî eserlerde kullanılagelen aşağıdaki transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.

ء	:	y ,'
ث	:	s̱, Ṣ
ح	:	ḥ , Ḥ
خ	:	ḫ , Ḫ
ذ	:	ẕ , Ẕ
ص	:	ṣ , Ṣ
ض	:	ḍ , Ḍ/ ż , Ż
ط	:	ṭ , Ṭ
ظ	:	ẓ , Ẓ
ع	:	ʿ
غ	:	ġ , Ġ
ق	:	ḳ , Ḳ
ك	:	k, K / ñ, Ň / g, G

Arapça ve Farsça kelimelerdeki med harfleri de şöyle gösterilmiştir:

ا : ā, Ā

و : ū, Ū

ی : ī, Ī, ā

Farsça vâv-ı ma'dûleler uzun a'nın italik yazılmasıyla gösterilmiştir: ḫ*ā*nende, ḫ*ā*r gibi.

SEHMî DİVANI

KASİDELER

1

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[1b]

1 Ṣenā farż itdi fermān-ı ḳader kilk-i beyān üzre
Ṣebāt-ı devlet-i ṣāhib-ḳırān-ı ḫurde-dān üzre

2 Hemīşe ḳaṣd-ı aḫẕ-ı intiḳām-ı çār-yār itmek
Hücūm-ı himmet-i uḫrā-yı emr-i müsteʿān üzre

3 Hidāyet reh-ber-i rehvārı nuṣret peyk-i iḳbāli
ʿİnān-zīr olduġınca ḳasd-ı ḫaṣm-ı bed-gümān üzre

4 Dökilsün ebr-i tīġ-ı tābdār-ı şuʿle-bārından
Ser-i ḫūn u revāfıż ḫāk-i dest-i Iṣfahān üzre

5 Sezā tefsīr-i āyāt-ı celālüñ eylese taḥrīr
ʿUṭārid levḥa-i zerrīn-i mihr-i āsmān üzre

6 Nesīm-i ʿadli-i rāsiḫ ol ḳadar kim çeşm-i endīşe
Ġubār-ı fitne görmez dāmen-i āḫir zamān üzre

7 Revā fermānını te'yīd ü istiḥkāma imdāda
Ḳader beẕl-i saʿādet itse farḳ-ı aḫterān üzre

8 İderse nehy-i nefʿ ḫāṣiyyet umar olma şifādan
Ḳomaz reng-i taʿalluḳ ġāze-i ruḫsār-tebān üzre

9 Ṣanavber rūy-ı cür’et ḳaṣdı ḫāk-i Zühre-i şerre
Hümā-yı luṭfı ṣalsa sāye mūr-ı nā-tüvān üzre

10 İdelden ṣīt-ı ʿadlī ḫāṭır-ı eyyām-ı āşüfte
Tutuḳ-bend-i ḥayādur şöhret-i Nūşirevān üzre

11 Bu gūne ḫaṣr u encüm-i sipāhuñ ḫāme-i terkīm
Sezā elḳābını ṣebt ise levḥ-i kün fe-kān üzre

12 Şehen-şāh-ı müsellem bedr-i çeşm-i rūşen-i ʿālem
Mükerrem sāye-i fażl-ı ilāhī ins ü cān üzre

13 Sipihr-i dīn-i devlet Ḥażret-i Sulṭān Murād ol kim
Żamīri āftāb-ı şuʿle-güster her gümān üzre

14 Ḫafī yoḳ dīde-i endīşesinden zīr ü bālāda
Edā-yı şükr-i ẕātı ḥırz-ı cān her dūdmān üzre

[2a]

15 İrdi iḫtisāb-ı ʿadlī-i evtārı terennümden
Ṣitāb itmez gelū-yı naġme-i āhenk figān üzre

16 Ġazāle seyri hem-dūş eyleyelden gürg-i ṣīt-efken
Cebīn-sāy-ı emeldür naḳş-ı pāy-ı gül-be-bān üzre

17 Muḥāl ebr-i bahārı eylemek ṣaḥn-ı çemenzāra
Kef-i luṭf-ı niṣārın farḳ-ı ebnā-yı zamān üzre

18 Ṭoḳunsa pertev-i ḫurşīd-i rey-i seng-i hāmūna
İrişse feyż-i dest-i cūdı baḥr-ı bī-kerān üzre

19 Olup sevdā-yı sūd dür ü güherden emel-i fāriġ
Güşād itmez tamaʿ dest-i tevaḳḳuʿ baḥr u kān üzre

20 İder rūy-ı zemīne ḳaṭre-i şeb-nem gibi rīzān
Vezān olsa semūm-ı ḳahr-ı tīġ-i Kahramān üzre

21 Olur ḫāk-ı ʿadem āġişte-i eczā-yı endāmı
Ṭokunsa sāye-i gürzī-i pür-seyl-i demān üzre

22 Ġazā ḳaṣd eyleyüp ṣarf-ı ʿinān eylerse efrence
Ṣalar tāb u tezelzül kişver-i Hindūstān üzre

23 Esed burcunda eyler cilve Mirrīḫ-i felek gūyā
Süvār olsa şikār-ı ḫasm içün raḫş-ı cihān üzre

24 Teʿāl-Allāh ne zībā raḫş-ı çāpük-ter eşer itmez
Kenār-ı naʿl-i pāyı ṣafḥa-i bād-ı vezān üzre

25 Uçurdı mürġ-ı cüvān lāne-i çeşm-i revāfıżdan
Ṣadā-yı pāy-ı ʿazm-i ḳaṣd-ı Azarbāycān üzre

26 Feridūn-ı ẓafer-reh-ber ki ḫavf-ı zaḫm-ı peykānı
İder Sī-murġ-ı Kāf'ı lerze-güster āşiyān üzre

27 Ḳılur feyż-i teraḳḳiʿ ẕevḳ-i medhi vaḳtidür ḫāme
Ṣalarsa sāye-i endīşe vü ülfet beyān üzre

28 Suḫan-perverlık itse ḳaṣd-ı evsāf-ı cemālüñde
Budur cevher-nümālıḳ ṭarz-ı şemşīr-i zebān üzre

29 Nemek-pāş-ı tebesüm eyle laʿlüñ zaḫm-ı cān üzre
Füzūn it narḫ-ı derdi naḳd-i ʿömr-i cāvidān üzre

30 İder āhū-yı deşti mest-i ẕevḳ-i zaḫm-ı peyḳānı
Elin ṣunmazdan evvel Rüstem-i çeşmüñ kemān üzre

[2b]

31 Ecel ḫamyāze eyler küştegān-ı ʿarṣa-ı nāza
Tekellüfdür bu kūşiş ġamze-i nāvek-feşān üzre

32 Bıraḳdı tāb-ı ḥüsnüñ āftāb-ı ḫāk-ı idbāra
Düşürdi şermi laʿlüñ çeşme-i pür feyż-i cān üzre

33 Nevā-yı kilk-i Sehmī şöyle dil-keşdür ki medhüñle
Ṣalar reşk-i terāne ʿandelib-i būstān üzre

34 Virür gūş-ı kelāmum ẕevḳ-i ṣahbā bezm-i rindāne
Olur ḥüsn-i beyānum dāġ dil-i siḥr-āverān üzre

35 Ben ednā ẕerreyem vaḳt-i tekellüm şemʿ-i endīşem
Virür nūr u ziyā pehnā-feżā-yı lā-mekān üzre

36 Hüner pīrāye-i ẕātumdur ammā ẕātuma faẓluñ
Şumūli cān gibi peyveste nefr ü üstüḫān üzre

37 Niçe āṣār-ı ḫāmem var miṣālin görmemiş kimse
Ḳonaldan nūr-ı ḥikmet çeşm-i ʿaḳl-ı ḫurde-dān üzre

38 Ḫuṣūṣā nāmuñ itdüm bir kitābun reyb-i ʿunvānı
Ki eslāf itmemiş bir Ḫüsrev-i gītī-sitān üzre

39 Ḳodum devrüñde bir ʿālem-nümā āyine-i İskender
Görüpdi dest-i ḥayret beste eylerdi dehān üzre

40 Muḳarrer Ḥażret-i ṣāhib-ḳırān-ı nükte-perdāzuñ
Şuʿūru müştemildür gevher-i genc-i nihān üzre

41 Velī mecmūʿa-ı āyāt-ı esrār-ı kemālātuñ
Muhīṭ-i āb iken vuḳūfı perde-rāz nihān üzre

42 Benüm teʾṣīr-i baḫt-ı tīre-reʾyimdür bu mevsimde
Humā-yı himmetüm sāye ṣalarsa keh-keşān üzre

43 Olupdur ḥasb-i ḥālüm kilk-i gevher-bār-ı Bākīʾden
Bu beyt-i ʿālem-ārā naḳş-ı levḥ-i imtiḥān üzre

44 Göñül bāġ-ı cihāndan arzū-yı berg-i ʿıyş eyler
Felek mahż-ı ḥabāb-ı bī-ṣebāta imtinān üzre

45 Niçe yıl teşne-gerd-i vādi-i pür-derd-i ḫırmānam
Teberrür manṣıb-ı meʿmūle itmez aḫterān üzre

46 Getürmez ḫalḳa-i āġūşa himmet şāhid-i baḫtı
Kemāl-i fażl ile seccāde ṣalsam āsmān üzre

[3a]

47 Dimaġ-ālūde-i āzār-ı ye'sem eylemez dermān
Tevaḳḳuf şerbet-i nā-yāb-ı iḥsān-ı hisān üzre

48 Devā itmem tevaḳḳuʿ ġayrıdan var iken Eflāṭun
Yüzüm ursam n'ola ḫāk-i der-i şāh-ı cihān üzre

49 Duʿā-yı ʿizz ü şānuñ ḫırz-ı bāzū-yı niyāz itdüm
Ḳoyup rūy-ı perestiş bārgāh-ı müsteʿān üzre

50 Duʿām ol mehce-i rāyātı itsün dehri pür-şuʿle
Temāşā eyledükçe ḫüsrev-i mülk āsmān üzre

2

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ḥamdü lillāh ki şehenşāh-ı kerīm ü ʿādil
Eyleyüp himmet ü elṭāfı cihāna şāmil

2 Şimdiden ṣoñra budur ḫalḳ-ı cihāna me'mūl
İtmeye cilvegeri ṣūret-i ḥaḳdan bāṭıl

3 Naḳdi itseñ fuḳarā ḳalmasaydı olmaḳdan
Kīse-i menfaʿat ü taḥt-ı ḥisāba dāḫil

4 Ġark idi kaʿr-i yem-i miḥnet-i dūr-āverde
Farṭ-ı ḥayretle olup ḥāl-i amālī müşkīl

5 Esdi bir laḥẓe nesīm-i kerem-i sulṭānī
Refʿ olup ẓulmet-i ġam oldu hüveydā sāḥil

6 Virdi her manṣıbı ehline bu dem ol demdür
Ola maʿmülüñe aṣḥāb-ı feżā'il nā'il

7 Böyle re'y-i ḥüsne kimse dimez çün ü çerā
Böyle tedbīr-i cihān-zībe kim olmaz ḳā'il

8 Sehmiyā hātıf-i ġaybī didi tārīḫ oldu
Devlet-i Ṣadr-ı Anaṭolı Ḥüseyin Kāmil
(1054)

(feʿilātün mefāʿilün feʿilün)

1 Zülfeḳār u Buraḳ u ḥūr olsa
Ḥiddet ü sürʿat ü leṭāfetde

2 Rütbelerdür vefādan olmaz eṣer
Sehmiyā tīġ u veṣeb ü ʿavretde

3

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[3b]

1 Girībān-ı ḫayālüm maṭlaʿ-ı ṣubḥ-ı meʿānīdür
Żamīrüm levḥ-i maḥfūẓ u nikāt-ı āsmānīdür

2 Sükūtum tercemān-ı bezm-i ḥālet-baḫş-ı ʿaḳl-ı küll
Kelāmum şīve-zāy-ı nükte-i Ṣebʿal-Mesānīdür

3 Ben ednā ẕerreyem mihr-i tesellī vire sāyemden
Füruġ-endāz-ı çeşm-i iltimās-ı nükte-dānīdür

4 Döner pervāneveş ḳadd ü saʿyān-ı pür-emn-i ḫāmem
Çerāġ-ı fikrümüñ āşüfte-maġzān-ı duḫānıdur

5 Ne sūret cilve-perdāz olsa būs ḳarār-ı tabʿımdan
ʿAzīz-i Mıṣr te'yīdāt-ı ṣunʿ-ı müsteʿānīdür

6 Serāy-ı zīver-i luṭf-ı nigāh-ı şeyḫü'l-İslāmı
Ṣenā-ḫān-ı devām-ı devlet-i Nuʿman-ı Ṣānīdür

7 Müsellem āftāb-ı evc-i fażl-ı nükte-perdāzı
Mükerrem feylesūf-ı kişver-i muʿciz-beyānıdur

8 Teraḳḳī-baḫş-ı ṣadr-ı sidre ḳadr-ı manṣıb-ı fetvā
Ṭılısm-ı sedd-i reh-i fitne-i āḫir zamānıdur

9 Cihān-ı faż̈l-ı ḥikmet ḥażret-i Yaḥyā Efendi kim
Felāṭun nev-heves şākird-i ʿaḳl-ı ḫurde-dānıdur

10 Sezādur ḳıble-i iḳbāl-i ruḫsār-ı niyāz olsa
Penāh-ı mülk ü millet ḫāk-ı pāk-ı āstānıdur

11 Viren pīrāye rūy-ı āftāb-ı devlet-i ruʿyā
Olur çeşmüme ḳadr-i tūtyā-yı Isfehānīdür

12 Ṣalarsa rūşen ʿacz u iltimāsa sāye-i himmet
Kef-i cūduña dehrüñ māye-baḫş-ı baḥr u kānıdur

13 Hümāyun-sāye-i bāl-i hümāveş fer-i iḳbāli
Mühim-perdāz-ı esbāb-ı ḳabūl-ı kām-rānīdür

14 Girāmī bir güherdür ẕāt-ı pāki kān-ı ʿālemde
Sezā-yı zīb-i tāc-ı iftiḫār-ı ḫüsrevānīdür

[4a]

15 Ne devlet kim ider pīrāye-i ʿunvānı nāmıyla
Ḥilm-i bend ü şāḫu'ṣ-ṣadr-ı ḳadr-i dūdmānıdur

16 Nesīm-i ḫalḳı olsa būye-güster ṣaḫn-ı gülşende
Egerçi destgāh-ı ṣadme-i bād-ı ḥazānıdur

17 Nümā eyler o ẕevḳ ü neş'eden aḥrār-ı keyfiyet
Ki derüñ ḫilḳat-i fīrūz-ı āb-ı zindegānīdür

18 İden ḥall-i ʿukūdı rişte-i tedbīr-i devletden
Ser-i kilk-i ser-āmed nüsḫa-i gevher-feşānıdur

19 Nihāl-i ḳaddünüñ ser-sebz ü şād-āb olduġun ister
O kim bāzār-ı dehrüñ vāḳıf-ı sūd u ziyānıdur

20 Füsürde ḳāleb-i devrāna ol rūḥ-ı mücessemsin
Ki āṣār-ı ṣebāt u bā'iṣ-i emn-i amānīdür

21 Tekellüf ber-ṭaraf nūr-ı cebīn-i ʿizz ü devletsin
Bu ḳavl-i ʿālem-ārā herkesüñ ḫāṭır-nişānıdur

22 Nigāristān-ı faẓla gerçi pāy-ı kilk-i seḥḥāram
Nesāḳ-perdāz-ı naḳş-ı dil-keş-i Bihzād u Mānīdür

23 Velī tertīb-i elḳābuñda şerm-i ʿacz-i endīşem
Kemend-i pāy-ı seyr ü muʿcīb-i ʿaḳdü'l-lisānıdur

24 ʿArıż ṭaḳdīm-i resm-i çākerīdür beẕl-i cür'etten
Ne daʿvā-yı hüner ne şīve-i şīrīn-zebānıdur

25 O ḫāk-i pīşegāh-ı mesned-i efḍāle kim anda
Tereddüt bir nefes himmetüñ ʿömr-i cāvidānıdur

26 Ne yüzden naġme-perdāz-ı niyāz olsun dil-i Sehmī
Ezelden ḳahr-ı dehrüñ vāḳıf-ı dāġ-ı bī-kerānıdur

27 Ḥuṣūṣā kim miṣāl-i āftāb-ı āsmān-ārā
Żamīrüñ kā’inātuñ vāḳıf-ı rāz-ı nihānıdur

28 Nihāl-i bāġ-ı iḳbālüñ Ḫudā pür-berg ü bār itsün
Ki cām-ı ʿışḳına naḳd-i neşāṭ-ı zindegānīdür

29 Cihān ṭurduḳça ṭur kim kārgāh-ı dīn-i İslāma
Fürūġ-ı ṭalʿatuñ ser-māye-baḫş-ı kām-rānīdür

4

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[4b]

1 Felek gerdān idüp cām-ı hilāl-i ʿīd-ı şevvāli
Uyandurdı çerāġ-ı bezm-i ser-mestāne emānı

2 ʿArūs-ı ʿīş ider nāz ile cilve olsa lāyıkdur
Hüveydā zīr-i dāmān-ı ḳaddüñ ṭaraf-ı ḫalḫālī

3 Fürūġ-ı ṭalʿat-i ḫūbān-ı şehr-āşūb-ı bī-pervā
Geçürmiş gerden-i teslīm-i ḫalḳa ṭavḳ-ı abdālı

4 Ṣevāb-ı rūzeyi ṭanzīm içün levḥ-i ṣevābitde
ʿUṭārid kilk-i dür-pāş ile yazmış ġamām ikmānı

5 Murādı ḥazān-ı aʿmāl-i ḫalḳı eylemekdür ṣāf
N’ola ger şaḥne-i çarḫuñ elünde olsa gırbālı

6 Yāḫud ʿālem bisāṭ-ı ʿīd ile mest-i sürūr iken
Ne lāzımdur deyu esbāb-ı ḫarb u ḍarb-ı ḳıtāli

7 Alup ehl-i zamāna ḫançer-i hayrānı destünden
İder bām-ı felekden ḫalḳa ifşā ṣūret-i ḫāli

8 Elinde kāse ṭutmuş ġālibā ʿallāme-i ʿaṣruñ
Murādı olmadur deryūze-kār u ḫ*ā*n-ı ihsānı

9 Ser-i mülk-i meʿānī ṣadr-ı mesned-zīb-i Nuʿmānī
Ḫayālī ḫüsrev-i endīşesinün merd-i ḫayyāli

10 Müsellem feylesūf üstād-ı küll ḥallāl-i pür-müşkil
Ṭufeyl-i şerm-i sırr-ı faẓlıdur murād-ı Ġazālī

11 Cenāb-ı Ḥażret-i ʿAbdu'r-raḥīm-i kāmkār oldur
Cihān-ı dānişüñ mecmūʿa-i tafṣīl ü icmāli

12 Olaldan şuʿle-güster āftāb-ı faẓlı ʿirfāna
Nücūm-ı çeşm-i himmet görmez oldı şekl-i eşkāli

13 Teʿāl-Allāh zihī ṣunʿ-ı cemīl-i lā-yezālī kim
İdüpdür āstān-ı ḳadr-ı faẓlı ol ḳadar ʿālī

K. 4/11a vezin kusurlu.

14 Ḳosuñ kūh-ı kelāmı zīr-i pāy-ı iḳtidārında
İrüşmez rūy-māle āsmānuñ farḳ-ı iḳbāli

15 Żamīrinden ḫafī yoḳ pīş ü südde per ü bālāda
Meger cām-ı cihān-bīn-i hüdādur ʿaḳl u fiʿāli

[5a]

16 Alırken şarḳ u ġarbı bir nefere peyk-i endīşem
Hümāāsā ṣalarken ṭaḳ-ı çarḫa sāye-i bāli

17 Yine medhüñde ḳāṣır her ne dirsem andan aʿlāsuñ
N'ola taḳrīre taʿcīl itse ḫāk-ı pāyuña ḥāli

18 Ḫudāvend-i kerīmā āftāb-ı āsmān-ḳadrā
İderken himmetün her nā-kesi maḳsūda īṣālī

19 Ben efġān itmesem de sāyeñe lāyıḳ mı inṣāf it
Mühim-perdāz-ı luṭfuñ eylese ḥaḳḳımda imhāli

20 Eger daʿvā-yı faẓl eylerse hem-çeşmüme kimdendür
Meḥekk-i iʿtibāra gelemez bīhūde aḳvāli

21 Ururs lāf-ı ʿiṣmet lāyıḳ-ı gūş-ı ḳabūl olmaz
Virürken nükhet-ālūdegī eṭrāf-ı bī-muḥāli

22 Ḳonaldan resm-i Oṣmānī cihāna var mıdur görmiş
Şiḳār-ı şīre güncişk itdügün āmāde cengālī

23 İdüp eslāfun āṣār-ı kemālüm görmeye raġbet
Ṣunarlarken kef-i ümmīdüme illā-yı ifżālī

24 İrişdüm keṣret-i meks ü ṭalebden şimdi bir ḥāle
Ciger taḥmīl idersem dūş-ı mevte cümle efʿāli

25 Beḳā-yı nāme bādī olduġu izʿān idenlerder cūd
Ḥuṣūl-i kām-ı aṣḥāb-ı kemāle itmez ihmāli

26 Beni ḳul eylesen de özge evṣāf-ı cemīlüñde
Sezāvār meydān-ı siḫr-sāz eylerem kilk-i kehrbālī

27 Ṣadā-yı pāy-ı ḫāmem naġme-i Dāvūd ile hem-ser
Cāna rūy-ı endīşem kemān-ı Rüstem-i Zāl'ı

28 Nice dil-keş kitābe çekmişem şerāre talṭīf
Bulımaz Yūsuf-ı Mıṣrī gibi ḥüsn içre emṣāli

29 Ṣuḫan buldı kemālüñ Sehmiyā besdir duʿā it kim
Ḥamiyyet ʿabd-i iḳbāl ile geçsün ʿömr ü sāli

30 Ser-efrāz eylesün luṭf-ı Ḫudā ġażādan iṣāʿı
Güẕār itdükçe ʿabdüñ ṣad hezār-i ḥāl-i emṣāli

5

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[5b]

1 Hemīşe itsün ey ṣadr-ı mükerrem fażl-ı pervānı
Vücūduñ āftāb-ı zīver-i çarḫ-ı cihānbānı

2 Olup taḳdīr-i Ḥaḳ tevkīʿ-i istiḥkām ḥuḳḳāmuñ
Ḳosun ḫurşīd-rifʿat ḫak-ı der-i kāmilde

3 Hüveydā nūr-ı āyāt-ı ẓafer-rāyāt-ı re'yiñde
Çerāġ-ı dīn-i devlet tāb-ı tedbīrüñle sükkānı

4 Füyūżāt-ı kef-i inʿāmuñ ile tāze-ter dā'im
Muṭarrā gülşen-i şād-āb-ı İslām u müselmānı

5 Nihāl-i ḳaddüñāsā görmemişdür gülşen-i devlet
Ser-āmed sāye-güster dil-güşā serv-i ḫırāmānı

6 Yarar elḳābuñı şeb ise kilk-i müntehib-perdāz
Dil-ārā zīb-i mesnedgāh-ı dīvān-ı Süleymānı

7 Yegāne Āṣaf-ı Dārā-ḥaşem dād-āver-i ʿālem
Ser-efrāz-ı müsellem āb-ı rūy-ı mülk-i Oṣmānī

8 Cihān-ı cūd u hamiyyet-i deryā-dil
Kef-i iḥsānınuñ şermendesidür ebr-i nişāni

K. 5/8 vezin kusurlu.

9 Hüner meşşāṭe-i iḳbālinüñ ednā-ı settārı
Ḫıred ʿallāme-i idrākinüñ ṭıfl-ı sebaḳ-ḫānı

10 Ser-i şemşīrinüñ bāz-ı ecel pervāne-i şānī
Nesīm-i ḫulḳunuñ ḥüsn-i edeb ser-mest ü ḥayrānı

11 Teʿāl-Allāh yine ne zībā ṭabʿ-ı nāzüküñe ki
Kemāl-i feylesūfı cür'et-i rūḥ-ı Nerīmānı

12 Muṣaffā ṣubḥ-ı ṣādıḳdan żamīr-i ḥikmet-endīşi
Mücellā mihr-i ḫāverden ḫadīş-i tīġ-i berātı

13 Humā-yı himmet-i endīşe ṣalmaz farḳına sāye
Muʿallādur felekden māye-i eyvān-ı iḥsānı

14 Çeker çeşm-i sipihre sürme-i endīşe-i ḥayret
Semend-i ḳadri itse her ne yirde ʿarż-ı cevlānı

[6a]

15 Ne mülke düşse tāb-ı tīġ-ı cūy-bār-ı dil-efrūzı
Şikest eyler revāc-ı gevher-i kān-ı Bedaḫşānı

16 İdüp āşüfte-ḫāṭır ʿālemi āşār-ı aḫlāfı
Meşām-ı dehri ṭutmış nükhet-i gül-berg-i ʿirfānı

17 N'ola vaṣf-ı kemāl-i gülşen-i ḫāh-ı celālüñde
Olup kilk-i suḫanver mā'il-i ṭarz-ı ḥoş-elḫānı

18 Ser-āġāz eyleyüp bir maṭlaʿ-ı rengīn ü ġarrāya
Şikest ise rüsūm-ḫāne-i Vaṣṣāf u Süleymānı

19 Bıraḳmaz ḫāḳ-ı ġadre naḳd-i eşk-i çeşm-i gedāyı
Bilür ger ḫācce-i elṭāf-ı ḳādir dürr-i ġalṭānı

20 Var iken tūtyā-yı ḫāk-ı pāyuñ çeşm-i istiġnā
Niçün eyler tevaḳḳuʿ himmet-i ḳuḥl-ı Ṣıfāhānī

21 Nigāh it sīne-i gülgūn-ı dāġ-ı cism-i efkāra
Niçe rengīni görür bāġ-ı fażluñ verd-i ḫandānı

22 Ṭururken ḫaḳ-ı pāyuñ ġayra ʿarż-ı ihtiyāc itmez
Bilür erbāb-ı dāniş şīve-i gerdūn-ı gerdānı

23 İder her beytine ṣad āferin Sehmī-i nālānuñ
Āşüfte nāġme-i kilk-i kemālüñ ruḫ-ı Ḫāḳānī

24 Niçe taḥsīn olımaz böyle naẓm-ı ʿālem-ārāya
Bula nāmuñla zīver ṣafḥa-i tevkīʿ ü ʿunvānı

25 Ben evvelden müsellemḫāne-ẕād-ı fażl-ı ʿirfānam
Ḳabūl itmez kemāl-i nehmet-i taḳṣīr ü noḳsānı

26 Niçe āṣār-ı ḫāmem var ki miṣlin görmemiş kimse
Ṭuraldan ḫüsrev-i endīşenüñ erḳān-ı dīvānı

27 Ḫuṣūṣā nām-ı şehen-şāh-ı dehre bir kitāb itdüm
Bilür ʿacz ü ḳuṣūrum görse naḳş-ı dil-keşüm Mānī

28 Ne sevdā tā ki ṭāliʿ-beste ʿarż-ı ḥāl ise müşkil
Bilür yoḳ ḥaṣr-ı luṭfuñ gibi rāh-ı āsā ḫandānı

29 Ḳodum rūy-ı niyāzı ḫāk-ı dergāhuñda luṭf ile
Bıraḳma ḫāk-ı ʿacze nüsḥa-i āyāt-ı ʿirfānı

[6b]

30 Vücūdum gevherin ārāyiş-i nüvāziş ḳıl
Baña çekdürme bār-ı minnet-i bī-sūd-ı zamānı

31 Tīr-i taṣdīḳe ḥācet ḳalmadı ḥaṭm-i kelām ile
İrişdürdüñ kemāle naẓmı besdür it ṣenā-ḫānī

32 Ser-i tuġunda görsün dīde-i ḫaşm-ı ḥasedüñi
Dilerse rāyet-i ḳadrüñde āṣār-ı perīşānı

33 Cihānı rūşen itsün ḥaşr olınca ẓulmet-i ġamdan
Fürūġ-ı neyyir-i iḳbāli ʿālem-tāb-ı raḫşānı

K. 5/30a vezni kusurludur.

6

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

[7b]

1 Ey Resūl-i Ḳureşī mihr-i sipihr-i levlāk
Āstān-ı ḥaremi ḳıble-i cān-ı ġamnāk

2 Olmasun bāʿiṣ eger bulmaz idi serv-i sükūn
Çetr-i nigīn felek-i ʿarṣa-i sezādur ḫāk

3 Sensin ol māye-i raḥmet ki şeb-i isrāda
Ḫizmetin eyledi Cibrīl-i emīn ü çālāk

4 İrdüñ ol mertebeye irmedi eşref-i ersel
Bulduñ ol ʿizzeti kim bulmadı ʿaḳl-ı idrāk

5 Eşer-i luṭfuña pey-veste ümīd-i Sehmī
Ey Resūl-i Ḳureşī mihr-i sipihr-i levlāk

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feūlün)

1 Yā Rab zi-reh-i ḥüsn-i irādāt-ı tu durem
Gūyā ki sirişte zi-hem-i ʿacz u ḳuṣūrem

2 Derd-i tu bi-deh tā ki birūne mey-i eyyid
Erḳām-ı heves-i çāşnī-i zevḳ ü sürūrem

7

Naʿt-ı Sulṭān Seyyidü'l-Mürselīn maẓhar-ı ḫıṭāb vemā-erselnāke ilā- rahmeti'l-ʿālemīn

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Dil ḫāk-i reh-i maḳṣad-ı aṣḥāb-ı fenādur
İksīr-i saʿādet eṣer ü feyż-nümādur

2 Miftāḥ-ı der-i fażl-ı kütüb-ḫāne-i lā-reyb
Miṣbāḥ-ı şeb-i zāviye-dārān-ı rıżādur

3 Āyīne-i İskender-i ʿaḳl-ı ḥükm-āmūz
Mefer-i ser-i iḳbāl-i Felāṭūn-züḳādur

4 Cām-ı Cem-i Cemşīd-i ṭarab-ḫāne-i dāniş
Tāb-ı ruḫ-ı ḫurşīd-i cihān-tāb-ı edādur

5 Ṣaḥbā-yı ṣafā-güster-i kām-ı ṭaleb-alūd
Āteş-figen-i ḫırmen-i ḥāşāk-ı riyādur

6 Şemşīr-i kef-i Rüstem-i şīr-efgen-i cür'et
Āb-ı ruḫ-ı ser-çeşme-i pür-feyż-i ḥayādur

7 Hem-zemzeme-i bülbül ü hem-būy-ı gül-i ter
Hem-reng-i ruḫ-ı ṣubḥ u hem-āġūş-ı mesādur

8 Ger ẕerre ise maṭlaʿı ḫurşīd-i saʿādet
Ger ḳaṭre ise ḥecr-i füyūżāt-ı Ḫudādur

9 Her ṣūret ile cilve ider çeşm-i ḥasūda
Mir'āt-ı celī-şaʿşaaʿ-ı dest-i hüdādur

10 Mihr-i felek-ārā-yı hüner anuñ içündür
Meddaḥ-ı şehen-şāh-ı eḳālīm-güşādur

11 Sulṭān-ı Resūl şāh-ı serā-perde-i levlāk
Ḫāk-ı ḥarem-i melce-i her şāh u gedādur

[8a]

12 Gülzār-ı ṣenāsında anuñ ḥażret-i Cibrīl
Bir bülbül-i kimm-zemzeme-i naġme-serādur

13 İḳrārı dem-i muʿcize-i laʿl-i Mesīhā
İḫlāṣı kef-i ḳudret-i Mūsā'ya ʿasādur

14 Efkār-ı dürer-sencī-i miʿrāc-ı kemāli
ʿUḳde-figen-i rişte-i ʿaḳl-ı ḥükemādur

15 Tefsīr-i celī-rütbe-i āyāt-ı celāli
Naġme-şiken-i kilk-i beyān-ı fużelādur

16 Nehy-i bī-sebeb nesiḫ kütüb-ḫāne-i edyān
Emr rūşen-i enver-i menāşīr-i ḳażādur

17 Kesb-i şeref-i rütbe içün ʿarş-ı muʿallā
Ḫāk-ı ḥarem-i devletine nāsiyesādur

18 Ārāyiş-i mesnedgeh-i eyvān-ı nübüvvet
Ḳāżī-i ʿadil-pīşe-i dīvān-ı Ḫırā'dur

19 Ḳahr-ı sebeb-i keremi hengāme-i dūzaḫ
Mihr-i der-i dervāze-i firdevs-güşādur

20 Ol bāʿiṣ-i īcād-ı cihān muʿciz-i ʿālem
Baḥṣ-i şeref-i ẕātı gelū-gīr-i nevādur

21 ʿArażı hem-āġūş-ı siyeh-baḫt-ı ḫırāmān
İḳbāli nemā-baḫş-ı gülistān-ı recādur

22 Ger terk-i edeb ise de naʿt içre teġazzül
Dil mest-i serāsīme-i sahbā-yı ḫaṭādur

23 İtmez umūrun cāy-ı ser-engüşt-i taʿarruż
Ḫarf-i raḳam evvelüñe ser-ā-pā ʿaṭādur

24 Eẕkār-ı ruḫuñ āyine-i çeşm-i ṣafādur
Efḳār-ı lebüñ neṣṣāre-i cāy-ı edādur

25 Eylerse ṣabādan n'ola iẓḥār-ı tevaḳḳuʿ
Ḫāk-ı ḥaremüñ dīde-i ümmīde cilādur

26 Kemter-nigeh-i gūşe-i çeşmüñ dil-i zāra
Envāʿ-ı mükāfāt-ı ġam-ı çarḫ-ı dü-tādur

27 Ṣal sāye-i luṭfı ser-i iḳbālüme çoḳdan
Āġişte-i ḫāk-ı ḥarem-i ḫavf u recādur

[8b]

28 Raḥm eyle Ḫudāvend-i kerīmā dil-i Sehmī
Meftūn-ı ġam-ı nefs ü giriftār-ı hevādur

29 Şermendegīʿ arż-ı vefā-yı tīr-i faʿāli
Āzāde-ser-i kātib-i aʿmāle belādur

30 Ṭutmazsa elin rūz-ı cezā ḫüsrev-i luṭfuñ
Kim rātibe-baḫşā-yı ʿuṣāt-ı żüʿefādur

31 Bilmem nic'olur ḥāl-i dilüm pāy-ı ṭalebüñ
Ser-merḥale-i Ḳaʿbe-i maḳṣūd-ı Ḫudādur

32 Luṭf eyle bi-ḥaḳḳ-ı şeref alırsa güzīnüñ
Her birisi bir necm-i hüdā şems-i duḫādur

33 Çek kilk-i ʿafuv defter-i ʿiṣyānuña anuñ
Āyīn-i recā ṭavr-ı ḳadīm-i şuʿarādur

8

Merḥum saʿīd ü şehīd Ahī-zāde Ḥüseyin Efendi mesned-nişīn-i ṣadr-ı fetvā olduḳlarında ber-dāşte oldı

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Zamān-ı devletüñ farż itdi kilk-i pür-şitāb üzre
Yaza āyāt-ı fażluñ sāde-levḥ-i āftāb üzre

2 Ḳoya pāy-ı teraḳḳīʿ farḳ-ı ṭavr-ı nükte-sencānı
İde tarḥ-ı nuḳūş ḫāme-i Mānī-i serāb üzre

3 Alup esrār-ı ḥüsn-i nüsḫa-i siḥr ile īcāzı
İde pīrāye cürm-i ḫāl-i yektā-yı ḫıṭāb üzre

4 Ṣunup dest-i teṭavvül dāmen-i kār-ı Mesīḫāya
İde zāḥir nişān-ı çeşme-i Ḫıżr-ı şihāb üzre

5 Cihānı ḥırz içün keyd-i ẓuhūrāt-ı ḥavādiṯden
Revā elḳābuñı taḥrīr idem ṭavḳ-ı riḳāb üzre

6 İmāmü'ş-şerʿ-i Sulṭānü'l-efażıl ʿālem-i dāniş
Nevāl-i fażlı sükker müstecibdür şeyh-i şāb üzre

7 Fürūzān şemʿ-i vālā-bārgāh-ı şeyḫü'l-İslāmı
Ḳodı feyż-i fürūġ-ı rāy ḫurşīd-i ḥicāb üzre

[9a]

8 Ser-āmed-āftāb-ı ʿālem-ārā ḫavf-ı ḳahrından
Ruḫ-ı seyyāre teʾyīdāt-ı aḥkām-ı ṣavāb üzre

9 Cenāb-ı Ḥażret-i ʿādil Ḥüseyn-i bī-muʿādil kim
Süvār-ı kilk-i hādī rāh-ı şerʿ-i müstetāb üzre

10 Muʿallā-dergeh-i ʿiṣmet-serā-yı faż̧l u ifdāli
Niçün vaż̧ʿ-ı sipihre olmasun nāz u ʿitāb üzre

11 Anuñ āṣārı ẓāhir ṣūret-i ḥāl-i meẓāhirde
Bunuñ eṭvārı cārī fevḳ-i fermān-ı kitāb üzre

12 Eger ḥıfẓ itse ʿadli ḳuvvet-i bāzū-yı ṣarṣardan
Şiḳāf olmaz hüveydā ṭāḳ-ı ṣenā-yı cenāb üzre

13 Giyāhı ser ü seng-i laʿl ü ḫāki ʿanberīn eyler
Kef-i ifḍāli ger ser-māye-baḫş olsa seḥāb üzre

14 Felek ẕātı gibi gevher getürmez kān-ı imkāna
Basīṭ-i ḫāki biñ yıl devr iderse inṭiḥāb üzre

15 Miṣāl-i cām-ı Cemşīd-i hidāyet feyż-i tābundan
Ṣalur nūr-ı şuʿūrı ʿaḳl-ı ḳāṣır irtiyād üzre

16 Eger tedbīri bīdār itmese farṭ-ı teġāfülde
Feżā tertīb Ḫudā eylerdi ser-mestān-ı ḫ*a*b üzre

17 Ṣabā ger ḫāk-ı pāyı irgürürse ḫıṭṭa-i Çīne
İder taḥmīl-i mest-i dūş-ı faḫr-i meşk-i nāb üzre

18 Ehil eşḫāṣa pāyende idüp ḫurşīd-i ʿirfānı
Şerer-bār iken encüm fırḳa-i dāniş niṣāb üzre

19 Zamān-ı devletüñ bir gūşe-i derk virdi kim ḳaldı
Felek ol vaṣf-ı şermende-edāyı ıżtırāb üzre

20 Revācın buldı kālā-yı feżāʿil vaḳtidür şimdi
Ṣalup bi-çāre-yi ʿırż-ı liyāḳat rūy-ı āb üzre

21 Yazam vaṣf-ı ruḫunda tāze bir ter matlaʿ-ı ġarrā
Güher-pāş ola ḫāmem nāme-i müşkīn nikāb üzre

22 Ṣabā urduḳça şāha turra-i pür-çīn ü tāb üzre
Olur ebr-i bahārı sāye-güster āftāb üzre

[9b]

23 Ruḫun gülgūn idüp ʿaḳs-i şarābı şīveden gahī
Bıraḳma nāz-ı ġayret ḫırmen-i cān-ı ḫarāb üzre

24 Olan ser-mest-i ẕikr-i laʿl-i cān-baḫş u güher-pāşuñ
Nigāh-ı raġbet itmez neş'e-i cām-ı şarāb üzre

25 Dimişsün sāye luṭfumuz dirīġ itmem maḥallinden
Sebeb-i serv-revānum buldı te'ḫīre ṣevāb üzre

26 Dil-i Sehmī müsellem nüsḫa-i iʿcāz u dānişdür
Nişān-ı ḳaḥṭ-ı sāl-ı merḥamet ṣalmış türāb üzre

27 Nesīm-i iltifātuñ evce ḳaldursa da seyr eyle
Ne tertīb eyleyüp peyk-i duʿā-yı müstecāb üzre

28 İder gül-berg-i şād-āb-ı ṣenā-yı ḫayruñı taḥmīl
Niçe īṣār ider ḫāk-ı deri fettaḥ-ı bāb üzre

29 Ḫudā mesnedgehī fetvāda ẕātuñ eyleyüp ḳā'īm
Ḳosun ruḫsārı devlet dergāhunda intisāb üzre

30 Cihānı ḫaşr olunca ḥıfẓ idüp devr-i muḫālifden
Ola ṭūbā-yı ʿadlüñ sāye-güster şeyh ü şāb üzre

9

Merḥum Çeşmī Efendi Ṣadr-ı Anaṭoluya teşrīf eyledükte ber-dāşte olunup mükāfāt eylediler

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ṭaġıdup sünbül-i ʿārıż-ı per-i ḫāl üzre
Çekdi ṭuġrāyı o şeh berg-i gül-i āl üzre

2 Ḳatlüme raġbet olur ġamzeye ruḫṣat virmez
Niyyet-i ḫayra niçün tīre-nūr ihmāl üzre

3 Ṣaḳınur naʿl-i semend himmetümüz at sürmez
Ser-i kūyunda olan ʿāṣıḳ-ı pā-māl üzre

4 Ḫaṭ degüldür ger dilinde görinen kilk-i ḳıṣṣa
Āyet-i ḥüsnini tefsīr ider icmāl üzre

5 Geçse ḫāṭırda eger ebr-i ḫayāl-i zülfī
Nem-i raḥmet ṣaçılur gülşen-i āmāl üzre

[10a]

6 Sāye-i luṭf-ı Ḫudāvend-i kerem-pīşegehi
Şāmil-eṣḥāb-ı dil ü dānişe her ḥal üzre

7 O Ḫudāvend-i celīl-rütbe ki şān-ı fażlı
Gün-be-gün kesb-i teraḳḳīdedür emṣāl üzre

8 O ḥasen-ḫulḳ Ömer-i ʿadl ü Muḥammed nāmuñ
Olmasa devr-i felek re'yine iḳbāl üzre

9 İdemez dāmen-i şāl-ı şebe esḥār-ı ṭırāz
Ḳoyamaz ġāze-i nev-rūzı ruḫ-ı şal üzre

10 Ṣalsa nār-ı ġażabı bāġ-ı ḥayāta şuʿle
Būy-ı aḫlākı güzār eylese eşkāl üzre

11 Ḳaṭʿ idüp anda olan neşv ü nümāyı bundan
Gül-i ter ẓahir ider ḫ*a*hiş-i āmāl üzre

12 Ṣadrı teşrīfüñe tertīb-i sebeb lāzım iken
Felegüñ pendi bu cünbīşleri imhāl üzre

13 Ḫāne-i şer ġayr niçün ṣaldı bu yüzden āteş
Ṭutalum müştāḳ imiş zümre-i cühhāl üzre

14 Bizi bir düşmene ehl-i dile pā-māl itdi
Bār idi sāyesi ṣad-pāre-i cemāl üzre

15 İtmemiş kilk-i melek-i ḥarf-i sevābın iṯbāt
Başalı ḫāke ḳadem defter-i aʿmāl üzre

16 Baña eslāf-ı kibār itdügi her luṭfa sitem
Mültezim miydi o maḥdum-ı hüner bāl üzre

17 Devr-i ʿadlüñdür anuñ devr-i mükāfātı n'ola
Olsa ehl-i dili maḳṣūd yine īṣāl üzre

18 Sehmiyā derdüñi iẓhāra bu nāliş besdür
Çekme şemşīr-i sitem ḫaşm-ı bed-iḳbāl üzre

19 Raḥm ider ḥālüñe ol ẕāt-ı kerem-pīşe senüñ
Sāyesi dā'im ola mesned-i iclāl üzre

[10b] 10

Merḥūm-ı mebrūr Aḥī-zāde Ḥüseyin Efendi Ḥażretleri
ṣadr-nişīn-i fetvā olduḳda ber-dāşte olunmıştur

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Tef-i ḫurşīd temmūz ile ṣabā oldı vezān
İrdi ol dem ki şerer-bār ola ebr-i bārān

2 Cür'et-i seyridemez ḫavf-ı hevādan ḳaldı
Kūşe-i çeşm-i temennāda nigāh-ı imʿān

3 Eyledi ebleh-i pā-yāb-ı bisāṭ-ı ġabra
N'ola āheste ḫırām eyler ise āb-ı revān

4 ʿAks-i ḫurşīdi eger zīr-i basīṭ-i ḫāke
Ḥiẕb u īṣāl ide āyīne-i rūy-ı ummān

5 Ḳomayup rūḥ-ı nebātīde şebābet fāyiż
Gāv u mahīyi ide feyż-i fürūġ-ı büryān

6 Eṣer-i muʿcize-i ḫüsn-i Ḫudā-dādıdur
ʿAraḳ-alūde olup āteş-i ruḫsār-ı bütān

7 Yüz sürüp pāyına gīsū-yı ʿabīr-efşānı
Ḳadd-i bālāsıña iẓhār-ı sücūd ide duḫān

8 Ṣāḥ-ı mercānı nümūdār ider eşk-i ḥasret
Olsa mālīde-i dāmān-ı nihāl-i müjgān

9 Şuʿle ḫayr oldı deyu ṣaḥn-ı çemen ḫavfından
Serv-i iḳbali kenār itdi keşīde-dāmān

10 Ḳaṣd-ı çāk-ı dil-i ʿuşşāḳ-ı vefā-āyīne
Çekse şemşīr-i cefā ġamze-i ser-mest-i bütān

11 Feyż-i teʾsīr-i hevāyile dönüp semāya
Dökilür ḫāke miṣāl-i ḳaṭarāt-ı bārān

12 Eyleyüp devr-i felek revnaḳ-ı gülzārı şikest
Şuʿle-bār oldı ser-i ʿāleme mihr-i raḫşān

13 Ehl-i dil gūşe-i rāḥat bulamaz ola meger
Sākin-i sāye-i eltāf-ı Ḫudāvend-i cihān

14 Serv-i tūbā rūşen-i gülşen-i faż̧l u taḳvā
Ḫāl-i ruḫsār-ı z̤ükā nūr-ı cebīn-i ʿirfān

15 Maṭlaʿ-ı ṣubḥ-ı ṣafā mihr-i sipihr-i maʿnā
Ṣadr-ı bezm-i fużelā ḳıble-i kār-ı erkān

16 Āyet-i faż̧l-ı Ḫudā ḥażret-i şeyhü'l-İslām
Nāṣır-ı ehl-i Ḫudā nüsḫa-i z̤āt-ı Nuʿmān

[11a]

17 Efḍalü'l-ḫaḳḳ-ı Aḥī-zāde Ḥüseyn-i ʿādil
Hem-pāy-ı tesellümi naḳd-i muḥīṭ-i burhān

18 Luṭf-ı taʿmiri ile ṣaldı sipihre sāye
Ḫāne-i şerʿ-i celī-ḳadr ü ḳadīmü'l-bünyān

19 Rāyı sidre-i Ye'cüc-i ḥavādiṯ olalı
Kebg-i ʿişmet ḥarem-i gürg-i ṭamaʿda mihmān

20 Tāb-ı ser nice ʿadil ile zemīn pā-ber-cā
Heves-i ḫiẕmet-i cāhile felek ser-gerdān

21 Nem-i efḍāli ile gülşen-i dāniş şād-āb
Bād-ı iḳbāli ile gül-bün-i devlet ḫandān

22 Terettüb bulsa eger nāmeye tedbīr neden
Bāġa iṯbāt-ı taʿalluḳ idemez faẓl-ı ḥazān

23 Ḫāmeñ ol hādī ser-i menzil-i maʿnādur kim
ʿĀrıż-ı rūze idüp ṭurre-i şāmī rīzān

24 Şāh-ı ṭūbā gibi āheste ḫırām itdükçe
Gerd-i pāyından olur nūr-ı hidāyet tābān

25 Bāʿiṯ-i ḥayret-i İskender-i ʿaḳl idi velī
Çeşme-i Ḫıżr-ı sevād-ı raḳamuñ ḳıldı ʿayān

K. 10/19a'nın vezni kusurludur.

26 Ḳaṣd-ı evṣāf-ı ruḫ-ı ṣaf-ı suḫan-ārā ki
İtmedin ḫāme-i taḥrīri hem-āġūş-ı bütān

27 Eyler āşüfte nesīm-i çemene ḳudsi īṣār
Dāmeni himmet-i endīşeye gül-berg-i beyān

28 İdelü nāmuñı tevkiʿ-i menāşir-i kemāl
Ṣaldı āfāḳa ṣadā kilk-i belāġat-ʿünvān

29 Resm-i iḥyā saña dil-dāde deyu taʿzīmen
Yüz sürer dāmen-i enfāsuma rūḥ-ı Selmān

30 Āftāb-ı fülk-i dānişüm ammā ki idüp
Aḫterüm zīr-i kühen-ferş-i zemīni seyrān

31 Gösterür çeşm-i ḫıred-pūş-ı bülend-i iḳbāl
Rezmi misin hünerüm ʿayb u kemāl-i noḳṣān

32 Gerçi kim ḫalvet-i bālā ḳad-i istiʿdādum
İtdi idbār-ı felek penbe-i dāġ-ı ḫırmān

[11b]

33 Sāye-i luṭf uña taḳrīb-i belāġat oldı
Ġam degül itdi ise ḫāk ile ḳadrüm yeksān

K. 10/30a'nın vezni kusurludur.

34 Eṣer-i ḥüsn-i ḳabūlüñle ʿayār-ı Sehmī
Buldı ḫurşīd-i celī-māye gibi şöhret ü şān

35 Sāye-i maʿdeletüñ ḥazer-i Ḫallāḳ-ı ezel
Eyleyüp ḥaşre degin bāiṣ-i taʿmīr-i cihān

36 Ola pey-veste ser-i kilk-i cihān-ārāña
Ḥall-i eşḳāl-i ḫafāyā-yı umūr-ı devrān

11

Merḥūm Şeyḫü'l-İslām-ı Firdevs-maḳām Yaḥyā Efendi Ḥaẓretleri ḥużūrlarına ber-dāşte olundı.

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Kef-i imsāk-ı nāza virme cām-ı luṭf-ı güftārı
Ḫumār-ālūde-i ye's olmasın kām-ı ṭalebkārı

2 Teġāfül keṣret ü deryūze-i çeşm-i temennādan
Rehin-i dūzeḫ-i şerm eyleme ruḫsār-ı pendārı

3 Niyāz-ı ʿandelībe ḫande-rīz ol gül gibi olmaz
O deñlü bār-ı himmet lāġziş-i pāy-ı sitemkārı

4 Külāh-ı farḳ-ı derdem sāye-i dest-i nevāziş it
Cihānı eylesün āşüfte reşk-i ẕevḳ-i bīmārı

5 Getürmez cünbişe dāmān-ı luṭf-ı şāhid-i baḫtı
Ṣalarsam rūşen-i mihre saʿid āh-ı şerer-bārı

6 Eger cām-ı murād olmazsa dest-ārā-yı ümmīdüm
Tecerruʿ mümkin ammā zehr-i cevr-i devr-i ġaddārı

7 İder müşkil budur kim rūy-ı istiʿdādı ḫurşīde
Niḳāb-ı ʿārızuñla ẕerre-i bī-tāb-ı miḳdārı

8 ʿAyārın fehmider yoḳ āstān-ı şeyḫü'l-İslāma
N'ola mālīde itsem naḳd-i ḳaṣīdüñdür ruḫsārı

9 İmām-ı şerʿ ü millet gevher-i tāc-ı ser-i rifʿat
Sipihr-i fażl u ḥikmet āftāb-ı evc-i bīdārı

[12a]

10 Ser-āmed ḥażret-i Yaḥyā Efendi kim cenābıdur
Cihānuñ ḳıble-i ḥācet-revā-yı çihre-i kārı

11 Müsellem-pāye ṣadr-sidre-i ḳadr-i mesned-i fetvā
Meger māye-i Nuʿmān-ı serīr-ārā-yı huşyārı

12 Muʿallā-rütbe ḳuṭb-ı kāmkār ʿarṣa-i devlet
Cihān-ı dānişüñ ṣāḥib-ʿayārız der-i bāzārı

13 Eger ḥırz itmese bāzū-yı devlet it fażlın
Bıraḳmazdı sipihre şuʿle-i tīġ-ı cihān-dārı

K. 11/13a'nın vezni kusurludur.

14 Açardı raḫne seyl-āb-ı ḥavādiṯ ḫāne-i şerʿa
Eger tedbīr-i tertīb itmese resm-i nigūkārı

15 Alurdı bir nefesde dehri zīr-i pāy-ı tesḫīre
Ṣabā ger sürʿat-i endīşesinden görse reftārı

16 İderse dāmen-i pür-feyż-i dāniş her zamān lāyıḳ
Niṯār-ı pāy-ı siḥr-ārā-yı kilki naḳd-i esrārı

17 Muʿarrā gerd-i ṣaḥrā-yı emelden dāmen-i luṭfı
Müberrā ġāze-i ḳaṣd-ı riyādan rūy-ı āṯārı

18 Sen ol rūḥ-ı mücessem āyet-i fażl-ı mükerremsin
Kemāl-i ẕātına bir kimsenüñ yoḳ tāb-ı inkārı

19 Ḳalem taḥrīr-i evṣāfuñda pā-ber-cāy-ı ḥayretdür
Eger ṣad çeşme-i Ḫıżr eylese her cilvede cārī

20 Yiter gül-berg-i bāġa reng ü būy-ı bāʿiṯ-i raġbet
Olursa ḥüsn-i rūy-ı ṣanʿat-ı meşşāṭadan ʿārī

21 Ġaraż pīrāye-i ʿunvān-ı nāme itmeden nāmuñ
Sezā-yı zīver-i ḥüsn-i ḳabūl itmekdür eşʿārı

22 Ne bilsün ṭurre-i iʿcāz-edāñı zār u ser-geşte
Dil-i fāriġ-nişīn-i deşt-i pehnā-yı giriftārı

23 Ser-āb-dādı per-i derd ü ḫıramān eyledi ṭāliʿ
Muḥīṭ-i himmet-i endişe-i deryā-yı efkārı

24 Beni zencūr iden peyḳān-ı evżāʿ-ı edāsıdur
Fiġān-ı zāġ ider āzürde-ḫāṭır bülbül-i zārı

25 Cihān pür-şīṭ u ġavġā gūş-ı raġbet ṭutsañ eyā hīç
Bilür yoḳ ṭarz-ı dil-cūy-ı nevā-yı ʿilm-i edvārı

26 Döker bīhūde kūs-ı daʿvā-i fażl-ı cihān-ārā
Debistān-ı recā naḳş pür-heves ṭıfl-ı sebük-bārı

[12b]

27 İder āhū-yı ḥüsne ḳāv-ı deşt-i nāz-ı istiġnā
Bu yüzden görmemişdük vażʿ-ı dehr-i merdüm-āzārı

28 Ne ṭāliʿ-zādeyem ben kim raṣadgāh-ı ümīdümden
Güẕār itmez sipihrüñ aḫter-i fīruz-ı destārı

29 ʿUṭārid gerçi kim ḫāmemle baḫş-i işṭirāḳ eyler
Anuñda beẕl-i dest-i iktisāb-ı cūd-ı cerrārı

30 Ḫudāvendā Kerīmā vaḳtidür elṭāfuñ eylerse
Ṣuʿūd-ı aḫter-i iḳbālüme imdād u dil-dārı

31 Nigāh-ı iltifāt it Sehmī-i nālān u şeydāya
Metāʿ-ı ḳadrinüñ yoḳ senden özge bir ḫarīdārı

32 Ola baḫt u saʿādet ḫaşr olunca zīr-i fermānuñ
İde luṭf-ı Ḫudā her kārgeh-i beẕl-i mededkārı

33 Hemīşe eylesün feyż-i nem-i kilk-i güher-bāruñ
Çemenzār-ı şerʿde tāze-ter esḥār u irhāmı

12

Bu daḫi merḥūm müşārü'n-ileyh ḥażretleri pīşgāh-ı saʿādet-dest-gāhlaruna ber-dāşte olınmışdur

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Eyledi bām-ı felekden yine māh-ı şevvāl
Bir tehī sāġar ile ʿālemi mest-i āmāl

2 Neş'e-i himmet-i kām-ı heves-i zāhidden
Beẕl ider cilve-i ḫūbān hezār-ı istiḳbāl

3 Mehçe-i rāyet-i şevḳ irdi sipihre yāḫūd
Geldi pervāza hümā-yı ṭarab-ı sīmīn-bāl

4 Oldı zīnetde de ebrū-yı ʿarūs-ı ʿişret
Eşer-i ruḥşat-ı meşşāṭe-i şunʿ-ı müteʿāl

5 Eblāk-ı çarḫa yāḫūd rā'iż-i iḳbāl-i felek
Urdı semend-i zer-endūd-ı ʿadīmü'l-miṣāl

6 Müjde-i maḳdem-i ʿīd itdi meşām-ı dehri
Beste-i mekteb-i endīşe-i gül-berg-i viṣāl

7 Güle şemʿ-i şeb-ārā-yı neşāṭı ṣaldı
Rūş-ı faḫr-ı ṭaraba gerdiş-i dāmān-ı şimāl

[13a]

8 Naʿl-i nev-ḫande-i ḫūn-pāşı da iẓhār itse
Zerre settār-ı şafaḳdan n'ola mānend-i hilāl

9 Naẓar-ı himmet-i ser-ḥalḳa-i rindāne irüp
Heves-i ḥüsn-i bütān itdi sipihri abdāl

10 Ḫırmen-i encümi ṣāf itmege gerd-i şebden
Aldı dihkān-ı felek destüne gūyā ġırbāl

11 Defter-i rūzeye ṣebt eyledi ressām-ı ṣevāb
Kilk-i dür-pāş ile dümbāle-i lām-ı iḳbāl

12 Ḳondı yā levḥa-i māh üzre ʿUṭārid zer ile
Vefḳ-ı elḳāb-ı Ḫudāvend-i sipihr-i istiḳlāl

13 Reyb-i mesnedgehi nuʿmān u muḥīt-i burhān
Āftāb-ı felek-i faż̇l u cihān-ı efḍāl

14 Ḳutb u āfāḳ-ı hünernaṣṣ-ı ḳıyām-ı devlet
Şeyḫü'l-İslām-ı celī-şān u sütūde-aḥvāl

K. 12/7a'nın vezni kusurludur.

15 Ḳıble-i kār-ı cihān Ḥażret-i Yaḥyā-yı kerīm
Ṣīt-ı ʿadliyle zevāyā-yı zemīn māl-ā-māl

16 Vaṣf-ı ruḫsārı ile kilk-i belāġat-üslūb
Ṣafḥa-i rūza eger eylese baṣṭ-ı eşkāl

17 Dāmen-i ṭalʿat-ı zībāsına olmaya redīf
Ḥaşre dek sünbül-i gīsū-yı kerem-gīr-i leyāl

18 Eyleyen meh gibi taḥṣīl-i teraḳḳī-i ümīd
Ḫāk-i dergāh-ı şeref-baḫşına olsun rū-māl

19 Deşt-i pehnā-yı ṣenāyı suḫan-ārā pende
Gerd-i ḫayr olsa sebük-cilve-i ḫayyāl-i ḫayāl

20 Eyler eyvān-ı feraḥ-ı felegi ser-tā-ser
Müşk-i sārā-yı dil-ārā ile pür-nāfe miṣāl

21 Çāker-i gūşe-i çeşm-i kerīm ü ḥikmetdür
Ḥall-i eşkāl-i recā ḳudret-i taḥṣīl-muḥāl

22 Gerd-i kilk-i ṣabā-sürʿati olmış farażī
Ṭarz-ı iʿcāz-ı edā ḳā'ide-siḥr-i helāl

23 Ḥaḳḳ-ı taʿbīr-i ilāh tefsīrine ḳāṣırdur
Nükte-i āyet-i fażl-ı şeref-efzān-ı celāl

[13b]

24 Reşḥa-i ḫāme-i Mānī-revişüm itsem edā
Yümn-i medḥüñle ʿiẕār-ı sanemi bir ḫaṭ u ḫāl

25 Fikr-i evṣāf-ı lebüñ olsa hem-āġūş-ı ḫayāl
Resm-i iḥyāyı ider zīver-i ruḫsārı maḳāl

26 Çeşm-i cān cür'et-i deryūze-i ḥüsnüñle ḳalur
Ġāret-i devlet-i Sīnā vü tecellā-yı cemāl

27 Penbe-i dāġuma it çeşm-i sitāyişle nigāh
Böyle pejmürde olur bāġ-ı hünerde gül-i āl

28 Ögredür şīve-i reftārı bütān-ı şehre
Vaṣf-ı ḳaddüñle ḫırām-ı ḳalem-i ṭurfe-nihāl

29 Maṭlaʿ-ı mihr-i Ḫudā levḥ-i żamīr-i Sehmī
Olsa ger āyīne-i ʿārız-ı nev-ḫande-i sāl

30 Olur ammā seḥer-i rūy-ı mesāda lāmiʿ
Müşterī devr-i Zuḥālde ider iẕhār-ı ḫışāl

31 Pertev-i himmet-i endīşeye olmış ṭutalum
Lemʿa ḫurşīd-i felek dehr-i cihān-ı eşkāl

32 Baḫt-ı bīdār olıcaḳ çihre-i maʿmūle olur
Perde-perdür meges ü daʿvā-yı lāf-ı cühhāl

33 Bir ṣanur nāliş-i güncişk ü hezār-ı zārı
Baña himmetlü ṭutar dehr-i tehī dil emṣāl

34 Münḥaṣırdur saña sen ẕātuma ḥüsn-i naẓar it
Ḳadr-i elmās u ḫazef-pāreyi bilmez erẕāl

35 Elüm al sāye-ṣıfat ḫāke bıraḳmazdı beni
Olmasa ṭāliʿ-i eyyām-ı hüner bed-efʿāl

36 İtmesin devr-i felek cevr-i pey-ender-pey ile
Nüsḫa-i muʿcize-āṣār-ı vücūdum pā-māl

37 Tīr-i ıṭnāb-ı suḫan kilk-i meʿānī-perdāz
Şimdiden ṣoñra idüp ṣebt-i ṣenā-yı cemāl

38 Eylesin gerden-i teslīm ü rıżāya taʿlīḳ
Ḳılmaya bārgehüñe luṭf-ı Ḫudā'ya īṣāl

[14a]

39 Her ser-i sāli ider revnaḳ-ı ʿīd-ı Ramażān
Kām-baḫşā-yı dil-i beste-niyāz-ı eṭfāl

40 Zīr-rānuñda olup eblak-ı ʿizz ü devlet
Ḥaşre dek gāşiye-ber-dūşuñ ola cāh u celāl

13

Ṣudūr-ı Anadolı’da bir Maḥdūm-ı ʿāli-ḳadre ber-dāşte olınup pīşgāh-ı mesned-i feżā’illeri ġayrından bülend bu maḳūle dil-peẕīr ü maḥalli ḳabūl ü pesend olmaġın mükāfātı iḥmāl ü ḥasb u imḥāl olundu

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Her noḳṭayı kim kilk-i beyānum raḳam eyler
Dāġ-ı dil-i ṣatḥ nükte-i Rum u ʿAcem eyler

2 Her demde ki pāyından iner levḥ-i ṣebāta
Āṣār-ı hünerḫīziş-i emvāc-ı yem eyler

3 Her naġmeye kim eylese īṣār-ı tekellüf
Gülgūne-zen-i rūy-ı dem-i muḥteşem eyler

4 Mir’āt-ı ẓuhūr itmez ise rūy-ı mā’ile
Taṣvīr-i ruḫ u mültemes-i mültezem eyler

5 Her vādīye kim ḳaṣd-ı şitāb ide ġubārun
Aṣḥāb-ı hüner sürme-i çeşm-i himem eyler

6 İḥyā-yı meʿānīde ṣafā-yı revişünden
Maẓmūn-ı edā ṣebḳ-i siyaḳ-ı raḳam eyler

7 Resm ḳaddi mi irse ser-i ḳādir-i sifāle
Revnaḳ-şiken-i debdebe-i cām-ı Cem eyler

8 Kām-ı megese virmiş ise ẕevḳ-i naġam it
Her zemzeme-i bülbül-i bāġ-ı İrem eyler

9 Ser-mest-i mey-i şevḳ-i edā şöyle ki gūyā
Evṣāf-ı Ḫudāvend-i müsellem-i sem eyler

10 Pīrāye-i dīvān-ı feżā'il ki vücūduñ
İfrāṭ-ı kerem ḳıble-i kār-ı ümem eyler

11 Ṣadru'l-ʿulemā kān-ı kerem fażl-ı mücessem
Rū-māl-i der-i ḳāmet-i eflāki ḫam eyler

[14b]

12 Maḥmūḍ-ı Ebu'l-Fażl-ı mükerrem ki Kisrāya
Dest-i keremi beẕl-i nevāl ü niʿām eyler

13 Gerd-i ḥarem-i Kaʿbe gibi nūr-ı niyāzı
Ḫāk-i ḳademi pür-şeref ü muḥterem eyler

14 Te'sīr-i nem-i ebr-i kefi rūy-ı beḳādur
Nām-ı kerem-i Ḫātemi maḥv u ʿadem eyler

15 Bī-vāṣıta-ı ʿarż-ı ṭaleb zaḫm-ı zemāne
Tedbīr-i devā-baḫşā-yı merhem kerem eyler

16 İṡbāt-ı kemālünde virür rāst-ı ḳarārı
Her naġme ki ḳānūn-ı kerem zīr ü bem eyler

17 İksīr-i kemāl itmez ise ḫāki nigāhı
Ẕāten ʿadem-i himmet ile müttehem eyler

18 Taʿlīm-i vaḳar eylese teʾyīd-i maḳāli
Her mertebede ẕerreyi ṣābit-ḳadem eyler

19 İtdükçe lebüñ neşʾe-fezā luṭf-ı tebessüm
Bir ḥālet ile maḥv-ı rüsūm-ı elem eyler

20 Dil dūzeḫ-i hecr ise ḳomaz tāb-ı şerāra
Deryā ise muḥtāc dür-i cūd-i kerem eyler

21 Ḫulḳ-ı ḥaseni gerden-i teslīm ü rıżāya
Tekrārı taʿavvūd-i ṣenāsın ehem eyler

22 Bir ṭurfe ġazel naẓm ideyüm vaṣf-ı ruḫuñda
Ṭarz-ı raḳamı nāṭıḳa-ı bī-beste-dem eyler

23 Āşüfte-dili silsile-i ḫam-be-ḫam eyler
Bīhūde niçün ġamzesi ḳaṣd-ı sitem eyler

24 Yaḫ-pāre iken sırr idi eṭvār-ı felekden
Derd-i dilümi ḥasret-i ḳadd-i ʿalem eyler

25 Laʿlüñ ki ider ġayra nemek-rīz-i tekellüm
Cām-ı ṭarabum perde-der-i kām-ı sem eyler

26 İ̱ṣār-ı reh-i şāh-ı ḫayāl itmege ġayret
Dāmān-ı telef-sāz-ı ferüm pür-direm eyler

[15a]

27 İtmez mi eṣer nāliş-i Sehmī̱ ki rehāsın
Ferdāya ṣalar ḥıfẓ-ı hünerüm iḳlī̱m eyler

28 Ben ṭālib iken rātibe-i faẕ̇l u kemāli
Ġadr eyler o kim ġayrılara muġtenem eyler

29 Ben āb-ı ruḫ-ı ʿālem-i endī̱şe-i ʿaḳlam
Mihr ile felek ḳadrümi bir ṭutsa kem eyler

30 Ḥüsn-i naẓar it ẕātuma kim vaḳt-i tekellüm
Ṣad Bū'l-ferec-i İbn-i Yemī̱ni ḫaşem eyler

31 Naḳş-i ḳıdem-i ḫākime hem-ser bir eṣer yoḳ
Çoḳ gelmiş eger daʿvā-yı faẕ̇l u ḥikem eyler

32 Eslāfa bu üṣlūba dimiş var mı ḳaṣī̱de
Her zemzemesi samt-ı ṣıfat-ı aṣem eyler

33 Aṣḥāb u düvel pāye-i ḳudretce teraḳḳī̱
Bir ḳā'idedür ehl-i dile lā-cerem eyler

34 Ammā baña sen eyle tekerrüm-i ḳarār kim
İṣrāfı ḥacī̱l rūy-ı ḫaṣūdı direm eyler

35 Zīrā ki ben ol sırr-ı bedīʿ am ki ẓuhūrum
Nesīḫ-i raḳam defter-i fażl-ı ḳıdem eyler

36 Sen ol şeref-i silsile-i fażl u keremsin
Ḳadr-i felege ḫalḳ-ı nesīme sitem eyler

37 Iṭnābı giderdükçe suḫan ḥadd-i kemāli
Ṣebt ile ṣenā ṭāḳ-ı felek dem-be-dem eyler

38 Pey-veste keder-i şāmla ṣubḥı ide dā'im
İḳbālini ḳā'im ki cihāna kerem eyler

14

Merḥūm-ı mebrūr Ḥāfıẓ Aḥmed Paşa maʿẕūl iken ber-dāşte olundu

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Ḫāmem ki benüm rāfiʿ-i estār-ı mekāndur
Bihzād-ı ṣanem-ḫāne-i esrār-ı nihāndur

2 Yüz ursa n'ola pāyına eṣnāf-ı meʿānī
Kuṭb-ı felek-i vāʿiẓ-i ilhām-ı beyāndur

[15b]

3 Dem ursa n'ola naḳd-i ḥayā-yı ebedīden
Ser-i māde lü'lü'-i ser-i çeşme-i cāndur

4 Serv-i çemen-ārā-yı edādur ki ḫırāmı
Revnaḳ-şiken-i şīve-i reftār-ı bütāndur

5 Mecnūn revişi noḳṭasınuñ nükte-i iʿcāz
İdāresi her cilvesinüñ āb-ı revāndur

6 Ṣıfr raḳamı ḫāl-i ruḫ-ı şāhid-i meʿanī
Naḳş-ı ḳıdemi ḳıble-i iḳbāl-i bütāndur

7 Bir şemʿ-i Ḫudādur ki şeb-i fikr-i viṣāle
Ḫurşīd-i celī-māye gibi şuʿle-feşāndur

8 Rāsiḫ o ḳadar şīve-i iḥyādaki gūyā
Enfās-ı Mesīḥā'ya hem-āġūş u ʿināndur

9 Āṣār-ı hüner ṭavr-ı edāsında hüveydā
Ayāt-ı ẓafer rāyet-i ḳadrinde ʿayāndur

10 Pey-revlik ider ṭabʿ-ı siḥir-sāzuma ammā
Ser-dār-ı sebük ḳāfile-i bād-ı vezāndur

11 Taḳlīd idemez naġme-i dil-cūyına ḥāsid
Āşüfte-hezār-ı çemen-āra-yı beyāndur

12 Tedbīr-i ẓafer-pīşe-i Paşa gibi vaṣfı
Maḳbūl-i dil ü dāniş-i ebnā-yı zamāndur

13 Ol Āṣaf-ı encüm-ḥaşem ü mihr-i ʿaṭā kim
Dest-i keremi maḳsim-i erzaḳ-ı cihāndur

14 Reşk eyle dil-i kān-ı güher ġarḳa-i ḫūn-āb
Deryā-yı ṭamāʿ cevri ile telḫ-i dehāndur

15 Cemşīd-i ḫıdem Ḥażret-i Ḥāfıẓ ki cihāna
Ẕılli sebeb-i rāḥat u āsāyiş-i cāndur

16 Efkārı dürer-senc-i raṣadgāh-ı fütūḥāt
Re'y-i sebaḳ-āmūz-ı ser-i tīġ u sināndur

17 Pāy-ı ḳalem-i meḥbit-i esrār-ı maʿārif
Ḥüsn-i raḳamı ṭurra-i nev-şāhid-i şāndur

18 Eczā-yı zemīn ġarḳ-ı nevāle kef-i cūdı
Ecrām-ı felek maṭbāḫ-ı ḳadründe duḫāndur

[16a]

19 Enfāsı nesīm-i çemen-i ḫuld-ı meʿānī
Aḫlākı nem-i devḥa-i şād-āb-ı beyāndur

20 ʿİzzet ḥaşem-i himmetinüñ ġāşiye-dārı
Rifʿat teşrīf-i kevkebe siyeh-nigerāndur

21 Āzār idemez kimse ġam-ı sāye-i ʿadli
Ḳurb-ı ḥarem-i Kaʿbe gibi emn ü amāndur

22 Taṣvīr-i suḫan kilk-i güher-bārına menṣūb
Tedbīr-i cihān ḫiẕmetine beste-miyāndur

23 Feyż-i nem-i şemşīri ile ʿarṣa-i ʿālem
Dāġ-ı dil-i ġam-dīde gibi lālesitāndur

24 Pervāz ideli lāne-i ʿanḳā-yı ḫadengi
Geh maḳar-ı ʿArab geh dil-i surḫ-ı serāndur

25 Mir'āt-ı żamīrinde ki envār-ı ḥakāyıḳ
Bī-vāṣıta-i saʿy ü tekellüf-i lemeʿāndur

26 Andan görinür ʿaks-i ruḫ-ı şāhid-i maʿnā
Āyīne-i iḳbāl-i dil-i kevn ü mekāndur

27 Maʿẕūr ola ger var ise medḥüñde ḳuṣūrum
Zīrā ki felek ehl-i dile ḥaṣm-ı yamāndur

28 Hāk-i ḫarem-i Sidre-nişānuñ ki kerīmā
İkṣīr-i şeref-baḫş-ı dil-i nükte-dārāndur

29 Yüz sürmek içün saʿy u ḥücūmı eyledükçe
Baḫt-ı bed olur māniʿ aña ḫaylī zamāndur

30 Ḥayret ki ġubār-efken-i āyīne-i idrāk
Ḫamyāze ü daġdaġa musavver ü ziyāndur

31 Olmış o ḳadar ġālib-i endişe-i Sehmī
Saṭr-ı raḳam-ı silsile peyvend-i kemāndur

32 Tafṣīle ne ḥācet ki olur bāʿiṣ-i taṣdīḳ
Ol Ḥażret'e kim vāḳıf-ı aḥvāl-i cihāndur

33 Te'sīr-i nücūm ile felek tāḳı dem-ā-dem
Āmāde ger-i mültemis-i baḥr ile kāndur

34 Dādār-ı cihān devletüñi eyleye efzūn
Kim vāṣıta-i kām-ı dil-i pīr ü cevāndur

[16b] 15

Ṣudūr-ı Anaṭolı'dan birinüñ imḥāli olındı.

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Nesīm-i nev-bahārı başlayup taḥrīke eşcārı
Çıḳardı başdan ebkārı ṭarab-cūyān-ı ezhārı

2 Peyām-ı maḳdem-i nev-rūzı irgürdi ṣabā bāġa
Zamāne n'ola tezyīn itse ʿişretgāh-ı gülzārı

3 Çemen ṣalup ṭarabı ḫāk-i ʿanber-bār-ı ālūda
Nümāyān eyledi her naḫl-ı pür-i çetr-i jengārı

4 Fürūzān itdi micmer lāle yir yir ṣaḥn-ı gülşende
Hevā ḳıldı muʿaṭṭar dāmen-i ebr-i güher-bārı

5 Ḳızardı ʿārıż-ı nev-ḫande-i gülşen ḥacāletden
İşitdükçe fiġān-ı ʿandelīb-i zār u bīmārı

6 Zamāne ḥaẕer içün keyd şitādan bār-keş-i şāḫa
Sezādur ġonce-i ser-besteden n'eylerse ṭūmārı

7 Girībān-ı güli çāk eyler açar pençe-i ḫurşīd
Gerekse jāle aña dügme itsün dür-i şehvārı

8 Meşām-ı cān u dil sünbülden eyler oldı deryūze
Nişān-ı nükheti gīsū-yı ʿanber-bār-ı dil-dārı

9 Nesīm ol deñlü cān-perver ki tekmīl itmeden evvel
Muṣavver ṣūret-i zībāyı niyyet-baḫş-ı dīvārı

10 Açar murġ-ı dünümi bāl-i iḳbāl itmege pervāz
İder āhū-yı bī-ser lerze-güster pāy-i reftārı

11 Ṣabā ol deñlü nāzük cilve eyler kim ḳadem baṣsa
Girih-gīr eylemez rūy-ı leṭāfet-baḫş-ı ezhārı

12 Hevā müşkīn-i nefs ṣaḥrā müzeyyen bülbül āşüfte
Niçe baṣsun ḳadem eyvān-ı kāma fikr-i hūşyārı

13 Zihī ṣunʿ-ı Ḫudā feyż-i fürūġ-ı āftāb ile
İdüp tertīb-i istiʿdād-ı ḫāk-i deriñ ḫarı

14 Ḳılup andan süveydā lāle-i sīr-āb-ı āteş-reng
Nümāyān itdi bundan ġonce-i nev-ḫīz ü hemvārı

15 Açıldı lāle bīdār oldı nergis ḫ*ā*b-ı ġafletden
Zemīn başdırdı şimdi kevkebe çarḫ-ı sitemkārı

16 Dil-i dāniş nijāda kesr-i ḳadr eyler bu mevsimde
Güher-pāş itmemek kilk-i belāġat-senc ü seḥḥārı

[17a]

17 Ḥuṣūṣā kim ola dārü'l-ʿayār-ı manṣıb-ı faẕluñ
Ṣadāret-zīb-i ḳadri mesned-ārā-yı nīgū-kārı

18 Ḫudāvend-i muʿallā-pāye maḫdūm-ı kerem-güster
Müretteb-nüsḫa-i āyāt-ı ṣunʿ-ı ḥasret-i yārı

19 Ser-efrāz-ı efāẕıl āftāb-ı evc-i istiġnā
Cihān-ı cūd-ı faẕluñ ḳulzüm-i mevvāc u zeḫḫārı

20 Muḥammed-nām u ʿĪsī-dem ki eşḫās teng-i meferre
Ser-i teslīmi cünbān itdürür iʿcāz-ı eṭvārı

21 Cebīn-fersā-yı ḫāk-i āstān-ı ḳadri olmasa
Felek pīrāye-i farḳ eylemez mihr-i pür-envārı

22 Temāşā-yı cemāli būy-i enfāsı ider dā'im
Şikeste revnaḳ-ı gülzār u ḳadr-i müşk-i tātārı

23 Nesīm-i ḫalḳuña gül-berg-i ter üftāde-i ṭarrı
Bahār-ı faẕlınuñ çeşm-i ḫıred fünūn-ı eṭvārı

24 Żamīr-i āftāb ammā ki ʿālī perde-i şebden
Cihān ammā nihāli ber-taraf-ı āyīn idbārı

25 Cihān-ı faż̤l u ḥikmet āftāb-ı ʿālem-i himmet
Kemāl-i ẕātına aʿlā vü ednā itmez inkārı

26 Zamāne feyż-i luṭfı ol ḳadar şāmil ki ḫavfından
Unıtdurdı sipihre resm-i cevr ü ṭarz-ı āzārı

27 Gönül ser-mest-i ẕikr-i cām-ı lebüñdür n'ola itse
Bürehne ʿārıż-ı ebkārı ʿişmet-kīş-i esrārı

28 Nevā-perdāz olup ʿāşıḳa āġāze-i ḥasībden
Hezār-ı rāy-ı taʿlīm itmek ister ʿilm-i edvārı

29 Żiyā dökdükçe rūy-ı yāra zülf-i ʿanberīn tārı
Felek gūyā ki sünbül ḫayr ider eṭrāf-ı gülzārı

30 İder ġadr-ı nigāha ḫışm-ı çeşme ḫande-i laʿli
Muraṣṣaʿ-ı güher elṭāf ile şemşīr-i āzārı

31 Ser-efrāz olduġın maḳṣūd ider ol serv-i dil-cūna
Döker dil pāyına seyl-āb-ı eşk-i çeşm-i ḫūn-bārı

32 Ser-i şemşīr-i nāzı şöyle nāzük zaḫm açar cāna
Ḫayāl itmez taṣavvur bendeki āṣār-ı ʿarāżı

[17b]

33 Ḳoma pā-māl-i erzāl olmasın rāh-ı mezelletde
Bırakma ḫak-i ġadre Sehmī-i pākīze-güftārı

34 Benüm daʿvā-yı fażl u ḳadr-ı ẕāta iltifātum yoḳ
Eger var ise emṡālüm sürüp her semte iḥdārı

35 Disün ben ʿālem-ārā pehlevān-ı ʿarṣa-ı naẓmam
Çevirdüm pençe-i Selmān-ı sihr-ārā vü ʿAṭṭārı

36 Ḥarem-i ḫamemün ʿāyīn-i iḥyā-kerd-i iḳbāli
Serāy-ı fikrümüñ Cibrīl-i dāniş gibi settārı

37 Sevād-ı ḫaṭṭumuñ mihr ile hem-ser pertev-i nūrı
Cihān-ı nuṭḳumuñ ṣubḥ üzre ġālibdür şeb-i tārı

38 Ben ammā ṭurfe-ter mecmūʿa-i āyāt-ı ʿirfānam
Ṭoḳuz ḳatdan ṣayup evżāʿ-ı ser-mestān-ı pendārı

39 Ne lāzım derdüm iẓhār eylemek gün gibi rūşendir
Saña ey evc-i fażluñ nūr-ı çeşm-i necm-i seyyārı

40 Ḫilāf-ı kār-ı erbāb-ı mürüvvetdür dirīġ itmek
Olurken bir nigāh-ı gūşe-i çeşmiyle tīmārı

41 Yiter taṣdīʿ ise ey dil nesīm-i nev-bahārāsā
Niṡār it dāmen-i āfāḳa gül-berg-i ṡenākārı

42 Cihān ṭurduḳça olsun ġonce-i āmāli nev-ḫande
Nihāl-i ḳaddi ḳalbüm tāze-ter her bir güle bārī̄

43 Der-i luṭfuñdan itsün dā'imā deryūze-i dermān
Cihān-ı dānişüñ her nükte-perdāz u dil-efgārı

16

Velī̄yyü'n-niʿām Çivi-zāde Efendi Cenāblarına eṣnā-yı mülāzemetde ber-dāşte olındı.

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Dil-i pür dāġa şeref virdi ḥāl-i ḳadd-i yār
Cilve-i serv iledür revnaḳ-ı ṣaḥn-ı gülzār

2 Nigeh āşüfte-i āzār-ı teġāfül olalı
İdemez ḳaṣd-ı temāşā-yı cemāle reftār

[18a]

3 Beni gördükçe ider ḫande ruḫ-ı āġyāra
ʿAcebā böyle m'olur ʿāşıḳ-ı zāra āzār

4 Mest-i endī̄şe-i cām-ı leb-i cānān olalı
Vardı ol mertebeye sūz u güdāz-ı dil-i zār

5 Ber-ḳarār ola degül geçse eger ḫāṭırdan
El-aṭaş gūy-ı serāsī̄me geçer istiġfār

6 Dūzeḫ-i miḥnet-i hecr oldı ciger mevsimidür
Dīde ḫūn-ābe-i ḥasret yirine dökse şerār

7 Cānı çengāl-i sitemden kim alur itmez ise
ʿÖzr-i ḫışm-ı kühen-i ḫande-i laʿl-i dil-dār

8 Niçe bir ḳayd-ı ġam-ı silsile-i zülf-i bütān
Aña ḳaldı ki hemān ey dil-i āşüfte vü zār

9 Seni ben ḫāk-i der-i ḳadr u Ḫudāvend idemem
Kime eyler göreyin cevr-i sipihr-i ġaddār

10 Mihr-i gerdūn-ı hüner ṣadr-ı efāżıl-perver
Vāriṯ-i fażl u şeref güher-i kān-ı ebrār

11 Ser-firāz-ı ʿulemā yaʿnī Çivi-zāde anuñ
Ḫāk-i pāk-i ḥaremi ḥilye-i ruḫsār-ı kibār

12 O ser-efrāz-ı efāżıl ki eger kūhsāra
Ögredüp sürʿat-i endīşesi ṭarz-ı reftār

13 Bāde taʿlīm-i vaḳar itse bula seyr ü sükūn
Kūh mānend-i ṣabā vü bād miṣāl-i kuhsār

14 ʿĀrıż-ı rūze olup fikr-i ḫaṭı burḳaʿ-pūş
Olsa ruḫsār-ı şebe ẕikr-i ruḫ-ı āyīne-dār

15 Ṣām olup dāmen-i pirāhen-i ṣubḥ içre ḫafī
Ṣarıla şāl-i siyāhfām şeb-i tāze bahār

16 Sensin ol rāyiż-ı merd-efgen-i meydān-ı hüner
Her ne vādīde murād eyler isen ʿazm ü şikār

17 ʿAḳl-ı küll şāh-ı serā-perde-i ġayb iken olur
Eşheb-i ṭabʿ-ı ṣabā sürʿatüñe ġāşiyedār

18 Yümn-i medḥüñle derāy-ı ṭutuk-ı ḫātırda
Nev-ʿarūsān-ı meżāmin suḫan-ı şīve-şiʿār

[18b]

19 Bülbüli şevḳ-i ruḫ-ı güldür iden naġme-serā
N'ola evṣāf-ı ruḫ-ı ṣāfuñ idersem tekrār

20 Eylemezdi dil-i üftāde-i dām-ı efkār
Olmasa nergis-i āhū-ṣıfatuñ tīr-i şikār

21 Ḫande ḳılsam açılur ġonce-i gülzār-ı emel
Söylesek ebkem olur bülbül-i şīrīn-güftār

22 Dili dūr itme nigāh-ı keremüñden ki düşe
Dest-i dīv-i ġama gencīne-i naḳd-i esrār

23 Ġuṣṣa-i ḫaṭṭ-ı siyehfām-ı leb-i laʿlüñle
Ṣūret-i ṣafḥa-i āyīne-i dil pür-jengār

24 Diñleme nāle-i Sehmī var iken aġyārı
Bir midür velvele-i zāġ ile gül-bāng-ı hezār

25 Beni nā-dān ile bir ṭutma müsāvī idemez
Kadr-i ḫār-mühre ile ḳıymet-i dür-i şehvār

26 Baña çarḫ eyledügi ẓulme olur ḫod şāhid
Ḫande-i ehl-i ḥased girye-i çeşm-i ḫūn-bār

27 Bir nihālüm ḳoparup dest-i ḳażā gülşende
Rāh-ı seyl-āb-ı ġama ṣaldı miṣāl ḥasen ü ḫār

28 Elüm al dikmeyi bāġ-ı keremüñ eyle de gör
Nic'olur ṭaʿm-ı nevā-yı ḳalem-i muʿcize-bār

29 Fāżılā-ı Dād-gerā lāyıḳ-ı elṭāfum eger
İlṭifāta şeref-i gevher-i ẕāt ise medār

30 Ġam-ı dil ḫākir-i kem-māyeñe ṣunʿ-ı ezelī
Eyleyüp ḫāṭır-ı mey maṭlaʿ-ı mihr-i efkār

31 Ḳaṣd-ı seyr-i çemenistāna ḫayāl itmezden
Ṣākinān-ı ḥarem-i ḳurb-i celālet-i eşʿār

32 Der-i gencīne-i ilhāmı ider ger meftūḥ
Pāy-ı efkār-ı ṣabā seyrüme ḳalmaġa niṣār

33 Bitirür feyż-i nemā-yı kef-i hecr āṣārum
Ḳalem-i pāy-ber-āverdede rengīn eṣmār

[19a]

34 Bāl-i şāhīn-i naẓar-beste olur ḥayretden
Ḳuvvet-i sürʿat-i endīşe idersem iẓhār

35 Gerçi bir ẕerre-i bī-tāb u tüvānam ammā
Āftāb eyleyemez ḳudret-i ẕātum inkār

36 Ḳıl naẓar ẕātuma it şānuña lāyıḳ olanı
Eyleye Ḥażret-i Ḫallāḳı Celīl ü Cebbār

37 Ẕātuñ ārāyiş-i mesnedgehi ʿizz ü devlet
Dergehüñ ḳıble-i ḥācāt-ı gürūh-ı aḥrār

17

Ṣadr-ı Anaṭolı iken Bustān-zāde Yaḥyā Efendi Cenāblarına virildi.

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ṭarḥ-ı esbābı ṭarab ḳıldı yine ʿāleme ʿīd
Cām-ı Cemşīd-i felek mevsimidür olsa bedīd

2 Ṭurfe ḥālet ki mehi sāġar iken böyle vire
Neş'e-i sāġar-ı ṣaḥbā vü neşet-i cavīd

3 Şevket-i Ḫüsrev-i ʿīd irdi diyü her yirden
Ṣaldı āfāḳa ṣadā zemzeme-i güft ü şenīd

4 Ḫalk eger cām-ı melāle nigerān olsa n’ola
Dilleri eyledi tefsīde fürūġ-ı ḫurşīd

5 El felekden umar enār-ı ṣafāyı Sehmī
Dergeh-i luṭf-ı Ḫudāvend’e ṭutar çeşm-i ümīd

6 Gülsitān-ı hüneri Ḥażret-i Yaḥyā Çelebi
Devr-i ʿadli hüner aṣḥābınadur ʿīd-ı saʿīd

7 Nigeh-i luṭfı mecāzāt-ı cefā-yı devrān
Eṣer-i ḫulḳı mükāfāt-ı ġam-ı çarḫ-ı saʿīd

8 Eylemiş ẕātını ol mertebede kān-ı kerem
Pertev-i ʿāṭıfet-i Ḥażret-i Ḫallāk-ı Mecīd

9 Kām-ı erbāb-ı kemālātı müheyyā eyler
İrmeden ḥadd-i kemāle daḫı taṣvīr-i ümīd

10 Baḫt-ı beddür beni ayaḳda ḳoyan Sulṭānum
Yoḳsa sizden bu ḳadar luṭf ile olmaz mı baʿīd

[19b]

11 Bir teraḳḳī ne ḳadar nesne ola anuñçün
ʿArż-ı envāʿ - ı kemālāt idem olmaya müfīd

12 Beni şād it ki bugün eyleye tā ḥaşre degin
Luṭf-ı Ḥaḳ gündüzüñi ʿīd u geceñ ḳadr-i saʿīd

18

Bir Maḥdūma pāy-endāz olundı

(mefʿ ūlü mefāʿ īlü mefāʿ īlü feʿ ūlün)

1 Biz vaḳf-ı ġam-ı miḥnet-i ḫūbān-ı cihānuz
Mecnūn-ı belā-perver-i Leylī-i zü-şānuz

2 Üstād-ı ḫıred-keş-i kütüb-ḫāne-i dāniş
Şākir ü nevāyuz ki kināyāt-ı bütānuz

3 Dārā-yı serā-perde-i eyvān-ı ḫarābat
Deryūzeger-i ḥāküme pīr-i muġānuz

4 Ārāyiş-i mesnedgeh-i dīvān-ı maḥabbet
Bezmümüze hengāme-i iḳbāl-i zamānuz

5 Tef ḫurde-giyāh-ı çemen-i miḥnet ü āzār
Revnaḳ-şiken-i sünbül-i gülzār-ı cinānuz

6 Muḫlis-reviş ü ḫātem-i tāyyī ḥarekātuz
Mūrīçe-i pā-māl-i Süleymān-ı nişānuz

7 Ger ḳaṭre isek baḥr-i kerān-ı māye-ḥikmet
Ger ẕerre isek mihr-i şeb-efrūz-ı gümānuz

8 Evvāb-ı figen ẕerre-i dükkān-ı maʿārif
ʿAnḳā-yı hümā kevkebe-i sidre-mekānuz

9 Telḫī-i ġam u neş’e-i cān-baḫş-ı telāfī
Hem-reng-i gülüz hem-ṣıfat-ı faż̈l-ı ḥazānuz

10 Dāġuz ser-i aʿdā vü eḥibbāda gül-i ter
Sözüz reviş-i yāra vü aġyāra ziyānuz

11 Kūh ise ʿadū-yı ṣarṣar eger yār ise deryā
Ecrinüñ(?) nīk ü bedī ḫıred-i amānuz

12 Esbābe-i endām-ı ḫased-pīşe nūr ammā
Meddāḥ-ı Ḫudāvend-i felek rifʿat ü şānuz

13 Hem-nām-ı nebīdür ḥażret-i maḫdūm ki anuñ
Ḫāk-i ḥaremi ḥilye-i ruḫsār-ı cihānuz

[20a]

14 Ḳaḍī-i ʿadl-kīş ü felek-mesned ü Cem-cāh
Beẕl-i kef-i iḥsānı ile cerb-i zebānuz

15 Dür-i güher-i medḥ ü ṣenāsıyla leb-ā-leb
Riyā-yı gīrān-ḫavṣāla ü māye-i kānuz

16 Vaṣf-ı leb-i cān-perveri cārī dilümüzde
Gūyā ki ser-i çeşme-i feyż-āver-i cānuz

17 Ey fażıl-ı ʿallāme-nişān midḥat-i ẕātuñ
İtmekde edā anuñ içün beste-zamānuz

18 Cevr-i felek-i sifle-nevāzuyla dem-ā-dem
Ser-mest ü serāsime-i bī-tāb u tüvānuz

19 Her zaḫm-ı ziyād olmada evvelüñe gūyā
Tīġ-ı Rüstem-i çarḫ-ı cefā-cūya nihānuz

20 Pā-māl-i ġam-ı muʿterif-i cümle-i taḳṣīr
Şāyeste-i elṭāf-ı Ḫudāvend-i cihānuz

21 Her zāġ-ı siyehle bilürüm ṭūṭī-ḫoş-elhān
Āyīne ṣıfat herkese bir nūrdan aʿyānuz

22 Nāẓır degülüz seg sıfātān itse taʿarruż
Deşt-i hüner ü maʿrifete şīr-i jiyānuz

23 Taḳlīd idemez kimse bize ṭarz-ı suḫanda
Sehmī-i Mesīḥā-eṣer ü siḥr-beyānuz

24 Dāīʿ-i ṣenā-kār-ı Ḫudāvend-i kerīmüz
Tā muʿtekif-i ṣavmaʿa-i emn ü amānuz

19

Veliyyün-niʿam ve’l-himem Çivi-zāde Efendi Cenāblarına ber-dāşte olındı

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ele alsam heves-i laʿlüñ ile ke’s-i müdām
Dil-i siḥr-āver olur maṭlaʿ-ı mihr-i ilhām

2 Levḥ-i esrār-ı hüdādur dil-i siḥr-ārāda
Olsa maḥsūs revādur ṣūret-i aḥkām

3 Sāde-rūlarla eger ke’s-ı müdām alsa ele
Diñlemem virse de sālūs-ı ḥasedkār-ı ḥaram

[20b]

4 Tāliʿüm olsa da mesʿūd u saʿid degil olsa
Māh-ı mihr-āver cesād-ı keremkār-ı ʿunvānam

5 Ṭolsa ger ṣavmʿa-ı ʿāleme dūd-i āhum
Aña maʿlūm degül ḥāl-i dil-i kem-ārām

6 Mā-ḥaṣal olsa revādur ser-i siḥr-āveri kilk
Mādiḥ-i server-i ʿālem ser ü serdār-ı kirām

7 Ḥākim-i maḥkeme-i dād u Muḥammed-mevsūm
Ḥāris-i mülk ü milel ʿumde-i ṣadr-ı ḥikem

19/2b’nin vezni kusurludur.

8 Mālikü'l-mülk-i ʿaṭā māh-ı memālik-ārā
Ḥāmil-i sırr-ı hüdā ʿālem-i ḥaşm-ı iʿlām

9 Ḥall-i iʿlām-ı dile olsa revādur agāh
Ol gül-i devḥa-i aḥkām-ı sedād-ı İslām

10 Ṭarḥ-ı eṭvāruña dil ide kemāl-i her kār
Niʿme rehvāruña ser-sūde umūr-ı her-kām

11 Resm-i levḥ-i dilüñ esrār-ı ʿulūm-ı esmā
Ser-i kilküñde eger ḥall-i gurūh-ı evhām

12 Kāmilā dergeh-i ʿadlüñde revādur görsem
Resm-i dād u kerem ü vaʿde-i mihr ü ikrām

13 Ol kesem kim eger olmasa ṣudaʿa maḥmūl
Dāverā vü dādgerā silsile-i ṭūl-ı kelām

14 Ögredür medḥ-i kemāl-i keremüñde kilküm
Sāḥire ṭavr-ı edā-yı siḥir olmasa ḥaram

15 ʿİlm ala merde medār-ı kerem-i ehl-i himem
Sehmiyā saña muḥaldür sellemu'llāh kirām

16 Müddeʿām ol ki duʿā-yı siḥir-ālūdumla
Der-i dergāhuña rū-māl ola her demde ʿavām

20

Maḫādīm-i kirāmi-nijadum bir ẕāt-ı ḫüceste ṣıfata ber-dāşte olındı

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

[21a]

1 Dil şevḳ-i cemālüñle ṣabā gibi virāndur
Āvāreligüñ ʿālemi var fażl-ı ḥazādur

2 Gülden atılan nāz-ı sūsen cān-ı murāda
Ḥālā şıḳḳ-ı nāmiyyede naḳḳaş-ı nihāndur

3 Ṣad ḥasret ile gerd-i reh-i şāh-ı meh-pāre
Çeşm-i ṭaleb-i nergis-i gülşen nigerāndur

4 Murġān-ı çemen muʿtekif-i gūşe-i ʿuzlet
Esbāb-ı ṭarab cevher-i cān gibi ṣemāndur

5 Tārāca virin ḥüsn-i gül-i revnaḳ-ı bağı
Āsīb-i ḥazān renciş-i der-i deyr-ḫāndur

6 Mestāne -emel gūşe-i kāşānede ṭursun
Āşüfte-dilān kūyuña fersūde-iʿnāndur

7 Şevḳ-i ṭaleb-i nūr-ı tecellā-yı cemāli
Ser-māye-dih-i bāṣıra-i dīde-i cāndur

8 Hem-nām-ı Nebī Ḥażret-i maḥdūm-ı celī-şān
Āzāde nihāl-i çemen-i ḫuld-ı beyāndur

9 Bünyān-ı felek bārgehidür ḳadrine nisbet
Dervāze gibi ṣafḥa-i āb üzre aʿyāndur

10 Ẓāhir oḳıdur ʿāleme kim āyet-i fāżlı
Bāzū-yı dilüm maʿdelete ḥırz-ı amāndur

11 Tevkīʿ-i ḳabūl ile ruḫ-ı ḥüccet-i dāniş
Ṭuġrā-şiken-i ṭurra-i pür-çīn-i bütāndur

12 Virsem yaraşur neş'e-i menşūru feżā'il
Destinde ḳalem şemʿ gibi şuʿle-feşāndur

13 Eşḳāl-i mühimmāt-ı umūra ser-i kilki
Miftaḥ-ı der-i genc-i dil-ārā-yı beyāndur

14 Eylerse eger ḫiẕmet-i endīşeñi ḫurşīd
Ḥācet mi ḳomaz ol şemʿe ki şaʿbān kemāndur

15 Reşk-i kef-i elṭāf eyleme ebr-i siyehfām
Bīhūde niçün naʿre-zen-i girye-künāndur

16 Bilmez mi ʿaceb vaḳt-i kerem luṭf-ı tebessüm
Āyīn-i Ḫudāvend-i felek-rifʿat ü şāndur

[21b]

17 İrdükçe ṣabā żaʿf-ı miʿẕācuña ḥayretle
Gülzār-ı ḥayātumda nümā-bār-ı girāndur

18 Bir semtle dil-i mihnet-i ālāma düşe kim
Eẕkārı bile ḳāʿide-i ʿayşa ziyāndur

19 Çoḳdan şeref-i neyyir-i ẕātuñla Ḳur'ān'a
Çeşm-i ṭaleb ü āḫir-i baḫtum nigerāndur

20 Āṣār-ı niyaz irdi bu gün ḥüsn-i ḳabūle
Ol sāʿat-i fīrūz-ı tesellī bu zamāndur

21 Besdür bu ḳadar ṣebt-i ṣenā eyle ki Sehmī
Tā kilk-i hüner zīr-i sebük-tār-ı benāndur

22 Olsun çemen-i devlet-i şād-āb-ı ser-āmed
Ol ġā'ileden kime atar keyd-i ḫazāndur

21

Yārān-ı ṣafā ve aṣḥāb-ı ṣadef-i vefādan birüñe ḥuṣūl-i me'mūli içün ber-dāşte olunup virmek mümkin olmadığın bu mahalle teṣbīt olındı.

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Bi-ḥamdü'llāh olup feyz-i ʿamīm fāżıl-i yezdānī
Getürdi senedi iḳbāle bir paşa-yı ẕī-şānı

2 Der-i burc-ı serāy-ı maʿdelet-i āyīn-i şāhdan
Ṭulūʿ itdi yine bir aḫter-i suʿūd-ı nūrānī

3 Virür tedbīr-i eżdād-ı umūra inşirāḥ-ı tām
Ḳılur ser-mesnede rūḥ-ı Āṣaf beẕm-i Süleymān'ı

4 Ne pāşā bir müsellem-i feylesūf-ı ʿālem-ārādur
Ṭutar sebbābe-i endīşe ile nabż-ı erḳānı

5 Fürūġ-ı ʿaḳlına bir nesne yoḳ ʿālemde pūşīde
Bilür āyīn-i meydāna bered ü resm-i dīvānı

6 Züleyḥā-yı emel ümmīd odur devrān-ı ʿadlüñde
Olur ẕevḳ-i visālüm şāhid-i maḳsūda erzānī

7 Sezādur tercemān-ḫāne-i vaṣf-ı ẕāt-ı pākinde
Bu elḳāb ile pür-naḳş itse levḥ-i mihr-i raḫşānı

8 Mücessem ʿaḳl-ı küll pīrāye-bend-i ṣadr-ı pür-müşkil
Cihana cūd u himmet maẓhar-ı elṭāf-ı sübḥānı

[22a]

9 ʿAzīz-i Mıṣr-ı ʿişmet Yusuf-ı pākize pür-millet
Müretteb nüsḫa-i ḳāmil-aʿyār-ı mihr-i Kenʿānī

10 Bilüp ʿizz ü şeref olsa revādur mihr-iʿālem-tāb
Ġubār-ı āstān-ı devletüñde sūde-pīşānı

11 Müeyyeddür cenān-ı bārgāh-ı ẕü'l-celālīden
Ser-efrāzān-ı ʿālem olmaġa münḳād-ı fermānı

12 Olur şīr-i jiyān-ı ʿarṣa-i pehnā-yı heyecānuñ
Ṣalarsa farḳ-ı mūr-ı sāye-güster dest-i iḥsānı

13 Bu re'y ile olursa cilveger ümmīdüm oldur kim
İrer dāmān-ı Ḳāfa şuʿle-i hem-ser-i ḫāḳānī

14 Ḳoyup bir resm-i raʿyet gerden-i ḫāḳān-ı Çīn üzre
İder iklīm-i Ruma muntaẓam Hind u Horasānı

15 Vezīr-i Āṣaf der İdris-nihāda kemter-i Dāra
Saña maḫfī degildür kimsenün ḫodrāz-ı nihānı

16 Ḳażā ümmīdine geldüm ḳażāya uġradum ammā
Hümā-yı ʿaḳlı itdüm beste-i dām-ı perīşānı

17 Virüp mevcūdumu deşt-i fenāya bī-mecāl oldum
Ne sūde irgürür şimden gerü destüm müşemmānı

18 Mubaṣṣır yoḳ diyü bāzārı kim sever feżā'ilde
İder her gūr-ı vaḥşi esb-i tāzī gibi cevlānī

19 Olup her birisi bir manṣıbuñ ḳaṣdında āmāde
Ḳomazlar nāmını yād itmege aṣḥāb-ı ʿirfānı

20 Olurken beş yıl ol faẓlum olan manṣıbına rāżī
Żarūretten bilürken cānuma mest bir dilim nānı

K. 21/15a'nın vezni kusurludur.

21 Anı daḫı aşup destümden almak ḳaṣdın eylerler
Bir iki çīre-dest ü ḫīre-dil ġul-i beyābānī

22 Olur hem-cins dīn-i yektā-süvār-ı ʿarṣa-ı faẓlum
ʿAzāb-endūḫ olup bī-tāb iderler bār-ı girānī

23 Virürse ḥaṣr-ı luṭfuñ dest-i ruḫṣat baña ammā kim
Olur teng eylemek aʿdāya tenhā ṣaḥn-ı meydānı

24 Ne eşḫāṣ-ı edānı iltifātuñ olsa söyletmem
Baña hem-dūş-ı hem-zānū olan emṣāl ü aḳrānı

[22b]

25 İki yıl muttaṣıl ġurbetde ser-gerdān u ḫayrānam
İrişdürdüm firāz u dāmene çāk-i girībānı

26 Bilür yoḳ ḥāl-i zārumdan ḫaber āʿlā vü ednāda
Ṣorar yoḳ kimden eylersün diyü feryād-ı efġānı

27 Muḥaṣṣal münḥaṣırdur luṭfuña tedbīr-i dermānum
Eger olmazsa itmem kimseden ümmīd-i iḥsānı

28 Yiter şimden gerü taṣdīḳe ruḫṣat yoḳdur ey Sehmī
İder me'mūlüñe beẕl-i himāyet ol kerem-kānı

29 Duʿā ḳıl ʿizz ü iḳbālüyle mesnedgāh-ı devletde
Vücūdun ḳā'im itsün neş'e-i elṭāf-ı raḥmānī

30 Olup dergāh-ı ʿadli ehl-i faż̇l u dānişe mesned
Benüm gibi olamaz gūşede yüz bin ş̱enā-ḫ̱ānı

GAZELLER

1

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

[23b]

1 Gerçi şevḳ-efzā ḳomışlar ehl-i ḥikmet nām aña
Çeşme-i cāndur lebüñ teşbīḥ olıñmaz cām aña

2 Dil hümā-pervāz iken düşdi hevā-yı zülfüñe
Böyle ḳurmış ġāliba ṣayyād-ı ḳudret dām aña

3 ʿĀşıḳ-ı dil-dādeñe luṭf u teraḥḥum vaḳtidür
Virmiş iḳlīm-i ʿademden ḥasretüñ peyām aña

4 Eylemez kemter- gedā-yı āstānuñ iltifāt
Ger olursa şāhid-i ḫod-rā-yı devlet rām aña

5 Ṭabʿ-ı Sehmī n'ola muʿciz-bār ise gencūr-ı ṣunʿ
Eylemiş teslīm-i miftāḥ-ı der-i ilhām aña

2

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Niçe ṭāḳāt getürsün ḫāṭır-ı rencūr-ı istiġnā
Geçer sindān tīr-i ġamze-i pür-zūr-ı istiġnā

2 Virür şevḳ-i teselli ẕerre-i rūşen-i ḫurşīde
(silik) olursa bilür istiġnā

3 (silik)

Cemālī̄ şemʿin eyler ol perī̄ taṣvī̄r-i istiġnā

4 Niçe ārāyiş-i dest-i sitāyiş olmaḳ istersin

Sen aḫker-pāre dil-bāz alsa da maʿrūr-ı istiġnā

5 Dil-i Sehmī̄ zebūn-ı ʿarż-ı ḥālüm itse dil-dāde

Olur āzürde dil-şikāf neden maḥmūr-ı istiġnā

3

(feʿilātün mefāʿī̄lün feʿilün)

1 Virme dest-i ḫitāba tī̄ġ-ı ʿitāb

İtme mülk-i dil-i ḫarāba şitāb

2 Ṭaġıdup şāne-i ṣabā zülfüñ

Çekmesün rūy-ı āftāba niḳāb

3 Bilmese ḳadr-i muʿciz-i ḥüsnüñ

Yüz çevirmezdi ḳıbleden miḥrāb

4 Secde-i ḫāk-i āstānuñdur

Ḥilye-i faḫr-i ḥamrā-yı aḥbāb

5 Dil-i Sehmī̄'ye dāġ-ı ye's urma

Meded ey dil-ber-i sütūde-cenāb

4

(feʿilātün mefāʿilün feʿilün)

1 Olmasa dilde ger nişān-ı ṭaleb
Dīde olmazdı fürḳat-i ṭaleb

2 Kuḥl-ı çeşm-i yaḳīn-i endīşe
Cevher-i ḫāk-i āstān-ı ṭaleb

3 Çihre-pīrā-yı devlet-i cāvid
Gird-i iḳbāl-i kār-dān-ı ṭaleb

4 Ṣayd-ı ʿanḳāya eylemez raġbet
Meges-i şīre-i dükkānı ṭaleb
5 Şemʿ-i bezm-i ḳabūl-i dānişdür
Sehmiyā naḳl-i dāstān-ı ṭaleb

5

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Düşdi dil silsile-i zülfüne dīvāne-ṣıfat
Ġam degül reh-i ġamun eyler ise şāne-ṣıfat

2 Gerçi ol ḫāl-i siyeh fitnedür ammā ki dile
Dest-i ġāret ṣunamaz ġamze-i mestāne-ṣıfat

3 Olamaz vāḳıf-ı esrār-ı tecellī-i yāruñ
Yanmayan şemʿ-i ruḫ-ı şevḳüne pervāne-ṣıfat

4 Vaḳtidür ḳan ṣaçılursa ser-i müjgānumdan
Dīde-i leb-rīz lebüñ yādına peymāne-ṣıfat

5 Rūşen itsün dir iseñ nūr-ı hidāyet-i Sehmī
Hezār eyle dilüni ḫāne-i vīrāne-ṣıfat

6[50]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Her ne yazsa kilk-i taḳdīr-i Ḫudā-yı kā'ināt
Temşiyet virür żarūrī muḳteżā-yı kā'ināt

2 Ehl-i derd ol ḫızmet-i idmānın itsin rūzgār
Gör ne ḫālet-baḫş imiş dārü'ş-şifā-yı kā'ināt

3 Esīr-i mest ol dili gerden-firāz eyleme
Komasun yoldan seni yār-ı cefā-yı kā'ināt

4 Çek Mesīḥāsā elüñ Cem gibi ser-mest olmadan
Zehr ile ālūdedür cām-ı ṣafā-yı kā'ināt

5 Ol ḳadar maḥv-ı vücūd it künc-i istiġnāda ki
Arayup bulsun seni müşkil-güşā-yı kā'ināt

[50] 6. gazel 26a sayfasının kenarındadır.

6 İnḳılābundan emīn olmaz bilen keyfiyyetün
Sehmiyā āb üzredür ṭarḥ-ı serāy-ı kā'ināt

7[51]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Eylesem rūyuñ revā ḫurşīd-i raḫşān ile baḥs
İtse dür-i laʿlüñi ser-çeşme-i cān ile baḥs

2 Ġoncada ḫüsn-i edā ṭarz-ı tekellüm ber-ṭaraf
İtmesün bīhūde ol laʿl-i dür-efşān ile baḥs

3 Ṣorma derd-i ḥasreti āşüfte-dil ʿāşıḳlara
İtme ʿömrüm ḥāṣılı her naḳş-ı bī-cān ile baḥs

4 Mevc-i ḫūn-ı dil sipihre sāye ṣaldı vaḳtidür
Eylese seyl-i sirişküm baḥr-ı ʿummān ile baḥs

5 Dünki gün aġyārı her vech ile ilzām eyledüm
Görmedi çeşm-i felek daḫı bu ʿunvān ile baḥs

6 Sehmiyā baş indürür ṭabʿ-ı suḫan-perdāzuña
Eyleseñ fenn-i belāġat içre Selmān ile baḥs

7 (silik)

[51] 7. gazel 24 b sayfasının kenarındadır.

8[52]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Yāra āsān terk-i ülfet ʿāşıḳ-ı nālāna güç
Şemʿ-i ser-germ-i ġurūr olsa çeker pervāne güç

2 Eylemez murġ-ı heves Mecnūn gibi farḳumda cā
Şuʿle-i cevvālede ṭarḥ-ı esās-ı lāne güç

3 Ḥasret-i lebüñle leb-rīz olsa lāyıḳ çeşm-i dil
Bezm-i aṣḥāb-ı ṭaleb olmak tehī mihmāna güç

4 Eylemek feryādumı āvīze-i gūş-ı ḳabūl
Vāḳıf-ı dār-ı maḥabbet olmayan sükkāna güç

5 Sehmiyā sūz-ı dili şekl-i nümāyān eylemek
Bī-tekellüf ʿarż-ı ḥāl ol Ḫüsrev-i ḫūbāna güç

9[53]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Vaḳtidür seyl-i sirişküm eylese meydānı sürḫ
Reşk-i dāġum eyleyüpdür lāle-i Nuʿmān'ı sürḫ

[52] 8. gazel 25 b sayfasının kenarındadır.
[53] 9. gazel 25 b sayfasının kenarındadır

2 Ben şehīd-i ʿaşıḳam iṯbāt eder ḫod olması
Tīr-i nāz-ı ġamze-i ser-mestüñe sükkānı sürḫ

3 Mestur-ı āh-ı ateşüm çarḫı pür-tāb eyledi
Bu ne ṭāliʿ dür ki itmez ʿārıẓ-ı cānānı sürḫ

4 Baḥr-ı ḫūn olmış dil-i şeydā teselli ḳaṣdına
Uġrasa şāh-ı ḫayāl-i yār olur dāmānı sürḫ

5 Sehmīyā ṭavr-ı edāsı kilk-i muʿciz-bārınuñ
İtdi rūy-ı himmet-i endīşe-i Selmānı sürḫ

10[54]

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Olup derd ü ġamından bezm-i yāra tercemān kaġıd
Ḫafī aʿdādan itsün yāra naʿl-i dāstān kāġıd

2 Tekellüf ber-ṭaraf aʿlā bilür yanup yaḳılmaġı
İder her perdeden ṭarḫ-ı terāne bī-zamān kāġıd

3 Rivāyet-sāz olup ser-mest-i derd-i rūd-ı eşkümden
Ser-i ḳadr-i neşāṭ-ı ʿayşa olsun dür-feşān kāġıd

4 Olursa rūy-māl-i pāye māniʿ keṯret-i aʿdā
Yed-i beyẓāñı bu dil yārı būs itsün nihān kāġıd

5 10. gazel 25a sayfasının kenarındadır.

5 Niçe taḥrīre ḳābil zār dil-i dil-dāra ey Sehmī
Tīz-tāb nefesinden olsa hem-rūşen beyān kāġıd

11[55]

(feʿilātün mefāʿilün feʿilün)

1 Ey ser-āmed nihāl-i bāġ-ı vücūd
Gül-i şād-āb-ı gül-bün-i maḳṣūd

2 Toġmamışdur sipihr-i nāz-āverd
ʿĀrıżuñ gibi aḫter-i mes'ūd

3 Şemʿ-i taḳlīd-i reng eyler idi
Dutsa zülfüñ miṣāli pāye zūd

4 Cüst ü cū eyler ise eṭrāfı
Çeşm-i endīşe eylemez şühūd

5 Ḳāmetüñ resm-i rāyet-i ser-keş
Ṭalʿatuñ şekli ḫilḳat-i Maḥmūd

6 Eşküme hem-pāye olursa eger
Dehri ġarḳ-āb ider ḥavāle-i rūd

[55] 11. gazel 26b sayfasının kenarındadır.

7 Sehmī̇yi vaṣluñ ile iḥyā it
Çıksın ol ġayret ile cān-ı ḥasūd

12[56]

(mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün)

1 İtdi neşāṭ-ı cilve-i ṣubḥ-ı ṣafā-yı ʿīd
Dil-ḫastegāna ʿātıfet-i merḥabā-yı ʿīd

2 Ḥūrī̇veşān-ı şehre virüp şöhret-i ẓuhūr
Ṣaldı zemī̇ne zī̇b-i cinān muḳteżā-yı ʿīd

3 Ḳıldı bütān-ı ṭurfe-nihālānı cilveger
Feyż-i nesī̇m-i mekrümeti cān-fezā-yı ʿīd

4 Dürde-keşān-ı hecre ider müjde-i ṭarab
Sī̇ṭ-ı bülend-i ʿuḳde-güşā-yı ṣalā-yı ʿīd

5 Āşüfte-ṭavr-ı Sehmī̇-i nālānı bilmeyen
Olmaz esī̇r-i şī̇ve-i ḥüsn-i edā-yı ʿīd

6 Cefāña kimse nām-ı Ḫudāvend-i Cem ḫıdem
Eyler zebān-ı cāna bī̇-muʿciz serāy-ı ʿīd

[56] 12. gazel 29b sayfasının kenarındadır.

7 Vālā-nijād-ı Ḥażret-i Saʿdī Efendi kim
Eyyām-ı adl-i reşk-i dil-i bī-riyā-yı ʿīd

8 Olsun duʿā-yı devleti rūz-ı cezāya dek
Pīrāye-baḫş-ı ʿārıż-ı ṣubḥ-ı ṣafā-yı ʿīd

13

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Āh-ı seḥerüm ḳāfile-sālār-eṣerdür
Āşüfte nesīm-i çemenistān ḥasengīrdür

2 Dil bādiye-peymā-yı ṭalebdür ġaraż ammā
Ġāretger-i terk-i sebük-tāz-ı naẓardur

[24a]

3 Pīrāye-i dāmānı ḳabūl eyle sirişküm
Pergāle-i ḫūn-ı dil ü pākize-güherdür

4 Dāġ-ı tenüme çeşm-i sitāyişle nigāh itsem
Gül-berg-i ter gülşen-i şād-āb-ı hünerdür

5 Sāye-figen-i sidre-hümā-yı dil-i Sehmī
Mihr-i ruḫ-ı pür-tābuñ ile suḫte-perdür

14

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ḥürmet-i neş'e-i ṣahbāyı kim idrāk eyler
Ḫiẕmet-i ḫāk-i kerāmet-i eṣernāk eyler

2 Maṭlaʿ-ı mühr-i berātuña şikāf-ı dildür
Müddeʿī cāmeyi bīhūde niye çāk eyler

3 Neş'e-i mādde-yi şevḳi yitüren taḥḳīḳe
Āhı pür-derd ü şerer dīdeyi nemnāk eyler

4 Leẕẕetün kām-ı hevesnāk-ı ʿadūdan ṣaḳınur
Ḫāme evṣāf-ı lebüñ yazıda imsāk eyler

5 Ḳaṣd-ı Sehmī sañadur ṣaydgeh-i ʿālemde
Ṣanma her nā-kesi ārāyiş-i fitrāk eyler

15

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Hümā-yı dil hevā-yı ʿaşḳ ile ḳadr-i bülend ister
Sezāvār-ı perestiş āftāb-ı ercümend ister

2 Nigāh-ı raġbet itmezseñ giryede ṣabr kim ḳadre
Yegānesi budur āhū-yı müşkil-i kemend ister

3 Getürmiş maġrūż-ı girye-i laʿl-i rāsim ḫayāli
Suḫanver şīve-güster dil-ber-i şāʿir-pesend ister

4 Cihānuñ reng-i rūyı bir gül-i ḫāra ḥaşr itmiş
Hezārun vāḳıf-ı rāz-ı derūnı hūşmend ister

5 Ṣala ḫūbān-ı şehre var ise ʿarż-ı ḥāl itsün
Dil-i Sehmī-ṣıfat āşüfte-meşreb müstemend ister

16

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ser-i zülfüñ ki dūd-ı micmer-i dāġ-ı derūnumdur
Külāh-ı farḳ-ı nūşum zīver-i rūşen cünūnumdur

2 Ḫayāl-i gūşe-i ebrūñı miḥrābum niyāz itmek
Ezelden naḳş-ı levḥ-i ḫāṭır-ı ḥikmet-maṣūnumdur

3 Hümā-yı himmetüm farḳ-ı sipihre sāye ṣalmazken
Ümīd-i pāy-būsuñ maṭlab-ı ḳadr-i füzūnumdur

4 Ursa dest-i te'emmül gerdiş-i dāmān-ı gerdūna
Hücūm-ı himmet-i emvāc-ı deryā-yı sükūnumdur

5 Nigāristān-ı fażla ṣūret-i dil-keş viren Sehmī
Nişān-ı pāy-i kilki muʿciz-edā-yı füsūnumdur

17

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ḫaṭuñ kim devr-i ḥüsnüñ fitne-i āḫir-zamānıdur
Ẓuhūrı ʿāşıḳa tevḳīʿ-i menşūr-ı amānıdur

2 Bedīd itmiş nişān-ı pāy-ı mūr-ı āftāb üzre
Nigāristān-ı ḥüsn-i yāra benzer resm-i Mānī'dür

3 Beyāż ʿārıżında ḫāme-i ṣunʿ ile ṣebt olmuş
Yāḫud tefsīr-i ser-sūre-i Sebʿa'l-Meṣānīdür

4 Degüldür hāle-gerd-i āftāb-ı ʿālem-ārāda
Revāc-ı ḥüsn-i yāra bir belā-yı nā-gehānīdür

5 Başılmaz ḫāk yeksān olsa Sehmī merd-i nā-dāna
Cihān-ı dānişüñ bir ʿālem-ārā pehlevānīdür

[24b]

18

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Fikr-i ḫālüñ sūziş-i daġ-ı derūnum arturur
Ẕikr-i laʿlüñ neş'e-i cām-ı cünūnum arturur

2 Āftāb-ı evc-i ḥüsnüm iltifātuñ ġayrıya
Cür'et-i nā-sāzumı baḫt-ı zebūnum arturur

17-3a vezin kusurludur.

3 Bāde içsem ḫasret-i laʿlüñle şevḳ-engīz iken
İnkisār-ı ḫāṭır-ı ḥikmet-maṣūnum arturur

4 Ben ferāġ ümmīdin itdükçe hevā-yı kakülüñ
Ḫīziş-i emvāc-ı deryā-yı sükūnum arturur

5 Sehmiyā taḥrīr-i evṣāf-ı leb-i cān-baḫş-ı yār
Muʿciz-ārā-yı gülüñ vājgūnum arturur

19

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün faʿlün)

1 Naḳş-ı levḥ-i ʿārıż u fikr-i ruḫ-ı dil-dārdur
Devḥa-i şād-āb-ı dil nev-ḫande bir gülzārdur

2 Berḳ-i ḫırmen-sūz-ı ṣabr-ı ʿāşıḳ-ı āşufte-kām
Kūşe-i çeşm-i füsūn-sāz u temennā-bārdur

3 Eyleyen āzāde-ser sevdā-yı sūd-ı cāndan
Neş’e-i ṣahbā-yı kemter iltifāt-ı yārdur

4 Hā’il olmaz cevşen-i tedbīr-i ʿaḳl-ı nükte-dān
Tīġ-ı nāzı āhen-efrūz u ḳażā-kirdārdur

5 Sehmiyā rāz-ı dil-i dīdāra taḳrīr eyleyen
Naġme-i kilk-i siḥir-sāz u belāġat-bārdur

20

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Firāḳ-ı laʿl-i cān-baḫşuñla çeşmüm çeşme-i ḫūndur
Ḫayāl-i ḫaṭṭ-ı nev-ḫīzüñle derdüm ḥadden efzūndur

[25a]

2 Nefāẕ-ı ḥikmete menşūr-ı ḥüsn-i ʿālem-ārāñuñ
Yazılmış ḫāme-i ṣunʿ ile bir ḫaṭṭ-ı hümāyundur

3 Fürūġ-ı şemʿ-i ruḫsāruñla yandurmış per ü bālin
Yāḫud ḫākister-i pervāne-i ser-mest ü maḥzūndur

4 Görüp ṭāb-ı ʿiẕāruñ āftāba olduġun ġālib
Nişān-ı şeh-per-i Cibrīl-i fermāndār-ı bī-çūndur

5 Nigāh it Sehmī-i dil-ḫasteye çeşm-i sitāyişle
Ki Bihzād-ı Nigāristān-ı heft iḳlīm-i mażmūndur

21

(mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün)

1 Ol ġamze ki şemşīr-i kef-i dest-i feżādur
Kār-ı dil-i şeydā aña teslīm ü rıżādur

2 ʿArż eyliyemez dāġ-ı dem alur derdüni
Dīvāne göñül süst-i girān rıṭl-ı ḥayādur

3 Bīhūde ġurūr eylemesün ḥüsnüñe güller
Pā-māl-i reh-i kevkebe-i bād-ı fenādur

4 Çetr-i ser-i iḳbāl-i şehen-şāh-ı memālik
Dūd-ı sitem-ālūd-ı derūn-ı fuḳarādur

5 Terk it heves-i nefsi reh-i faḳr u fenā ṭut
Sehmī bu reviş meslek-i erbāb-ı Ḫüdādur

22

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ḫam-ı ebrū-yı cānān ḳıble-i rūy-ı niyāzumdur
Ruḫı āyīne-i ʿālem-nümā-yı çeşm-i rāzumdur

2 İden āzāde ser-fitne-i naʿlünden dil-i zārı
Hevā-yı naḫl-i nāzı āftāb-ı ʿişve-sāzumdur

3 Perestiş ḫāk-i dergāhumda yārın āftābāsā
Nişān-ı raġbet-i baḫt-ı bülend-i ser-firāzumdur

4 Ḫayāl-i ḫancer-i ser-tīz-i ġamzeñ gitmesün dilden
ʿİlāc-ı dāġ-ı der-i sīne-sūz duḫān-güdāzımdur

5 Cihān-ı dānīşī bir noḳṭada taṣvīr iden Sehmī
Ser-i kilk-i belāġāt-pīşe-i muʿciz-ṭırāzımdur

23

(mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün)

1 Ẕikr-i lebüñle mürde-dilān tāze cān bulur
ʿAyş-ı müdām-ı ẕevḳ-i mey-i erġuvān bulur

2 Her kim derūn-ı dilde ġamuñdan eṣer bula
Ḳūt-ı revān-ı kām-ı dil-i nā-tüvān bulur

3 Bār-ı cefāyı devr-i felek baña çekdürür
Varsa ne şehre bir meh-i nā-mihr-bān bulur

4 İksīr-i fażl u maʿrifete ṣarf-ı ʿömr iden
Cism-i nizār u çihre-i zerd ile şān bulur

[25b]

5 Sehmī nişān-ı pür-sitem ḳalmana felek
Bir ehl-i derd ü ehl-i dil ü nükte-dān bulur

24

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Gedā-yı dergeh-i devlet-me'ābıñ şāh-ı ʿālemdür
Esīr-i bend-i ʿışḳuñ ḳayd-ı ʿālemden müsellemdür

2 Nişān-ı naʿl-i raḫşuñ secdegāh-ı ḫüsrev-i ḫāver
Seg-i kūyuñ sifāl-i neş'e-baḫş-ı sāġar-ı Cem'dür

3 İder ālām-ı ālāyişden ʿārī ḳalb-i rencūrı
Fetīl-i dāġ-ı ʿaşḳuñ zaḫm-ı cāna ḳaṭn-ı merhemdür

4 ʿAraḳ ṣanmañ hüveydā ḳaṭre ḳaṭre rūy-ı dil-berde
Gül-i rengīni gülzār-ı melāḥat üzre şeb-nemdür

5 İden derd-i derūnuñ Sehmiyā gerdūna pey-veste
Hevā-yı zülf-i misk-āmīz-i ʿanber-būy-ı pür-ḫamdur

25

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Giryem ol ġonca-lebi gül gibi ḫandān eyler
Cürmüm eşʿārı beni lāyıḳ-ı iḥsān eyler

2 Seyr-i dīdāra olur perde hücūm-ı eşküm
Cenneti baḫt-ı bedüm dūzeḫ-ı ḫırmān eyler

3 Cür’et-i ʿarż-ı niyāz eyleyemem ceẕbe-i ʿaşḳ
Beni şermende-i evẓāʿ-ı perīşān eyler

4 Ḫırmen-i cāna ṣalup āteş-i tīz-i ġayret
Çeşme-i laʿl-i lebüñ ġayra dür-efşān eyler

5 Sehmiyā şīve-i eşʿāruñı herkes bilmez
Ṭarz-ı ḫāṣṣañ yine erbāb-ı dil iẕʿān eyler

26

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün faʿilün)

[26a]

1 Ṣanma ancaḳ dil-i ġam gīsūñ ile āvāredür
Mihr-i rūy-ı ʿālem-efrūzuñla āteş-pāredür

2 Ẕikr-i laʿlüñ arturur şerm-i dil-i dīvāneyi
Gerçi dirler ẕevḳ-i mey refʿ-i ḥicāba çāredür

3 Merhem-i bihbūd-ı tedbīr aña teʾşīr eylemez
Zaḫm-ı şemşīr-i maḥabbet bir oñılmaz yāradur

4 Dürlü nār-ı nevʿ-ārūsān ile alur ādemi
Nīze-i Zāl dehr-i dūn-perver ʿaceb ġaddāredür

Neş'e-i Sehmī ümīdindür ki cāmında anuñ
Nüh ḳıbāb-ı āsmān bir ḳaç cefr-i āvāredür

27

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün faʿilün)

1 Zülf-i dest-ārā-yı Leylā ile kākül bir midür
Hīç giyāh-ı köhne-sāl ü tāze sünbül bir midür

2 Ḫār ile ālūde bir kem-māyedür baḥṣi ḳosun
Rūy-ı pür-tāb-ı cihān-ārāñ ile gül bir midür

26/5 vezin bozuk.

3 Dāġı urma tīr-i nāzı ḳaşı yayum ur dile
Bāġa revnaḳ virmede serv ü ḳaranfül bir midür

4 Nāleme taḳlīd idermiş bāġ-ı kūyuñda ʿadū
Ṣīt-ı zāġ ü nāle-i dil-sūz-ı bülbül bir midür

5 Çıḳdı āhım bām-ı ʿarşa düşdi eşküm ayaġa
Sehmiyā fikr it teraḳḳīyle tenezzül bir midür

28

(mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün)

1 Revnaḳ-resān-ı ʿīd irişüp ḥalḳa şān virür
Ḫūbān-ı şehre ḫilʿat-ı nev ḥüsn ü ān virür

2 Seyr-i cemāl-i sāde-ruḫān çeşm-i nūrumuz
Ḥüsn-i edā-yı ġonca-lebān cisme cān virür

3 Mehd-i bahār ü mevsim-i gül virme ʿāleme
Ṣol zīb-i berḳ-i tāb-ı aḫ-ı dil-berān virür

[26b]

4 Hūrīveşān u serv-ḳadān cilve-sāz olup
Her bir mesīre bāġ-ı cinândan nişān virür

5 Sehmī elüñde ḫāme-i muʿciz-beyān senüñ
Taṣvīr-i yāra cilve-i kerrūbiyān virür

29

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Dīdeden ḥasret ile eşk-i firāvān dökilür
Ḫaberüñ yoḳ āh-ı ʿaşḳuñda niçe ḳan dökilür

2 Gösterür levḥ-i murādumda nice naḳş-ı cünūn
Ne zamān kim ruḫuña zülf-i perīşān dökilür

3 Ol ḳadar keşreti var zaḫm-ı hadeng-i yārun
Lerze ṭutduḳca ten-i zerdümi peykān dökilür

4 Ṣaçılur seyl-i sirişküm ser-i müjgānumdan
Rişte gūyā ḳırılup sübḥa-ı mercān dökilür

5 Sehmiyā bir ṣadef-i baḥr-ı hünersin sen kim
Dehen açsañ dürer-i dāniş ü ʿirfān dökilür

30

(mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün)

1 Dil fikr-i ẕikr-i laʿl-i leb-i cān-fezādadur
Ḫāṭır-ı hevā-yı ẕevḳ-i mey dil-güşādadur

2 Ümmīd-i būs-ı pāy-ı ḫayāl-i nigār ile
Rūy-ı niyāz maḳdem-i şāh-ı recādadur

3 Pā-beste-i kemend-i hevesdür egerçi dil
Ser ḫāk-ı āstāne-i luṭf-ı Ḫudā'dadur

4 Ben şeh-süvār-ı ʿarṣa-ı fażl u balāġatem
Aʿdā semend-i ṭabʿum öñünde piyādedür

5 Sehmī cilā-yı dīde-i ʿaḳl-ı suḫanverān
Seyr-i cemāl-i şāhid-i ḥüsn-i edādadur

31

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün faʿilün)

[27a]

1 Ṣabrum eksildükce derd-i intiẓār efzūn olur
Bī-ḳarār olduḳca ben hicrān-ı yār efzūn olur

2 İḫtiyār elden gider seyreyledükçe ʿārıżuñ
Mevsim-i gül irse feryād-ı hezār efzūn olur

3 Gülşen-i endīşe bulmazsa ḫayālüñle şeref
Serv-ḳaddüm cūy-ı çeşm-i eşk-bār efzūn olur

4 ʿArż-ı ḥāl it yāra düşdükçe ṣarıl dāmānına
ʿĀşıḳ-ı zāra anuñla iʿtibār efzūn olur

5 Sehmiyā murġ-ı dilüñ pervāzı olduḳça bülend
Cür'et-i şāhīn-i çeşm-i cān-şikār efzūn olur

32

(feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün faʿ lün)

1 Ẕikr-i lʿ alüñle neşāṭ-ı dil-i nālān artar
Neş'e-i bāde ile cünbiş-i merdān artar

2 Pertev-i mihr-i cihān-sūz-ı dil-i dānādan
Revnaḳ-ı ḥüsn dil-i efzūn-ı cüvānān artar

3 Şeref-i vāsıṭa-ı mihr-i perī̇-rūlar ile
Ṣafḥa-ı sī̇ne-i bī̇-kī̇nede ʿ irfān artar

4 ʿ Aḳlı cemʿ -ber-cemʿ eylemege çāre mi var her demde[57]
Serde sevdā-yı ser-i zülf-i perī̇şān artar

5 Vaṣf-ı laʿ l-i leb-i dil-berde görüp eşʿ āruñ
Sehmiyā raġbet-i yārān-ı süḫan-dān artar

33

(feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün)

1 Hem-sifāl-i segi revnak-şiken-i Cem geçinür
Bende-i ḫāk-ı der-i Ḫüsrev-i ʿ ālem geçinür

2 ʿ Uḳde-i rişte-i ʿ aḳlı niçe ḥāll eyler o kim
Beste-i zülf-i kemend-efgen-i pür-ḫam geçinür

[57] Bu mısradaki vezin bozukluğunun sebebi " cem-ber-cem" kelime grubundan kaynaklanıyor. Bu mısra yazılırken yanlışlık yapılmış olabilir. Bu kelime grubu yerine sadece "cem" kelimesi olduğunda vezin kusuru kalmaz.

[27b]

3 Beñzemez naḫl-ı dil-ārā-yı ḳadd-ı dil-cūña
Serv-i āzād-ı çemen gerçi müsellem geçinür

4 Laʿl-i dür-pāş-ı revān-baḫş-ı muʿādil olmaz
Ẕevḳ-i merd ġonca-i pīçīde-i pür-nem geçinür

5 Ḳılma ḫışm ile naẓar Sehmī-i dil-dādeye kim
Maḥrem-i sırr-ı serāyir-dih-i ādem geçinür

34

(mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün)

1 Seyr-i ruḫuñda dīde-i ṭāliʿ cilā bulur
Feyż-i ʿamīm şuʿle-i rāh-ı hudā bulur

2 Fikr-i firāḳ-ı ẕikr-i lebüñde meẕāḳ-ı cān
Teʾṣīr-i zehr ü ẕevḳ-i mey-i dil-güşā bulur

3 Rāh-ı mecāzı ḳoma elüñden ki zāhidā
Ser-hadd-i mülk-i ḥaḳīḳatda intihā bulur

4 Rūy-ı ʿanāda ehl-i baṣīret ġınā görür
Şekl-i fenāda merd-i ṭarīḳat beḳā bulur

5 Sehmī ṣarīr-i ḫāmemüze gūş-ı dil ṭutan
Ammā nuṭuḳ-ı ʿĪsī-i muʿciz-edā bulur

35

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Dil fikr-i leb-i laʿlüñle ġarḳa-ı ḫūndur
Dāmān-i ferüm maḳsim-i enhār-ı ʿuyūndur

2 Pā-māl-ı cefā eyleme kām-ı heves-alūd
Dīvān-ı şehenşāh-ı füzūn-ı ḳadr-i cünūndur

3 Āşüftelerüñ kārı nedür ṣabr eyle mihrüñ
Āteş-figen-i ḫırmen-i ḫāşāk-ı sükūndur

4 Bīhūdedür engüşt-i taʿarruż ḳosa yarama
Ṣıfrı raḳamum cevher-i maʿnā-yı mütūndur

5 Güm-rāh-ı beyābān-ı emeldür dime Sehmī
Her yirde aña luṭf-ı Ḫudā rāh-nümūndur

36

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün faʿlün)

[28a]

1 Dil esīr-i girih-i zülf-i perīşānuñdur
Cān-ı ġulām-ı nigeh-i nergis-i fettānuñdur

2 Ḥāsıl-ı ʿömr-i ebed cilve-i naḫl-ı ḳaddüñ
Māye-i çeşme-i cān laʿl-i dür-feşānuñdur

3 N’ola pā-māl-i reh-i kūyuñ olursa ḫurşīd
Dilde üftāde-i şemʿ-i ruḫ-ı raḫşānuñdur

4 Zāhidün cennet ü dūzaḫ deyü şerh eyledigi
Ẕevḳ-i vaṣl u sitem-i āteş-i hicrānuñdur

5 Naẓar-ı luṭfı dirīġ eyleme Sehmīden kim
ʿĀşıḳ-ı ḫaste-dilüñ lāyıḳ-ı iḥsānuñdur

37

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ġuṣṣa-ı zülf-i siyāhuñ dil-i dīvāne çeker
Kendüyi ḳurtaramaz gerçege şīrāne çeker

2 Ḫırmen-i ṣabra ṣalar āteş-i tīz-i ġayret
Ḥasret-i ẕevḳ-i lebüñle aña peymāne çeker

3 Dā’imā itmede taṣvīr-i ḫayāl-i ḫālüñ
Benzer ol mūra göñül ḫanesine dāne çeker

4 Ceyb-i pīrāhen-i dil dāmen-i ye’se ulaşur
Tīġ-i nāzı ḳaçan ol ġamze-i mestāne çeker

5 Ne zaman yazsa ḳażā defter-i dīvān-ı cünūn
Sehmiyā nāmuñı ser-safḥa-i ʿunvāna çeker

38

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün faʿilün)

1 Eylemez zülfüñ esīri ḳahr-ı ġamzeñden ḥazer
Rāżī-i fermān-ı ʿaşḳa işte şemşīr işte ser

[28b]

2 Ṭāb-ı ruḫsāruñla açılsun gül-i gülzār-ı ʿaşḳ
Dāġ-ı pür-ḫūn idelüm cism-i nizārı ser-ber

3 Ḳaldı dil fikr-i miyānuñda nigārā kimse hīç
Gördi mi baġlandıġun mūy ile böyle şīrin er

4 Cām-ı mey ṣunduḳca dil-ber-i saʿīd-i sīmin öp
Mevsimünde şāḫ-ı gülzār-ı emelden gül ḳopar

5 Ḥāl-i Sehmī şekl-i esbāb-ı taʿalluḳ ber-taraf
Dil-i teng-māye-i metāʿ vaṣl ise vālā-güher

39

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ser-i zülfüñe cāna rūyuñ üzre sāye ṣalmışdur
Ser-efrazān-ı dehri sāye-āsā pāye ṣalmışdur

2 Seni bulmaġa eşk ü āhumı ey Ḫıżr-ı Mesīḫā-dem
Göñül sūyı sipihr ü sāḥil-i deryāya ṣalmışdur

3 Görüp ẕātında istiʿdād-ı taʿlīm-i maḥabbet yoḳ
Ḳażā Mecnūnı ser-gerdān idüp ṣaḥrāya ṣalmışdur

4 Hicāb itmez mi dil-ber ḥaşrolınca mübtelāsundan
Hezārān dürlü bī-dād eyleyüp ferdāya ṣalmışdur

5 Ṭayanmaz ṭabʿ-ı sihr-ārā-yı Sehmī ʿizzet-i dehre
Bilür kim rūḫına ḳaṣr devlet-i Dārā'ya ṣalmışdur

40[58]

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ġam-ı ebrūñ ile ben çekdügüm ʿālem çekemez
Bunca żaʿf ile kemānum yine Rüstem çekemez

2 Ḳanḳı gülşende ruḫuñ yādına feryād itsem
Bülbüli reşk ü ḥayā ebkem ider dem çekemez

3 Sāye-i zülf-i siyāhuñ gibi ruḫsāruñdan
Kimse berg-i güle ṭuġrā-yı müsellem çekemez

4 Her çeken hāle-i tesḫīre meh-i raḫşānı
Sīneye sencileyin rūḥ-ı mücesem çekemez

5 Şöyle pejmürde nihāl-i emelüm ey Sehmī
Ġarṣ-ı gülzār-ı cihān eyleseler nem çekemez

[58] 40. gazel 28a sayfasının kenarında bulunmaktadır.

41

(feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün faʿ lün)

1 Yār-ı sīmīn-bedenüm ḳadr-i niyāzı bilmez
Niçedür ḳāʿ ide-i bende-nüvāzı bilmez

2 Girye-i telḫe irer ḫande-i Şīrīn-kārı
Ḥāl-i Ferhād'a degül vāḳıf o rāzı bilmez

3 Uymamış ḳāfile-i rāh-ı cünūna pey-rev
Ġussa-i silsile-i zülf-i dırāzı bilmez

4 Çemen-i ṭurre sitāyişde ser-efrāz olmış
Dūzeḫ-i derde ḳonan sūz u güdāzı bilmez

[29a]

5 Naẓar-endāz-ı serāyir-dih-i vaḥdet Sehmī
Fenn-i taḥḳīḳ ki reh-i ʿaşḳ-ı mecāzı bilmez

42

(feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün faʿ lün)

1 Şevḳ-i laʿ lüñle o kim mest-i mey-āşām olmaz
Vāḳıf-ı cilve-i nev-şāhid-i ilhām olmaz

2 Şāḫ-sār-ı eṣeri ṣalsa sipihre sāye
Ehl-i dil maẓhar-ı şād-ābī-i ikrām olmaz

3 Bulmaz esbāb-ı recā mertebe-i ḥüsn-i ḳabūl
Dil-i dānāda nişān-ı ṭamaʿ-ı ḫām olmaz

4 Eylemez ʿizzet-i gerdūna nigāh-ı raġbet
Kām-ı himmet heves-alūde-i evhām olmaz

5 Dā'im eylerse n'ola vaṣf-ı ʿiẕāruñ Sehmī
Bülbül-i gülşen-i Ḳudse dem-i hengām olmaz

43

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ser-ā-pā ey sehī-ḳadd dāġ-ı hūn-ālūd-ı hicrānuz
Bāl-i ser-firāz-ı gülşen-i āzar u ḥırāmānuz

2 Fetīl-i dāġ-ı ḥasret zā'il olmazsa n'ola serden
Şeb-i hicrāna revnaḳ-baḫş olan şemʿ-i fürūzānuz

3 Visāl-i yār içün hem-ṣoḥbet-i aġyār-ı dūn olduḳ
Esīr-i miḥnetüz şāyeste-i envāʿ-ı iḥsānuz

4 Olur mı nuṭḳumuzdan ṣad-hezāran mürde-dil iḥyā
Ḥayāt-efzāyuz amma küşte-i āzār-ı devrānuz

5 Ḫarāb-ı nergis-i mestānuñ olmak ġam degül cāna
Dil-i Sehmī ṣıfat gencīne-i esrār-ı ʿirfānuz

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Lebüñsüz cām-ı Cemşīd olsa destümde ṣafā virmez
Ruḫuñsuz şemʿ-i bezmüm āftāb olsa żiyā virmez

2 Getürmez rūzgār-ı nā-müsāʿid kām-ı ümmīde
Yāḫud gülzār-ı şād-āb-ı emel būy-ı vefā virmez

3 Hevā-yı kākülüñle farḳ-ı faḫrüm irdi eflāke
Belī ḳabr taḫt-ı yümn-i sāye-i per-i hümā virmez

4 Olur dil behre-yāb-ı āb-ı luṭfuñ ʿāḳıbet ammā
Bu deñlü ṣabra ruḥṣat vaḳt-i ʿömr-i bī-bekā virmez

5 Nevā-yı kilk-i Sehmī naġme-i Dāvūdı süst itdi
Ne ṭāliʿ dür bu kim āfāḳa o deñlü ṣadā virmez

45

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

[29b]

1 Yār içün devr-i raḳībüñ ġam-ı bārın çekerüz
Güle hem-dem degülüz zaḥmet-i ḫārın çekerüz

2 İştiyāḳ-ı şeref-i vaṣlı ile dil-dāruñ
Çeşm-i ümmīde reh-i kevni ġubārın çekerüz

3 Berg-i sebz ile dil emeli nüvāziş ḳılmaz
Bāġ-ı dehrüñ yine bārān-ı bahārın çekerüz

4 Felek erbāb-ı dile cām-ı telāfī ṣunmaz
Yoḳ yire renciş-i efkār-ı ḫumārın çekerüz

5 Sehmiyā Mānī-i muʿciz-eṣerüz deyr-i dile
Her zamān bir ṣanemüñ naḳş u nigārın çekerüz

46[59]

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 İrse dāmāna ser-i çāk-i girībān-ı heves
Şuʿle ber-dūş olımaz naġra-i mestān-ı heves

2 Ṣalımaz ḳadr-i hümāyūn-ı hümāya-sāye
Pür-şikest-meges-i mesīre-i dükkān-ı heves

3 Ṣayd-ı Ḳāf eylemez ʿAnḳā gibi lāf eylesün
Būm-ı kūteh-per-i ṣīṭ-efken-i vīrān-ı heves

4 Ẕevḳ-i sūz-ı dil-i ʿuşşāḳa degüldür maḥrem
Mest-i pervāne-i her şemʿ-i fürūzān-ı heves

5 Pey-rev-i ḳāfile-sālār-ı Ḫudā ol Sehmī
Olma Mecnūn gibi güm-rāh-ı beyān-ı heves

[59] 46 gazel 28a sayfasının kenarındadır.

47

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ser-i teslīmī iderse beste-i dāmān heves
İrdi dāmāna ser-i çāk-i girībān-ı heves

2 Çekdügümce dili bāzīçe-i ṭıflān itdi
Giyilür nesne degül rīşte-i peymān-ı heves

3 Lenger-i ṣabr ile ārām idemez keştī-i dil
Mevc-ḫīz olsa ḳaçan lücce-i ʿummān-ı heves

4 Yandurur bāl-i hümāyı dil-i pervāne ṣıfat
Tīz-i ter-şaʿşaʿa-i şemʿi fürūzān-ı heves

5 Dil-i Sehmī n'ola aḫker gibi pür-tāb olsa
Tīredür dīde-i endīşeye meydān-ı heves

48[60]

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 ʿİẕāruñ ʿarż idüp nergis-i semenden zebān āteş
Ne sāḥirdür ki eyler yine de ceng-i nihān āteş

2 Meger taʿlīm virüp vü aldı rūy-ı şuʿle-bārundan
Ser-i şād-āb-ı şāḫā lāle naḳd-i bī-duḫān āteş

[60] 48. gazel 33a sayfasının kenarındadır.

3 Nuḳūş-ı ġayrıdan deyr-i dil-i sāʿd-ı bī-eglence
Ten-i zārumda lāyıḳ olsa ḫūn u üstüḫ*ā*n āteş

4 İder āzürde sükkān-ı sipihri vaḳt-i şekvāda
Olursa dūd-ı āh-ı bī-ḳarāra hem-zebān āteş

5 Dil-i şeydā bir aḫker-pāredür tāb-ı beyānumdan
Ṣalar levḥ-i beyāna pāy-ı kilk-i dür-feşān āteş

49[61]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ẕerre ġam itmeden oña üstüḫānuñ şāneveş
Ḳılma daʿvā-yı taʿalluḳ zülfüne dīvāneveş

2 Lāf urup bülbül ṣıfat bīhūde efġān eyleme
Yaḳmadan şemʿ-i cemāle bāl ü per pervāneveş

3 Naḳdine dest-i taʿarruż ṣunmasun bād-ı riyā
Sırruñı sükkāna dime dirse ṭut hem-ḫāneveş

4 Neş'e-baḫş-ı ḥasen almış çāh-ı zenaḫdān yine
Derd-i ṣāfīden berā-ı ser-nigūn-ı semāveş

[61] 49. gazel 33a sayfasının kenarındadır.

5 Ḥāl-i ʿālem Sehmiyā maḥż-ı ḫayāl-i ḫa*ẗ*b iken
Ḳayda ṣalmış dilleri dām içre ḳonmış dāneveş

50[62]

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Yazılmış berg-i gülde nüsḫa-i ḥırz-ı emāndur ḫaṭ
Ezelden dāfiʿ-i āşūb-ı çeşm-i nā-kesāndur ḫaṭ

2 İder ṣad müjde-i ẕevḳ-i tesellī cān-ı mehcūra
Egerçi devr- i ḥüsne fitne-i āḫir-zamāndur ḫaṭ

3 Sezādur sāye ṣalsa ḫāl-i yek-tā-yı siyāh üzre
Giriftār-ı hümā-yı dil iden dām-ı nihāndur ḫaṭ

4 Meşām-ı cāna neşr-i nükhet-i ümmīd-i vaṣl eyler
Hem-āġūş-ı fürūġ-ı şemʿ ola miskī duḫandur ḫaṭ

5 Muḥaṣṣal zīb-i rūy-ı dil-berān olmaḳda it Sehmī
Miṣāl-i sünbül-i şād-āb-ı gülzār-ı cihāndur ḫaṭ

51[63]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Çeşm-i pür-ḫūnumdan eyler ġamze-i cānāna ḫaṭ
Cāmīʿler pür olsa eyler merdüm-i mestāne ḫaṭ

[62] 50. gazel 27a sayfasının kenarındadır.
[63] 51. gazel 27a sayfasının kenarındadır.

2 Ārzū-yı dil-i cemālüñ ʿālem-efrūz olmadur
Şuʿle-i şemʿ-i şeb-ārādan ider pervāne ḫaṭ

3 Zaḫm-ı ġamzeñ cāna minnet luṭfunuñ memnūnıyuz
Pes şikāf-ı sīneden irmez ser-i peykāna ḫaṭ

4 Sen kadar olmazdı revnaḳ-baḫş-ı gülzār-ı cihān
Girse ʿarż-ı ḥüsn içün ger ṣūret-i insāna ḫaṭ

5 Sehmī-i şeydā yoluñda ölmeden ḳaçmaz senüñ
ʿAbd-i vaṣl-ı yāra cān teslīmidür fermāna ḫaṭ

52[64]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Olmasa ṭuġrā-yı menşūr-ı cemāl-i yār-ı zülf
Dest-i hecrinüñ ṣabādan olsa misk-pür-bār-ı zülf

2 Pertev-i şemʿ-i ruḫ-ı dil-dāra hem-dūş olmaġı
Āftāb üzre ṣalar mı sāye-i miḳdār-ı zülf

3 Ḥaḳ bu kim Bih-zād-ı dāniş per-i şerḥ-i lāleden
Aṣdı ḫūrşīde niḳāb-ı ʿanberīn ev-bār-ı zülf

[64] 52. gazel 30. varağın üstünde yazılıdır.

4 Gerçi kim ḥāli müsellem-nāme ammā ġayrıdan
Çekse seyl-i resmi virmez revnaḳ-ı ṭūmār-ı zülf

5 Mevc-āver-i ḫūn-ı temennā kām-pāş-ı mürdeden
Olmaġa şāyeste Sehmī zīver-i ruḫsār-ı zülf

53

müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün

1 Serde hevā sīnede efkār-ı ʿaşḳ
Çeşm-i recā ṭālib-i dīdār-ı ʿaşḳ

2 Ṣafḥa-ı dil cilvegeh-i ḥüsn-i yār
Her cihetüm maṭlaʿ-ı envār-ı ʿaşḳ

3 Uymaz imiş naġme-i endīşeye
Zemzeme-i zīr ü bem ü tār-ı ʿaşḳ

4 Rūy-ı ṣafā görmedi āyīnede
Beste-dil-i neş'e-i esrār-ı ʿaşḳ

5 Sūd-ı fenā eyledi Sehmī ṣıfat
Ṭurfe reviş ḫāce-i bāzār-ı ʿaşḳ

54

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḫāki iksīr eyleyüp mihr-i cihān-ārā-yı ʿaşḳ
Pādişāh eyler gedāyı neş'e-i ṣahbā-yı ʿaşḳ

2 Can fidā ḳılsam n'ola laʿl-i leb-i cān-baḫşuña
Böyledür ḥükm-i hümāyūn nüsḫa-i Dārā-yı ʿaşḳ

3 Kimseler efsāne-i Mecnūn'ı almaz yādına
Eyleyelden ġuṣṣa-ı zülfüñ beni rüsvā-yı ʿaşk

[30a]

4 Dil-bere ḥāl-i dil-i nālānı tafṣīl idemem
Ol ḳadar bī-ṭāḳat itmişdür ki istilā-yı ʿaşk

5 Mālik-i mülk-i ġamam Sehmī oḳırlar nāmuma
Sākinān-ı ʿarş-ı ʿālā ḫuṭbe-i vālā-yı ʿaşḳ

55

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Māhda feyyāż-nümā-yı gülde nişān-ı fer yoḳ
Āb-ı tāb-ı ruḫ-ı rengīnüñe bir beñzer yoḳ

2 Ṣāḫ-ı gül ḫār-nişīn-i serv-i çemen pā-der-gil
Ṣaḥn-ı gülşende nihāl-i ḳaddüñe hem-ser yoḳ

3 N’ola gird-āb-ı yem-i mihnete düşse dil-i zār
Anı sāḥilde ḳarār itdürecek lenger yoḳ

4 Bulmadum cennet-i kūyuñ gibi cāy-ı dil-keş
Mülk-i ʿālemde güzār itmedügüm kişver yoḳ

5 Sehmiyā ḥāl-i dil-i pāyına ʿarż eyliyecek
Bir kerem-pīşe şehenşāh-ı ʿadl-güster yoḳ

56

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Gönül fāriġ büt-i şīrin-lebüm luṭf üzre kālā-dil
Nihāl-i erz ü bār-āver amā dest-i ḳudret meṣel(?)

2 Nice rūy alsun ʿıṭr-ı cān-feżā-yı zülf-i dilberden
Olupdur kām-ı himmet iḫtilāṭ-ı ye’s ile muḫtel

3 Ṣunar ṣanma saña cām-ı murādı sāḳī-i devrān
Bitürmez verd-i raʿnā şāḫ-ı zehr-ālūde-i ḥanẓal

4 Müdebbir bī-ḫıred aʿmā baṣar-ı deyr-i dūn-perver
Cevāb-ı her su’āl-i merd-i dānā emr-i lā-yüs’el

5 İder dā’im dil-i Sehmī-i siḥr-āṣārı āzürde
Kelām-ı bī-ḫıred bezm-i erāẕil ʿizzet-i erzel

57[65]

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ḫalīde ḫār-ı ḫarmān ile eyā cüst ü cūy-ı dil
Degül gül-çīn-i hamiyyet-i dest-i ḳaṣd iderdi dil

2 Ṭaleb leb-beste-i şerm-i tenāḳul yār-ı bī-pervā
Şeh-i ẕevḳ-i şarāb-ı vaṣl-ı dil-berden ṣamū-yı dil

3 Şikeste-levḥ-i naḳdi bes ṭabīʿat seng-i mihnetle
Mükedder cilvegāh-ı āftāb-ı ḥüsn-i rūy-ı dil

4 Bir aḫker-pāredür derd ile āteş-dān-ı sīnemde
N'ola āşüfte itse kām-ı dehri reşk-i būy-ı dil

5 Sezā āvīze-i gūş-ı ḳabūl-i ḳudsiyān olsa
Bülend-āvāzedür ḥaḳḳā ki Sehmī güft ü gūy-ı dil

58[66]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Evc-i şāna şuʿle ṣalmaz aḫter-i aṣḥāb-ı dil
Ḫāk-i ʿuzletdür maḳām-ı güher-i nā-yāb-ı dil

2 Ḫātem-i rifʿat yemīn-ārā-yı ġūl u Ehremen
Sāḳī-i bezm-i tesellī düşmen-i erbāb-ı dil

[65] 58. gazel 30a sayfasının kenarındadır.
[66] 58. gazel 31a sayfasının kenarındadır.

3 Dāne-i eflāke irmez dest-i āh-ı āteşīn
Tā ser-i müjgāna irdi ḫīziş-i ḫūn-āb-ı dil

4 Ḥayf olur pāy-ı ḫayāl-i yāra teklīf eylesem
Şimdi ḫāristān-ı ġamdur gül-bün-i şād-āb-ı dil

5 Sehmiyā ẕevḳ-i resümmiş n'eydügin fehm eylemez
Gūşe-i ebrū-yı yārı itmeyen miḥrāb-ı dil

59

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[30b]

1 Ben ol ẕerre-i şāham ḫāne-zād-ı mihnet ü derdüm
Ġamuñdan döndürürsem rūy-ı reşk-ālūd-ı nā-merdüm

2 Ben ol kim ẕerreyem feyż-i fürūġ-ı mihr-i rūyuñla
Ṭarīḳ-i sūzişi mihr-i cihān-ārāya gösterdüm

3 N'ola pā-māl ise manẓūr-ı çeşm-i iʿtibār ile
Benüm ser-levḥa-i menşūr-ı ḥikmetdür ruḫ-ı zerdüm

4 Bilürdüm tīġ-ı ser-tīz olduġun saña
Ṣanem āyine-i ʿālem-nümā-yı ḫāṭırum virdüm

59/4b vezin kusurlu.

5 Eger çekmiş olayduñ derd-i bī-pāyān-ı hicrānı
Saña tafṣīl-i ḥāl-i Sehmī-i nālānı söylerdüm

60

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ḫam-ı ebrūñı ben miḥrāb-ı ruḫsārum niyāz itdüm
Der-i devlet-me'ābuñ ḳıble-i iḳbāl-dār itdüm

2 Döküp ḫūbāne-i çeşm-i tevaḳḳuʿ hāk-i ümmīde
Nihāl-i ḳāmet-i ṭūbā-ḫırāmuñ ser-firāz itdüm

3 Olup pervāne-i nūr-ı çerāġ-ı devlet-i ḥüsnüñ
Cemāl-i bā-kemālüñ āftāb-ı cān-güdāz itdüm

4 İdüp ḳatlümi bī-dād-ı cefā ʿarż-ı nevāzişle
Seni ben āftābum kimse şūḫ u ʿişve-sāz itdüm

5 Virüp dest-i nigāh-ı nāzüke şeh-per-i istiġnā
Dil-i Sehmī'yi vaḳf-ı dāġ-ı cevr-i ġam-ı nāz itdüm

61

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Başmadan şāh-ı ḫayālüñ reh-i ümmīde ḳadem
Dür-feşān olmış idi her yaña çeşme-i pür-nem

2 Ḳatulmaz ḳaṣdına sen şemʿ-i cefā çekmezden
İtdi ṣad-pāre girībān-ı dili dest-i sitem

3 Küşte-i ġamze-i nāzük-figenüñ olmaġ içün
Cān atup pūyeler itse n'ola āhū-yı ḥarem

4 Leẕẕet-i sūziş-i dāġ-ı ġamuñ idrāk idene
Bir gelür aḫker-i sūzān ile ḳuṭn-ı merhem

5 Çoḫdan bu bir iki pāye-i istiʿdāduña
Rūy-ı baḫtuñ dil-i Sehmī gibi pā-māl-i elem

62

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Dil tecellīgāh-ı tāb-ı müsebbibdür cānānuñ
Kuḥl-i çeşm-i cānıdur hākisterüm pervānenüñ

2 Ol hümā āsāyiş itmez ṣaḥn-ı bāġ-ı sīnede
Şāḫsār-ı şuʿleye olmaz ṣebātı lānenüñ

3 Dūzeḫ-i derd olsa dil-efzādan itmez iltimās
Neş'esi hem-dūş-ı āb-ı Ḫıżr ise peymānenüñ

4 Bes dürür ḫāk olduġum yoluñda gelmez yādına
İrtifāʿ-ı ḳadr-i şānı gūşe-i kāşānenüñ

5 Ḫāṭır-ı Sehmī ḫarāb olsa sezāvārdur dile
Bāʿiṣ-i maʿmūr-ı elṭāfuñdur ol vīrānenüñ

63

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün faʿlün)

1 Sāyeveş ḫāke düşersem ġam-ı hicrānuñdan
Gönlümi ayırımam serv-i ḫırāmānuñdan

2 Tīġ-i ye’s eylese ṣad pāre dil-i maḥzūnı
Çekmezin dest-i recā dāne-i iḥsānuñdan

3 Bāde dürc olanı ālāyiş-i envāʿ-ı ḫumār
Neş’edür cām-ı leb-i laʿl-i dür-efşānuñdan

4 Kendüyi ḳurtarımaz ḳaldı dil-i āvāre
Ġuṣṣa-i silsile-i zülf-i perīşānuñdan

5 Ser-i Sehmī’yi irişdür felege eyle naẓar
Kūşe-i çeşm-i füsūn-perver-i fettānuñdan

64

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 İrse peyġām-ı ḳudūm-i dil-rūbā aġyārdan
Ceẕb-i tiryāk eylese baḫtum zamān-ı yārdan

2 Çeşm-i cāna ruḫṣāt-ı deryūze virse ʿ ārıżı
Dāmen-i ye’si pür itsem ġāret-i envārdan

[31a]

3 Fürḳat itmez ber-ṭaraf dilden recā-yı vuṣlatı
Münḳaṭıʿ olmaz ümīd ʿ āḳıbet-i bīmārdan

4 Cism-i bī-tābumda cān ḳalmazdı ārām olmasa
Bir selāma muntaẓır ol ser-gül-i ruḫsārdan

5 Sehmiyā sırr-ı żamīrüñ ḥalḳa ifşā eyledi
Çek elüñ kilk-i belāġat resm ü muʿ ciz-bārdan

65

(fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün)

1 Ḫaste-i hecre ṭabīb-i vaṣlı dermān eylesün
İntiẓār öldürmeden luṭf itsün iḥsān eylesün

2 Ḫāngāh-ı ʿ aşḳa ber-i rūşen çeraġ itsün beni
Her fetīl-i dāġumı dil-ber fürūzān eylesün

3 Ṣalmasun ayaġa eşk-i çeşm-i gevher-pāşumı
Lutf idüp pīrāye-i eṭrāf-ı dāmān eylesün

4 Eylesün gāhī tebessüm girye-i bīhūdeme
Feyz-i eşküm ġonce-i ümmīdi ḫandān eylesün

5 Sehmiyā āḫir olur döñüp gūş-ı iʿtibār
ʿAndelīb-i dil hemān kūyında efġān eylesün

66

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 ʿĀr ider ger hiẕb-i nūra mihr-i ʿālem-tābdan
Çeşm-i cāndur yüzde seyr-i cemālün ḫābdan

2 Hecr-i laʿlüñ şöyle telḫ itmiş meẕāḳın ṣabrı kim
Eylemez kesb-i ṣafā cām-ı şarāb-ı nābdan

3 Cāna minnet cismi sīr-āb itse āb-ı ḫancerün
Devr ider resm-i tekellüf şīve-i aḥbābdan

4 Levḥ-i maḥfūz-ı żamīrümde ḫayāl-i ʿārıżuñ
ʿAks-i mihr-i ʿālem-ārādur miyān-ı ābdan

5 Sehmiyā minnet Ḫüdā'ya kilk-i gevher-bārıñuñ
Rütbe-i taʿbīr-i ber-ter ḳudret-i erbābdan

[31b]

67

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Alur feyż-i teraḳḳī ḥüsn-i rūy-ı dil-berān birden
Yaḳar şemʿ-i şuʿūrı pīr-i ʿaḳl-ı ḫurde-dān birden

G. 65/5a vezin kusurlu.
G. 66/1b

2 Ġubār-ı rāh-ı ʿaşḳuz çeşm-i istiġnā-yı ḫurşīde
Çeker kuḥl-ı cilāyı şīve-i bād-ı vezān birden

3 Helāk-ı tīġ-ı hecrüz itse dilber cāy-ı minnetdür
Çār-pāy-ı vesīle iltimās-ı naḳd-i cān birden

4 Virürdi ṣūret-i dīvār-ı deyrde cilve-i dil-keş
Eger bulaydı ḥüsn-i tertīb-i ṣūret-gerān birden

5 Biz ol dürdī-keş-i bezm-i ḫarābātuz ki ey Sehmī
Görür ṭarz-ı ṭarīḳat neydügin pīr-i muġan birden

68

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ġamze-i mestüñ görüp dil mi var efkār olmayan
Şevḳ-i laʿlüñle meger ev mi (var[67]) evkār olmayan

2 Añlamaz ḳadr-i ḥayāt-ı cāvidānī neydügin
Zülfünüñ her tārına biñ kerre ber-dār olmayan

3 Āftāb-ı ḥüsnüñüñ bilmez kemāl-i luṭfunı
Şām-ı ġamda dīde-i ḥasretle ḫūn-bār olmayan

[67] Bu kelime divanda yer almamaktadır fakat beyitteki vezin ve anlamın bu kelimeye ihtiyacı vardır. Bu kelimenin yazım esnasında unutulduğunu düşünmekteyiz.

4 Pertev-i envār-ı ʿaşḳ-ı yārı idrāk eylemez
Şuʿle-i daġ-ı derūnumdan ḫaber-dār olmayan

5 Böyle ḫīziş virmez emvāc-ı muḥīṭ-i dānişe
Sīne-i Sehmī gibi pür-feyż-i esrār olmayan

69

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Muḥliş olduḳça ümīdüñ kesme vaṣl-ı yārdan
Himmetüñ ʿālī ṭut ey dil Mālik-i Dinārdan

2 Manṭıḳu't-ṭayr'a ḳulak ur seyr-i bāġ-ı rāga var
Būy-ı ḥikmet ġāret eyle ṭabla-i ʿAṭṭār'dan

3 Göñli daʿvā-beste-i zülf-i bütān it her nefes
Fā'iż ol nūr-ı tecellī doḳuna dīdārdan

4 Müdde'ī-i ḳavlün ġaraż-ālūdedür gūş eyleme
Ḥüsn-i yār olmaz nümāyān perde-i pendārdan

5 Ẕevḳ-i vaṣl-ı yāra irmiş yoḳ irenler söylemez
Böyledür Sehmī rivāyet zümre-i aḫyārdan

70

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Niçe açsun ṭamʿ-ı çeşm-i tevaḳḳuʿ būy-ı cānāna
Nigāh itmez taḥammül āftāb-ı rūy-ı cānāna

[32a]

2 N’ola deryūze-i būy eylemezse sünbül-i terden
Meşām-ı himmet-i dil-bestedür gīsū-yı cānāna

3 Ḫıred āġişte-i ḫāk-ı sūsen olmazdı uymasa
Füsūn-perdāz-ı fitne nergis-i cāzū-yı cānāna

4 Zamāne ḳıble-i rūy-ı niyāz itmezdi miḥrābı
Yüzin döndürmeseydi kūşe-i ebrū-yı cānāna

5 Eger teklīf-i gülzār itseler ʿarż-ı ḳıyām itmez
Dil-i Sehmī olup fāriġ-nişīn-i kūy-ı cānāna

71

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Ġubār-ı maḳdemüñ aġyāra ḳuhl-ı çeşm-i cān itme
Ümīdüm āftābın şemʿ-i bezm-i nā-kesān itme

2 Tebessüm eyleme ʿarż-ı niyāz-ı merd-i nā-dāna
Nişān-ı çeşme-i cān-perver-i ḫaṣr-ı ʿayān itme

3 Nigāh-ı germe virme ruḫṣat-ı āşūb-ı istilā
Meded şemşīr-i nāzı ḫar u ḫasda imtiḥān itme

4 Bıraḳma ḫāk-ı ġadre āftāb-ı devlet-i ḥüsnü
Metāġ-ı cān-bahā-yı ẕevḳ-i vaṣlı rāygān itme

5 Cihān mülkün ḫarābe virmesün Sehmī bu ġayretle
Ṣaḳın gül-gūn-ı eşki çeşm-i irḫā-yı ʿinān itme

72

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Āb ider tāb-ı nigāhı velī sindān olsa
Cān virür ḫastelere laʿl-i dür-efşān olsa

2 Berḳ urur nūr-ı tecellī rūḥ-ı pür-tābundan
ʿĀlemi ḳayda ṣalur zülf-i perīşān olsa

3 Çeşm-i cān ḫīre olur ẕevḳ-i tesellī bulmaz
Nāz ile ġonce-ṣıfat çāk-ı girībān olsa

4 Reşk-i āṯār-ı lebüñle olup āşüfte dimāġ
Yüze gelmez mey idi çeşme-i ḫayvān olsa

5 Rūḥ-ı Ḳudsī dil-i Sehmīden alur būy-ı vefā
Nāfeveş penbe-i dāġ-ı ġama pinhān olsa

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Nevāger sāḳī-i sīmīn-ber ü cām-ı şarāb olsa
Olursa bezm-i erbāb-ı vefā pür-āb u tāb olsa

2 Ṭutışsa ḫırmen-i ṣabr-ı teġāfül şuʿle-i meyden
Açılsa rūy-ı ruḫṣat refʿ-i esbāb-ı ḥicāb olsa

3 Uzatsa dest-i ġāret çeşm-i ḫarāb itse dīdāra
Tekellüf ber-ṭaraf nāz u nevāziş bī-ḥisāb olsa

4 Temennā olsa Ḳārūna tesellī ḥüsn-i himmetden
Tevaḳḳuʿ her ṭarafdan kām-kār-ı behre-yāb olsa

[32b]

5 Taʿalluḳ resmin iḥyā itse dil-ber yoḫsa ey Sehmī
Nigāh-ı raġbet itmem ḫod-furūşa āftāb olsa

74

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 ʿAḳs-i ruḫsāruñla cām-ı bāde raḫşāndur yine
Āftāb-ı evc-i rifʿat şuʿle-efşāndur yine

2 Devlet-i ḥüsnüñde nakd-i eşk-i ḥasret mi dırīġ
Her bün-i müjgān-ı çeşmüm şāḫ-ı mercāndur yine

3 Dest-i istiġnā ile çāk-ı girībān-ı ümīd
Ser-nihād-ı kūşe-i dāmān-ı ḫırmāndur yine

4 O fetīl-i dāġı kim dilde ġām-ı ʿaşḳı ḳomış
Tekyegāh-ı derde bir şemʿ-i fürūzāndur yine

5 Naġme-i ḫāmeñ n'ola pest ise ṭarz-ı şīʿvesi
Sehmīyā ḳabūl-i ṭabʿ-ı ehl-i ʿirfāndur yine

6 Pīrdür ʿālemde bir maḥdūma pāy-ı gül-gūnuñ
Noḳtası hem-nükte-i Dīvān-ı Selmāndur yine

7 Āstān-ı fażluña nisbetle çerḫ aṭlasuña
Pāye-i ḳadr-i refiʿ-i ḫāk-ı yeksāndur yine

75

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Naẓar ser-mest-i şerm ü naḳd-i cān dest-i bütān üzre
Ümīd-i maḳdem-i cānāna ḳıldum intiẓār üzre

2 Dirīġ eyler mi bilmem pāy-ı luṭf-ı farḳ-ı faḫrüñden
Hümā-yı evc-i nāzum sāye ṣalmaz mı ġubār üzre

3 O deñlü ẓaʿfa düşdüm derd-i ḥasretle nişān itmez
Ḳosam pāy-ı tevaḳḳuf ferş-i ṣaṭḥ-ı rūzgār üzre

4 Küsūf-ı āftāb-ı ḥüsne virse olmasun bāʿiṣ
Ḳosun dest-i nevāziş dūş-ı āh-ı şuʿle-bār üzre

5 Dil-i Sehmī ki mir’āt-ı ẓuhūr-ı faż̈l u ḥikmetdür
Ne var āṣār-ı luṭfuñ alsa dest-i iʿtibār üzre

76

(mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün)

1 Āteş-zen olup vaż̈ʿ-ı felek ḫırmen-i cānā
Kām-ı hevesüm itdi hem āġūş-ı duḫāna

2 Pīrāye-i ḥikmetden olup dūr fütāde
Ebnā-yı zamān mültemis-i zīb-i zenāna

3 Ḳaṭʿ-ı reh-i me’mūle olur ḳāfile-sālār
ʿAllāme-i ser-mestāne ṣaff-ārā-terāne

4 Erbāb-ı düvel kec-reviş ü sifle-nümāyiş
Aṣḥāb-ı himem tābiʿ-i evzāʿ-ı zamāne

[33a]

5 Sehmī n’ola züll virmese ālāyiş-i dehre
Ser-mest idemez ʿārifi ṣahbā-yı fesāne

77

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Dür-niṣār eylemede pāy-ı ḫayāl-i yāra
Reşk ider ebr-i felek dīde-i gevher-bāra

2 Sīnemi şevḳ-i ruḫ-ı yār ile pür-tāb idem
Tābiş-i mihr ile dür ḫande gül-i gülzāra

3 Ḥasret-i laʿl-i revān-perver-i güher-pāşuñ
Dil-i dīvānemüzi eyledi aḫker pāre

4 Zaḫm-ı tīġ-ı siteme merhem-i vaṣluñ hidāyet
Görsün aʿdāda ṣarılmaḳ niçe olmış māra

5 Eyler Erjeng-i ṣanem-ḫāne-i dāniş taḥsīn
Ṭarz-ı ḫāṣṣ-ı ḳalem-i Sehmī-i sihr-āṣāra

78

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Rāst geldüm yolda aġyāra gelür cānān bile
Ḥamdu lillāh uġradum bu derde kim dermān bile

2 Yāra ʿarż-ı ḥāle ruḫṣat virmez istilā-yı ʿaşḳ
Devlet-i bī-imtinān-ı vaṣl ile ḫırmān bile

3 Ṣaldı ḥicrānuñ beni bir dūzeḫ-i dil-sūza kim
Ẕevḳ-i bezm-i ʿayşuma maḥrem degül ʿiṣyān bile

4 Çoḳ devā yazmışlar ammā bulmadum teʾṣīrini
Derd-i ḥasret ol degüldür kim anı Lūḳmān bile

5 Sehmiyā ṭavr-ı edā-yı şiʿr-i ḥālet-baḫşuñuñ
Ol bilür ḳadrin ki ṭarz-ı şīve-i rindān bile

79

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Dūr idüp dil-dādeñi aġyārı almañ yanuña
Ben senüñ devletlü sulṭānum düşürmem şānuña

[33b]

2 Eyleme ṣaḥn-ı çemen seyrüni her bir dūn ile
Ḫārlar dest-i taʿarruż ṣunmasun dāmanuña

3 Feylesūfān-ı cihān yazmaz Şifā'da bulmaduḳ
Münḥaṣır ancaḳ devā-yı derd-i dil dermānuña

4 Ḳana müstaġraḳ görüp cism-i nizār-ı zerdümi
Bildiler urġunluġum el ġamze-i bürrānuña

5 Ey ḳaşı yā sīne-i Sehmī'ye teşrīf eyle gel
Merhem ur zaḫm-ı ḫadeng-i mihnet ü hicrānuña

80

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Gelür şāh-ı ḫayālüñ diyü seyr-i çeşm-i giryāna
Temāşāya çıḳar ṭıfl-ı sirişküm dūş-ı müjgāna

2 Bilüp ẓaʿīf tenüm her semte ṣarf eyler ġubārāsā
Ḳomaz yüz sürmege bād-ı ṣabā kūyuña dāmāna

3 Lebüñsüz müşkil ancaḳ sūz-ı dil teskīni destümde
Dutar tāb-ı nefesden aḫker-i sūzāna peymāna

4 Teselli ber-ṭaraf seyr-i cemāl-i sīne-tābuñdan
Naẓar ṭāḳat getürmez ṭalʿat-i ḫūrşīd-i raḫşāna

5 Ne yüzden nāliş itsün Sehmī-i şeydā seni görse
Ḳomaz ẕevk-i telāfī ruḫṣat-ı deryūze cihāna

81

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün faʿlün)

1 Severin yārı cefā-pīşe vü ḫod-kām ise de
Ṭamaʿum sīne-i sīmīninedür ḫam ise de

2 ʿÖzr-i ṣad-sāle sitem ḫande-i laʿl-i lebdür
Rafiʿü'l-ġamdur eger bāde tenüñ cām ise de

3 Çeşm-i bī-cür'et-i dil ḳaṣd-ı temāşā idemez
Āftābum ne ḳadar ʿaşḳ ile bed-nām ise de

4 Var ümīdüm dil-i sengīnine te'şīr itmez
Suḫan-ı ehl-i ġaraż ser-be-ser ilhām ise de

5 Resm-i iḫyā ḳuludur nuṭḳ-ı revān-perverinüñ
Dil-i Sehmī ne ḳadar küşte-i ālām ise de

82

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Defʿ-i aġyār eylesem esbāb-ı teʾḫīr olmasa
Vaṣl-ı yār āsān idi ṭāliʿ de taḳṣīr olmasa

2 Tünd-bād-ı nālem eylerdi sipihri ser-nigūn
Dest-i nāz-ı ḥayret-i ḥüsnüñ gelū-gīr olmasa

3 Cürʿasın erbāb-ı istiʿdāda virmezdi ḥāsūd
Cām-ı zehr-ālūd-ı hicrānuñ cihān-sīr olmasa

4 Revnaḳ-ı ḥüsn-i güli devr-i bīmār itmezdi pest
Āh-ı ḥasret-perver-i bülbülde teʾṯīr olmasa

[34a]

5 Lüʾlüʾ-i ser-çeşme-i feyż-i Ḫudā dinmezdi yir
Kilk-i gevher-bār-ı Sehmī pāk-taḥrīr olmasa

83

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Gül-i farḳ-ı ümīdüm dāġ-ı ġamdur iʿtiẕār itme
Girībān-ı ḥayātum vaḳf-ı dest-i intiẓār itme

2 Virüp rūşen ṣabāya dāne-i zülf-i girih-gīri
Giriftār-ı kemend-i ḥüsn-i nāz-ı bī-ḳarār itme

3 Ṣaf-ı ʿuşşāḳa ṣalduḳça naẓar çeşm-i sitāyişle
Beni evżāʿ-ı baḫt-ı kīne derūn ser-müşār itme

4 Nişān-ı muʿciz-i ḥüsnüñdür amma il füsūn añlar
Vücūdum aḫker-i sūzān-ı eşküm cūy-bār itme

5 Dil-i Sehmī ki mir'āt-ı tecellā-yı cemālüñdür
Ṣalup elden ḥuṣūṣ-ı ḫāk-ı ʿacze pür-ġubār itme

84[68]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Virme tīġ-i nāzı dest-i Ḳahramān-ı ġamzeñe
Ḥayfdur sindān-ı saḫt olsa nişān-ı ġamzeñe

2 Āyet-i tesḥīr-i fülk-i nāzı terḳīm eyleyen
Gūyiyā kilk-i ḳażā nevk-i sinān-ı ġamzeñe

3 Cān-sitān iken ḥayāt-efzā nigāh-ı ʿişvesi
Kimse yoḳ vāḳıf yine zār-ı nihān-ı ġamzeñe

4 Müddeʿī ḫamyāze-i germ-i temennā itmesün
Tāb-ı ruḥṣat vir nigāh-ı imtiḥān-ı ġamzeñe

[68] 84. gazel 34b sayfasındadır.

5 Ḫāṭır-ı Sehmī ḫarāb-ı zaḫm-ı ḫırmān olmaġa
Ben düşürmezdüm hele billāhi şān-ı ġamzeñe

85[69]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Dil hezār-ı naġme-senc-i rūy-ı ālüñdür yine
Cān-feşān pervāne-i şemʿ-i cemālüñdür yine

2 Dūr ise ger pīşgāh-ı devlet-i dīdārdan
Behremend-i ḫizmet-i şāh-ı ḫayālüñdür yine

3 Ḫāke ṣalsa mihnet-i eyyām u ġadr-ı rūzgār
Sāye-i āġūş nihāl-i bī-miṯālüñdür yine

4 Teşne-gerd-i vādī-i hicrān-ı bī-pāyān iken
Mest-i ẕevḳ-i neş'e-i cām-ı viṣālüñdür yine

[35a]

5 Ḫāṭır-ı Sehmī şikest olmış diyü elden ḳoma
Dostum āyīne-i ruḫsār u ḫālüñdür yine

[69] 85. gazel 34b sayfasındadır.

86[70]

(feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün)

1 Bulmaduḳ ḳaldı ṭabībān ʿamel-i bīmārı
Maḥabbet yoḳ diyü bozdı ẓurefā bāzārı

2 Mār-ı tiryākı satar mūr-ı Süleymān geçinür
Ṭurfa muḍhek felegüñ şīve-i nā-hemvārı

3 Nāz ider ḫār mey güle köhne giyāhı serve
Kadr-i elmāsı şikest itmek umar aḫcārı

4 Halḳa dāverlik içün ṭabl u ʿalem ḳaydı çeken
Der-be-der ḳılmada deryūze ḳalendervārī

5 Sehmiyā eyleme irhā-yı ʿinān her semte
Alçaġa sürme kümeyt-i ḳalem-i ḫod-kārı

87[71]

(fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün)

1 Ol ne serdür şemʿ ü gülden ʿarż-ı dīdār eyledi
Bülbül ü pervāneyi dem-beste vü zār eyledi

2 Sāġar u sāḳī vü ṣaḥbā her ne keyfiyyet bu kim
Ḫıżr-ı hem-dūş-ı beḳā manẓūr-ı ber-dār eyledi

[70] 86. gazel 34a sayfasınındadır.
[71] 87. gazel 34a sayfasındadır.

3 Eyleyen terkīb-i Ḫudā anāṣır-ı tā ezel
ʿĀlemi āyine-i iḳbāl ü idbār eyledi

4 Çeşm-i himmet beste-i ḫ̆āb-ı teġāfül ḥüsnyār
Yoḫsa her bir ẕerreyi mir'āt-i ruḫsār eyledi

5 Sehmiyā bīhūde sırr-ı ʿaşḳı ifşā eyleme
Ġaflet-i dünyāsını ser-mest-i pindar eyledi

88

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Gül-i maḳṣūd elümden gitdi zaḫm ḫār-ı ġam ḳaldı
Döküldi cām-ı ʿayşum dīde-i ḥasretde nem ḳaldı

2 Daḫı ẕevḳ-ı tesellī bulmadan gülzār-ı vuṣlatdan
Ḫazān oldı hezār-ı dil ḥazīn dil beste-dem ḳaldı

3 Sögündürdi zamāne şemʿi bezm-ārā-yı iḳbālüm
Żiyā-güster fetīl-i dāġ-ı cān-sūz-ı elem ḳaldı

4 Ṣafā emvāc-ı deryā gibi ārām eylemez bir dem
Ne ġam geldiyse dilde naḳş olup ṯābit-ḳadem ḳaldı

5 Şu deñlü āb-ı ḥasret dökdüm olmaz āteşüm teskīn
Kef-i itlāf-ı çeşm-i ḫūn-feşānum bī-irem ḳaldı

6 N’ola iḳbāl-i ḫūbān itmese pāy-i ḫayālümde
Kemend-i fikr-i zülf-i nāzenīnüm ḫam-be-ḫam ḳaldı

7 Vücūdum nāle döndi nāleden tāb u tüvān gitdi
Hemān destümde ey Sehmī nevā-güster ḳalem ḳaldı

89

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ġālibā dil-ber ser-i zülfün perīşān eyledi
Dāmen-i bād-ı ṣabāyı ġubār-efşān eyledi

2 Bildi feryādum ne ümmīde ser-efrāz olduġın
Bī-tekellüf gül gibi çāk-i girībān eyledi

3 Neş’e-i ʿışḳuñ dil-i aġyāra ḥālet-baḫş olup
Muʿciz-i ḥüsnüñ ʿaceb kāfir müselmān eyledi

4 Ben ser-ā-pā āteşem ammā ki mevc-i ḫūn-ı dil
Çarḫı şevḳ-i cilvedür ālūde-dāmān eyledi

5 Urdı ġamzeñ ḫāṭır-ı Sehmīye zaḫm-ı iltifāt
Tīġ-ı iḳbāli cihān-gīr olsun iḥsān eyledi

90

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

1 Nigār āġyāra rūyın şemʿ-i bezm-i iḳtidār itdi
Dil-i dāġ-ı tevaḳḳuʿ reşk-i ṣaḥn-ı lālezār etdi

[34b]

2 Nigāh-ı germe virdi bir teġāfül ṭarz-ı nāzüküm
Girībān-ı ferāġam vaḳf-ı dest-i intiẓār itdi

3 İdüp ḳaṣd-ı telāfī sāġar-ı luṭf-ı tebessümle
İẕār-ı iltimāsum neş'esi gülgūne vār itdi

4 Ḥasen-ten hecr-i ġamda sāḥil-ārāya irmişken
Hücūm-ı seyl-i eşk-i çeşm ḥasret bī-ḳarār itdi

5 Revā ārāyiş-i dāmāne himmet itse elṭāfuñ
Ümīd-i pāy-būsuñ Sehmī-i zārı ʿayār itdi

KIT'ALAR

1

[35b]

Abdu’r-raḥīm Efendinüñ menzil-i itmāmına tarīḫdür

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḳaṣd-ı miʿmārı kemend ṣad sal eger ṭabʿ-ı Selīm
Mānde ez- ṭarḥ-ı cebīn büt-i cihān-ārā ʿaḳim

2 Farḳ-ı gül-mīḫeşmend dāġ-ı ḥased ber-āftāb
Pāye-i ḳadreş refiʿ ez-pā-yı iḳbāl-i nesīm

3 Kerd-i feyż-i terbiyet ez-ḥażret-i allāmeyi
Dil-keş-i ez-ḳaṣr-ı Ḫāvernāk hoş ḫulḳ-ı kerīm

4 Ān ḫudāvend-i felek-mesned ki nūr-ı fażl-ı u
Hādī lebeş ya ne kān-ı nehc-i şerʿ-i müstaḳīm

5 Ḫāstem tārīḫ nümāyiş-i merā hātif güft
Sehmiyā devlet mı koned menzīl-i Abdu’r-raḥīm

2

Peyāmī Efendi Ḥażretleri Sāḳī-nāmesine taḥrīr olmuştur

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ṣebt-i erḳām ideli levḥ-i beyāna ḫāme
Görmedi çeşm-i ḫıred böylece sāḳī-nāme

2 Cām lüġaṭinden anuñ ʿaks-i rahīḳ-i mażmūn
Pertev-i mihri ṣalar tīre dil-i eyyāma

3 Bāde hem-pūye olup eyleyeler ʿarż-ı ḥarām
İtse keyfiyyet-i esrārı eṣer-i aṣnāma

4 Kilk-i Sehmī niçe meşşāṭa olur ṭalʿata
Neş'esi māye-i endīşe-i kām-ı evhāma

(1052)

3

Emru'llāh-zāde Efendi Ḳuds-i şerīf olduḳda virildi

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḥamdü lillāh kim olup elṭāf-ı Rabbü'l-ʿālemīn
Evce irdi āftāb-ı devlet-i şerʿ-i mübīn

T. 2/4a vezin kusurlu.

2 Böyle mevsimde seferden ḫāṭıra gelmez keder
ʿArṣa-i ʿālem olupdur reşk-i Firdevs-i berīn

3 Yüz urup dergāh-ı Bārīden iderken iltimas
Necm-i naḥsı olmasın ʿizz ü saʿadetle ḳarīn

4 Sehmiyā gūş-ı dile hatīf didi tārīḫini
Olmış Emru'llāh-zāde ḥākim-i ḳuds-i yemīn
(1054)

4[72]

Yaḥyā Efendi merḥūm olup Ebū Saʿīd Efendi mesned-nişīn-i fetvā olduḳlarında virilmişdür

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḥamdü lillāh eyleyüp āṣār-ı elṭāf-ı mecīd
Āftāb-ı devleti pīrāye-i evc-i ümīd

2 Böyle rāy-ı ʿālem-ārā-yı cihān-efrūzdan
Olmamaḳ mümkin miʿyār-ı ḥüsn Ḫudā-dādı bedīd

3 Böyle tedbīr-i işābet-ḫīze ṣūret virmedi
Gerçi çoḳ resm itdi deyr-i dehre Cemşīd-i Reşīd

[72] 4. tarih 37b sayfasındadır.

4 Buldı revnaḳ-ı himmet şāh ile şerʿ-iAhmedī
Ṣadr-ı fetvāya şeref-baḫş oldı maḫdūm-ı Ferīd

5 Mesned-i fetvāya olduḳça nihāli sāyebār
ʿÖmr-i şeh-ber şāh-ı devrānı Ḫūdā ḳılsun mezīd

6 Böyle şād-āb-ı neşāṭ itmezdi bāġ-ı ʿālemi
Ḫaşre dek hem-dūş u hem-bezm olsalar yürür vaʿīd

7 Dāġ-ı ye’s idi dil-i aṣhāb-ı faẓl u dānişe
Ceng-i devlet olsa zīr-rān-ı merdān-ı ʿanīd

8 Pür-necīb-i ḥayret iken berre ol endīşede
Kūşe-i gūş-ı dile hātifden irdi nev-nüvīd

9 Sehmiyā ser-mest olup şevḳiyle tārīḫin didüm
Zīb-i rāh-ı dād-ı mesnedgāh-ı fetvā bu Saʿīd

(1054)

5[73]

Muḥarrem-zāde Efendi Yeñişehir olduḳlarında

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

1 Ḫayli dil ʿaksine devrān eyleyüp çerḫ-i ʿanīf
Żaʿfa irmişdi çerāġ-ı devlet-i dīn-i münīf

2 Ḥamdü lillāh eyledi āṣār-ı luṭf-ı şehryār
Şāh-rāh-ı milleti ḫār-ı ḥavādiṣden laṭīf

3 Manṣıb-ı ʿilmi virüp erbāb-ı fażl u dānişe
İtdi Ḥaḳḳa ḫiẕmet-i seccāde-i şerḥ-i şerīf

4 Sehmiyā bende o şevḳ ile didüm tārīḫini
Yeñişehr oldı Muḥarrem-zādeye dād-ı laṭīf
(1054)

6[74]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḥamdü lillāh virdi ber-vefḳ-i ümīd
Ḥaḳ Muḥarrem-zāde'ye pūr-ı saʿīd

[73] 5. tarih 37b sayfasındadır.
[74] 6. tarih 38a sayfasındadır.

2 ʿÖmri efzūn devleti dā’im ola
Eyleye ḳadrin Ḫudā her-dem mezīd

3 Hātif-i ḳudsī didi tārīḫini
Müstedām olsun Muḥarrem yā Ḥamīd

7[75]

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Ḥamdü lillāh ki ṣalup ẓıll-ı hümāyūna hümā
Mehçe-i rāyet-i iḳbāl-i mezīd-ālūd-zā

2 Şarṭı māşe-i müyesser ḥarem-i Sulṭānı
Āsmān-mertebe mührüm Āṣāf-endāz-ı veġā

3 Kuvve-i pulād ise ḥecr-i tedbīr bī-ecir
Ten-i aʿdā mı bed-endīşe girībān-ı fenā

4 Gelse bu devr-i pür-āşūba ḳalup ḥayretde
Āṣaf-ı devr-i Süleymān-ı ṣadāret-pīrā

5 Ḫāke taʿẓīme ḳoyup rūy-ı rıżāyı niçe yıl
Ṭıflveş ḥizmet iderdi der ü dārende saña

6 Virdi yümn-i ḳaddimüñ Burūsa’ya emn ü rāḥat
Oldı tīġ-ı ḫaddümüñ sedd-i ṭarīḳ-i aʿdā

[75] 7. tarih 38a sayfasındadır.

7 İtdügüñ ḥiẕmete fi’l-cümle mükāfātı olmaz
Fuḳarā ḫayr-ı duʿāñ eyleseler ṣubḥ u mesā

8 İşidüp ṣīt-i ḳudūmüñ didi Sehmī tārīḫ
Dād ile Burūsa’yı şād eyledi Aḥmed Paşa

8

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

[38b]

1 Ḥamdü lillāh Ḥażret-i Sulṭān-ı Dārā-iḥtişām
İtdi dünyāya duḫūr-ı ʿ adl ile iḥsānı tām

2 Eyleyüp icrā’ şerʿ-i Aḥmed-i muḫtāra sāʿī
Kārı dā’im itmedür aṣḥāb-ı faẕla iḫtirām

3 Böyle şāh-ber şāh-ı ẕī-şān-ı ʿadālet-güsterüñ
Her nefes vācib duʿā-i ḫayrın itmek ḫās u ʿām

4 İtdi ṣadr-ı Rumelin nāmına bir maḫdūma kim
Reşk ider eṭvārına ervāḥ-ı eslāf-ı kirām

5 Var ümīdim kim kemāl-i himmet-i merdān ile
Şimdiden ṣoñra bulur eymen-i devlet intiẓām

6 Sehmiyā gūş-ı dile ṭārīḫ içün hātif didi
Buldı Maḥmūd ile ṣadr-ı Rumeli ʿavn-ı selām

9

(fāilātün fāilātün fāilün)

1 İtdügi dem dār-ı beḳāya ḫırām
Mihr-i celī ḳadr-i sipihr iḥtirām

2 Yaʿni riyāżı feżāil-i penāh
Nāsıḥ-ı erḳām-ı bedīʿ-i intiẓām

3 Pīş-rev-i zümre-i dānişverān
Pey-rev-i aṣḥāb-ı güzīn-i kirām

4 Hatif-i ḳudsī-i Zebān-zāde ʿayb
Eyledi taʿẓīm ile feth-i kelām

5 Oldı ser-i sidrede sāye-figen
Bāl-ı riyāżı didi tārīḫ-i tām

10

(feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün)

[36a]

1 Olsa ebrūsı ḫama gūşe-i mihrāb gibi
Ṣalsa āfāḳa ziyā ʿārızı meh-tāb gibi

2 Sehmiyā ḥüsn ile ḫurşīd-i cihan-tāb olsa
Sevmezin sifle-perest o lebi cūy-āb gibi

11

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün)

1 Ḥuffaş şıfatı ḥüsn-i ruḫ-ı fāʿiḳi bilmez
Bīhūde reviş ḳāʿide-i sābıḳı bilmez

2 Sehmī nice olur vāḳıf-ı zāhid-i bī-derd
Dil-beste degil ḥāl-i dil-i ʿāşıḳı bilmez

12[76]

(feʿilātün mefāʿīlün feʿilün)

1 Meges-i tīre dil fesāne ḳoyun
Dimiş incinme kanuñı emerin

2 Dimiş aña fesāne be-hey miskīn
Niʿmeti bende bi'llāhdan umarın

13[77]

(mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feīlün)

1 Ben ḥāk-ı reh-i şerʿ-i şerīf-i nebevīyem
Dünbāle-rev ḳāfīle-i Muṣṭafā'yam

[76] 12. kıt'a 38a sayfasındadır.
Kt. 12'ün vezni genel olarak kusurludur.
[77] 13. kıt'a 38b sayfasındadır.
Kt. 13/1b'nin vezni kusurludur.

2 Sehmī gibi pey-veste degül kārıma tedbīr
Taḳdīre virüp ḥüsn-i irādet-i rıżāyam

MUSAMMATLAR

MURABBA

(feʿilātün mefāʿīlün feʿīlün)

[36a]

1 Rūy-ı dilberde ḥüsn ü ān ḳalmaz
Çeşm-i ʿāşıḳ-ı güher-feşān ḳalmaz
ʿİzz-i devlet-i cihān ḳalmaz
Kimse ʿālemde cāvidān ḳalmaz

2 Şāhid-i baḫtı der-kenār itsek
Baḫtı ber-dūş-ı rūzgār itsek
Ḳāfdan ḳāfa dek şikār itsek
Yine devrān geçer zamān ḳalmaz

3 Her zamān mevsim-i bahār olmaz
Naġme-i dil-keş-i hezār olmaz
Ġam u şādīde bir ḳarār olmaz
Bāġa ol naḳş-ı dil-sitān ḳalmaz

4 Dehre dil verme bī-ḫaşyetdür
Çarḫa baş eğmek ḥamiyyetdür
Her nefes bir cihān-ı ġanīmetdür
Merd olan mest-i ser-girān ḳalmaz

Murabanın vezni genel olarak kusurludur.

5 Merd isen nāle vü fiġān itme
Miḥnet-i dehr-i yār-ı cān itme
Zāruñı kimseye ʿayān itme
Hep geçer yaḫşi vü yamān ḳalmaz

MUHAMMES

(mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün)

[36b]

1 Ṭaġıtma kākülüñ dünyāmı meftūn itme sulṭānum
Çeküp tīġ-ı teġāfül zaḫmum efzūn itme sulṭānum
Mey içme ġayrılarla baġrumı ḫūn itme sulṭānum
ʿAdūya luṭf u ben nālānı maḥzūn itme sulṭānum
Beni öldür meded ḳan ile ḳanun itme sulṭānum

2 Ṭutup her ḫār u ḫās dest-i taʿarruż birle dāmānuñ
Olırmuş nā-maḥaller mażḥar-ı luṭf-ı firāvānuñ
Neden aġyārı sīr-āb itmek āb-ı tīġ-ı bürrānuñ
Rāḳib-i seg ne lāzım ben ṭururken ola ḳurbānuñ
Beni öldür meded ḳan ile ḳanun itme sulṭānum

3 Ṭarīḳ-i nāzı ḫūbāna cefā-cū ideli peydā
Vefā ummış degüldür kimseden hergiz dil-i şeydā
Düşürsem şānuña serv-i ḫırāmānum senüñ ammā
Yürürken ben ola manẓūr-ı çeşm-i iltifat ʿadā
Beni öldür meded ḳan ile ḳanun itme sulṭānım

4 Virürseñ bāġ-ı ḥüsnüñ ṣarṣara āh itmesin ber-bād
Dil-i ġam-perver-i ʿuşşāḳa dilüm eyleme bī-dād
Ġam-ı hicrāna ʿāşıḳ luṭfa ʿadā olmasun muʿtād
Vefā nā-ehle eyle nāz-ı semīn eyleme īcād
Beni öldür meded ḳan ile ḳanun itme sulṭānum

5 Dil-i Sehmī'deki dāġ-ı ġam ḫāṭır-ı ḫırāşuñçün
Seyr-i gīsū-yı sünbül-bār-ı ʿanber-bīz ü pāşuñçün
Nigāh-ı merḥamet-ālūd-ı çeşm-i çīn-i ḳāşuñçün
Yüzün döndermesin dil-dādeden devletlü başuñçün
Beni öldür meded ḳan ile ḳanun itme sulṭānum

MÜSEDDES

(fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün)

1 Virmeden bāde fenā ḫāküm yitiş
Vaḳtidür ey ḥażret-i bāküm yitiş
Nūr-pāş çeşm-i temennānum yitiş
Merhem-i zaḫm-ı dil-i çākim yitiş
[37a]
Sāye ṣal ey serv-i çālākum yitiş
Ārzū-yı cān-ı ġamnākum yitiş

2 Eyleme cānum esīr-i intiẓār
Gitmesin ḫāṭırdan āṣār-ı ḳarār
Eyle ʿazmüm seyr-i semt-i cūy-bār
Eşk-i çeşmüm luṭfuña olsun medār

Sāye ṣal ey serv-i çālākum yitiş
Ārzū-yı cān-ı ġamnākum yitiş

3 Ṣalmadın āfāḳa feryādum ṣadā
Olmadın zār-ı dilüm ṣūret-nümā
İtmedin tāb-ı maḥabbet bī-nümā
Olmadın pejmürde gülzār-ı recā

Sāye ṣal ey serv-i çālākum yitiş
Ārzū-yı cān-ı ġamnākum yitiş

4 Ḳaçma andan ḫadengüñ meftūnudur
Vādi-i ḥicrānuñuñ Mecnūnudur
Feyż-i esrār-ı lebüñ maḫzūnudur
İşbu maṭlaʿ ḥālimüñ mażmūnudur

Sāye ṣal ey serv-i çālākum yitiş
Ārzū-yı cān-ı ġamnākum yitiş

5 Sehmī-i nālānum iḥsāna muḥāl
Devlet-i dehre ġamın ḳıldum bedel
Luṭf it öldürdi beni ṭūl-i emel
Ṭāb-ı sūzīşinüm ey raḥm eyle gel

[37b]

Sāye ṣal ey serv-i çālākum yitiş
Ārzū-yı cān-ı ġamnākum yitiş

DİZİN

A

âb: K.1/41, K. 3/17, K. 5/7, K. 7/8, K. 8/20, K. 10/3, K. 11/14, K. 16/27, K. 14/5, K. 14/14, K. 20/9, K. 13/29, G. 6/6, G. 44/4, G. 55/1, G. 62/3, G. 66/3, G. 66/4, G. 72/1, Mh. 1/2

abd: K. 4/29, K. 4/30, G. 51/5

abdal: K. 4/3, K. 12/9

Abdu'r-rahîm: K. 4/11, T. 1/5

abîr-efşān: K. 10/7

aceb: 20/16, G. 26/4, G. 89/3

acebâ: K. 16/3

Acem: K. 13/1,

acz: K. 3/12, K. 3/23, K. 5/27, K. 5/29, K. 7/1, G. 83/5

aç-: K. 11/14, K. 15/7, G. 29/5, G. 70/1

açıl-: G. 38/2, G. 73/2

a'dâ: K. 21/23, G. 10/1, G. 77/4, T. 7/3, T. 7/6, Mh. 1/3, Mh. 1/4

a'dâd: K. 18/10

adâlet: T. 8/3

a'dâ-semend: G. 30/4

âdem: K. 1/21, K. 13/14, K. 13/17, G. 1/3, G. 26/4

adem: G. 33/5

âdil: K. 2/1, K. 8/9, K. 10/17

adîm: K. 12/5

adl: K. 1/6, K. 1/10, K. 1/5, K. 7/20, K. 8/12, K. 8/30, K. 9/8, K. 9/17, K. 10/20, K. 12/15, K. 14/21, K. 18/14, K. 19/12, K. 21/6, K. 21/30, G. 12/7, T. 8/1

adl-güster: G. 55/5

adû: G. 14/4, Mh. 1/1

adüvv: K. 18/11, G. 27/4

âfâk: K. 10/27, K. 12714, K. 15/41, K. 17/3, G. 44/5, Kt. 1/1, Msd. 1/3

âferîn: K. 5/23

âftâb: K. 1/13, K. 1/32, K. 3/7, K. 10/29, K. 3/11, K. 3/27, K. 4/12, K. 4/18, K. 5/1, K. 8/1, K. 8/22, K. 11/9, K. 12/13, K. 15/19, K. 15/24, K. 15/25, K. 16/35, K. 15/13, G. 3/4, G. 15/1, G. 17/2, G. 18/2, G. 22/2, G. 20/4, G. 44/1, G. 52/2, G. 57/3, G. 60/3, G. 60/4, G. 68/3, G. 70/1, G. 71/4, G. 74/1, G. 75/4, G. 81/3, T. 1/2, T. 3/1, T. 4/1

âftâbâsâ: G. 22/3

âgâh: K. 19/9

âgâz: K. 5/18, K. 15/28

âğişte: K. 1/21, K. 7/29, G. 70/3

âğuş: K.1/16, K. 7/9, K. 10/25, K. 7/23, K. 14/8, G. 76/1, G. 85/3

ağyâr: K. 16/3, K. 16/24, K. 18710, G. 7/5, G. 64/1, G. 71/1, G. 78/1, G. 79/3, G. 82/1, G. 89/3, G. 90/1, G. 90/5, Mh. 1/2

âh: K. 19/5, G. 9/3, G. 14/3, G. 13/1, G. 27/5, G. 28/3, G. 29/1, G. 39/2, G. 48/4, G. 58/3, G. 75/4, G. 82/4

ahbâb: G. 3/4, G. 66/3

ahcâr: G. 86/3

ahen-efrûz: G. 19/4

âhenk: K. 1/15

âheste: K. 10/3, K. 10/23

âhir: K. 1/6, K. 3/8, K. 20/19, G. 65/5

âhir-zamân: G. 17/1, G. 50/2

Ahî-zâde: K. 10/7

ahkâm: K. 8/8, K. 19/2, K. 19/9

ahker: G. 47/5, G. 61/4, G. 80/3, G. 83/4

ahker-pâre: G. 2/4, G. 48/5, G.57/4, G. 77/3

ahlâf: K. 5/16

ahlâk: K. 9/10

Ahmed: T. 7/8, T. 8/2

Ahmedî: T. 4/4

ahrâr: K. 3/17, K. 16/37

ahter: K. 1/7, K. 1/45, K. 10/29, K. 11/28, K. 11/30, K. 21/2, G. 11/2, G. 58/1

âhû: K. 1/30, K. 15/10, K. 16/20, K. 11/27, K. 16/20, G. 15/2, G. 61/3
ahvâl: K. 12/14
ahyâr: G. 69/5
ahz: K. 1/2
akd: K. 3/23
âkıbet: G. 44/4, G. 64/3
akim: T. 1/1
akl: K. 1/37, K. 6/4, K. 7/5, K. 7/16, K. 8/15, K. 10/24, K. 3/2, K. 3/9, K. 4/15, K. 7/39, K. 13/29, K. 16/17, K. 21/5, K. 21/8, K. 21/16, G. 19/4, G. 30/5, G. 32/4, G. 33/2, G. 67/1
akran : K. 21/24
aks: K. 10/4, K. 14/26, G. 66/4, G. 74/1, T. 2/2, T. 5/1
akvâl: K. 4/20
al-: K. 4/7, K. 8/3, K. 11/15, K. 19/3, G. 2/4, G. 21/2, G. 26/4, G. 48/2, G. 49/4, G. 54/3, G. 56/2, G. 67/1, G. 72/5, G. 75/5, G. 79/1
al: K. 9/1, K. 12/27, K. 21/21, G. 85/1
ala: 21/26
âlâ: K. 4/17, K. 15/25, G. 54/5
âlâm: K. 20/18, G. 24/3, G. 81/5
âlâyiş: G. 24/3, G. 63/3, G. 76/5
alçak: G. 86/5
âlem: K. 1/12, K. 1/39, K. 1/43, K. 3/14, K. 3/21, K. 5/16, K. 5/24, K. 5/33, K. 7/22, K. 8/6, K. 8/8, K. 4/6, K. 5/17, K. 10/12, K. 12/1, K. 13/29, K. 14/23, K. 15/25, K. 15/35, K. 19/5, K. 21/4, K. 21/5, K. 21/10, K. 17/1, K. 19/6, K. 19/8, K. 20/1, K. 20/10, G. 24/1, G. 28/3, G. 33/1, G. 40/1, G. 49/5, G. 55/4, G. 66/1, G. 72/2, G. 74/6, G. 87/3, T. 3/2, T. 4/6, Mr. 1/1
alem: K. 13/24, G. 86/4
âlem-ârâ: G. 15/5, G. 17/4, G. 20/2, G. 66/4, T. 4/2
âlem-efrûz: G. 26/1, G. 51/2
âlem-nümâ: G. 22/1, G. 59/4
âlî: K. 4/13, K. 15/24, G. 69/1
Allâh: K. 4/13, K. 5/11
allâme: K. 4/8, K. 5/9, K. 18/17, G. 76/3, T. 1/3
alûd: K. 7/7, K. 19/16, G. 43/1
alûde: K. 4/20,K. 1/47, G. 6/4, G. 27/2
alûde-demân: G. 89/4
a'ma: G. 56/4
âmâde: K. 14/33, K. 21/19
a'mâl: K. 2/4, K. 4/5, K. 7/31, K. 9/15, K. 9/5, K. 9/11, K. 12/1
amân: K. 3/20, K. 14/21, K. 18/11, K. 18/24, K. 20/10
âmed: K. 20/22
amel: G. 86/1
amîm: K. 21/1, G. 34/1
ammâ: K. 1/36, K. 12/30, K. 15/24, K. 18/12, G. 5/2, G. 13/2, G. 34/5, G. 43/4, G. 44/4, G. 52/4, G. 78/4, G. 89/4, Mh. 1/3
âmûz: K. 7/5
an: G. 28/1, Mr. 1
anber: G. 24/5
anber-âlûd: K. 15/3
anber-bâr: K. 15/8
anber-bîz: Mh. 1/5
anberîn: K. 8/13, K. 15/29, G. 52/3
ancak: 26/1, G. 79/3, G. 80/3
andelîb: K. 1/33, K. 11/3, K. 15/5, G. 65/5
anka: K. 14/24, K. 18/8, G. 4/4, G. 46/3
anıl-: G. 68/2
ar: G. 66/1
ara-: G. 6/5
ara: K. 1/43, K. 3/21, K. 3/27, K. 5/6, K. 5/24, K. 7/12, K. 8/8, K. 10/25, K. 14/11, K. 15/17, K. 19/2, K. 19/8, K. 20/13
Arab: K. 14/24
Arabî: K. 4/16
arak: G. 24/4
arak-alûde: K. 10/6

ârâm: G. 47/3, G. 64/4, G. 88/4
ârâyîş: K. 5/30, K. 7/20, K. 16/37, K. 18/4, G. 2/4, G. 90/5
a'raz: K. 7/23
ârız: K. 3/24, K. 9/1, K. 10/22, K. 11/7, K. 15/5, K. 15/27, K. 16/14, G. 9/3, G. 11/2, G. 12/8, G. 31/2, G. 64/2, G. 66/4, Kt 1/1
ârî: K. 11/20, G. 24/3
ârif: G. 76/5
arsa: K. 1/31, K. 6/2, K. 7/37, K. 11/12, K. 15/35, K. 21/2, K. 21/22, K. 14/23, G. 30/4, T. 3/2
arş: K. 7/19, G. 27/5, G. 54/5
art-: G. 32/1, G. 32/2, G. 32/3, G. 32/4, G. 32/5
artur-: G. 18/1, G. 18/2, G. 18/3, G. 18/4, G. 18/5, G. 26/2
arûs: K. 4/2, K. 12/4, K. 16/18
arz: K. 5/ 14, K. 5/22, K. 5/28, K. 7/31, K. 11/21, K. 13/15, K. 17/11, G. 2/5, G. 8/5, G. 15/5, G. 17/3,G. 21/2,G. 31/4, G. 48/1, G. 51/4, G. 55/5, G. 60/5, G. 70/5, G. 71/2, G. 78/2, G. 87/1, T. 2/3
ârzû: K. 1/44, G. 51/2, G. 56/1, G. 57/1, Ms. 1/1, Ms. 1/2, Ms. 1/3, Ms. 1/4, Ms. 1/5
as-: G. 52/3
âsâ: K. 4/16, K. 5/5, K. 5/28, K. 7/15
Âsaf: K. 5/7, K. 14/13, K. 21/3, K. 21/15, T. 7/4
Âsaf-endâz: T. 7/1
âsân: G. 8/1, G. 82/1
âsâr: K. 1/37, K. 3/20, K. 16/33, K. 4/23, K. 5/16, K. 5/26, K. 5/32, K. 8/11, K. 11/17, K. 12/36, K. 13/2, K. 14/9, K. 15/32, K. 20/20, G. 72/4, G. 75/5, T. 4/1, T. 5/2, Ms. 1/2
âsâyiş: G. 62/2
asemm: K. 13/32
ashâb: K. 2/6, K. 4/25, K.7/3, K. 13/5, K. 13/33, K. 17/6, K. 21/19, G. 8/3, G. 58/1, G. 76/4, T. 4/7, T. 8/2, T. 9/1
asîb: K. 20/5
âsmân: K.1/5, K. 1/46, K. 1/6, K. 3/1, K. 3/27, K. 4/14, K. 4/18, T. 7/1
asnâm: T. 2/3
asr: K. 4/8
âstân: K. 6/1, K.7/36, K. 15/21, K. 21/10, G.1/4, G. 3/4, G. 4/2, G. 74/7
âstâne: G. 30/3
asûd: G. 82/3
aş-: K. 4/3, K. 21/21
âşık: K. 9/3, K. 15/28, K. 16/3, K. 16/3, G. 1/3, G. 7/3, G. 8/1, G. 9/2, G. 17/1, G. 19/2, G. 31/4, G. 36/5, Kt. 2/2, Mr. 1/1, Mh. 1/4
âşiyân: K. 1/26
aşk: G. 15/1, G. 24/1, G. 24/3, G. 29/1, G. 38/1, G. 38/2, G. 41/5, G. 53/1, G. 53/2, GÇ. 53/3, G. 53/4, G. 53/5, G. 68/4, G. 67/2, G. 74/4, G. 78/2, G. 81/4, G. 87/5, G. 89/3
âşûb: G. 50/1, G. 71/3
âşüfte: K. 1/10, K. 3/4, K. 5/16, K. 5/23, K. 11/4, K. 13/23, K. 14/11, K. 15/12, K. 16/2, K. 16/8, K. 20/6, G. 13/1, G. 35/3, G. 57/4
âşüfte-dil: G. 7/3
âşüfte-dimağ: G. 72/4
âşüfte-kâm: G. 19/2
âşüfte-meşreb: G. 15/5
âşüfte-tavr: G. 12/5
at-: G. 61/3
ata: K. 14/13, K. 19/8
âteş: K. 7/7, K. 9/13, K. 10/6, K. 15/14, G. 9/3, G. 25/4, G. 36/4, G. 37/2, G. 48/1, G. 48/2, G. 48/3, G. 48/4, G. 48/5, G. 58/3, G. 88/5, G. 89/4
âteş-dân: G. 57/4
âteş-figen: G. 35/3

âteş-pâre: G. 26/1
âteş-zen: G. 76/1
âtıfet: K. 17/8, G. 12/1
atlas: G. 74/7
Attar: K. 15/35, G. 69/2
âvâm: K. 19/16
âvâre: K. 20/1, G. 26/1, G. 63/4
âver: K. 5/7
âverân: K. 1/34
âverd: K. 16/33
âverde: K. 2/4
âvîze: G. 8/4, G. 57/5
avret: K. 2/10
avn: T. 8/6
ayak: G. 27/5, G. 65/3
ayân: K. 10/24, K. 14/9, K. 18/21, K. 20/9, G. 71/2, Mr. 5
ayâr: K. 10/33, K. 11/12, K. 15/17, K. 21/9
âyât: K. 1/5, K. 1/41, K. 5/1,K. 5/29, K. 7/17, K. 8/1, K. 14/9, K.15/38, K. 15/18
ayb: K. 10/30
âyet: K. 7/ 1, K. K. 10/16, K. 11/18, K. 12/29, K. 9/4, K. 20/10, G. 84/2
ayır-: G. 63/1
âyîn: K. 7/35, K. 15/24, K. 15/36, K. 20/16, K. 21/5
âyîne: K. 1/39, K. 7/5, K. 7/26, K. 10/4, K. 10/10, K. 12/29, K. 14/26, K. 14/30, K. 16/14, K. 16/23, K. 18/21, G. 22/1, G. 53/4, G. 59/4, G. 85/5
ayş: K. 4/2, K. 20/18, G. 23/1, G. 78/3, G. 88/1
azâb: K. 21/22
azâd: G. 33/3
azâde: K. 7/31, K. 20/8, G. 19/3, G. 22/2
âzâr: K. 1/47, K. 15/26, K. 16/2, K. 15/30, K. 16/3, K. 11/27, K. 18/5, K. 14/21, G. 43/1, G. 43/3
Azarbaycân: K. 1/25
azîz: K. 3/5, K. 21/9
azm: K. 1/25, K. 16/16, Msd. 1/2
âzürde: K. 11/24, G. 2/5, G. 48/4, G. 56/5

B

bâb: K. 8/28
bâd: K 1/24, K. 3/16, K. 4/25, K. 10/21, K. 14/10, K. 16/13, G. 21/3, G. 49/3, G. 67/2, G. 80/2, G. 89/1
bâde: K. 16/13, G. 18/3, G. 32/1, G. 63/3, G. 74/1, G. 81/2, T. 2/3, Msd. 1/1
bâdî: G. 13/2
bâğ: K. 1/44, K. 5/21, K. 9/10, K. 10/21, K. 11/20, K. 13/8, K. 15/2, K. 16/28, K. 20/5, G. 11/1, G. 27/3, G. 27/4, G. 28/4, G. 45/4, G. 62/2, G. 69/2, T. 4/6, Mr. 1/3, Mh. 1/4
bağlan-: G. 38/3
bağr: Mh. 1/1
bahâr: K. 1/17, K. 15/23, K. 20/3, K. 16/15, G. 29/5, G. 45/4, Mr. 1/3
bahr: K. 1/18, K. 1/19, K. 3/12, K. 14/33, K. 18/7, G. 7/4, G. 9/4
bahs: K. 7/22, K. 11/29, G. 7/1, G. 7/2, G. 7/3, G. 7/4, G. 7/5, G. 27/2
bahş: K. 3/2, K. 3/8, K. 3/29, K. 8/13, K. 12/18, K. 13/15, K. 15/9, K. 15/11, K. 18/9
baht: K. 1/42, K. 1/46, K. 12/32, K. 7/23, K. 11/5, K. 17/10, K. 20/19, G. 18/2, G. 22/3, G. 61/5, G. 64/1, Mr. 1/2
baîd: K. 17/10
bâis: K. 3/20, K. 7/20, K. 10/25, K. 10/35, K. 11/20, K. 14/32, G. 75/4
Bâkî: K. 1/43
bâkî: Msd. 1/1
bâl: K. 3/13, K. 4/16, K. 9/15, K. 12/3, K. 15/10, K. 16/34, G. 20/3, G. 43/1, G. 47/4, G. 49/2, T. 9/3
bâlâ: K. 1/14, 4/15, K. 10/7, K. 10/31

bâm: K. 4/7, K. 12/1, G. 27/5
bân: K. 5/1
bang: K. 16/24
bâr: K. 1/4, K. 1/43, K. 3/28, K. 5/30, 5/15, K. 9/14, K. 10/1, K. 10/12, K. 11/3, K. 11/5, K. 11/26, K. 11/33, K. 14/22, K. 15/6, K. 15/4, K. 16/26, K. 16/28, K. 20/17, K. 21/22, G. 23/3, G. 45/1, G. 52/1
bârân: K. 10/1, K. 10/11, G. 45/4
bâr-âver: G. 56/1
bârgeh: K. 1/49, K. 12/38, K. 20/9, K. 21/11
Bârî: K. 15/42, T. 3/3
bas-: K. 9/15, K. 15/11, G. 61/1
basıl-: G. 17/5
bâsır: K. 20/7
basîret: G. 34/4
basit: K. 8/14, K. 10/4
bast:K. 12/16
baş: K. 15/1, G. 7/6, Mr. 1/4
başla-: K. 15/1
bâtıl: K. 2/2
bâzâr: K. 3/19, K. 21/18, G. 53/5, G. 86/1
bâzîçe-: G. 47/2
bâzû: K. 1/49, K. 8/12, K. 11/13, K. 20/10
bebga: G. 87/3
bed: K. 1/3, K. 9/18, K. 17/10, G. 25/3
bedahşân: K. 5/15
bedel: Msd. 1/5
bed-endīşe: T. 7/3
bedi': Kt. 4/2
bedîa: K. 13/35
bedîd: K. 17/1, G. 17/2, T. 4/2
bed-nâm: G. 81/3
bedr: K. 1/12
be-hey: Kıta 3/2
behremend: G. 85/2
behre-yâb: G. 44/4, G. 73/4
bekâ: K. 4/25, K. 13/14, Kt. 4/1
belâ: K. 7/31, K. 18/1, G. 17/4
belâgat: K. 10/28, K. 10/33, K.15/16, G. 7/6, G. 30/4, G. 64/5
belâgat-bâr: G. 19/5
belâgat-pîşe: G. 22/5
belâgat-üslûb: K. 12/16
belî: G. 44/3
bem: G. 53/3
ben: K. 1/35, K. 1/42, K. 3/3, K. 21/30, G. 9/2, G. 1874, G. 23/3, G. 25/1, G. 25/2, G. 30/4, G. 31/1, G. 40/1, G. 54/3, G. 59/1, G. 59/2, G. 59/3, G. 60/1, G. 60/4, G. 65/2, G. 78/3, G. 79/1, G. 84/5, T. 5/4, Kıta 3/2, Kıta 5/1, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5
benân: K. 20/21
bend: K. 1/10, K. 3/15, K. 21/8, G. 24/1
bende: G. 33/1
bende-nüvâz: G. 41/1
benze-: G. 17/2, G. 33/3, G. 37/3, G. 55/1
ber: K. 3/21, T. 1/2
berâ: G. 49/4
berât: K. 5/12, G. 14/2
ber-dâ: G. 87/2
ber-dâr: G. 68/2
ber-dûş: G. 46/1, Mr. 1/2
berîn: T. 3/2
bered: K. 21/5
berg: K. 1/44, K. 10/26, K. 3/28, K. 8/28, K. 11/20, K. 5/16, K. 9/1, K. 12/6, K. 15/23, K. 15/41, G. 19/2, G. 40/3, G. 45/3, G. 50/1, G. 72/2
bere: T. 4/8
ber-taraf: G. 7/2, G. 10/2, G. 38/5, G. 64/3, G. 80/4, G. 73/3
ber-ter: G. 66/5
bes: K. 4/29, K. 5/31, K. 9/18, K. 20/21
beste: K. 1/39, K. 5/28, K. 12/6, K. 14/22, K. 15/6, K. 16/34, K. 18/17, K. 21/16, G. 33/2, G. 47/1, G. 87/4

beste-dem: G. 88/2
beste-dil: G. 53/4
beyâbân: K. 21/21, G. 35/5
beyân: K. 1/1, K. 1/27, K. 1/34, K. 3/7, K. 7/7, K. 10/26, K. 13/1, K. 14/2, K. 14/11, 15/6, K. 18/23, K. 20/8, K. 20/13, G. 10/5, G. 46/5, G. 48/5, T. 2/1
beyaz: G. 17/3
beyt: K. 1/43, K. 5/23
beyzâ: G. 10/4
bezl: K. 1/7, K. 3/24, K. 11/29, K. 12/2, K. 13/12, K. 18//14, K. 21/28
bezm: K. 1/34, K. 3/2, K. 4/1, K. 10/15, K. 21/3, G. 4/5, G. 44/1, G. 8/3, G. 56/5, G. 58/2, G. 67/5, G. 71/1, G. 73/1, G. 78/3, G. 90/1
bezm-ârâ: G. 88/3
bırak-: K. 1/32, K. 5/19, G. 71/4
bî-bekâ: G. 44/4
bî-cân: G. 7/3
bî-cüret: G. 81/3
bî-çâre: K. 8/20
bî-çûn: G. 20/4
bî-dâd: G. 39/4, G. 60/4, Mh. 1/4
bîdâr: K. 8/16,K. 11/9, K. 12/32, K. 15/5
bî-derd: Kt. 2/2
bî-duhân: G. 48/2
bî-ecir: T. 7/3
bî-eğlence: G. 48/3
bi-hamdü'llâh: K. 21/1
bih-bûd: G. 26/3
bî-haşyet: Mr. 1/4
bî-hıred: G. 56/4, G. 56/5
bî-hisâb: G. 73/3
bîhûde: K. 4/20, K. 11/26, K. 13/23, K. 20/15, G. 7/2, G. 14/2, G. 21/3, G. 35/4, G. 49/2, G. 65/4,G. 87/5, Kt. 2/1
Bihzâd: K. 3/22, G. 20/5, G. 52/3
bî-imtinân: G. 78/2
bî-irem: G. 88/5
bî-karâr: G. 31/1, G. 48/4, G. 83/2, G. 90/4
bî-kîne: G. 32/3
bil-: K. 5/19, K. 5/27, K. 5/28, G. 2/2, G. 3/3, G. 6/6, G. 10/2, G. 12/5, G. 25/5, G. 39/5, G. 41/1, G. 41/2, G. 41/3, G. 41/4, G. 41/5, G. 59/4, G. 68/3, G. 75/2, G. 78/5, G. 79/4, G. 80/2, G. 89/2, Kt. 2/1, Kt. 2/2
bile: G. 78/1, G. 78/2, GÇ 78/3, G. 78/4, G. 78/5
bi'llâh: G. 84/5, Kt. 3/2
bîmâr: K. 11/4, K. 15/5, G. 64/3, G. 82/4, G. 86/1
bî-misâl: G. 85/3
bî-mu'ciz: G. 12/6
bin-: G. 68/2
bî-nümâ: Msd. 1/3
bî-pâyân: G. 59/4, G. 85/4
bî-pervâ: G. 57/2
bir: G. 15/4, G. 17/4, G. 17/5, G. 19/1, G. 20/2, G. 22/5, G. 23/3, G. 23/5, G. 26/3, G. 27/1, G. 27/2, G. 27/3, G. 27/4, G. 27/5, G. 28/4, G. 29/5, G. 45/5, G. 48/5, G. 55/1, G. 55/5, G. 57/4, G. 61/4, G. 61/5, G. 64/4, G. 64/5, G. 65/2, G. 67/1, G. 67/2, G. 67/3, G. 67/4, G. 67/5, G. 74/4, G. 74/6, G. 78/3, G. 79/2, G. 84/4, G. 88/4, G. 90/2, T. 6/1, T. 8/4, Mr. 1/3, Mr. 1/4
bî-riyâ: G. 12/7
bîrûn: K. 7/2
bisât: K. 10/3
bî-sebât: K. 1/44
bî-ser: K. 15/10
bî-tâb: K. 11/7, K. 18/18, K. 21/22, G. 64/4
bî-tâkât: G. 54/4
bî-tekellüf: G. 8/5, G. 89/2
bitür-: G. 56/3
biz: G. 67/5
bî-zamân: G. 10/2

boz-: G. 86/1
böyle: K. 2/7, K. 5/24, G. 8/2, G. 38/3, G. 54/2, G. 68/5, G. 69/5, T. 3/2, T. 4/2, T. 4/3, T. 4/6, T. 8/3
böylece: T. 2/1
bu: K. 1/11, K. 1/42, K. 1/43, G. 7/5, G. 9/3, G. 10/4, G. 15/2, G. 21/5, G. 44/4, G. 44/5, G. 52/3, G. 61/5, T. 5/9, T. 7/4
bugün: G. 17/12
bul-: K. 4/28, K. 6/4, G. 6/5, G23/1, G. 23/2, G. 23/3, G. 23/4, G. 23/5, G. 31/3, G. 34/1, G. 34/2, G. 34/3, G. 34/4, G. 34/5, G. 39/2, G. 42/2, G. 55/4, G. 67/4, T. 4/4, T. 8/5, T. 8/6
bûm: G. 46/3
bunca: G. 40/1
Burak: K. 2/9
burc: K. 1/23, K. 21/2
burhan: K. 10/17, K. 12/13
burka: K. 16/14
Burûsa: T. 7/6, T. 7/8
bûs: K. 3/5, G. 10/4, G. 16/3, G. 30/2
bûstân: K. 1/33
bûşmend: G. 15/4
bûy: K. 3/16, K. 7/9, K. 9/11, K. 11/20, K. 15/22, G. 24/5, G. 44/2, G. 57/4, G. 69/2, G. 70/1, G. 70/2, G. 72/5
bülbül: K. 7/9, K. 7/14, K. 11/24, K. 13/8, K. 15/12, K. 16/19, K. 16/21, G. 27/4, G. 40/2, G. 42/5, G. 82/4, G. 87/1
bülbül-sıfat: G. 49/2
bülend: K. 10/30, G. 12/4, G. 15/1, G. 22/3, G. 31/5
bülend-âvâze: G. 57/5
bünyân: K. 10/18, K. 20/9
bürehne: K. 15/27
bürra: Mh. 1/2
bürrân: G. 79/4
büryân: K. 10/5
büt: G. 56/1
bütân: K. 10/6, K. 10/10, K. 10/25, K. 12/9, K. 12/28, K. 14/4, K. 15/6, K. 18/2, K. 20/11, K. 16/8, K. 16/13, G. 12/3, G. 69/3, G. 75/1

C

câ: K. 7/26, G. 8/2
câh: K. 18/14
câm: K. 3/28, K. 4/1, K. 4/15, K. 7/6, K. 8/15, K. 11/1, K. 11/6, K. 13/7, K. 13/25, K. 16/4, K. 15/27, K. 17/1, K. 17/4, G. 1/1, G. 6/4, G. 18/1, G. 38/4, G. 44/1, G. 45/4, G. 56/3, G. 73/1, G. 74/1, G. 63/3, G. 66/2, G. 81/2, G. 82/3, G. 85/4, G. 88/1, T. 2/2
câme: G. 14/2
Câmî: G. 51/1
cân: K. 1/12, K. 1/14, K. 1/29, K. 1/32, K. 1/36, K. 4/27, K. 6/1, K. 7/36, K. 8/23, K. 8/24, K. 12/26, K. 14/3, K.14/15. K. 15/9, K. 15/8, K. 15/32, K. 16/7, K. 18/9, K. 18/16, K. 20/4, K. 20/2, K. 20/7, K. 21/20, G. 1/1, G. 7/1, G. 11/7, G. 12/6, G. 19/3, G. 23/1, G. 24/3, G. 25/3, G. 28/2, G. 34/2, G. 36/1, G. 3672, G. 39/1, G. 43/5, G. 50/2, G. 50/3, G. 51/3, G. 51/5, G. 54/2, G. 60/3, G. 61/3, G. 62/1, G. 64/2, G. 64/4, G. 66/1, G. 66/3, G. 67/3, G. 71/1, G. 72/1, G. 72/3, G. 75/1, G. 76/1,G. 88/3, Mr. 1/5, Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
cânân: K. 16/4, G. 9/3, G. 22/1, G. 51/1, G. 62/1, G. 70/1, G. 70/2, G. 70/3, G. 70/4, G. 70/5, G. 75/1, G. 78/1
cân-bahâ: G. 71/4
cân-bahş: G. 18/5, G. 20/1, G. 54/2
cân-efzâ: G. 30/1
cân-feşân: G. 85/1
cân-fezâ: G. 12/3, G. 56/2
cân-perver: G. 71/2

cân-itân: G. 84/3
cân-şikâr: G. 31/5
câvîd: K. 17/2, G. 4/3
câvîdân: K. 1/29, K. 3/25, G. 68/2, Mr. 1/1
cây: K. 18/3, K. 7/25, G. 55/4, G. 67/3
câzû: G. 70/3
cebbâr: K. 16/36
cebîn: K. 1/16, K. 3/21, K. 15/21, T. 1/1
cefâ: K. 17/7, G. 6/3, G. 12/6, G. 35/1,G. 23/3, G. 60/4, G. 61/2
cefâ-pîşe: G. 81/1
cefâ-cû: Mh. 1/3
cefâ-cûy: K. 18/19
celâl: K. 1/5, K. 5/16, K. 7/15, K. 12/23, K. 12/40
celâlet: K. 16/31
celî: Kt. 4/1
Celîl: K. 16/36
Celî-şân: K. 20/8
Cem: K. 7/6, K. 13/7, K. 18/14, G. 6/4, G. 12/6, G. 24/2, G. 33/1
cemâl: K. 1/28, K. 9/14, K. 12/26, K. 12/37, K. 15/22, K. 16/2, K. 20/1, K. 20/7, G. 2/1, G. 28/2, G. 30/5, G. 49/2, G. 51/2, G. 52/1, G. 66/1, G. 66/3, G. 80/4, G. 83/5, G. 85/1
cem-ber-cem: G. 32/4
cemîl: K. 4/13, K. 4/26
Cemşîd: K. 7/6, K. 8/15, K. 14/15, K. 17/1, G. 44/1, T. 4/3
cena: K. 4/11, K. 8/9, K. 8/12
cenân: K. 21/11
cenk: G. 48/1, T. 4/7
cengâl: K. 4/22
cennet: G. 36/4, G. 55/4
cerb: K. 18/14
cesker: G. 13/1
cevâb: G. 56/4
cevân: K. 14/34
cevher: K. 20/4, G. 4/2, G. 35/4
cevher-nüma: K. 1/28
cevlan: K. 5/14, K. 21/18
cevr: K. 15/26, K. 18/18
cevşen: G. 19/4
cevvâl: G. 8/2
ceyb: G. 37/4
cezâ:K. 7/32, G. 12/8
cezb: G. 64/1
Cibrîl: K.6/3, K. 7/14, K. 7/38, K. 15/36, G. 20/4
ciger: K. 4/24, K. 16/4
cihân: K. 1/23, K. 1/44, K. 1/48, K. 2/1, K. 2/2, K. 2/7, K. 3/9, K. 3/28, K. 4/11, K. 4/15, K. 4/22, K. 5/1, K. 5/8, K. 5/33, K. 7/6, K. 7/22, K. 8/5, K. 8/30, K. 10/13, K. 10/34, K. 10/35, K. 10/35, K. 11/4, K. 11/10, K. 11/12, K. 11/25, K. 12/13, K. 12/15, K. 12/31, K. 13/38, K. 14/13, K. 14/15, K. 14/22, K. 14/32, K. 14/33, K. 15/19, K. 15/24, K. 15/25, K. 15/37, K. 15/42, K. 15/43, K. 18/13, K. 18/1, K. 18/20, K. 21/8, G. 15/4, G. 1775, G. 22/5, G. 32/2, G. 40/5, G. 50/5, G. 51/4, G. 71/5, G. 79/3, G. 80/5, G. 82/3, Mr. 1/1, Mr. 1/4
cihân-ârâ: G. 27/2, G. 54/1, G. 59/2, T. 1/1
cihân-efruz: T. 4/2
cihân-gîr: G. 89/5
cihân-tâb: Kt. 1/2
cihet: G. 53/2
cilâ: K. 7/27, G. 30/5, G. 34/1, G. 67/2
cilve: K. 1/23, K. 2/2, K. 3/5,K. 4/2, K. 7/11, K. 12/19, K. 16/1, G. 12/1, G. 28/5, G. 36/2, G. 42/1, G. 67/4, G. 89/4
cilvegeh: G. 53/2, G. 57/3
cilveger: K. 21/11, G. 12/3
cilve-sâz: G. 28/4
cinân: K. 18/5, G. 12/2, G. 28/4
cins: K. 21/22

cism: K. 5/21, G. 23/4, G. 28/2, G. 38/2, G. 64/4, G. 66/3, G. 79/4
cû: G. 11/4, G. 57/1
cûd: K. 1/18, K. 3/12, K. 4/25, K. 5/8, K. 11/29, K. 13/20, K. 14/18, K. 21/8, K. 15/19
cûy: K. 5/15, G. 31/3
cûy-âb: Kt. 1/2
cûyân: K. 15/1
cûy-bâr: G. 83/4, Msd. 1/2
cühhâl: K. 9/13, K. 12/32
cümle: K. 18/20
cünbân: K. 15/20
cünbiş: K. 9/12, G. 32/1
cünûn: G. 16/1, G. 18/1, G. 29/2, G. 35/2, G. 37/5, G. 41/3
cür'a: G. 82/3
cür'et: K. 3/24, K. 5/11, K. 7/8, K. 10/2, K. 12/26, G. 18/2, G. 31/5
cürm: K. 8/13, G. 25/1
cüst: G. 11/4, G. 57/1
cüvân: K. 1/25
cüvânân: G. 32/2

Ç

çâh: G. 49/4
çâk: K. 10/20, K. 15/7, K. 21/25, G. 14/2, G. 46/1, G. 47/1, G. 72/3, G. 74/3, G. 89/2, Msd. 1/1
çâker: K. 3/24
çâlâk: K. 6/3, K. 7/38, Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
çâpük: K. 1/24
çâre: G. 26/2, G. 32/4
çarh: K. 4/5, K. 4/16, K. 5/1, K. 7/28, K. 12/15, K. 15/15, K. 17/7, K. 16/26, K.18/19, G. 973, G. 89/4, T. 5/1, Mr. 1/4
çâr-pây: G. 67/3
çâryâr: K. 1/2
çâşnî: K. 7/2
çek-: K. 4/28, K. 5/14, K. 7/35, K. 10/10, K. 12/21, G. 3/1, G. 6/4, G. 8/1, G. 37/1, G. 37/2, G. 37/3, G. 37/4, G. 37/5, G. 40/1, G. 40/2, G. 40/3, G. 40/4, G. 40/5, G. 45/1, G. 45/2, G. 45/3, G. 45/4, G. 45/5, G. 47/2, G. 52/4, G. 59/5, G. 61/2, G. 63/3, G. 64/5, G. 67/2, G. 86/4, Mh. 1/1
çekdir-: G. 23/3
çelebi: K. 17/6
çemen: K. 1/17, K. 10/9, K. 10/26, K. 10/2, K. 10/30, K. 11/33, K. 14/4, K. 14/19, K. 15/3, K. 18/5, K. 20/8, K.20/22, K. 20/3, K. 20/19, G. 33/3, G. 41/4, G. 55/2, G. 79/2
çemenistân: K. 16/31, G. 13/1
çengâl: K. 16/7
çerâ: K. 2/7
çerâğ:K. 3/4, K. 4/1, K. 5/1, G. 60/3, G. 65/2, T. 5/1
çerh: G. 74/7
çeşm: K. 1/6, K. 1/2, K. 1/25, K. 1/30, K. 1/37, K. 3/3, K. 3/11, K. 4/20, K. 5/14, K. 5/19, K. 5/20, K. 7/11, K. 7/26, K. 7/28, K. 11/2, K. 12/21, K. 12/26, K. 12/27, K.13/5, K. 15/23, K. 15/31, K. 16/26, K. 15/39, K. 15/40, K. 17/3, G. 4/2, G. 7/5, G. 8/3, G. 11/4, G. 13/4, G. 19/2, G. 20/1, G. 20/5, G. 22/1, G. 28/2, G. 31/3, G. 31/5, G. 45/2, G. 50/1, G. 51/1, G. 53/1, G. 61/1, G. 62/1, G. 63/5, G. 64/2, G. 67/2, G. 70/1, G. 71/1, G. 71/5, G. 72/3, G. 73/3, G. 80/1, G. 81/1, G. 87/4, G. 88/5, G. 90/4, T. 2/1, Mr. 1/1, Mh. 1/3, Mh.1/5, Msd. 1/1
çeşme: K. 1/32, K. 7/8, K. 8/, K. 10/24, K. 11/19, K. 14/3, K. 18/16, K. 15/30, G. 1/1, G. 20/1, G. 2574, G. 36/2, G. 66/1, G. 71/2, G. 72/4
çetr: K. 6/2, K. 7/37, K. 15/3, G. 21/4
çevir-: G. 3/3

çık-: G. 11/7, G. 27/5, G. 80/1
çıkar-: K. 15/1
çihre: K. 11/10, K. 12/32, G. 23/4
çihre-pîrâ: G. 4/3
Çîn: K. 8/17, K. 17/6
çîre: K. 21/21
Çivi-zâde: 16/11
çoh: G. 61/5
çok: G. 78/4, T. 4/3
çün: K. 2/7

D

dâbbe: G. 10/1
dâd: K. 19/7, T. 4/9, T. 5/4
dâd-âver: K. 5/7
dâd-gerâ: K. 19/13
dâğ: K. 1/34, K. 5/21, K. 10/32, K. 13/1, K. 18/10, G. 3/5, G. 9/1, G. 13/4, G. 16/1, G. 21/4, G. 22/4, G. 18/1, G. 24/3, G. 27/3, G. 38/2, G. 60/5, G. 61/4, G. 65/2, G. 68/4, G. 72/5, G. 74/4, G. 83/1, G. 88/3, G. 90/1 T. 1/2, T. 4/7, Mh. 1/5
dâî: K. 18/24
dâim: K. 5/4, K. 9/19, G. 42/5, G. 56/5, G. 8/2, T. 6/2
dâima: G. 37/3
dahı: G. 7/5
dâm: K. 21/16, G. 1/2, G. 22/4, G. 49/5, G. 50/3
dâmân: K. 4/2, G. 9/4, K. 10/8, K. 11/5, K. 12/7, K. 13/26, K. 21/13, G. 13/3, G. 16/4, G. 31/4, G. 35/1, G. 46/1, G. 47/1, G. 65/3, G. 74/3, G. 79/2, G. 80/2, Mh. 1/2
dâmen: K. 1/6, K. 8/4, K. 9/9, K. 10/27, K. 10/29, K. 11/16, K. 11/17, K. 15/4, G. 89/1, G. 90/5
dânâ: G. 32/2, G. 42/3, G. 56/4
dâne: G. 37/3, G. 58/3, G. 63/2, G. 83/2
dâneveş: G. 49/5
dâniş: K. 4/11, K. 5/22, K. 7/4, K. 8/6, K. 8/18, K. 8/26, K. 10/21, K. 10/30, K. 11/12, K. 11/16, K. 14/12, K. 15/16, K. 18/2, K. 20/11, G. 22/5, G. 29/5, G. 52/3, G. 68/5, G. 77/5, T. 4/7, G. 5/3
dânişverân:T. 9/1
dâr: G. 60/1, Kt. 4/1
Dârâ: K. 18/3, G. 39/5, G. 54/2, T. 8/1
Dârâ-haşem: K. 5/7
dârân: K. 7/2
darb: K. 4/6
darü'l-ayâr: K. 15/7
dâstân: G. 4.75, G. 10/1
dâvâ: K. 3/24, K. 4/20, K. 12/26, G. 49/1
dâvâ-beste: G. 69/3
dâverâ: K. 19/13
dâverlik: G. 86/4
Dâvud: G. 44/5
de-: K. 8/25, K. 10/29, G. 5/5, G. 26/2, G. 35/5, G. 36/4, G. 48/1, G. 49/3, G. 81/1, G. 81/2, G. 81/3, G. 81/4, G. 81/5, T. 5/4
debdebe: 13/7
def: G. 82/1
defter: K. 9/15, K. 12/11, G. 37/5
degül: K. 21/15, G. 5/1, G. 17/4, G. 45/1, G. 46/4, G. 47/2, G. 57/1, G. 78/4, Kt. 2/2, Kt. 5/2, Mh. 1/3
dehen: K. 14/4, G. 29/5
dehr: K. 3/12, K. 3/19, K. 5/16, K. 5/27, K. 11/15, K. 11/27, K. 12/6, G. 11/6, G. 26/4, G. 39/1, G. 39/5, G. 45/4, G. 57/4, G. 76/5, T. 4/3, Msd. 1/5, Mr. 1/4, Mr.1/5
dek: G. 18/2, T. 4/6, Mr. 1/2
dem: K. 2/6, K. 7/13, K. 13/2, K. 14/3, K. 19/16, G. 21/2, G. 32/4, G. 39/2, G. 40/2, G. 42/5, G. 88/4, Kt. 4/1
demân: K. 1/21
dem-be-dem: K. 13/37

dem-beste: G. 87/1
denlü: G. 44/4, G. 44/5, G. 75/3
der: K. 5/2, K. 7/2, K. 13/25, K. 19/16, K. 20/13, K. 21/2, G. 1/5, G. 33/1, G. 60/1
der-be-der: G. 86/4
derd: K. 1/29, K. 9/18, K. 11/4, K. 13/24, G. 6/2, G. 7/3, G. 10/1, G. 20/1, G. 21/2, G. 23/5, G. 24/5, G. 31/1, G. 41/4, G. 49/4, G. 57/4, G. 59/1, G. 59/5, G. 62/3, G. 74/4, G. 75/3, G. 78/1, G. 78/4, G. 79/3
dere: K. 20/9
dergâh: K. 5/29, K. 8/10, K. 8/29, K. 17/5, K. 19/16, K. 21/30, G. 22/3, G. 24/1, T. 3/3
der-hande: G. 77/2
derk: K. 8/19
der-kenâr: Mr. 1/2
dermân: K. 1/39, K. 1/47, G. 65/1, G. 78/1, G. 79/3
derûn: G. 10/3, G. 15/4, G. 16/1, G. 18/1, G. 21/4, G. 23/2, G. 24/5, G. 68/4
dervâze: K. 7/19
derya: K. 11/23, K. 13/20, K. 14/14, K. 18/11, G. 16/4, G. 18/4, G. 39/2, G. 88/4
derya-dil: K. 5/8
deryûze: K. 11/2, K. 15/8, G. 64/2, G. 70/2, G. 80/5, G. 86/4
deryûzeger: K. 18/3
deryûzekâr: K. 4/8
dest: K. 1/4, K. 1/18, K. 1/19, K. 1/39, K. 4/7, K. 7/9, K. 8/4, K. 11/4, K. 12/10, K. 13/12, K. 14/13, K. 16/22, K. 20/12, K. 20/17, G. 2/4, G. 3/1, G. 5/2, G. 16/4, G. 21/1, G. 41/1, G. 49/3, G. 52/1, G. 56/1, G. 57/1, G. 58/3, G. 60/5, G. 61/2, G. 63/2, G. 73/3, G. 74/2, G. 75/1, G. 75/4, G. 75/5, G. 79/2, G. 80/3, G. 82/2, G. 83/1, G. 84/1, G. 88/7, G. 90/2, Mh. 1/2
destâr: K. 11/28
dest-ârâ: K. 11/6, G. 27/1, G. 56/4
destgâh: K. 3/16
deşt: K. 1/30, K. 12/19, K. 18/22
devâ: K. 1/48, G. 78/4, G. 79/3
devam: K. 3/6
devha: G. 19/1
devlet: K. 1/1, K. 1/13, K. 2/8, K. 3/6, K. 3/11, K. 3/21, K. 5/3, K. 7/17, K. 8/1, K. 8/19, K. 8/29, K. 10/21, K. 11/12, K. 11/13, K. 12/26, T. 4/1, T. 4/7, T. 5/1, T. 6/2, T. 8/5, Mh. 1/1, Msd. 1/5
devletlü: G. 79/1
devlet-meâb: G. 24/1, G. 60/1
devr: K. 1/39, K. 8/14, K. 8/30, K. 9/8, K. 9/17, K. 10/12, K. 11/6, K. 12/36, K. 17/6, G. 17/1, G. 23/3, G. 45/1, G. 50/2, G. 66/3, G. 79/1, G. 82/4, T. 7/4
devrân: K. 3/20, K. 10/36, K. 17/7, K. 20/1, K. 21/6, G. 43/4, G. 56/3, T. 4/5, T. 5/1, T. 7/5, Mr. 1/2
devre: K. 2/4
deyr: G. 45/5, G. 48/3, G. 56/4, G. 67/4, T. 4/3
dırâz: G. 41/3
dırığ: K. 8/25
dîdâr: G. 25/2, G. 53/1, G. 69/3, G. 73/3, G. 85/2, G. 87/1
dîde: K. 5/31, K. 7/25, K. 16/6, G. 4/1, G. 5/4, G. 14/3, G. 29/1, G. 30/5, G. 34/1, G. 47/5, G. 68/3, G. 77/1, G. 88/1
dîde-cân: K. 20/7
dihkân: K. 12/10
dil: K. 1/34, K. 3/26, K. 7/1, K. 7/22, K. 7/26, K. 8/26, K. 9/4, K. 9/14, K. 9/17, K. 10/13, K. 11/22, K. 13/1, K. 13/20, K. 13/24, K. 13/31, K. 14/12, K. 14/14, K. 15/8, K. 15/16, K. 16/1, K. 16/4, K. 17/4, K. 19/1, K. 19/2, K. 19/5, K. 19/9, K. 19/10, K. 20/10, K. 20/20, G. 1/2, G. 2/5, G. 3/5, G. 4/1, G. 5/1, G. 5/2, G. 5/5, G. 6/3, G. 7/4, G. 8/3, G. 8/5,

G. 9/4, G. 10/4, G. 13/3, G. 13/5, G. 15/1, G. 15/5, G. 19/1, G. 19/5, G. 21/1, G. 22/2, G. 22/4, G. 23/2, G. 23/5, G. 25/5, G. 26/1, G. 26/2, G. 27/3, G. 30/1, G. 31/5, G. 32/1, G. 32/2, G. 32/3, G. 34/5, G. 35/1, G. 36/1, G. 36/3, G. 37/1, G. 38/3, G. 38/5, G. 42/2, G. 42/3, G. 43/5, G. 44/4, G. 45/5, G. 46/4, G. 47/2, G. 47/3, G. 47/4, G. 47/5, G. 48/3, G. 48/5, G. 49/5, G. 53/2, G. 54/4, G. 55/3, G. 55/5, G. 56/5, G. 57/1, G. 57/2, G. 57/3, G. 57/4, G. 57/5, G. 58/1, G. 58/2, G. 58/3, G. 58/4, G. 58/5, G. 60/5, G. 61/2, G. 61/5, G. 62/1, G. 62/5, G. 63/2, G. 63/4, G. 64/3, G. 65/5, G. 68/1, G. 69/1, G. 70/5, G. 72/5, G. 74/4, G. 75/5, G. 77/3, G. 79/3, G. 80/3, G. 81/3, G. 81/4, G. 81/5, G. 83/5, G. 85/1, G. 88/2, G. 88/4, G. 89/4, G. 90/1, T. 2/2, T. 3/4, T. 4/7, T. 4/8, T. 8/6, Kt. 2/2, Kt. 3/1, Msd. 1/1, Msd. 1/3, Mr. 1/4, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5

dil-ârâ: K. 5/6, K. 12/21, K. 20/13, G. 33/3

dil-bâz: G. 2/4

dil-ber: G. 3/5, G. 15/3, G. 24/4, G. 28/3, G. 32/5, G. 38/4, G. 39/4, G. 54/4, G. 56/2, G. 57/2, G. 65/2, G. 67/3, G. 73/5, G. 89/1, Mr. 1/1

dil-berân: G. 50/5, G. 67/1

dil-beste: K. 12/39, G. 70/2, Kt. 2/2

dil-cû: K. 14/11, G. 33/3

dil-cûy: K. 11/25

dil-dâde: K. 10/29, G. 1/3, G. 2/5, G. 33/5, G. 79/1, Mh. 1/5

dil-dâr: K. 11/30, K. 16/7, G. 10/5, G. 19/1, G. 19/5, G. 45/2, G. 52/2

dil-efrûz: K. 5/15

dil-efzâ: G. 62/3

dil-güşâ: K. 5/5G. 30/1, G. 34/2

dil-haste: G. 20/5

dil-hastegân: G. 12/1

dil-keş: K. 1/33, K. 4/28, K. 5/27, G. 16/5, G. 55/4, G. 67/4, T. 1/3, Mr. 1/3

dil-rubâ: G. 64/1

dil-sitân: Mr. 1/3

dil-sûz: G. 27/4, G. 78/3

dil-şikâf: G. 2/5

dimağ: K. 1/46

din: K. 1/13, K. 5/3, T. 5/1

dinle-: K. 16/24, K. 19/3

dirîğ: G. 36/5

dîv: K. 16/22

dîvân: K. 5/6, K. 5/26, K. 7/18, K. 18/4, G. 35/2, G. 37/5, G. 74/6

dîvâne: G. 21/2, G. 26/2, G. 37/1, G. 77/3

dîvâne-sıfat: G. 5/1

dîvâneveş: G. 49/1

dokun-: G. 69/3

dost: G. 85/5

dök-: K. 11/26, K. 16/6, G. 60/2, G. 88/5

dökil-: K. 1/4G. 29/1, G. 29/2, G. 29/3, G. 29/4, G. 29/5, G. 88/1

dön-: K. 3/4, G. 65/5, G. 88/7

döndür-: G. 59/1, G. 70/4, Mh. 1/5

duâ: K. 1/49, K. 1/50, K. 4/29, K. 8/27, K. 19/16, G. 12/8, T. 7/7, T. 8/3

dûd: K. 19/5, G. 16/1, G. 21/4, G. 48/4

dûdmân: K. 1/14, K. 3/15

duhân: K. 3/4, K. 10/7, K. 14/18, G. 50/4, G. 76/1

duhân-güdâz: G. 22/4

duhûr: T. 8/1

dûn: G. 43/3, G. 45/1, G. 79/2

dûn-perver: G. 26/4

dûş: K. 4/24, K. 5/18, K. 8/17

dut-: K. 5/16, G. 11/3, G. 80/3

dûzeh: K. 7/19, K. 13/20, K. 16/6, G. 36/4, G. 41/4, G. 62/3, G. 78/3

dükkân: K. 18/8, G. 4/4, G. 46/2

dün: G. 7/5

dünbâle: K. 12/11
dünbâle-rev: Kt.: 5/1
dünyâ: G. 87/2, T. 8/1, Mh. 1/1
dür: K. 1/19, K. 8/28, K. 9/17, K. 13/20, K. 16/25, G. 7/1, G. 10/3
dürc: G. 63/3
dürc-senc: K. 7/14, K. 14/16
dürde-keşân: G. 12/4
dür-efşân: G. 7/2, G. 25/4, G. 63/3, G. 72/1
dürer: G. 29/5
dür-feşân: G. 10/3, G. 36/2, G. 48/5, G. 61/1
dürlü: G. 39/4
dür-nisâr: G. 77/1
dür-pâş: K. 4/4, G. 33/4
düş-: G. 1/2, G. 5/1, G. 27/5, G. 31/4, G. 55/3, G. 75/3, G. 75/4
düşmen: K. 9/14, G. 58/2
düşür-: K. 1/32, G. 63/1, G. 79/1, G. 84/5, Mh. 1/3
dû-tâ: K. 7/26
düvel: K. 13/33, G. 76/4

E

ebed: G. 36/2
ebedî: K. 14/3
ebkâr: K. 15/27
ebkem: K. 16/21, G. 40/2, G
ebnâ: K. 1/17, K. 14/2, G. 76/2
ebr: K. 1/4, K. 1/17, K. 5/8, K. 10/1, K. 8/22, K. 9/5, K. 13/14, K. 15/14, K. 20/15, G. 16/2, G. 77/1
ebrâr: K. 16/10
ebrû: G. 22/1, G. 40/1, G. 58/5, G. 60/1, G. 70/4, Kt. 1/1
ecel: K. 1/31, K. 5/10
ecrâm: K. 14/18
eczâ: K. 1/21, K. 14/18
edâ: K. 1/14, K. 7/6, K. 12/24, K. 13/6, K. 13/9, K. 14/4, K. 14/9, K. 18/17, K. 19/14, K. 21/24, G. 7/2, G. 9/5, G. 12/5, G. 28/2, G. 30/5, G. 78/5
edeb: K. 5/10, K. 7/24
ednâ: K. 1/35, K. 3/3, K. 15/25, K. 21/26
edvâr: K. 15/28
edyân: K. 7/18
ef'âl: K. 4/24, K. 12/35
efâzıl: K. 16/10, K. 16/10
efdâl: K. 10/16, K. 10/21
efendi: G. 12/6
efgân: K. 21/26, G. 49/2, G. 65/5
efkâr: K. 5/21, K. 7/16, K. 7/26, K. 14/16, K. 16/20, K. 16/30, K. 16/32, G. 45/4, G. 53/1, G. 68/1
efken: K. 1/15,K. 16/16, K. 16/16
eflak: K. 13/11, G. 44/3, G. 58/3
Eflâtun: K. 1/48
efrâz: K. 5/7, K. 15/31, K. 16/12, K. 21/11
efrence: K. 1/22
efrûz: K. 5/15, K. 18/7
efsâne: G. 54/3
efşân: K. 10/7
efzûd: G. 32/2
efzûn: G. 20/1, G. 31/1, G. 31/2, G. 31/3, G. 31/3, G. 31/4, G. 31/5, T. 6/2
eger: G. 11/6, G. 59/5, G. 67/4, G. 70/5, G. 81/2, T. 1/1
egerçi: K. 3/16, G. 50/2
eğ-: Mr. 1/4
ehem: K. 13/21
ehibbâ: K. 18/10
ehl: K. 1/19, K. 2/6, K. 8/18, K. 9/14, K. 9/17, K. 10/13, K. 10/16, K. 13/33, K. 16/26, K. 19/15, K. 21/30, G. 1/1, G. 6/2, G. 10/1, G. 23/5, G. 34/4, G. 42/2, G. 74/5, G. 81/4, G. 83/4
Ehremen: G. 58/2

ekâl: K. 7/12
eksil-: G. 31/1
el: K. 1/30, K. 4/5, K. 7/32, K. 12/35, K. 19/1, G. 6/4, G. 28/5, G. 31/2, G. 34/3, G. 64/5, G. 79/4, G. 83/5, G. 85/5, G. 88/1
el-ataş: K. 16/5
elem: K. 13/19, G. 61/5, G. 88/3
elhân: K. 5/17, K. 18/21
elkâb:K. 1/11, K. 3/23, K. 21/7
elmas: K. 12/34, G. 86/3
eltâf: K. 2/1, K. 5/19, K. 10/13, K. 15/30, K. 16/29, K. 18/20, K. 20/15, K. 21/8, K. 21/29, G. 62/5, G. 90/5, T. 3/1, T. 4/1
em-: Kt. 3/1
emân: K. 4/1, G. 50/1
emel: K. 1/16 , K. 16/21, K. 20/6, K. 21/6, G. 35/5, G. 38/4, G. 40/5, G. 44/2, G. 45/3, Msd. 1/5
emîn: K. 6/3, K. 7/38, G. 6/6
emn: K. 3/20, K. 14/21, K. 18/24, T. 7/5
emr: K. 1/2, K. 7/18, G. 56/4
Emru'llâh-zâde: T. 3/4
emsâl: K. 4/28, K. 4/30, K. 9/7, K. 12/33, K. 15/34, K. 21/24
emvâc: K. 13/2, G. 1674, G. 18/4, G. 68/5, G. 88/4
enâr: K. 17/5
encüm: K. 1/11, K. 8/18, K. 14/13
endâm: K. 1/21, K. 18/12
endâz: K. 3/3
endîş: K. 5/12, K. 10/26
endîşe: K. 1/6, K. 1/14, K. 1/27, K. 1/35, K. 3/23, K. 4/16, K. 4/27, K. 5/13, K. 5/14, K. 5/26, K. 4/9, K. 13/29, K. 14/31, K. 16/4, K. 16/12, K. 16/34, K. 20/4, K. 21/4, G. 4/2, G. 9/5, G. 11/4, G. 31/3, G. 47/5, G. 53/3, T. 2/4, T. 4/8
eslâf: K. 1/38, K. 4/23, K. 9/16, K. 13/32, T. 8/4
endûh: K. 21/22
enfas: K. 10/27, K. 14/8, K. 14/19, K. 15/22
engüşt: K. 7/25, G. 35/4
enhar: G. 35/1
enva: K. 7/28, K. 17/1, G. 43/3, G. 63/3
envâr: K. 15/21, G. 53/3, G. 64/2, G. 68/4
enver: K. 7/18
er-: G. 38/3
erâzil: G. 56/5
erbâb: K. 5/22, K. 15/40, K. 17/9, G. 21/5, G. 25/5, G. 45/4, G. 58/2, G. 66/5, G. 73/1, G. 76/4, G. 82/3, T. 5/3
ercmend: G. 15/1
eren: G. 69/5
erguvan: G. 23/1
eriş-: G. 28/1
Erjeng: G. 77/5
erkam: K. 7/2, T. 2/1, Kt. 4/2
erkân: K. 5/26, K. 10/5, K. 21/4
ersel: K. 6/4, K. 7/38
ervâh: T. 8/4
erz: G. 19/1
erzâk: K. 14/13
erzâl: K. 12/34, K. 15/33
erzel: G. 56/5
es-: K. 2/5,
esb: K. 21/18
esbâb: K. 3/13, K. 4/6, K. 17/1, K. 20/4, K. 18/12, G. 38/5, G. 42/3, G. 73/2, G. 82/1
esed: K. 1/23
eser: K. 6/5, K. 7/3, K. 7/40, K. 10/6, K. 10/33, K. 13/27, K. 13/31, K. 17/7, K. 18/23, G. 13/1, G. 23/2, G. 42/2, T. 2/3
esernâk: G. 14/1
eshâr: K. 9/9
esîr: G. 6/3, G. 12/5, G. 24/1, G. 36/1, G. 38/1, G. 43/3, Msd. 1/2
esmâ: K. 19/11
esmâr: K. 16/33

esnâf: K. 14/2
esrâr: K. 1/41, K. 7/38, K. 8/3, K. 14/1, K. 14/17, K. 15/27, K. 16/22, K. 19/2, K. 19/11, G. 5/3, G. 43/5, G. 53/4, G. 68/5, T. 2/3, Msd. 1/2
eşâr: K. 16/31, G. 25/1, G. 25/5, G. 32/5
eşhâs: K. 8/18, K. 21/24
eşk. K. 5/19, K. 10/8, K. 15/31, G. 10/3, G. 25/2, G. 27/5, G. 29/1, G. 39/2, G. 65/3, G. 65/4, G. 71/5, G. 75/2, G. 83/4, G. 90/4, Msd. 1/2
ercmend: G. 15/1
eren: G. 69/5
erguvân: G. 23/1
iriş-: G. 28/1
Erjeng: G. 77/5
erkâm: K. 7/2, T. 2/1, Kt. 4/2
erkân: K. 5/26, K. 10/5, K. 21/4,
ersel: K. 6/4, K. 7/38
ervâh: T. 8/4
erz: G. 19/1
erzâk: K. 14/13
erzâl: K. 12/34, K. 15/33
erzel: G. 56/5
es-: K. 2/5,
esb: K. 21/18
esbâb: K. 3/13, K. 4/6, K. 17/1, K. 20/4, K. 18/12, G. 38/5, G. 42/3, G. 73/2, G. 82/1
esed: K. 1/23
eser: K. 6/5, K. 7/3, K. 7/40, K. 10/6, K. 10/33, K. 13/27, K. 13/31, K. 17/7, K. 18/23, G. 13/1, G. 23/2, G. 42/2, T. 2/3
esernâk: G. 14/1
eshâr: K. 9/9
esîr: G. 6/3, G. 12/5, G. 24/1, G. 36/1, G. 38/1, G. 43/3, Msd. 1/2
eslâf: K. 1/38, K. 4/23, K. 9/16, K. 13/32, T. 8/4
esmâ: K. 19/11
esmâr: K. 16/33
esnâf: K. 14/2
esrâr: K. 1/41, K. 7/38, K. 8/3, K. 14/1, K. 14/17, K. 15/27, K. 16/22, K. 19/2, K. 19/11, G. 5/3, G. 43/5, G. 53/4, G. 68/5, T. 2/3, Msd. 1/2
eşâr: K. 16/31, G. 25/1, G. 25/5, G. 32/5
eşhâs: K. 8/18, K. 21/24
eşk. K. 5/19, K. 10/8, K. 15/31, G. 10/3, G. 25/2, G. 27/5, G. 29/1, G. 39/2, G. 65/3, G. 65/4, G. 71/5, G. 75/2, G. 83/4, G. 90/4, Msd. 1/2
eymen: T. 8/5
eyvân: K. 5/13, K. 7/20, K. 12/20, K. 18/3
eyyâm: K. 12/35, G. 12/6, T. 2/2
ezdâd: K. 21/3
ezel: K. 3/26, K. 10/34, K. 16/30, G. 16/2, G. 50/1, G. 87/3
ezhâr: K. 10/7
ezkâr: K. 20/18

F

fâik: Kt. 2/1
fahr: K. 8/17, K. 12/7, G. 3/4, G. 44/3, G. 75/2
fakr: G. 21/5
fâriğ: K. 1/19, G. 56/1
fâriğ-nişîn: K. 11/22, G. 70/5
fark: K. 1/7, K. 1/17, K. 5/13, K. 8/2, K. 11/4, K. 15/21, K. 21/12, G. 8/2, G. 16/1, G. 16/3, G. 44/3, G. 75/2, G. 8371, T. 1/2
fart: K. 2/4, K. 8/16
farz: K. 1/1, K. 8/1, G. 69/3
fazl: K. 1/12, K. 1/36, K. 1/46, K. 3/7, K. 3/22, K. 4/10, K. 4/12, K. 4/13, K. 4/20, K. 5/1, K. 5/21, K. 5/25, K. 8/6, K. 8/9, K. 9/7, K. 10/14, K. 10/16, K. 11/9, K. 11/13, K. 11/18, K. 11/26, K. 12/13, K. 12/23, K.

13/11, K. 13/36, K. 15/9, K. 18/9, K. 20/1, K. 20/10, K. 21/1, K. 21/20, K. 21/22, G. 16/5, G. 23/4, G. 30/4, G. 74/7, G. 75/5, T. 1/4, T. 4/7, T. 5/3, T. 8/2
fedâ: G. 54/2
fehm: K. 11/8, G. 59/2
Felâtun: K. 3/9
Felâtun-zükâ: K. 7/3
felek: K. 1/23, K. 1/44, K. 4/1, K. 4/7, K. 5/13, K. 8/19, K. 9/8, K. 9/11, K. 10/12, K. 10/32, K. 12/1, K. 12/13, K. 12/36, K. 13/24, K. 13/29, K. 13/36, K. 13/37, K. 14/2, K. 14/18, K. 15/21, K. 17/1, K. 17/5, K. 18/12, K. 20/9, K. 20/16, G. 7/5, G. 23/3, G. 23/5, G. 45/4, G. 63/5, G. 76/1, G. 77/1, G. 86/2, T. 1/4
fenâ: K. 7/1, G. 21/3, G. 21/5, G. 34/4, G. 53/5, T. 7/3, Msd. 1/1
fenn: G. 7/6, G. 41/5
fer: K. 3/13, G. 55/1
ferâğ: G. 18/4, G. 90/2
ferâh: K. 12/20
ferdâ: K. 13/27, G. 39/4
Ferhâd: G. 41/2
Ferîd: T. 4/4
Ferîdun: K. 1/26
fermân: K. 1/1, K. 1/7, K. 8/11, K. 21/11, G. 38/1, G. 51/5
ferman-dâr: G. 20/4
fersûde: K. 20/6
ferş: G. 75/3
feryâd: K. 21/26, G. 8/4, G. 31/2, G. 40/2, G. 89/2, Msd. 1/3
fesâne: G. 76/5, Kt. 3/1, Kt. 3/2
feth: K. 8/28, T. 9/2
fetîl: G. 24/3, G. 43/2, G. 65/2, G. 74/4, G. 88/3
fettâh: K. 7/10
fettân: K. 15/23, G. 36/1, G. 63/5
fetvâ: K. 3/8, K. 8/29, K. 11/11, T. 4/4, T. 4/5, T. 4/9
fevk: K. 8/11
feylesûf: K. 3/7, K. 4/10, K. 5/11, K. 21/4
feylesûfân: G. 79/3
feyyâz: G. 55/1
feyz: K. 1/18, K. 1/27, K. 1/32, K. 8/7, K. 8/15, K. 10/5, K. 10/11, K. 11/33, K. 15/13, K. 21/1, G. 12/3, G. 34/1, G. 59/2, G. 65/4, G. 67/1, G. 82/5, T. 1/3, Msd. 1/4
feyz-nümâ: K. 7/1
fezâ: K. 1/35, K. 8/16, G. 21/1
fezâil: K. 2/6, K. 8/20, K. 13/10, K. 20/12, K. 20/18
fezân: G. 35/1
fırka: K. 8/18
fî: T. 7/5
fiâl: K. 4/15
figân: K. 1/15, K. 11/24, K. 15/5, Mr. 1/5
figen: K. 18/8
fikr: K. 3/4, K. 12/25, K. 15/12, G. 18/1, G. 19/1, G. 27/5, G. 30/1, G. 34/2, G 35/1, G. 38/3, G. 88/6
fi'l-cümle: T. 7/7
firâk: G. 20/1, G. 34/2
firâvan: G. 29/1, Mh. 1/2
Firdevs: T. 3/2
Firdevs-güşâ: K. 7/19
firûz: K. 11/28, K. 20/20
fitne: K. 1/6, G. 5/2, G. 17/1, G. 50/2, G. 70/3
fukarâ: K. 2/3, G. 21/4, T. 7/7
furûşe: G. 73/5
fülk: K. 8/14, K. 10/30, G. 84/2
fürkat: G. 4/1, G. 64/3
fürûğ: K. 3/29, K. 4/3, K. 5/33, K. 8/7, K. 10/5, K. 15/13, K. 17/4, K. 21/5, G. 20/3, G. 50/4, G. 59/2
fürûğ-endâz: K. 3/3

fürûzân: K. 8/7, K. 15/4, G. 43/2, G. 46/4, G. 47/4, G. 65/2, G. 74/4
füsûn: G. 16/5, G. 83/4
füsûn-perdâz: G. 70/3
füsûn-perver: G. 63/5
füsûn-sâz: G. 19/2
füsurde: K. 3/20
fütâde: G. 76/2
füyûzât: K. 5/4, K. 7/8
fuzelâ: K. 3/25, K. 7/16, K. 10/15, Kt. 4/2
füzûn: K. 1/29, G. 16/3, G. 35/2

G

gaddâr: K. 11/6, K. 16/9
gaddâre: G. 26/4
gadr: K. 5/19, K. 13/28, K. 15/33, G. 71/4, G. 85/3
gaflet: K. 15/15, G. 87/5
gahî: G. 65/4
gâile: K. 20/22
gâlib: K. 14/31, K. 15/37, G. 20/4
gâlibâ: K. 4/8, G. 1/2, G. 89/1
galtân: K. 5/19
gam: K. 2/5, K. 4/4, K. 5/33, K. 6/1, K. 7/28, K. 7/30, K. 10/33, K. 14/24, K. 16/8, 16/22, K. 16/27, K. 17/7, K. 18/1, K. 18/9, G. 5/1, G. 23/2, G. 26/1, G. 40/1, G. 43/5, G. 45/1, G. 49/1, G. 54/5, G. 58/4, G. 59/1, G. 63/1, G. 68/3, G. 72/5, G. 74/4, G. 81/2, G. 83/1, G. 88/1, G. 88/4, Mr. 1/4, Mh. 1/4, Msd. 1/5
gam-dîde: K. 14/23
gamnâk: Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
gam-perver: Mh. 1/4
gamze: K. 1/31, K. 9/2, K. 10/10, K. 13/23, G. 2/1, G. 5/2, G. 9/2, G. 21/1, G. 22/4, G. 37/4, G. 38/1, G. 51/1, G. 51/3, G. 61/3, G. 68/1, G. 79/4, G. 84/1, G. 84/2, G. 84/3, G. 84/4, G. 84/5
ganîmet: Mr. 1/4
garaz: G. 13/2, G. 81/4
garaz-âlûde: G. 69/4
gâret: G. 5/2, G. 64/2, G. 69/2, G. 73/3
gâretger: G. 13/2
gark: K. 2/4, K. 14/14, K. 14/18
garkâ: G. 35/1
gark-âb: G. 11/6
garrâ: K. 5/18, K. 8/21
gars: G. 40/5
gâşiye: K. 12/40, K. 14/20
gâşiyevâr: K. 16/17
gavga: K. 11/25
gayb: K. 2/8, K. 16/19, T. 9/2
gayr: K. 9/13, K. 13/25
gayret: K. 13/26, G. 11/7, G. 25/4, G. 37/2, G. 71/5
gayrı: G. 18/2, G. 25/4, G. 48/3, G. 52/4
gazâb: K. 9/10
gazâle: K. 1/16
Gazâlî: K. 4/10
gâze: K. 1/8, K. 9/9, K. 11/17
gazel: K. 13/22
gece: K. 17/12
geç-: K. 4/29, K. 9/5, K. 16/5, G. 2/1, Mr. 1/2, Mr. 1/5
geçin-: G. 33/1, G. 33/2, G. 33/3, G. 33/4, G. 33/4, G. 33/5, G. 86/2
geçir-: K. 4/3
gedâ: K. 5/19, G. 24/1, G. 54/1
geh: K. 14/24
gel-: K. 4/20, K. 11/6, K. 12/3, K. 13/31, G. G. 61/4, G. 62/4, G. 72/4, G. 78/1, G. 79/5, G. 80/1, G. 88/4, T. 3/2, T. 7/4
gelû: K. 1/15, K. 7/22
gelû-gir: G. 82/2
genc: K. 1/40, K. 20/13

gencîne: K. 16/22, K. 16/32, G. 43/5
gencûr: G. 1/5
ger: K. 7/10, K. 8/13, K. 9/4, K. 7/24, K. 11/15, K. 12/29, K. 14/27, K. 14/33, K. 16/32, K. 18/7, K. 19/5, G. 1/4, G. 4/1, G. 51/4, G. 66/1, G. 85/2
gerçek: G. 37/1
gerçi: K. 3/22, K. 11/29, K. 16/35, G. 1/1, G. 5/2, G. 26/2, G. 33/3, G. 52/4, T. 4/3
gerd: K. 10/24, K. 12/10, K. 12/22, K. 13/13, K. 19/11, K. 20/3, G. 17/4, T. 1/4
gerdân: K. 4/1, K. 5/22
gerden: K. 4/3, K. 13/21
gerden-firaz: G. 6/3
gerdîş: G. 16/4
gerdûn: K. 16/10, G. 16/4, G. 24/5, G. 42/4
gerek: K. 1/16, K. 15/7
germ: G. 71/3
gerü: K. 21/28
getür-: K. 1/46, K. 8/14, K. 11/5, K. 21/1, G. 2/1, G. 15/3, G. 44/2, G. 80/4
gevher: K. 1/43, K. 3/18, K. 5/15, K. 5/30, K. 8/14, K. 11/9, K. 16/29
gevher-bâr: G. 77/1, G. 82/5
gevher-bârik: G. 66/5
gevher-pâş: G. 65/3
gınâ: G. 34/4
gırbâl: K. 4/5
gibi: K. 1/36, K. 1/20, K. 5/28, K. 8/14, K. 10/24, K. 11/3, K. 12/18, K. 13/13, K. 14/7, K. 14/12, K. 15/35, K. 20/4, K. 20/9, K. 20/12, K. 21/30, G. 6/4, G. 8/2, G. 25/1, G. 40/3, G. 46/3, G. 46/5, G. 47/5, G. 55/4, G. 61/5, G. 68/5, G. 88/4, G. 89/2, Kt. 1/1, Kt. 1/2, Kt. 5/1
gider-: K. 13/37
gir-: G. 51/4
girâm: K. 3/14
girân: K. 20/17, K. 21/22, G. 21/2
gird: G. 4/3
gird-âb: G. 55/3
gîrîbân: K. 3/1, K. 15/7, G. 46/1, G. 47/1, G. 61/2, G. 71/3, G. 74/3, 83/1, G. 89/2, G. 90/2, T. 7/3
giriftâr: K. 7/30, K. 11/22, G. 50/3, G. 83/2
girih: G. 36/1
girih-gîr: K. 15/11, G. 83/2
giryân: G. 80/1
girye: K. 16/26, G. 15/2, G. 15/3, G. 25/1, G. 41/2, G. 65/4
girye-künân: K. 20/15
gîsû: K. 12/17, K. 15/8, G. 70/2, Mh. 1/5
gîsûn: G. 26/1
git-: K. 1/38, G. 22/4, G. 31/2, Msd. 1/2
giyâh: K. 8/13, G. 27/1, G. 86/3
giyil-: G. 47/2
goft: T. 1/5
gonca: K. 15/6, K. 15/14, K. 15/42, K. 16/21, G. 7/2, G. 33/4
gonca-leb: G. 25/1, G. 28/3
gonca-sıfat: G. 72/3
gönül: K. 1/44, K. 15/27, G. 21/2, G. 37/3, G. 39/2, G. 56/1, G. 63/1, G. 69/3
gör-: K. 1/6, K. 1/37, K. 1/39, K. 4/12, K. 4/22, K. 4/23, K. 5/5, K. 5/21, K. 5/26, K. 5/27, K. 5/32, K. 9/4, K. 11/15, K. 11/27, K. 15/40, K. 16/3, K. 16/9, K. 16/28, K. 19/12, G. 6/2, G. 7/5, G. 20/4, G. 32/5, G. 34/4, G. 38/3, G. 39/3, G. 53/4, G. 60/5, G. 61/4, G. 67/5, G. 68/1, G. 78/1, G. 79/4, G. 80/5, T. 2/1
görün-: K. 14/26
göster-: K. 10/31, G. 29/2, G. 59/2
gubâr: K. 1/6, K. 13/5, K. 21/10, G. 45/2, G. 67/2, G. 71/1, G. 75/2, G. 83/5
gubârâsâ: G. 80/2
gubâr-efgen: K. 14/30
gulâm: G. 36/1

gûn: K. 1/11
gur: K. 21/18
gurbet: K. 21/25
gurûr: G. 8/1, G. 21/3
gussa: K. 16/23, G. 37/1, G. 41/3, G. 54/3, G. 63/4
gûş: K. 4/21, K. 11/25, K. 20/20, G. 8/4, G. 34/5, G. 57/5, G. 65/5, G. 69/4, T. 3/4, T. 4/8, T. 8/6
gûşe: K. 7/28, K. 8/19, K. 15/40, K. 20/4, K. 20/6, K. 21/30, G. 58/5, G. 62/4, G. 76/2
gûy: K. 16/5, G. 57/5
gûyâ: K. 1/23, K. 7/1, K. 12/10, K. 13/9, K. 14/8, K. 15/29, G. 29/4
gûyîyâ: G. 84/2
güç: G. 8/1, G. 8/2, G. 8/3, G. 8/4, G. 8/4, G. 8/5
güdâz: K. 16/4, G. 41/4, G. 60/3
güft: K. 17/3
güftâr: K. 11/1
güher: K. 1/19, K. 8/21, K. 8/24, K. 11/33, K. 14/14, K. 14/23, K. 15/30, 16/10, K. 18/15, G. 58/1
güher-bâr: K. 15/4
güher-feşân: Mr. 1/1
güher-pâş: K. 15/16, G. 77/3
gül: K. 1/16, K. 5/16, K. 7/9, K. 8/28, K. 9/1, K. 10/21, K. 10/27, K. 11/3, K. 11/20, K. 12/6, K. 12/7, K. 12/27, K. 15/7, K. 15/42, K. 16/9, K. 18/9, K. 18710, K. 19/10, K. 20/2, K. 20/6, G. 11/1, G. 15/4, G. 21/3, G. 24/4, G. 25/1, G. 27/2, G. 28/3, G. 31/2, G. 38/2, G. 38/4, G. 40/3, G. 45/1, G. 50/1, G. 55/1, G. 55/2, G. 77/2, G. 82/4, G. 83/1, G. 86/3, G. 87/1, G. 88/1, G. 89/2
gül-bang: K. 16/24
gül-ben: G. 58/4
gül-berg: K. 15/23, K. 15/41, G. 13/4
gül-bûn: G. 11/1
gül-çîn: G. 57/1
gül-gûn: K. 8/23, K. 13/3, G. 71/5, G. 74/6, G. 90/3
gül-miheş-mend: T. 1/2
gülistân: K. 7/23, K. 17/6
gülşen: K. 3/16, K. 5/4, K. 5/5, K. 5/17, K. 9/5, K. 10/14, K. 10/21K. 15/4, K. 15/5, K. 16/27, K. 16/27, G. 13/4, G. 31/3, G. 40/2, G. 42/5, G. 43/1, G. 55/2
gülzâr: K. 7/14, K. 10/12, K. 15/2, K. 15/22, K. 15/29, K. 16/1, K. 16/21, K. 18/5, G. 19/1, G. 24/4, G. 38/2, G. 38/4, G. 40/5, G. 44/2, G. 50/5, G. 51/4, G. 70/5, G. 77/2, G. 88/2, Msd. 1/3
gümân: K. 1/13
güm-râh: G. 35/5, G. 46/5
gün: K. 15/35, G. 7/5
güncişk: K. 4/22, K. 12/33
gündüz: K. 17/12
gürg: K. 10/19
gürûh: K. 16/37, K. 19/11
gürz: K. 1/21
güşâ: K. 7/21
güşâd: K. 1/19
güzâr: K. 4/30, K. 9/10, K. 11/28, G. 55/4
güzîn: K. 7/34, T. 9/1

H

hâb: K. 8/16, G. 49/5
habâb: K. 1/44, K. 4/15
haber: K. 18/16, G. 29/1
hacâlet: K. 15/5
hâce: K. 5/19, G. 53/5
hâcet: K. 5/31, K. 20/14
hâcet-revâ: K. 11/10
hâcil: K. 13/34
hacr: T. 7/2
had: G. 20/1

hadeng: G. 29/3, G. 79/5, Msd. 1/4
hadis: K. 5/12
Hâfız: K. 14/15
hafî: K. 1/14, G. 10/1
hâil: G. 19/4
hâk: K. 1/4, K. 1/9, K. 1/32, K. 1/49, K. 2/2, K. 4/1, K. 5/2, K. 5/19, K. 5/20, K. 5/22, K. 5/29, K. 7/1, K. 8/13, K. 8/14, K. 8/17, K. 19/15, K. 8/28, K. 10/11, K. 10/33, K. 15/13, K. 16/9, G. 3/4, G. 4/2, G. 14/1, G. 17/5, G. 22/3, G. 30/3, G. 33/1, G. 58/1, G. 60/2, G. 62/4, G. 63/1, G. 70/3, G. 71/4, G. 83/5, G. 85/3, G. 85/5, Kt. 5/1
Hak: G. 52/3, T. 5/3, T. 6/1
hâkân: K. 5/23, K. 21/14, K. 21/15
hâkî: G. 54/1
hâkim: K. 19/7, T. 3/4
hakîr: K. 16/30
hâkister: G. 20/3, G. 62/1
hal: K. 1/43, K. 4/7, K. 8/3, K. 8/11, K. 9/1, K. 12/24, K. 19/5, K. 19/9, K. 19/11, G. 33/2, G. 2/5, G. 5/2, G. 8/5, G. 15/5, G. 18/1, G. 31/4, G. 37/3, G. 38/5, G. 41/2, G. 49/5, G. 50/3, G. 52/4, G. 54/4, G. 55/5, G. 5G. 59/5, G. 78/2, Kt. 2/2, Msd. 1/4
hâle: G. 40/4
hâlet: K. 13/19, K. 17/2
hâlet-bahş: K. 3/2, G. 6/2, G. 78/5, G. 89/3
halhâlî: K. 4/2
hâlide: G. 57/1
halk: K. 1/46, K. 2/2, K. 4/3, K. 4/5, K. 4/7, K .13/21, K. 17/4, G. 28/1, G. 64/5, T. 1/3
Hallâk: K. 10/35
halvet: K. 10/32
ham: K. 13/11, K. 13/23, G. 22/1, G. 42/3, G. 60/1, G. 81/1, Kt. 1/1
ham-be-ham: G. 88/4
hamdü : K. 2/1, G. 78/1, T. 3/1, T. 4/1, T. 5/2, T. 6/1, T. 7/1
hâme: K. 1/11, K. 1/27, K. 1/37, K. ¾, K. 4/27, K. 5/26, K. 8/2, K. 8/21, K. 10/23, K. 10/26, K. 11/29, K. 12/24, K. 14/1, G. 14/4, G. 17/3, G. 20/2, G. 28/5, G. 74/5, T. 2/1
Hamîd: T. 6/3
hâmil: K. 19/8
hamiyyet: K. 4/29, K. 5/8, T. 4/4, Mr. 1/4
hamrâ: G. 3/4
hamyâze: K. 1/31
hançer: K. 4/7, G. 22/4
handân: K. 5/21, G. 25/1
hande: K. 16/3, K. 16/21, K. 16/26, G. 41/2, G. 81/2
hande-rîz: K. 11/3
hâne: K. 10/18, G. 5/5, G. 34/5, G. 37/3, G. 59/1
hanzal: G. 56/3
hâr: G. 15/4, G. 27/2, G. 45/1, G. 57/1, G. 79/2, G. 88/1, T. 5/2, Mh. 1/2
harâb: K. 8/23, G. 3/1, G. 43/5, G. 62/5, G. 73/3, G. 84/5
harâbât: K. 18/3
harâm: K. 19/3, K. 19/14, K. 20/1, T. 2/3
harb:K. 4/6
harekât: K. 18/6
harem: K. 6/1, K. 7/11, K. 7/17, K. 7/25, K. 7/27, K. 13/13, K. 16/10, K. 18/13, T. 7/1
harf: K. 9/15
harîdar: K. 11/13, K. 11/31
harîs: K. 19/7
hâristân: G. 58/4
hâriz: G. 50/1
hâr-nişîn: G. 55/2
has: G. 25/5, G. 77/5, Mh. 1/2
hasb: K. 1/43
hased: K. 5/32, K. 16/26, K. 19/3
hased-pîşe: K. 18/12
hasen: G. 49/4
hâsıl: G. 7/3, G. 36/2

hasım: K. 1/3, K. 1/23, K. 5/32, K. 9/18, K. 19/8
hasiyyet: K. 1/8
hasr: K. 1/11, K. 16/5, K. 16/6, K. 16/18, K. 21/23, G. 15/4
hasret: K. 10/8, K. 16/6, G. 1/3, G. 7/3, G. 18/3, G. 29/1, G. 37/2, G. 74/2, G. 75/3, G. 77/2, G. 78/4, G. 88/1, G. 88/5
hasret-perver: G. 82/4
haste: T. 1/5
haste-dil: G. 36/5
hasûd: K. 7/9, G. 11/7
haşak: K. 7/5, G. 35/3
haşem: K. 14/20
haşr: K. 8/30, K. 10/35, K. 12/17, K. 12/40, K. 17/12, T. 4/6
hat: K. 9/4, K. 12/24, G. 17/1, G. 20/1, G. 20/2, G. 50/1, G. 50/2, G. 50/3, G. 50/4, G. 50/5, G. 51/1, G. 51/2, G. 51/3, G. 51/4, G. 51/5
hatem: K. 18/6, G. 58/2
hâtır: K. 1/10, K. 9/5, G. 2/1, G. 16/2, G. 18/3, G. 30/1, G. 59/4, G. 62/5, G. 84/5, G. 85/5, T. 3/2, Mh. 1/5, Mds. 1/2
hâtır-nişân: K. 3/21
hâtif: K. 2/8, T. 1/5, T. 6/3, T. 3/4, T. 4/8, T. 8/6, T. 9/2
hatm: K. 5/31
havâdis: K. 8/5, K. 10/19, T. 5/2
havâle: G. 11/6
hâver: G. 24/2
Hâvernâk: T. 1/3
havf: K. 8/8, K. 10/12
havsala: K. 18/15
hayâ: K. 1/10, K. 14/3, G. 21/2, G. 40/2
hayâl: K. 3/1, K. 4/9, K. 9/5, G. 9/4, G. 15/3, G. 16/2, G. 20/1, G. 22/4, G. 30/2, G. 31/3, G. 37/3, G. 49/5, G. 58/4, G. 61/1, G. 66/4, G. 77/1, G. 80/1, G. 85/2, G. 88/6
hayât: K. 9/10, K. 20/17, G. 83/1
hayât-efzâ: G. 43/4, G. 84/3
hayli: T. 5/1
hayr: K. 8/28, K. 9/2, K. 10/9, K. 12/19, T. 7/7, T. 8/3
hayrân: K. 5/10, K. 21/25
hayret: K. 5/14, K. 10/25, K. 20/17, G. 82/2
hayret-beste: K. 1/39
hayyâl: K. 12/19
hazan: K. 3/16, K. 20/22, G. 88/2
hazef-pâre: K. 12/34
hazer: K. 15/6, G. 38/1
hazret: K. 7/9, K. 10/16, K. 14/15, K. 17/6, K. 18/13, G. 12/7
hecr: K. 16/6G. 12/4, G. 90/4
heft: G. 20/5
helâl: K. 12/22
hele: G. 8/5
hengam: G. 42/5
hengâme: K. 7/19, K. 18/4
hem: G. 33/1, G. 76/1
hem-âğûş: K. 7/7, K. 7/21, K. 10/26, G. 50/4
hem-bezm: T. 4/6
hem-bûy: K. 7/7
hem-cins: K. 21/22
hem-dem: G. 45/1
hem-dûş: K. 1/16, K. 21/24, G. 52/2, G. 62/3, G. 87/2, T. 4/6
hem-hâneveş: G. 4973
hemîşe: K. 1/2, K. 5/1, K. 11/33
hem-nâm: K. 18/13, K. 20/8
hem-nükte: G. 74/6
hem-pâye: K. 10/17, G. 11/6
hem-pûye: T. 2/3
hem-reng: K. 7/7, K. 18/9
hem-rûşen: G. 10/5
hem-ser: K. 4/27, K. 21/15, G. 55/2
hem-sohbet: G. 43/3
hem-zan: K. 21/24

hem-zümre: K. 7/7
hep: Mr. 1/5
her: K. 1/13, K. 1/14, K. 4/17, K. 5/9, K. 5/23, K. 7/9, K. 7/11, K. 9/16, K. 11/19, K. 11/32, K. 13/5, K. 19/10, K. 19/16, K. 21/18, K. 21/19, G. 6/1, G. 7/3, G. 7/5, G. 10/2, G. 23/2, G. 28/4, G. 32/4, G. 35/5, G. 40/4, G. 45/5, G. 46/4, G. 53/2, G. 56/4, G. 61/1, G. 6973, G. 7374, G. 74/2, G. 80/2, G. 86/5, G. 87/2, G. 87/4, T. 8/3, Mr. 1/3, Mr. 1/4, Mh. 1/2
her-dem: T. 6/2
her-giz: Mh. 1/3
her-kâm: K. 19/10
herkes: K. 3/21
hevâ: K. 10/2, K. 10/11, K. 15/12, G. 1/2, G. 15/1, G. 18/4, G. 22/2, G. 24/5, G. 30/1, G. 44/5, G. 53/1
heves: K. 10/20, K. 12/2, K. 12/9, K. 19/1, G. 8/2, G. 21/5, G. 30/3, G. 46/1, G. 46/2, G. 46/3, G. 46/4, G. 46/5, G. 47/1, G. 47/2, G. 47/3, G. 47/4, G. 47/5, G. 76/1
heves-âlûd: G. 35/2, G. 42/4
hevesnâk: G. 14/4
hezâr: K. 4/30, K. 12/2, G. 5/5, G. 15/4, G. 31/2G. 85/1, G. 88/2, Mr. 1/3
hezerân: G. 39/4
hıdem: G. 12/6
hıfz: K. 8/12, K. 8/30, K. 13/27
Hırâ: K. 7/18
hırâm: K. 10/3, K. 10/24, K. 12/28
hırâmân: K. 11/23, G. 43/1, G. 63/1, Mh. 1/3
hırâş: Mh. 1/5
hıred: K. 5/9, T. 2/1
hıred-geş: K. 18/2
hîre-dil: K. 21/21
hıred-pûş: K. 10/30
hırem: K. 10/4, G. 60/2, G. 61/3
hırmân: K. 1/45, K. 7/21
hırmen: K. 7/5, K. 8/23, K. 12/10, G. 25/4, G. 35/3, G. 37/2, G. 73/2, G. 74/3, G. 76/1, G. 84/5
hırmen-sûz: G. 19/2
hırz: K. 8/5, K. 20/10
hışm: G. 33/5
hıtta: K. 8/17
hîziş: G. 18/4, G. 58/3, G. 68/5
Hızr: K. 8/4, K. 11/19, G. 39/2, G. 62/3, G. 87/2
hicâb: G. 26/2, G. 39/4, G. 73/2
hicr: G. 52/1, G. 65/1
hicrân: G. 31/1, G. 36/4, G. 59/5, G. 63/1, G. 78/3, G. 79/5, G. 82/3, G. 85/4, Mh. 1/4, Msd. 1/4
hiç: G. 27/1, G. 38/3
hidâyet: K. 1/3, K. 8/15, K. 10/24, G. 5/5, G. 77/4
hikmet: K. 1/37, K. 3/9, G. 1/1, G. 16/2, G. 18/3, G. 20/2, G. 59/3, G. 69/2, G. 75/5, G. 76/2
hikmet-endîş: K. 5/12
hilâl: K. 4/1, K. 12/8
hilat: G. 28/1
hilkat: G. 11/4
hilm: K. 3/15
hilye: K. 16/11, G. 3/4
himem: K. 19/15
himmet: K. 1/2, K. 1/42, K. 1/46, 2/1, K. 3/25, K. 4/12, K. 4/18, K. 12/2, K. 12/9, K. 12/31, K. 13/5, K. 13/17, K. 14/20, K. 21/8, G. 9/5, G. 16/3, G. 16/4, G. 20/2, G. 42/4, G. 56/2, G. 57/1, G. 69/1, G. 70/2, G. 73/4, G. 87/4, T. 8/5
Hind: K. 21/14
Hindûstân: K. 1/22
hitâb: G. 3/1
hisâb: K. 2/3

hizb: K. 10/4
hizmet: K. 6/3, K. 10/20, K. 20/14, G. 6/2, G. 14/1, G. 85/2, T. 5/3, T. 7/5, T. 7/7
hod-râ: G. 1/4
hod-râz: K. 21/15
Horasan: K. 21/14
hoş: T. 1/3
hoş-elhân: K. 5/17
hûbân: K. 4/3, K. 12/2, G. 8/5, G. 15/5, G. 28/1, G. 60/2, Mh. 1/3
Hudâ: K. 3/28, K. 4/30, K. 8/16, K. 10/16, K. 11/32, K. 12/38, K. 14/7, K. 15/13, K. 19/2, K. 19/8, G. 6/1, G. 21/5, G. 30/3, G. 34/1, G. 34/1, G. 35/5, G. 46/5, G. 82/5, T. 4/2, T. 6/2
Hudâ-dâd: K. 10/16, T. 4/2
huffâş: Kt. 2/1
hukkâm: K. 5/2
huld: K. 20/8
hulk: K. 3/16, K. 5/10, K. 9/7, K. 17/7
humâr-âlûde: K. 11/1
hûn: G. 8/4, G. 9/4, G. 13/3, G. 20/1, G. 35/1, G. 43/1, G. 48/3, Mr. 1/1
hûn-bâr: K. 16/26
hurde-dân: K. 1/1, K. 1/37, K. 3/9
hurşîd: K. 1/18, K. 5/2, K. 7/4, K. 8/7, K. 10/1, K. 10/34, K. 11/, K. 12/31, K. 15/7, K. 17/4, K. 20/14, G. 2/2, G. 7/2, G. 36/3, G. 52/3, G. 80/4, Kt. 1/2
husûl: K. 4/25
huşyâr: K. 11/11, K. 15/12
hüccet: K. 20/11
hücûm: K. 1/2
Hudâvend: K. 4/18, K. 12/12, K. 16/9, K. 17/5, K. 18/24, K. 20/16, T. 1/4
hükm-âmuz: K. 7/3
hükemâ: K. 7/14
hümâ: K. 1/9, K. 12/3, K. 18/8, K. 21/16, T. 7/1
hümââsâ: K. 4/16
hümâ-pervâz: G. 1/2
hümâveş: K. 3/13
hümâyun: T. 7/1
hüner: K. 1/36, K. 3/24, K. 9/16, K. 10/31, K. 12/27, K. 12/35, K. 16/10, K. 17/6, K. 20/21
hüner-hîziş: K. 13/2
hünernass: K. 12/14
Hüseyn: K. 8/9
hüsn: K. 1/32, K. 1/34, K. 2/7, K. 4/28, K. 5/10, K. 8/3, K. 9/4, K. 9/8, K. 10/6, K. 10/34, K. 11/27, K. 12/9, K. 12/26, K. 13/21, K. 14/17, K. 21/5, K. 20/20, G. 3/3, G. 7/1, G. 12/5, G. 17/1, G. 17/2, G. 17/4, G. 18/2, G. 20/2, G. 21/3, G. 28/2, G. 30/5, G. 32/2, G. 42/3, G. 50/2, G. 51/4, G. 53/2, G. 57/3, G. 60/3, G. 67/1, G. 67/4, G. 68/3, G. 69/4, G. 71/4, G. 74/2, G. 73/4, G. 75/4, G. 82/2, G. 82/4, G. 83/2, G. 83/4, G. 89/3, G. 90/4, T. 4/2, Kt. 1/2, Kt. 2/1, Kt. 5/2, Mr. 1/1
Hüsrev: K. 1/38, K. 17/3
hüsrev: K. 5/26, K. 7/30, G. 8/5, G. 24/2
hüsrevâni: K. 3/14
hüveydâ: K. 2/5, K. 4/2, K. 5/3, K. 8/12, K. 14/9
hüzn: K. 4/5

I

ırz: K. 8/20
Isfahan: K. 1/4, K. 3/11
ıtr: G. 56/2
îd: K. 4/1, K. 4/6, K. 17/1, G. 12/1, G. 12/2, G. 12/3, G. 12/4, G. 12/5, G. 12/6, G. 12/7, G. 12/8
ızdırâb: K. 8/19

i

ibn: K. 13/30
icâd: K. 7/22, Mh. 1/4
icâz: K. 8/26, K. 14/3, K. 8/3
iclâl: K. 9/19
icmâl: K. 9/4
icrâ: T. 8/2
iç-: G. 18/3, Mh. 1/1
içre: K. 7/24, G. 7/6, G. 49/5
içün: G. 43/3, G. 51/4, G. 61/3, G. 86/3, T. 8/6
idâre: K. 14/3
idbâr: G. 87/3
idmân: G. 6/2
idrâk: K. 5/9, K. 6/4, G. 14/1, G. 61/4, G. 68/4
ifdâl: K. 8/10, K. 8/13
ifrâk: K. 13/10
ifşâ: K. 4/7, G. 64/5, G. 87/5
iftihâr: K. 3/14
ifzâl: K. 4/23
ihlâs: K. 7/15
ihmâl: K. 9/2
ihsân: K. 1/47, K. 4/8, K. 5/8, K. 5/13, K. 18/14, K. 21/12, G. 25/1, G. 36/5, G. 43/3, G. 63/2, G. 65/1, G. 89/5, T. 8/1, Msd. 1/5
ihtilâl: G. 56/2
ihtirâm: T. 8/2, Kt. 4/1
ihtişâm: T. 8/1
ihtiyâc: K. 5/22
ihtiyâr: G. 31/2
ihyâ: K. 12/25, K. 13/6, K. 14/8, G. 11/7, G. 43/4, G. 73/5, G. 81/5
ikbâl: K. 1/3, K. 3/3, K. 3/10, K. 3/28, K. 4/14, K. 4/29, K. 5/9, K. 5/33, K. 7/5, K. 7/23, K. 7/29, K. 9/8, K. 10/9, K. 10/21, K. 10/31, K. 11/30, K. 12/5, K. 12/11K. 13/38, K. 14/6, K. 15/36, K. 18/4, K. 21/1, K. 21/29, G. 21/4, G. 60/1, G. 87/3, G. 88/3, G. 89/3, T. 1/2, T. 7/1
iken: K. 1/48, K. 4/6, K. 5/20, K. 8/18, K. 9/12, K. 13/24, K. 13/28, K. 16/7, K. 16/24, G. 1/1, G. 18/3, G. 49/5, G. 84/3, G. 85/4
iki: G. 61/5
iklîm: K. 13/27, G. 1/3, G. 21/4
ikmân: K. 4/4
ikrâm: G. 42/2
ikrâr: K. 7/15
iksîr: K. 7/3, K. 13/17, G. 23/4, G. 54/1
iktidâr: K. 4/14, G. 90/1
iktisâb: K. 11/29
ilac: G. 22/4
ilâh: K. 12/23
ilâhî: K. 1/12
ile: K. 4/2, K. 4/27, K. 5/29, K. 5/31, K. 7/11, K. 8/3, K. 10/18, K. 10/21, K. 10/33, K. 12/12, K. 12/16, K. 12/20, K. 12/36, K. 13/17, K. 16/1, K. 16/25, K. 16/24, K. 18/14, K. 21/13, G. 6/4, G. 7/1, G. 7/2, G. 7/3, G. 7/4, G. 7/5, G. 11/7, G. 13/5, G. 15/1, G. 20/2, G. 27/2, G. 26/1, G. 26/3, G. 27/1, G. 29/1, G. 30/2, G. 32/1, G. 32/3, G. 33/5, G. 38/3, G. 40/1, G. 45/2, G. 45/3, G. 47/3, G. 56/2, G. 57/1, G. 57/4, G. 61/4, G. 72/3, G. 74/3, G. 77/2, G. 78/2, G. 79/2, G. 81/3, T. 5/4, T. 8/1, T. 8/5, T. 8/6, T. 9/2, Kt. 1/2, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5
ilhâm: K. 14/2, K. 16/32, K. 19/1, K. 21/29, G. 1/5, G. 42/1, G. 81/4
illâ: K. 4/23
ilm: T. 5/3
iltifât: K. 8/27, K. 11/31, K. 15/34, K. 16/29, K. 21/24, G. 1/4, G. 18/2, G. 19/3, G. 89/5, Mh. 1/3
iltimâs: K. 3/3, K. 3/12, G. 62/3, G. 67/3, G. 90/3, T. 3/3
ilzâm: G. 7/5

imâm: K. 11/9
îmân: K. 10/2
imdâd: K. 1/7
imhâl: K. 4/19, K. 4/25, K. 9/12
imkân: K. 8/14
imsâk: G. 14/4
imtinân: K. 1/44, G. 71/3, G. 84/4
inâm: K. 5/4
inân: K. 1/3, K. 20/6, G. 71/5, G. 86/5
incin-: Kt. 3/1
indir-: G. 7/6
inkâr: K. 11/18
inkılâb: G. 6/6
inkisâr: G. 18/3
insâf: K. 4/19
insan: G. 51/4
inşirah: K. 21/3
intihâ: G. 34/3
intihâb: K. 8/14
intikâm: K. 1/2
intizâm: T. 8/5
intizâr: Msd. 1/2
intisâb: K. 8/29
intizâr: G. 31/1, G. 65/1, G. 75/1, G. 83/1, G. 90/2
ir-: G. 31/2, G. 44/3, G. 46/1, G. 47/1, G. 58/3, G. 64/1
irâdât: K. 7/1, Kt. 5,72
irem: K. 13/8
irfân: 29/5, G. 32/3, G. 43/5, G. 74/5
irhâ: K. 11/33, G. 71/3, G. 86/5
irtifâ: G. 62/4
irtiyâd: K. 8/15
Îsâ: K. 4/30
isâbet: T. 4/3
îsâl: K. 9/17, K. 12/38, K. 4/18
îsâr: K. 10/27, K. 13/3, K. 13/26
isbât: K. 9/15, K. 10/22, K. 13/16, G. 9/2
ise: K. 5/6, K. 7/10, K. 10/3, K. 13/4, K. 13/17, K. 13/20, K. 15/34, K. 15/41, K. 16/7, K. 16/16, k. 16/29, K. 18/7, K. 18/11, G. 1/5, G. 5/5, G. 15/5, G. 59/3, G. 62/3, G. 74/5, G. 81/1, G. 81/2, G. 81/3, G. 81/4, G. 81/5, G. 85/2, Mr. 1/1
İskender: K. 7/5, K. 10/25
İslâm: K. 3/6, K. 3/29, K. 8/7, K. 19/9
isrâ: K. 6/3
isrâf: K. 13/34
iste-: G. 2/4, G. 15/1, G. 15/2, G. 15/3, G. 15/4, G. 15/5
istidâd: K. 10/32, K. 11/7, G. 39/3, G. 61/5, G. 82/3
istiğnâ: K. K. 5/20, K. 11/27, K. 15/19, G. 2/1, G. 2/2, G. 2/3, G. 2/4, G. 2/5, G. 6/5, G. 67/2, G. 74/3
istihkâm: K. 5/2
istikbâl: K. 12/2
istiklâl: K. 12/12
istilâ: G. 54/4, G. 71/3, G. 78/2
istitâr: K. 14/1
isyân: K. 7/35
işbu: Msd. 1/4
işit-: T. 7/8
işte: G. 38/1
iştirâk: K. 11/29
iştiyâk: G. 45/2
işve: G. 84/3
işve-sâz: G. 22/2, G. 60/4
itibâr: K. 4/20, G. 31/4, G. 59/3, G. 65/5, G. 75/5
itizâr: G. 83/1
izân: G. 25/5
izâr: G. 20/4, G. 42/5, G. 48/1
izz: T. 3/3, Mr. 1/1
izhâr: K. 9/18, K. 7/27, K. 12/8, K. 12/30, K. 15/39, K. 16/34, K. 10/4

izzet: K. 14/20,K. 14/21, K. 15/33, K. 16/24, K. 17/5, K. 18/23, K. 20/21, K. 21/28, G. 39/5, G. 42/4, G. 56/5

J

jâle: K. 15/7
jengâr: K. 15/3, K. 16/23
jiyân: K. 18/22, K. 21/12

K

Kâ'be: K. 7/31, K. 7/33, K. 13/13, K. 14/22
kâbil: G. 10/5
kabr: G. 44/3
kabûl: K. 3/13, K. 4/21, K. 5/25, K. 10/34, K. 11/21, K. 20/11, K. 20/20, G. 5/5, G. 8/4, G. 42/3, G. 57/5, G. 74/5
kaç-: G. 37/4, G. 51/5, Msd. 1/4
kadd: K. 3/4, K. 4/2, K. 5/5, K. 8/12, K. 10/7, K. 10/32, K. 12/28, K. 13/5, K. 13/24, K. 15/42, K. 16/1, G. 33/3, G. 36/2, G. 55/2, T. 7/6, T. 7/8
kadar: K. 1/6, K. 14/8, K. 14/32, K. 15/26, K. 17/10, K. 17/11, K. 20/21, G. 6/5, G. 29/3, G. 81/3, G. 81/5
kadem: K. 9/15, K. 13/13, K. 13/18, K. 13/31, K. 15/11, K. 15/12, G. 61/1
kadı: K. 7/18, K. 18/14
kadîm: K. 7/33
kadîmü'l-bünyân: K. 10/18
kadîr: K. 5/19
kadr: K. 1/7, K. 3/11, K. 3/15, K. 4/13, K. 5/14, K. 5/32, K. 11/11, K. 11/31, K. 12/34, K. 13/7, K. 13/29, K. 13/36, K. 14/9, K. 14/8, K. 15/16, K. 15/17, K. 15/22, K. 15/34, K. 16/25, K. 17/12, K. 20/9, K. 10/33, K. 15/21, G. 3/3, G. 10/3, G. 15/1, G. 15/2, G. 16/3, G. 41/1, G. 46/2, G. 51/3, G. 62/4, G. 68/2, G. 74/7, G. 78/5, G. 86/3, T. 6/2, Kt. 4/1
Kaf: K. 1/26, G. 46/3, Mr. 1/2
kâfile: K. 14/10, G. 41/3, Kt. 5/1
kâfile-sâlâr: G. 13/1, G. 46/5, G. 76/3
kâfir: G. 89/3
kâğıd: G. 10/1, G. 10/2, G. 10/3, G. 10/4, G. 10/5
kahr: K. 1/20, K. 3/26, K. 7/19, K. 8/8, G. 38/1
Kahramân: K. 1/20, G. 84/1
kaht: K. 8/26
kâide: K. 12/22, K. 13/33, K. 20/18, G. 41/1, Kt. 2/1
kail: K. 1/7
kaim: K. 8/29, K. 3/38, K. 21/29
kâinât: K. 3/27, G. 6/1, G. 6/2, G. 6/3, G. 6/4, G. 6/5, G. 6/6
kâkül: G. 18/4, G. 27/1, G. 44/3, Mh. 1/1
kal-: K. 2/3, K. 5/31, K. 8/19, K. 10/2, K. 12/26, 16/8, K. 16/32, G. 23/5, G. 38/3, G. 63/4, G. 64/4, G. 75/1, G. 86/1, G. 88/1, G. 88/2, G. 88/3, G. 88/4, G. 88/5, T. 7/4, Mr. 1/1, Mr. 1/2, Mr. 1/3, Mr. 1/4, Mr. 1/5
kâlâ-dil: G. 56/1
kalb: K. 15/42, G. 24/3
kaldır-: K. 8/27
kalem: K. 11/9, K. 12/28, K. 14/17, K. 16/28, K. 16/33, K. 19/24, K. 20/12, G. 77/5, G. 86/5, G. 88/7
kalendervârî: G. 86/4
kâm: K. 4/25, K. 7/5, K. 11/, K. 12/2, K. 13/8, K. 13/25, K. 14/35, K. 15/12, K. 17/9, G. 14/4, G. 23/2, G. 35/2, G. 42/4, G. 44/2, G. 56/2, G. 57/4, G. 76/1, T. 2/4
kâm-bahşâ: K. 12/39
kamet: K. 13/11, G. 11/5, G. 60/2
kâmil: K. 5/2
kâmilâ: K. 19/12

kâmil-ayâr: K. 21/9
kâm-kâr: K. 4/11, K. 11/12, G. 73/4
kâm-pâş: G. 52/5
kâm-rân: K. 3/13
kân: K. 1/19, K. 3/13K. 8/14, K. 13/11, K. 14/14, K. 16/10, K. 17/8, K. 18/15, G. 5/4, G. 29/1, G. 79/4, Kt. 3/1, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5
kanca: G. 65/4
kandır-: K. 14/34
kankı: G. 40/2
kanûn: K. 13/16, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5
kâr: K. 2/4, K. 10/15, K. 11/10, K. 12/15, K. 13/10, K. 19/10, G. 21/1,G. 35/5, T. 8/2, Kt. 5/2
karâr: K. 3/5, K. 13/16, G. 55/3, Msd. 1/2, Mr. 1/3
kârgeh: K. 11/32
karîn: T. 3/3
Kârun: G. 73/4
kasd: K. 1/2, K. 1/3, K. 1/9, K. 1/22, K. 1/25, K. 1/28, K. 10/10, K. 10/26, K. 11/17, K. 13/5, K. 13/25, K. 16/2, K. 16/31, K. 19/21, K. 21/19, G. 9/4, G. 14/5, G. 57/1, G. 61/2, G. 81/3, G. 90/3, T. 1/1
kâse: K. 4/8
kasır: K. 8/15, K. 12/23
kasîd: K. 11/8
kasîde: K. 13/32
kasr: G. 39/5
kaş: G. 27/3, G. 79/5, Mh. 1/5
kâşâne: K. 20/6, G. 62/4
kat: K. 15/38, G. 76/3
katarât: K. 10/11
katıl-: G. 61/2
katl: K. 9/2, G. 60/4
katn: G. 24/3
katre: K. 1/20, K. 18/7, G. 24/4
kav: K. 11/27
kavl: G. 69/4
kayd: K. 16/8, G. 24/1, G. 49/5, G. 72/2, G. 86/4
kazâ: K. 21/16, G. 37/5, G. 51/5, G. 84/2
kazâ-kirdar: G. 19/4
kebk: K. 10/19
kec-reviş: G. 76/4
keder: T. 3/2
kef: K. 1/17, K. 3/12, K. 4/23, K. 5/4, K. 5/8, K. 7/6, K. 8/13, K. 11/1, K. 16/33, K. 18/14, K. 20/15, G. 21/5, G. 88/5
keh-keşân: K. 1/42
kehrübâl: K. 4/26
kelâm: K. 1/34, K. 3/2, K. 4/14, K. 19/13, G. 56/5, T. 9/2
kem: K. 13/29, K. 16/30
kemâl: K. 4/23, K. 4/29, K. 5/11, K. 5/17, K. 5/23, K. 5/25, K. 5/31, K. 7/14, K. 10/28, K. 10/31, K. 11/18, K. 13/16, 13/37, K. 15/25, K. 17/9, K. 19/14, K. 19/10, G. 60/3, G. 68/3, T. 9/2
kemâlât: K. 1/41, K. 17/9, K. 17/11
kemân: K. 1/30, K. 4/27, K. 14/32, K. 20/14, G. 40/1
kemend: K. 3/23, G. 15/2, G. 30/3, G. 83/2, G. 88/6, T. 1/1
kemend-efgen: G. 33/2
kem-mâye: G. 27/2
kemter: G. 19/3
kemter-gedâ: G. 1/4
kemter-nigeh: K. 7/26
kenân: K. 21/9
kenâr: K. 1/24, K. 10/9
kendü: G. 37/1, G. 63/4
kerâmet: G. 14/1
kerem: K. 7/19, K. 13/10, K. 13/14, K. 13/15, K. 13/16, K. 13/17, K. 13/36, K. 13/38, K. 14/13, K. 16/22, K. 16/28, K. 19/8,

K. 19/12, K. 19/14, K. 19/15, K. 20/6, K. 21/28
kerem-gîr: K. 12/17
kerem-güster: K. 15/18
kerem-kân: K. 21/28
keremkâr: K. 19/4
kerem-pîşe: K. 9/19, G. 55/5
kerem-pîşegeh: K. 9/6
kerre: G. 68/2
kerîm: K. 2/1, K. 12/15, K. 12/21, T. 1/3
kerîmâ: K. 4/18, K. 7/30, K. 11/31, K. 14/29
kerrübiyân: G. 28/5
kes-: G. 69/1
kesb: K. 9/7G. 66/2
kesr: K. 15/16
kesret: K. 11/2, G. 10/4, G. 29/3
keş: G. 67/5
keşîde: K. 10/9
kevkebe: K. 14/21, K. 15/15, K. 18/8, G. 21/3
kevn: K. 14/27, G. 45/2
keyd: K. 8/5, K. 15/6, K. 20/22
keyfiyyet: G. 6/6, G. 87/2, T. 2/3
kıble: K. 3/10, K. 10/15, K. 11/10, K. 12/15, K. 13/10, K. 14/6, K. 16/37G. 3/3, G. 22/1, G. 60/1, G. 70/4
kıdem: K. 13/35, K. 14/16
kıl-: K. 1/27, K. 5/30K. 10/25, K. 12/38, K. 15/4, K. 15/14, K. 16/21, K. 16/36, K. 17/1, K. 21/31, K. 21/29, G. 12/3, G. 33/5, G. 45/4, G. 49/1, G. 54/2, G. 86/4, T. 4/5, Msd. 1/5
kırıl-: G. 29/4
kıssa: K. 9/4
kıyâm: K. 12/14, G. 70/5
kıymet: K. 16/25
kızar-: K. 15/5
ki: K. 1/26, K. 1/33, K. 1/38, K. 2/1, K. 3/17, K. 3/20, K. 10/30, K. 13/2, K. 13/12, K. 13/16, K. 13/27, K. 13/35, K. 13/38, K. 14/1, K. 14/4, K. 14/7, K. 14/15, K. 14/25, K. 14/26, K. 14/29, K. 14/31, K. 14/33, K. 15/9, K. 15/26, K. 15/24, K. 15/20, K. 16/8, K. 16/12, K. 16/22, K. 18/13, K. 18/16, K. 18/19, K. 18/20, K. 20/14, 20/21, K. 20/16, G. 2/5, G. 5/2, G. 6/5, G. 9/3, G. 16/1, G. 20/5, G. 21/1, G. 34/3, G. 48/1, G. 54/4, G. 57/5, G. 67/5, G. 78/5, T. 1/4
kibâr: K. 9/16, K. 16/11
kilk: K. 1/1, K. 1/43, K. 1/33, K. 3/22, K. 4/26, K. 5/6, K. 5/17, K. 5/23, K. 7/15,K. 7/35, K. 8/1, K. 8/9, K. 9/4, K. 9/15, K. 10/28, K. 10/36, K. 11/16, K. 11/33, K. 12/2, K. 12/16, K. 12/22, K. 12/37, K. 13/1, K. 14/23, K. 15/16, K. 19/11, K. 19/14, K. 20/13, K. 20/21, G. 6/1, G. 9/5, G. 16/5, G. 18/5, G. 19/5, G. 22/5, G. 44/5, G. 48/5, G. 64/5, G. 66/5, G. 82/5, G. 84/2, T. 2/4
kim: K. 1/7, K. 1/37, K. 3/14, K. 3/15, K. 3/27, K. 3/29, K. 4/13, K. 4/20, K. 6/4, K. 7/29, K. 14/22, K. 16/9, K. 18/23, K. 21/15, K. 21/26, K. 21/27, G. 12/7, G. 14/1, G. 15/2, G. 23/2, G. 29/2, G. 29/5, G. 33/2, G. 33/5, G. 36/5, G. 39/5, G. 42/1, G. 44/5, G. 52/3, G. 52/4, G. 59/2, G. 66/2, G. 75/4, G. 75/5, G. 78/1, G. 78/3, G. 78/4, G. 87/2, T. 3/1, T. 8/5
kimm: K. 7/12
kimse: G. 12/6, G. 38/3, G. 40/3, G. 54/3, G. 60/4, G. 84/3, Mr. 1/5, Mh. 1/3
kinâyât: K. 18/2
kirâm: K. 19/6, T. 8/4, T. 9/1
kişte: G. 81/5
kişver: K. 1/22, K. 3/7, G. 55/4
kitâb: K. 1/38, K. 5/27, K. 8/11
ko-: K. 1/8, K. 1/39, K. 1/49, K. 4/22, K. 5/12, K. 5/19, K. 8/2, K. 8/7, K. 9/9, K. 10/15, K. 15/33, K. 20/14, K. 21/14, K.

21/19, G. 1/1, G. 6/3, G. 27/2, G. 34/3, G. 41/4, G. 74/4, G. 75/3, G. 75/4, G. 80/2, G. 80/5, G. 85/5
kon-: K. 1/37, K. 12/2
kopar-: K. 16/27G. 38/4
koy-: T. 7/3
koyun: Kt. 3/1
köhne-sâl: G. 27/1
kudret: K. 12/21, K. 13/33, K. 16/35, G. 1/2, G. 56/1, G. 66/5
kuds: K. 10/27, G. 42/5
kudsî: G. 72/5, T. 6/3
kudsiyân: G. 57/5
kudûm: G. 64/1
kûh: K. 16/13, K. 18/11
kuhl: K. 5/20, G. 62/1, G. 67/2, G. 71/1
kuh-sâr: K. 16/12, K. 16/13
kul: K. 4/26
kulak: G. 69/2
kulzüm: K. 15/19
kur-: G. 1/2
Kur'ân: K. 20/19
kurb: K. 14/22, K. 16/31
Kureyş: K. 6/1, K. 6/5
kurtar-: G. 37/1, G. 63/4
kûs: K. 11/26
kusur: K. 5/27, K. 14/28
kuşe: K. 10/2G. 19/2, G. 63/5, G. 70/4, G. 74/3, T. 4/8
kûşiş: K. 1/31
kuştegân: K. 1/31
kût: G. 23/2
kutb: K. 11/12, K. 12/14, K. 14/2
kûteh-per: G. 46/3
kutn: G. 61/4
kuvve: T. 7/3
kuvvet: K. 16/34
kûy: K. 9/3, K. 20/6, G. 24/2, G. 27/4, G. 36/3, G. 55/4, G. 65/5, G. 70/5, G. 80/2
kühen-ferş: K. 10/30
kühen-hande: K. 16/7
külâh: K. 11/4, G. 16/1
küll: K. 3/2, K. 4/10, K. 16/17, K. 21/8
künc: G. 6/5
kün-fe-kân: K. 1/11
küsûf: G. 75/4
küşte: G. 61/3
kütüb-hâne: K. 7/2, K. 7/16, K. 18/2

L

lâf: G. 46/3, G. 49/2
lâgziş: K. 11/3
lâhze: K. 2/5
lâl: K. 1/29, K. 1/32, K. 8/13, K. 8/24, K. 13/25, K. 16/23, K. 19/1, G. 7/1, G. 7/2, G. 15/3, G. 18/1, G. 18/3, G. 20/1, G. 25/4, G. 26/2, G. 30/1, G. 32/1, G. 32/5, G. 33/4, G. 35/1, G. 36/2, G. 42/1, G. 54/2, G. 63/3, G. 66/2, G. 68/1, G. 72/1, G. 77/3, G. 81/2
lâle: K. 15/4, K. 15/14, K. 15/15G. 9/1, G. 48/2, G. 52/3
lâlesitân: K. 14/24
lâlezâr: G. 90/1
lâ-mekân: K. 1/35
lâmî: K. 12/30
lâne: K. 14/25, G. 8/2, G. 62/2
latif: T. 5/2, T. 5/4
lâyık: K. 4/2, K. 4/19, K. 4/21, K. 11/16, K. 16/29, K. 16/36, G. 8/3, G. 25/1, G. 36/5, G. 48/3
lâ-yüs'el: G. 56/4
lâzım: K. 4/6, K. 15/39, Mh. 1/2
leb: K. 7/26, K. 7/33, K. 12/25, K. 13/19, K. 15/27, K. 16/4, K. 16/23, K. 18/16, G. 1/1, G. 5/4, G. 8/3, G. 14/4, G. 18/5, G. 23/1, G. 25/5, G. 30/1, G. 32/5, G. 34/2, G. 35/1, G.

37/2, G. 44/1, G. 54/2, G. 63/3, G. 72/4, G. 80/3, G. 81/2, Kt. 1/2, Msd. 1/4
leb-â-leb: K. 18/15
leb-beste: G. 57/2
leb-rîz: G. 5/4, G. 8/3
lema: K. 12/31
lenger: G. 47/3, G. 55/3
lerze: G. 29/3
lerze-güster: G. 15/10
letâfet-bahş: K. 15/11
levh: K. 1/11, K. 1/43, K. 3/1, K. 4/4, K. 8/1, K. 12/12, K. 12/29, K. 13/2, K. 19/11, K. 19/2, K. 21/7, G. 16/2, G. 19/1, G. 29/2, G. 48/5, G. 57/3, G. 66/4, T. 2/1
levlâk: K. 7/11, K. 6/1, K. 6/5
leyâl: K. 12/17
leylâ: G. 27/1
lezzet: G. 14/4, G. 61/4
lillâh: K. 2/1, G. 78/1, T. 3/1, T. 4/1, T. 5/2, T. 6/1, T. 7/1
liyâkât: K. 8/20
Lûkmân: G. 78/4
lutf: K. 1/9, K. 1/17, K. 3/4, K. 3/6, K. 4/19, K. 4/30, K. 5/29, K. 6/5, K. 7/29, K. 7/32, K. 7/34, K. 8/25, K. 9/6, K. 10/18, K. 10/33, K. 11/1, K. 12/38, K. 13/19, K. 11/17, K. 15/26, K. 17/7, K. 17/10, K. 17/12, K. 20/16, K. 21/23, G. 1/3, G. 30/3, G. 35/5, G. 36/5, G. 44/4, G. 51/3, G. 56/1, G. 75/2, G. 75/5, G. 65/1, G. 65/3, G. 68/3, G. 90/3, T. 5/2, Msd. 1/2, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3
lücce: G. 47/3
lügât: T. 2/2
lü'lü': K. 14/3, G. 82/5

M

maârif: K. 14/17, K. 18/8
mâdde: G. 14/3
ma'delet: K. 10/35, K. 20/10, K. 21/2
mâdih: K. 19/6
mâh: K. 12/1, K. 12/12, K. 19/4, K. 13/14, K. 13/19, G. 55/1
mahabbet: K. 2/4, K. 18/4, G. 8/4, G. 26/3, G. 39/3, G. 86/1, Msd. 1/3
mahall: K. 8/25
mahdûm: K. 18 /13, K. 20/8, G. 74/6, T. 4/5, T. 8/4, T. 8/6
mahdûn: K. 9/16, K. 15/18
mahfî: K. 21/15
mahfûz: K. 3/1, G. 66/4
mâhi: K. 10/15, K. 13/18
mahkeme: K. 19/7
Mahmûd: K. 13/12, G. 11/5
mahmûl: K. 19/13
mahmûr: G. 2/5
mahrem: G. 33/5, G. 46/4, G. 78/3
mahsûs: K. 19/2
mâhû: G. 6/5
mahz: K. 1/44, G. 49/5
mahzûn: G. 20/3, G. 63/2, Mh. 1/1, Msd. 1/4
mâil: K. 5/17
mâile: K. 13/4
makal: K. 12/25
makam: G .58/1
makarrı: K. 14/25
makbûl: K. 14/12
makdem: K. 12/6, K. 15/2, G. 71/1, G. 75/1
maksad: K. 7/1
maksem: G. 35/1
maksim: K. 14/13
maksûd: K. 4/18, K.9/17, K. 15/31, K. 21/6, G. 11/1, G. 88/1
mâlâ: G. 17/4
mâl-â-mâl: K. 12/15
mâlîde: K. 10/8, K. 11/8
mâlik: G. 54/5, G. 69/1

Mâlikü'l-mülk: K. 19/8
ma'lûm: K. 19/5
mamûle: K: 12/32, K. 1/45, K. 2/6
ma'mûr: G. 62/5
ma'nâ: : K. 10/15, K. 14/6, K. 14/27, G. 35/4
mânde: T. 1/1
mânend: K. 12/8, K. 16/13
Mânî: K. 8/2, G.10/4, G. 17/2, G.46/4
mânia: K. 14/30
Mânî-reviş: K. 12/24
mansıb: K. 1/45, K. 2/6, K. 15/17, K. 21/19, K. 21/20, T. 5/3
Mantıkü't-tayr: G. 69/2
manzûr: G. 59/3, G. 87/2, Mh. 1/3
mâr: G. 77/4, G. 86/2
mârid: G. 15/3
ma'rifet: G. 23/4
ma'rûr: G. 2/4
matbah: K. 14/18
matla': K. 3/1, K. 5/18, K. 8/8, K. 12/29, K. 16/30, K. 19/1, G. 14/2, G. 53/2, Msd. 1/4
matlab: G. 16/3
matla-ı garrâ: K. 8/21,
mâye: K. 6/3, K. 11/11, K. 16/30, K. 18/7, K. 18/15, G. 36/2, T. 2/4
mayzan: K. 3/4
mazhar: G. 42/2, Mh. 1/2
mazmûn K. 13/6, G. 20/5, T. 2/1, Msd. 1/4
ma'zûr: K. 14/2
meâni: K. 3/1, K. 4/9, K 10/23, K. 13/6, K. 14/2, K. 14/19
meâni-perdâz: K. 12/37
mecâz: G. 34/3, G. 41/5
mecâzât: K. 17/7
Mecîd: K. 17/8, T. 4/1
mecmua: K. 15/38, K. 20/41
Mecnûn: K. 14/5, K. 18/1, G. 8/2, G. 39/3, G. 46/5, G. 54/3, Msd. 1/4
medâr: K. 16/29, K. 19/14, Msd. 1/2
meddâh: K. 18/12
meded: G. 3/5, G. 71/3, Mh. 1/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mh. 1/5
mededkâr: K. 11/32
medh: K. 4/17, K. 12/24, K. 14/28, K. 16/18, K. 1/33, K. 18/15, K. 19/14, K. 1/27
meftûn: K. 7/30, Mh. 1/1, Msd. 1/4
meftûr: K. 16/32
meger: K. 11/11, G. 48/2, G. 68/1
meges: K. 12/32, K. 13/8, G. 4/4, G. 46/2, Kt. 3/1
meh: K. 12/18, K. 17/2, G. 23/3, G. 40/4
meh-bit: K. 14/17
mehcûr: G. 50/2
mehçe: K. 12/3, T. 7/1
meh-tâb: Kt. 1/1
mekân: K. 14/27
mekrümet: G. 12/3
mekteb: K. 12/6
melâhât: G. 24/4
melce: K. 7/11
memâlik: G. 21/4
memnûn: G. 51/3
me'mûle: G. 76/3
menâşir: K. 7/16, K. 10/28
menfaat: K. 2/3
mensûb: K. 14/23
menşûr: G. 17/1, G. 20/2, G. 52/1, G. 59/3
menzîl: T. 1/5
merâ: T. 1/5
mercân: K. 10/8, G. 29/4, G. 74/2
merd: K. 4/9, K. 19/15, G. 17/5, G. 33/4, G. 34/4, G. 56/4, G. 71/2, Mr. 1/4, Mr. 1/5
merdân: G. 32/1, T. 4/7, T. 8/5
merd-efgen: K. 16/16, K. 19/15
merdüm: G. 51/1
merdüm-âzâr: K. 11/27
merhabâ: G. 12/1
merhamet: K. 8/26

merhamet-âlûd: Mh. 1/5
merhem: K. 13/15, G. 24/3, G. 26/3, G. 61/4, G. 77/4, Msd. 1/1
mertebe: K. 6/4, K. 13/18, K. 16/4, K.18/8, G. 42/3, T. 7/2
mesâ': K. 7/7K. 12/30, T. 7/7
Mesîhâ: K. 8/4, K. 14/8, G. 39/2
Mesîhâ-eser: K. 18/23
Mesîhâsâ: G. 6/4
mesîre: G. 46/2
mesnet: K. 3/25, K. 9/19, K. 11/11, K. 21/30
mesnet-ârâ: K. 15/17
mesnetgâh: K. 21/29, T. 4/9
mest: K. 4/6, G. 6/3, G. 46/4, G. 68/1, G. 85/4, Mr. 1/4, Mr. 1/5
mestân: G. 46/1
mestâne: K. 20/6
mest-âşâm: G. 42/1
mesned: T. 1/4, T. 4/5
mesnetgeh: K. 16/37, K. 8/29, K. 12/13, K. 18/4
mest: K. 7/24, K. 8/17, K. 16/4, K. 12/21, K. 21/20, K. 1/30
mestâne: G. 37/4, G. 51/1
mestâne-sıfat: G. 5/2
mestûr: G. 9/3
mes'ûd: G. 11/2
meşâmm: K. 5/16, K. 12/6, K. 15/8
meşât: T. 2/4
meşk: K. 8/17
meşşât: K. 11/20
meta': K. 11/31, G. 38/5
metağ: G. 71/4
mevc: G. 7/4, G. 89/4
mevc-âver: G. 52/5
mevc-hîz: G. 47/3
mevcûd: K. 21/17
mevsîm: K. 16/6, K. 17/1, K. 1/42, G. 28/3, G. 31/2, G. 38/4, T. 3/2, Mr. 1/3
mevt: K. 4/24
mevvâc: K. 15/19
mey: K. 13/9, K. 16/30, G. 23/1, G. 26/2, G. 30/1, G. 34/2, G. 38/4, G. 42/1, G. 72/4, G. 73/3, G. 86/3, Mh. 1/1
meydân: K. 16/16, K. 21/5, K. 21/23, G. 9/1, G. 47/5
mezâk: G. 34/2, G. 66/2
mezâmîn: K. 16/18
mezîd: T. 4/5, T. 7/2
mezîd-âlud-zâ: T. 7/1
mezillet: K. 15/33
Mısr: K. 3/4, K. 21/9
Mısrî: K. 4/28
micmer: K. 15/4, G. 16/1
midhat: K. 18/17
miftâh: K. 7/2G. 1/5, G. 9/5
mihmân: K. 10/19, G. 8/3
mihnet: K. 16/6, K. 18/1, K. 18/5G. 43/3, G. 55/3, G. 57/3, G. 59/1, G. 79/5, Mr. 1/5
mihnet-âlâm: K. 20/18
mihr: K. 1/5, K. 3/3, K. 5/12, K. 7/10, K. 10/12, K. 10/15, K. 11/15, K. 12/29, K. 13/29, K. 14/13, K. 15/21, K. 15/37, K. 16/10, K. 16/30, K. 18/17, K. 19/1, K. 21/7, K. 21/10, G. 13/5, G. 26/1, G. 32/2, G. 32/3, G. 35/3, G. 54/1, G. 59/2, G. 66/1, G. 66/4, G. 77/2, G. T. 2/2, Kt. 4/1
mihrâb: G. 3/3, G. 16/2, G. 58/5, G. 60/1, G. 70/4, Kt. 1/1
mihr-âver: K. 19/4
mikdâr: K. 11/7, G. 52/2
miknet: K. 4/24
millet: K. 3/10, K. 11/9T. 5/2
mi'mâr: G. T. 1/1
minnet: K. 5/30
mi'râc: K. 7/14
mir'ât: K. 13/4, K. 14/26, G. 75/5, G. 83/5, G. 87/4

Mirrîh: K. 1/23
misâl: K. 1/37, K. 3/27, K. 5/26, K. 8/15, K. 12/20, K. 16/13, K. 16/27, G. 11/3, G. 50/5
misbah: K. 7/2
miskî: G. 50/4
miskîn: Kt. 3/2
misk-pür: G. 52/1
miyân: G. 38/3, G. 66/4
miyâr: G. 69/1
miyâr-hüsn: T. 4/2
mi'zâc: K. 20/17
muâdil: G. 33/4
muallâ: K. 5/13, K. 7/16
muallâ-paye: K. 15/18
muarrâ: K. 11/7
muattar: K. 15/4
mubassır: K. 21/18
mû'cib: K. 3/23
mu'ciz: K. 3/7, G. 3/3, G. 83/4, G. 89/3
mu'ciz-ârâ: G. 18/5
mu'ciz-âsâr: K. 12/36
mu'ciz-bâr: K. 16/28, G. 1/5, G. 64/5
mu'ciz-beyan: G. 28/5
mu'cize: K. 10/6
mu'ciz-edâ: G. 16/5, G. 34/5
mu'ciz-eser: G. 45/5
mu'ciz-tırâz: G. 22/5
mudhek: G. 86/2
mugân: K. 18/3, G. 67/5
muğtenem: K. 13/28
muhâl: K. 1/17, Msd. 1/5
muhâlif: K. 8/30
Muhammed: K. 9/8
Muhammed-mevsûm: K. 19/17
Muhammed-nâm: K. 15/20
Muharrem: T. 6/3
Muharrem-zâde: T. 5/4, T. 6/1
muhassal: G. 50/5
muhît: K. 1/41, K. 11/23, K. 12/13, K. 10/17, G. 68/5
muhlis: K. 18/6G. 69/1
muhtac: K. 13/20
muhtâr: T. 8/1
muhtel: G. 56/2
mukaddem: G. 30/2
mukarrer: K. 1/40
muktezâ: G. 6/1, G. 12/2
muntazam: K. 21/14
muntazır: G. 64/4
mûr: K. 1/19, K. 21/12, G. 17/2, G. 37/3, G. 86/2
murâd: K. 1/13, K. 4/5, K. 4/10, K. 11/6, K. 16/16, K. 20/2, G. 29/1, G. 56/3
murassâ: K. 15/30
murg: K. 15/10, G. 8/2, G. 31/5
mûrîçe: K. 18/6
Mûsâ: K. 7/13
musaffâ: K. 5/12
musavver: K. 14/31, K. 15/9
Mustafâ: Kt. 5/1
mu'tâd: Muh. 1/4
mutarrâ: K. 5/4
mu'tekîf: K. 20/4
mu'terîf: K. 18/20
muttasıl: K. 21/25
mûy: G. 38/3
müberrâ: K. 11/17
mübîn: T. 3/4
mübtelâ: G. 39/4
mücellâ: K. 5/12
mücessem: K. 11/18, K. 13/14, K. 21/8, G. 40/4
müdâm: G. 23/1
müdde: G. 14/2, G. 69/4, G. 84/4
müddeâm: K. 19/16
müdebbir: G. 56/4
müeyyed: K. 21/11

müfîd: K. 17/11
müheyyâ: K. 17/9
mühimmât: K. 20/13
mühim-perdâz: K. 3/13, K. 4/19
mühr: G. 14/2, T. 7/2
müjde: K. 12/6, G. 12/3
müjgân: K. 10/8G. 5/4, G. 29/4, G. 58/3, G. 74/2, G. 80/1
mükâfât: K. 7/28, K. 9/17, T. 7/7
mükedder: G. 57/3
mükerrem: K. 1/12, K. 3/7, K. 5/1, K. 11/18, K. 13/12
mülk: K. 1/50, K. 3/10, K. 4/9, K. 5/7, K. 5/15, K. 9/15, K. 19/7G. 3/1, G. 34/3, G. 54/5, G. 55/4, G. 71/5
mültemis: K. 13/4, K. 14/34, G. 76/2
mültezem: K. 9/16, K. 13/4
mümkün: K. 11/6, T. 4/2
münhasır: K. 12/34, K. 21/27, G. 79/3
münîf: T. 5/1
münkad: K. 21/1
münkatı': G. 64/3
müntehîb: K. 5/6
mürde: G. 52/5
mürde-dil: G. 43/4
mürde-dilan: G. 23/1
müretteb: K. 21/9
mürüvvet: K. 15/40
müsâvî: K. 16/25
müsebbib: G. 62/1
müsellem: K. 1/12, K. 3/7, K. 4/10, K. 5/7, K. 8/26, K. 11/11, K. 13/9, K. 21/4, G. 24/1, G. 33/3, G. 40/3, G. 89/3
müsellemhâne-zâd: K. 5/25
müselmân: K. 5/4
müsemmân: K. 21/17
müstağrak: G. 79/4
müstakîm: T. 1/4
müsteân: K. 3/4
müstecâb: K. 8/27
müstecîb: K. 8/6
müstedâm: T. 6/3
müstemend: G. 15/5
müstetâb: K. 8/9
müşk: K. 12/20, K. 15/22
müşkil: K. 2/4, K. 5/27, K. 11/7, G. 15/2, G. 80/3
müşkil-güşâ: G. 6/5
müşkîn: K. 8/21, K. 15/12
müştak: K. 9/13
müştemil: K. 1/40
Müşterî: K. 12/30
müteâl: K. 12/4
müttehem: K. 13/17
mütûn: G. 35/4
müyesser: T. 7/2
müzâhir: K. 8/11
müzeyyen: K. 15/12

N

nâb: K. 8/18, G. 66/2
nabz: K. 21/4
nâ-dân: K. 16/25, G. 17/5, G. 71/2
nâ-ehl: Mh. 1/4
nâfeveş: G. 72/5
nağme: K. 1/15, K. 4/27, K. 5/23, K. 7/12, K. 13/3, K. 13/16, K. 14/11, G. 19/5, G. 44/5, G. 53/3, G. 74/5, G. 85/1
nağme-perdâz: K. 3/26
nağme-serâ: K. 7/12, K. 16/19
nağme-şiken: K. 7/15
nağrâ: G. 46/1
na-gehân: G. 17/4
na-hemvâri: G. 86/2
nahl: G. 22/2, G. 33/3, G. 36/2
nâil: K. 2/6

nakd: K. 1/29, K. 2/3, K. 3/29, K. 5/19, K. 10/17, K. 11/8, K. 14/3, G. 48/2, G. 49/3, G. 57/3, G. 67/3, G. 74/2, G. 75/1
nâ-kes: K. 4/18
nâ-kesân: G. 50/1, G. 71/1
nakl: G. 5/5
nakş: K. 1/16, K. 1/43, K. 3/22, K. 5/27, K. 11/26, K. 13/31, K. 20/2, G. 7/3, 16/2, G. 22/1, G. 29/2, G. 45/5, G. 88/4
Mr. 1/3
nâ'l: K. 1/24, K. 9/3, K. 12/8, G. 10/1, G. 22/2, G. 24/2, G. 88/7
nâlân: K. 5/23, K. 11/31, G. 8/1, G. 12/5, G. 32/1, G. 54/4, G. 59/5, Msd. 1/5, Mh. 1/1
nâle: K. 16/24, G. 27/4, Mr. 1/5
nâliş: K. 9/18, K. 12/33, G. 80/5
nâm: K. 1/38, K. 3/15, K. 5/9, K. 5/24, K. 9/8, K. 10/28, K. 20/2, K. 21/19, G. 1/1, G. 12/6, G. 37/5, G. 54/5
nâme: K. 4/25, K. 8/21, K. 10/22
nâ-merd: G. 59/1
nâ-mihr-bân: G. 23/3
nâ-müsâîd: G. 44/2
nâ-mahal: Mh. 1/2
nân: K. 21/20
nâr: K. 9/10, G. 26/4
nâre-zen: K. 20/15
narh: K. 1/29
nâ-sâz: G. 18/2
nâsıh: Kt. 4/2
nâsır: K. 10/16
nâsiyesâ: K. 7/17
na't: K. 7/22
nâtıka: K. 13/22
nâ-tüvân: K. 1/9, G. 23/2
nâvek-feşân: K. 1/31
nâ-yâb: K. 1/47, K. 10/3, G. 58/1
nâz: K. 1/31, K. 4/2, K. 8/10, K. 11/1, K. 11/28, K. 20/2, G. 9/2, G. 19/4, G. 22/2, G. 27/3, G. 60/5, G. 71/3, G. 72/3, G. 73/3, G. 75/2, G. 82/2, G. 83/2, G. 84/1, G. 84/2, G. 86/3, Mh. 1/3, Mh. 1/4
nazar: K. 12/9, K. 13/30, G. 13/2, G. 33/5, G. 36/5, G. 63/5, G. 75/1, G. 80/4
nazar-endâz: G. 41/5
nâz-âverd: G. 11/2
nâzenîn: G. 88/6
nâzır: K. 18/22
nazm: K. 5/24, K. 5/31, K. 13/22
nâzük: K. 5/11, G. 60/5
nâzük-figen: G. 61/3
ne: K. 3/5, K. 3/15, K. 3/24, K. 4/6, K. 4/17, K. 5/14, K. 5/15, K. 8/27, K. 11/22, K. 20/5, K. 21/4, G. 6/1, G. 6/2, 9/3, G. 23/3, G. 29/2, G. 35/3, G. 37/5, G. 44/5, G. 47/2, G. 75/5, G. 80/5, G. 81/3, G. 81/5, G. 87/1, G. 87/2, G. 88/4, Mh. 1/2
nebâtî: K. 10/5
nebevî: Kt. 5/1
nebî: K. 20/8
necm: K. 7/32
neden: K. 10/22, G. 2/5, Mh. 1/2
nef': K. 1/8
nefâz: G. 20/2
nefes: K. 3/25, K. 11/15, G. 10/5, G. 69/3, G. 80/3, T. 8/3, Mr. 1/3
nefr: K. 1/36, K. 7/3
nefs: K. 7/28, K. 15/12, G. 21/5
nehc: T. 1/4
nehmet: K. 5/25
nehy: K. 1/8
nem: K. 9/5, K. 10/21, K. 11/33, K. 13/14, K. 14/19, G. 40/5
nemâ-bahş: K. 7/21
nemek-pâş: K. 1/29
nemek-rîz: K. 13/25
nemmebân: G. 48/4
nemnâk: 14/3

nergis: K. 15/16, K. 16/20, K. 20/3, G. 36/1, G. 43/5, G. 48/1, G. 70/3
nerîmân: K. 5/11
nesak-perdâz: K. 3/22
nesîm: K. 1/6, K. 2/5, K. 3/16, K. 5/10, K. 8/27, K. 10/27, K. 13/36, K. 14/19, K. 15/1, K. 15/23, G. 12/3, G. 13/1, T. 1/2
nesne: K. 17/11, K. 21/5G. 47/2
nessâre: K. 7/24
neşât: K. 5/9, K. 12/7, G. 10/3, G. 12/1, G. 32/1, T. 4/6
neş'e: K. 12/2, K. 17/2, K. 18/9, G. 14/1, G. 14/3, G. 18/1, G. 19/3, G. 32/1, G. 53/4, G. 54/1, G. 62/3, G. 63/3, G. 85/4, G. 89/3, T. 2/4
neş'e-bahş: G. 24/2, G. 49/4
neş'e-fezâ: K. 13/19
neşet: K. 17/2
neşr: G. 50/4
neşûr-nümâ: K. 9/4
nevâ: K. 1/33, K. 7/20, K. 11/25, K. 18/2, G. 26/4, G. 44/5
nevâl: K. 8/6, K. 13/12, K. 14/18
nev-arûsân: K. 16/18
nev-bahâr: K. 15/1
nev-hande: K. 11/8, K. 11/29, K. 15/5, G. 19/1
nev-heves: K. 3/9
nev-hîz: K. 15/16, G. 20/1
nev-hüsn: G. 28/1
nev-nüvîd: T. 4/8
nev-rûz: K. 9/9, K. 15/2
nev-şâhîd: K. 14/17, G. 42/1
neyyir: K. 20/19
niâm: K. 13/12
nic'ol-: K. 16/28
niçe: K. 1/37, K. 1/45, K. 5/21, K. 5/24, K. 10/20, K. 15/12, K. 16/8, G. 2/1, G. 2/4, G. 10/5, G. 29/1, G. 29/2, G. 33/2, G. 41/1, G. 42/5, G. 43/2, G. 56/1, G. 70/2, G. 74/5, G. 77/4, T. 2/4, T. 7/5, Kt. 2/2
niçün: K. 5/20, K. 8/10, K. 9/13, K. 13/23
nigâh: K. 3/6, K. 5/21, K. 8/24, K. 10/2, K. 11/31, K. 13/17, K. 16/22, G. 13/4, G. 15/2, G. 20/5, G. 42/4, G. 60/5, G. 70/1, G. 71/3, G. 73/5, G. 72/1, G. 84/3, G. 84/4, Mh. 1/5
nigâr: G. 30/2, G. 45/5, G. 90/1
nigârâ: G. 38/3
nigâristân: K. 3/22
nigeh: K. 16/2, K. 17/17, G. 36/1
nigerâ: K. 20/3
nigerân: K. 20/19
nigâ-kâr: K. 11/14
nihâd: K. 21/15
nihâl: K. 3/28, K. 5/5, K. 10/8, G. 11/1, G. 40/5, G. 55/2, G. 56/1, G. 60/2, G. 85/3, T. 4/5
nihâlân: G. 12/3
nihân: K. 1/40, K. 1/41, K. 3/27, K. 14/1, K. 20/2, K. 21/15, G. 1074, G. 4871, G. 5073, G. 84/3
nijâd: K. 15/16
nîk: K. 18/11
nikâb: K. 8/21, K. 11/7, G. 3/2, G. 52/3
nikâd: K. 3/1
niks: K. 21/15
ni'met: Kt. 3/2
nisâb: K. 8/18
nisâr: K. 1/17, K. 11/16
nişân: K. 5/8, K. 8/4, K. 8/26, K. 15/8, G. 4/1, G. 16/5, G. 17/2, G. 20/4, G. 22/3, G. 23/5, G. 24/2, G. 28/4, G. 42/3, G. 55/1, G. 71/2, G. 75/3, G. 83/4, G. 84/1
niyâz: K. 3/10, K. 3/26, K. 12/39, K. 13/13, K. 20/20, G. 16/2, G. 22/1, G. 30/2, G. 41/1, G. 60/1, G. 70/4, G. 71/2
niye: G. 14/2
niyyet: K. 9/2

nizâm: Kt. 4/2
nizâr: 23/4, G. 38/2, G. 79/4
nîze: G. 26/4
noksân: K. 5/25, K. 10/31
nokta: K. 13/1, K. 14/5, G. 22/5, G. 74/6
n'ola: G. 1/5, G. 36/3, G. 42/5, G. 43/2, G. 47/5, G. 54/2, G. 55/3, G. 57/4, G. 59/3, G. 61/3, G. 76/3, G. 88/5
Nu'mân: K. 3/9, K. 4/9, K. 10/16, K. 11/11, G. 9/1
nûr: K. 1/35, K. 1/37, K. 5/3, K. 9/2, K. 10/24, K. 18/21, K. 20/7, G. 5/5, G. 28/2, G. 60/3, G. 66/1, G. 69/3, G. 72/2, T. 1/4
nûrânî: K. 21/2
nûr-pâş: Msd. 1/1
nusret: K. 1/3
nûş: G. 16/1
Nûşirevân: K. 1/10
nutk: G. 34/5, G. 43/4, G. 81/5
nübüvvet: K. 7/18
nücûm: K. 4/12
nükhet: K. 5/16, K. 15/8, G. 50/4
nükhet-âlûde: K. 4/21
nükte: K. 3/2, K. 12/23, K. 14/5
nükte-dân: K. 3/3, G. 19/4, G. 23/5
nükte-perdâz: K. 1/40, K. 3/7
nükte-sencân: K. 8/2
nükûş: K. 8/2, G. 48/3
nümâ: K. 3/17, G. 55/1
nümâ-bâr: K. 20/17
nümâyân: K. 15/3, K. 15/4, G. 8/5, G. 69/4
nümâyiş: T. 1/5
nümû-dâr: K. 10/8
nümûn: G. 35/5
nüsha: K .3/18, K. 5/29, K. 8/3, K. 8(26, K. 10/16, K. 12/36, G. 50/1, G. 54/2
nüvâziş: K. 5/30, G. 45/3, G. 60/4, G. 73/3, G. 75/4

O

o: K. 3/17, K. 3/19, K. 3/25, K. 5/5, K. 9/1, K. 9/7, K. 9/8, K. 9/16, K. 11/3, K. 13/28, K. 14/8, G. 33/2, G. 42/1, G. 44/5, G. 74/4, G. 75/3, T. 5/4, Kt. 1/2
okı-: G. 54/5
okıd-: K. 20/10
ol: K. 1/6, K. 1/13, K. 4/13, K. 6/4, K. 7/26, K. 8/19, K. 10/1, K. 10/22, K. 11/3, K. 11/18, K. 12/40, K. 13/35, K. 13/36, K. 14/13, K. 15/9, K. 15/11, G. 2/3, G. 5/2, G. 6/2, G. 6/5, G. 7/2, G. 8/5, G. 11/7, G. 21/1, G. 25/1, G. 29/3, G. 37/3, G. 37/4, G. 46/5, G. 54/4, G. 59/1, G. 59/2, G. 62/1, G. 64/4, G. 78/4, G. 78/5, G. 87/1, Mr. 1/3
ol-: K. 1/8, K. 1/19, K. 1/20, K. 1/23, K. 1/34, K. 1/43, K. 2/3, K. 2/4, K. 1/6, K. 2/6, K. 1/50, K. 2/8, K. 3/5, K. 3/10, K. 3/11, K. 3/15, K. 3/16, K. 4/8, K. 4/16, K. 5/17, K. 5/24, K. 6/2, K. 7/33, K. 8/10, K. 8/12, K. 8/13, K. 8/21, K. 8/22, K. 8/24, K. 8/30, K. 9/2, K. 9/3, K. 9/8, K. 9/17, K. 9/19, K. 10/1, K. 10/6, K. 10/8, K. 10/9, K. 9/12, K. 10/13, K. 10/19, K. 10/32, K. 10/35, K. 11/1, K. 11/3, K. 10/6, K. 11/20, K. 11/32, K. 12/4, K. 12/17, K. 12/18, K. 12/19, K. 12/22, K. 12/27, K. 12/29, K. 12/30, K. 12/31, K. 12/32, K. 12/35, K. 12/40, K. 14/27, K. 14/31, K. 14/32, K. 15/8, K. 15/17, K. 15/31, K. 15/40, K. 16/2, K. 16/4, K. 16/5, K. 16/6, K. 16/14, K. 16/15, K. 16/17, K. 16/17, K. 16/20, K. 16/26, K. 16/34, K. 16/36, K. 17/1, K. 17/4, K. 17/8, K. 17/10, K. 17711, K. 19/2, K. 19/4, K. 19/9, K. 13, K. 19/14, K. 19/16, K. 20/14, K. 20/20, K. 20/22, K. 21/1, K. 21/6, K. 21/10, K. 21/12, K. 21/13, K. 21/17, K. 21/19, K. 21/20, K. 21/22, K. 21/23, K. 21/24, K. 28, K. 21/29, K. 15/21,

K. 15/33, K. 18/19, K. 21/16, K. 21/27, G. 1/1, G. 1/4, G. 2/2, G. 2/4, G. 4/1, G. 4/2, G. 6/4, G. 6/6, G. 8/1, G. 8/3, G. 8/4, G. 9/2, G. 9/4, G. 10/2, G. 10/3, G. 10/4, G. 10/5, G. 11/6, G. 12/5, G. 12/8, G. 17/3, G. 17/5, G. 19/4, G. 20/4, G. 25/2, G. 28/4, G. 31/1, G. 31/2, G. 31/3, G. 31/4, G. 31/5, G. 33/4, G. 36/3, G. 41/4, G. 42/1, G. 42/2, G. 42/3, G. 42/4, G. 42/5, G. 43/2, G. 43/3, G. 43/4, G. 43/5, G. 44/1, G. 44/4, G. 46/1, G. 46/5, G. 47/3, G. 47/5, G. 48/3, G. 48/4, G. 50/4, G. 50/5, G. 51/4, G. 52/1, G. 52/2, G. 52/5, G. 56/2, G. 57/5, G. 58/4, G. 59/4, G. 59/5, G. 60/3, G. 61/1, G. 61/3, G. 62/2, G. 62/3, G. 62/4, G. 62/5, G. 63/3, G. 64/3, G. 64/4, G. 65/5, G. 67/5, G. 68/1, G. 68/2, G. 68/3, G. 68/4, G. 68/5, G. 69/1, G. 69/3, G. 69/5, G. 70/3, G. 70/5, G. 72/1, G. 72/3, G. 72/4, G. 73/1, G. 73/2, G. 73/3, G. 73/4, G. 73/5, G. 75/4, G. 76/1, G. 76/2, G. 76/3, G. 77/4, G. 82/1, G. 82/2, G. 82/3, G. 82/4, G. 82/5, G. 84/1, G. 84/5, G. 85/5, G. 88/2, G. 88/4, G. 88/5, G. 89/2, G. 89/3, G. 89/5, T. 2/3, T. 3/2, T. 3/4, T. 4/2, T. 4/4, T. 4/5, T. 4/6, T. 5/4, T. 7/2, T. 7/6, T. 7/8, T. 9/3, Kt. 1/1, Kt. 1/2, Kt. 2/1, Mh. 1/2, Mh. 1/3, Mh. 1/4, Mr. 1/3, Msd. 1/3

onul-: G. 26/3

Osmânî: K. 4/22, K. 5/7

Ö

ögred-: K. 16/12, K. 19/14

öl-: G. 51/5

öldür-: G. 65/1, Müs. 1/5

ön: G. 30/4

Ömer: K. 9/8

ömür: K. 1/29, K. 3/25, K. 4/28, K. 4/29, G. 7/3, G. 23/4, G. 36/2, G. 44/4, T. 4/5, T. 7/2

öp-: G. 38/4

özür: K. 16/17, G. 81/1

P

pâ-ber-câ: K. 10/20, K. 11/19

pâ-beste: G. 30/3

pâ-der-gil: G. 55/2

pâdişâh: G. 54/1

pâk: K. 3/10, K. 3/14, K. 21/7, G. 82/5

pâkize: K. 21/9

pâkize-güher: G. 13/3

pâ-mâl: K. 9/3, K. 9/14, G. 21/3, G. 35/2, G. 36/3, G. 59/3, G. 61/5

pâş: Muh. 1/5

pâşâ: K. 14/12, K. 21/1, K. 21/4, T. 7/8

pây: K. 1/16, K. 1/25, K. 3/22, K. 3/23, K. 5/20, K. 5/31, K. 8/2, K. 8/17, K. 10/17, K. 11/15, K. 11/16, K. 13/2, K. 14/2, K. 14/7, G. 16/3, G. 16/5, G. 17/2, G. 30/2, G. 48/5, G. 55/5, G. 58/4, G. 74/6, G. 75/2, G. 75/3, G. 77/1, G. 88/5

pây-bûs: G. 90/3

pâye: K. 11/11, K. 13/33, G. 10/4, G. 11/3, G. 39/1, G. 61/5, G. 74/7,T. 1/2

pâyende: K. 8/18

pehlevân: G. 17/5

pehnâ: K. 1/34, K. 12/19

pejmürde: K. 12/26, G. 40/5, Msd. 1/3

penâh: K. 3/10, Kt. 4/2

penbe: K. 10/32, K. 12/27, G. 72/5

pençe: K. 15/7

pend: K. 9/12

pendâr: K. 11/2, G. 69/4

per: K. 5/33, K. 11/23, G. 20/3, G. 44/3, G. 49/2, G. 52/3, G. 60/3

perdâz: K. 5/6

perde: K. 13/25

perde-per: K. 12/32

perde-râz: K. 1/40
pergâle: G. 13/3
perde: G. 10/2, G. 25/2, G. 69/4
perestiş: K. 1/49, G. 15/1, G. 22/3
perî-rû: G. 32/3
perîşân: K. 5/32, K. 21/16, G. 23/3, G. 29/2, G. 32/4, G. 36/1, G. 63/4, G. 72/2, G. 89/1
pertev: K. 1/18, K. 12/31, K. 17/8, G. 32/2, G. 52/2, G. 68/4, T. 2/2
pervâne: K. 5/10, G. 8/1, G. 20/3, G. 46/4, G. 51/2, G. 60/3, G. 62/1, G. 85/1, G. 87/1
pervâne-sıfat: G. 5/3, G. 47/4
pervâneveş: K. 3/6, G. 49/2
pervâz: K. 12/3, K. 15/10, G. 31/5
perver: G. 14/3
pes: G. 51/3, G. 57/3
pest: G. 74/5, G. 82/4
peyâm: K. 15/2, G. 1/3
pey-ender-pey: K. 12/36
peydâ: Mh. 1/3
peygâm: G. 64/1
peyk: K. 1/23, K. 4/16
peykân: K. 1/26, K. 1/30, 11/24, G. 29/3, G. 51/3
peymâ: G. 13/2
peymân: G. 47/2
peymâne: G. 37/2, G. 62/3
pey-rev: K. 14/10, G. 41/3, G. 46/5, T. 9/1
pey-veste: K. 1/36, K. 6/5, K. 10/36, K. 13/38, G. 24/5, Kt. 5/2
perî-tasvîr: G. 2/3
pîçîde: G. 33/4
pindâr: G. 87/5
pinhân: G. 72/5
pîr: G. 67/1, G. 67/5, G. 74/6
pîrâ: T. 7/4
pirâhen: K. 16/15, G. 37/4
pirâmen: K. 3/4
pirâye: K. 1/36, K. 3/11, K. 3/15, K. 8/3, K. 13/10, G. 13/3, G. 65/3, G. 76/2, T. 4/1
pirâye-bahş: G. 12/8
pîşgâh: K. 3/25, G. 85/2
pişrev: T. 9/1
piyâde: G. 30/4
pûlâd: T. 7/3
pûşîde: K. 21/5
pûye: G. 61/3
pür: K. 1/32, K. 3/28, K. 9/1, G. 64/2, G. 83/5, T. 6/1
pür-âb: G. 73/1
pür-âşub: T. 7/4
pür-çîn: K. 8/22, K. 20/11
pür-envâr: K. 15/21
pür-feyz: K. 7/6, K. 11/16, G. 68/5
pür-hâm: G. 24/5, G. 33/2
pür-heves: K. 11/26
pür-hûn: G. 38/2, G. 51/1
pür-müşkîl: K. 4/10, K. 21/8
pür-nâfe: K. 12/20
pür-necib-hayret: T. 4/8
pür-nem: G. 33/4, G. 61/1
pür-sîyt: K. 11/25
pür-sitem: G. 23/5
pür-şeref: K. 13/13
pür-şikest: G. 46/2
pür-tâb: G. 9/2, G. 13/5, G. 27/2, G. 47/5, G. 72/2
pür-zûr: G. 2/1

R

Rabbü'l-âlemîn: T. 3/1
rafi': K. 14/1, G. 81/1
ragâ: G. 69/2
rağbet: K. 8/24, K. 9/2, G. 4/4, G. 15/2, G. 22/3, G. 32/5, G. 42/4, G. 73/5

râh: K. 5/28, K. 8/9, G. 34/1, G. 34/3, G. 35/5, G. 35/5, G. 41/3, G. 67/2, T. 4/9
râhat: K. 10/13, K. 14/15, T. 7/6
rahîk: T. 2/1
rahm: K. 7/28, K. 9/20, Msd. 1/5
rahmet: K. 9/5
rahş: K. 1/23, K. 1/24G. 24/2
rahşân: K. 5/33, K. 10/12, K. 21/7, G. 7/1, G. 36/3, G. 40/4, G. 74/1, G. 80/4
râiz: K. 12/5
rakam: K. 7/23, K. 10/25, K. 13/1, K. 13/6, K. 13/22, K. 14/6, K. 14/17, G. 35/4
rakîb: G. 45/1, Mh. 1/2
râm: G. 1/4
ra'nâ: G. 56/3
rasadgâh: K. 14/16
râsih: K. 1/5, K. 14/8
râsim: G. 15/3
rast: K. 13/16, G. 78/1
râtibe-bahş: K. 7/30
ratl: G. 21/2
ray: K. 5/3, K. 8/7, K. 10/19, T. 4/2
râyât: K. 1/50
râyet: K. 5/32, K. 12/3, K. 14/9, K. 21/14, G. 11/5, T. 7/1
râygân: G. 71/4
râz: K. 3/27, G. 15/4, G. 19/5, G. 22/1, G. 38/1, G. 41/2
recâ': K. 7/21, K. G. 30/2, G. 42/3, G. 53/1, Msd. 1/5
redîf: K. 12/17
ref': K. 2/5, G. 26/2, G. 73/2, G. 74/7
refî': T. 1/2
reftâr: K. 11/15, K. 12/28, K. 14/4, K. 16/2, K. 16/12
reh: K. 3/8, G. 5/1, G. 21/3, G. 36/3, G. 41/5, G. 45/2, G. 61/1, G. 76/3, Kt. 5/1
reh-ber: K. 1/3, K. 1/26
rehîn-dûzeh: K. 11/2
rehvâr: K. 1/3, K. 19/10
rencîş: K. 20/5, G. 45/4
rencûr: G. 2/1, G. 24/3
reng: K. 1/8, K. 5/21, G. 11/3, G. 15/4
rengîn: K. 5/8, G. 24/4, G. 55/1
resm: K. 3/24, K. 10/29, K. 11/14, K. 13/7, K. 19/11, K. 19/12, K. 21/5, K. 21/14, G. 11/5, G. 17/2, G. 52/4, G. 64/5, G. 66/3, G. 73/5, G. 81/5, T. 4/3
resûl: K. 6/1, K. 6/5, K. 7/11
resûm: G. 58/5
reşha: K. 12/24
Reşîd: T. 4/3
reşk: K. 1/33, K. 11/4, K. 20/15, K. 14/14, G. 9/1, G. 12/7, G. 40/2, G. 57/4, G. 59/1, G. 72/4, G. 77/1, G. 90/1, T. 3/2, T. 8/4
revâ: K. 1/7, K. 8/5, K. 19/2, K. 19/6, K. 19/9, K. 19/12, K. 21/10
revâfız: K. 1/4, K. 1/25
revâc: K. 5/15, K. 8/20, G. 17/4
revân: G. 23/2
revân-bahş: G. 33/4, G. 43/2
revân-perver: G. 77/3, G. 81/5
reviş: G. 21/5, G. 53/4, Kt. 2/1
revnak: K. 15/22, K. 16/1, K. 20/5, G. 27/3, G. 32/2, G. 52/4, G. 82/4, T. 4/4
revnak-bahş: G. 51/4
revnak-resân: G. 28/1
revnak-şiken: K. 13/7, K. 14/4, K. 18/5, G. 33/1
re'y: K. 1/18, K. 2/7, K. 9/8, K. 14/16, K. 21/13
reyb: K. 1/38, K. 12/13
rezm: K. 10/31
rıza: K. 7/2, K. 12/37, K. 13/21, G. 21/1, T. 7/5, Kt. 5/2
ribâb: K. 8/5
rif'at: K. 5/12, K. 11/9, K. 14/20, K. 20/16, G. 58/2, G. 74/1

rindân: K. 1/34, K. 12/9, G. 78/5
rişte: K. 7/12, G. 29/4, G. 33/2, G. 47/2, G. 63/2, G. 64/3
rivâyet: G. 69/5
rivâyet-sâz: G. 10/5
riyâ: K. 7/3, K. 11/17, G. 49/3
riyâz: T. 9/3, Kt. 4/2
rîzân: K. 1/20, K. 10/23
rûd: G. 11/6
ruh: K. 5/11, K. 5/23, K. 7/2, K. 7/22, K. 8/8, K. 8/21, K. 8/23, K. 9/9, K. 10/5, K. 10/29, K. 11/18, K. 13/4, K. 13/29, K. 14/16, K. 16/3, K. 16/19, K. 20/11, G. 5/3, G. 13/5, G. 19/1, G. 22/1, G. 29/2, G. 34/1, G. 36/3, G. 39/5, G. 40/2, G. 40/4, G. 44/1, G. 52/2, G. 52/4, G. 55/1, G. 59/3, G. 72/2, G. 72/5, G. 77/2, Kt. 2/1
ruhsâr: K. 1/8, K. 3/10, K. 10/6, K. 10/14, K. 11/2, K. 11/8, K. 12/4, K. 12/16, K. 12/28, G. 20/3, G. 38/2, G. 40/3, G. 52/5, G. 60/1, G. 64/4, G. 74/1, G. 85/5, G. 87/4
ruhsât: K. 9/2, K. 21/23, G. 64/2, G. 71/3, G. 73/2, G. 78/2, G. 80/5, G. 84/4
Rûm: K. 13/1, K. 21/14
rû-mâl: K. 12/18, K. 13/11, K. 19/16
Rûmeli: T. 8/4, T. 8/6
rûş: K. 12/7
rûşen: K. 1/12, K. 3/12, K. 5/3, K. 7/16, K. 10/14, K. 11/5, G. 2/2, G. 5/5, G. 16/1, G. 65/2, G. 83/2
rûy: K. 1/9, K. 1/20, K. 1/49, K. 3/11, K. 4/14, K. 5/7, K. 5/29, K. 8/20, K. 20/4, K. 11/17, K. 12/30, K. 13/3, K. 13/14, G. 3/2, G. 7/1, G. 9/5, G. 15/4, G. 22/1, G. 24/4, G. 26/1, G. 27/2, G. 30/2, G. 34/4, G. 39/1, G. 48/2, G. 50/5, G. 53/4, G. 56/2, G. 57/3, G. 59/1, G. 59/2, G. 61/5, G. 67/1, G. 70/1, G. 70/4, G. 73/2, G. 85/1, G. 90/1, T. 7/5, Mr. 1/1
rûy-mâl: G. 10/4
rûz: K. 7/30, K. 10/23, K. 12/16, G. 12/8
rûze: K. 16/14
Rüstem: K. 1/30, K. 4/27, K. 7/6, G. 40/1
rüsûm: K. 13/19
rüsûm-hâne: K. 5/18
rüsvâ: G. 54/3
rütbe: K. 11/12
rûzgâr: G. 6/2, G. 44/2, G. 75/3, G. 85/3, Mr. 1/2

S

saâdet: K. 7/3, K. 7/10, K. 11/32, T. 3/3
sâat: K. 20/20
sabâ: K. 8/17, K. 8/22, K. 10/1, K. 11/5, K. 12/22, K. 14/2, K. 16/17, K. 16/32, G. 3/2, G. 52/1, G. 80/2, G. 83/2, G. 89/1
sâbık: Kt. 2/1
sâbit: K. 13/18
sâbit-kadem: G. 88/4
sabr: G. 15/2, G. 19/2, G. 31/1, G. 35/3, G. 37/2, G. 44/4, G. 66/2, G. 73/2
saçıl-: K. 9/5, G. 5/4, G. 29/4
sad: K. 5/23, K. 9/14, K. 4/30, K. 11/19, K. 13/30, K. 20/3, G. 48/3, G. 50/2, T. 1/1
sadâ: K. 1/25, K. 4/27, K. 10/28, K. 17/3, G. 44/5, Msd. 1/3
sadâret: T. 7/4
sadâret-zîb: K. 15/17
sadef: G. 29/5
sâde-rû: K. 8/1, K. 19/3
sâde-rûhan: G. 28/2
sad-hazerân: G. 43/4
sâdık: K. 5/12
sadif: G. 12/6
sadme: K. 3/16
sad-pâre: G. 61/2, G. 63/1

sadr: K. 5/1, K. 10/15, K. 2/8, K. 3/8, K. 3/15, K. 11/11, K. 9/12, K. 16/10, K. 19/7, K. 2/18, T. 4/4
sad-sâle: G. 81/2
saf: K. 4/5, K. 10/26, K. 16/19, G. 83/3
safa': K. 7/7, K. 10/15, K. 13/6, K. 7/26, K. 7/32, K. 17/5, G. 6/4, G. 12/1, G. 12/8, G. 44/1, G. 53/4, G. 66/2, G. 88/4
saff-ârâ: G. 76/3
sâfî: G. 49/4
safha: K. 1/4, K. 5/24, K. 12/16, G. 32/3, G. 53/2
sâgar: K. 12/1, K. 17/1, G. 24/2, G. 87/2
sahbâ: K. 1/34, K. 7/7, K. 7/24, K. 17/1, G. 14/1, G. 19/3, G. 54/1, G. 76/5, G. 87/2
sâhib: K. 1/1, K. 11/12
sâhil: K. 2/5, G. 39/2, G. 55/3
sâhir: K. 19/14, G. 48/1
sahn: K. 1/17, K. 3/15, K. 3/16, K. 15/4, K. 16/1, K. 21/23, G. 55/2, G. 62/2, G. 79/1
sahrâ: K. 11/17, K. 15/11, G. 39/3
saht: G. 84/1
Saîd: K. 11/5, K. 17/12, K. 19/4
saîd: K. 17/7, T. 6/1
sakın-: K. 9/3, G. 14/4, G. 71/5
sâkî: G. 56/3, G. 58/2, G. 73/1, G. 87/2
sâkin: K. 10/13
sâkî-nâme: T. 2/1
sakinân: K. 16/31, G. 54/5
sal-: K. 1/9, K. 9/10, K. 1/22, K. 1/33, K. 8/15, K. 13/27, K. 1/42, K. 3/12, K. 1/46, K. 4/16, K. 12/29, K. 10/28, K. 12/7, K. 12/10, K. 8/24, K. 7/29, K. 5/13, K. 8/20, K. 8/26, K. 9/13, K. 10/18, K. 10/28, K. 11/5, K. 12/22, K. 14/2, K. 16/13, K. 16/17, K. 16/32, K. 20/1, K. 20/17, G. 7/4, G. 12/2, G. 15/5, G. 16/3, G. 37/2, G. 39/1, G. 39/2, G. 39/3, G. 39/4, G. 39/5, G. 42/2, G. 46/2, G. 49/5, G. 50/3, G. 52/2, G. 58/1, G. 63/5, G. 72/2, G. 78/3, G. 83/5, G. 85/3, T. 1/1, Kt. 1/1, Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
salâ: G. 12/4
sâlûs: K. 19/3
samet: K. 13/32
san-: G. 56/3
san'at: K. 11/20
sanavber: K. 1/9
sanem: K. 12/24, K. 14/1, G. 45/5, G. 59/4
sâni': K. 3/6, K. 5/10
sârâ: K. 12/20
sarf: K. 1/22, G. 23/4, G. 80/2
sarıl-: G. 31/4, G. 79/2
sarîr: G. 34/5
sarsar: K. 8/12, K. 18/11
sat-: K. 15/38, G. 86/2
sath: K. 13/1, G. 75/3
satr: K. 14/31
savmaa: K. 18/24, K. 19/5
sa'y: K. 1/16, K. 14/25, K. 14/29
sayd: G. 46/3, G. 4/4
sâye: K. 1/9, K. 1/12, K. 1/21, K. 1/42, K. 3/12, K. 4/16, K. 11/21, K. 5/5, K. 5/13, K. 7/29, K. 8/30, K. 9/6, K. 10/13, K. 10/18, K. 10/33, K. 10/35, K. 11/4, K. 12/35, K. 3/3, K. 4/19, K. 9/14, K. 9/19, K. 14/21, G. 7/4, G. 16/3, G. 39/1, G. 40/3, G. 42/2, G. 44/3, G. 50/3, G. 52/2, G. 75/2, Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
sâye-bâr: T. 4/5
sâye-figen: G. 13/5, T. 9/3
sâye-güster: K. 21/12
sâyeveş: G. 63/1
sayyâd: G. 1/2
Seba'l-Mesâni: G. 17/3
sebât: K. 13/2, K. 1/44, G. 62/2
sebbâbe: K. 21/21
sebeb: K. 7/21, K. 8/25, K. 9/12, K. 14/15

sebt: K12/37, K12/11, K13/37, K20/21, G. 17/3, T. 2/1
sebük-târ: K11/26, K12/19, K14/10, K20/21
sebük-tâz: G. 13/2
sebz: G. 45/3
seccâde: K. 1/46, T. 5/3
secde: G. 3/4
secdegâh: G. 24/2
sedâd: K. 19/9
sedd: K. 3/8
sefer: T. 3/3
seg: G. 24/2, G. 33/1
sehâb: K. 8/13
seher: K. 12/30, G. 13/1
sehhâr: K. 3/22, K. 15/16
Sehmî: K. 8/26, K. 1/33, K. 3/26, K. 5/23, K. 6/5, K. 7/30, K. 10/34, K. 13/27, K. 11/31, K. 12/29, G. 1/5, G. 2/5, G. 3/5, G. 4/5, G. 5/5, G. 10/5, G. 11/7, G. 12/5, G. 13/5, G. 1475, G. 15/5, G. 16/5, G. 1775, G. 20,75, G. 21/5, G. 22/5, G. 23/5, G. 28/5, G. 30/5, G. 33/5, G. 34/5, G. 35/5, G. 36/5, G. 3875, G. 39/5, G. 40/5, G. 41/5, G. 42/5, G. 43/1, G. 43/5, G. 44/5, G. 46/5, G. 47/5, G. 50/5, G. 51/5, G. 52/5, G. 53/5, G. 54/5, G. 5675, G. 57/5, G. 59/5, G. 60/5, G. 61/5, G. 62/5, G. 63/5, G. 67/5, G. 68/5, G. 69/5, G. 70/5, G. 71/5, G. 72/5, G. 73/5, G. 75/5, G. 76/5, G. 77/5, G. 79/5, G. 80/5, G. 81/5, G. 84/5, G. 85/5, G. 88/5, G. 89/5, G. 90/5, T. 2/4, T. 7/8, Kt. 2/2, Kt. 5/2, Mh. 1/5, Msd. 1/5
Sehmiyâ: K. 4/29, K9/18, K2/8, K2/10, G. 6/6, G. 7/5, G. 8/5, G. 9/5, G. 18/5, G. 19/5, G. 24/5, G. 25/5, G. 27/5, G. 29/5, G. 31/5, G. 32/5, G. 37/5, G. 45/5, G. 49/3, G. 55/5, G. 58/5, G. 64/5, G. 65/5, G. 66/5, G. 74/5, G. 78/5, G. 86/5, G. 87/5, T. 1/5, T. 3/4, T. 4/9, T. 5/4, T. 8/6, Kt. 1/2
sek: K. 18/12
selâm: G. 64/4, T. 8/6
Selîm: T. 1/1
Sellemu'llah: K. 19/15
Selmân: K10/29, K15/35, G. 7/6, G. 9/5, G. 74/6
semâ: K. 10/11
semân: K. 20/4
semend: K. 5/14, K. 12/5
semîn: Mh. 1/4
semmâneveş: G. 49/4
semt: K. 15/34, K. 20/18, G. 80/2, G. 86/5, Msd. 1/2
semûm: K1/20
sen: K11/18, K12/34, K13/34, K13/36, K6/3, K11/31, G. 2/4, G. 6/3, G. 6/5, G. 28/5, G. 39/2, G. 51/4, G. 51/5, G. 56/3, G. 60/4, G. 61/2, G. 79/1, G. 80/5, T. 7/5, Mh. 1/3
senâ: K3/6, K5/31, K8/12, K13/37, K12/19, K13/21, K18/5, K. 20/21
senâ-hân: K. 21/30
senâkâr: K. 15/41, K. 18/24
senc: G. 85/1
sencân: K. 8/2
sencileyin: G. 40/4
sened: K. 21/1
seng: K. 8/13, G. 57/3
sengîn: G. 81/4
ser: K. 3/18, K. 3/19, K. 3/29, K. 4/1, K. 4/3, K. 4/9, K. 4/10, K. 4/30, K. 5/5, K. 5/10, K. 5/18, K. 5/32, K. 7/1, K. 7/5, K. 5/7, K. 7/25, K. 7/29, K. 7/31, K. 7/33, K. 8/8, K. 8/13, K. 8/24, K. 9/5, K. 10/10, K. 10/12, K. 10/20, K. 10/23, K. 10/36, K. 11/9, K. 11/10, K. 11/22, K. 11/23, K. 12/9, K. 12/20, K. 13/7, K. 13/9, K. 14/10, K. 14/6, K. 15/20, K. 18/10, K. 18/16, K. 19/6, K. 19/11, G. 5/4, G. 10/3, G. 16/1, G. 21/4, G. 22/5, G. 29/4, G. 30/3, G. 32/4, G. 38/1, G. 39/1, G. 43/2, G. 46/1, G.

47/1, G. 48/2, G. 51/3, G. 53/1, G. 58/3, G. 63/5, G. 87/1, G. 89/1, T. 9/3
serâ: K. 7/13, K. 7/24, K. 7/14
serâb: K. 8/2
ser-âmed: K. 20/22, G. 11/1
ser-â-pâ: G. 43/1, G. 84/4
serâ-perde: K. 16/17, K. 17/3
serâsîme: K. 16/5, K. 18/18
serây: K3/6, K15/36, K. 21/2, G. 6/6, G. 12/6
ser-ber: G. 38/2
ser-be-ser: G. 81/4
ser-beste: K. 15/6
ser-çeşme: G. 7/1, G. 82/5
serdâr: K. 19/6
ser-derd: G. 10/3
ser-efrâz: K. 15/19, K. 15/31, K. 16/12, G. 41/4, G. 89/2
ser-efrâzân: K. 21/11, G. 39/1
ser-firâz: K. 16/11, G. 22/3, G. 43/1, G. 60/2
ser-fitne: G. 22/2
ser-gerdân: K. 21/25, G. 39/3
ser-germ: G. 8/1
ser-girân: Mr. 1/4
ser-gül: G. 64/4
ser-hadd: G. 34/3
ser-hûn: K. 1/4
serîr: K. 11/11
ser-keş: G. 11/5
ser-levha: G. 59/3
ser-mâye-dih: K. 20/7
ser-mesned: K. 21/3
ser-mest: K. 15/27, K. 18/18, G. 6/4, G. 9/2, G. 20/3, G. 75/1, G. 76/5, G. 87/5, T. 4/9
ser-mestân: K. 15/38
ser-mestâne: G. 76/3
ser-nigûn: G. 49/4, G. 82/2
ser-nihâd: G. 74/3
ser-safha: G. 37/5
ser-sevdâ: G. 19/3
ser-sûde: K. 19/10
ser-sûre: G. 17/3
ser-şemşîr: K. 15/32
ser-tîz: G. 22/4, G. 59/4
serv: K. 5/5, K. 6/2, K. 8/25, K. 10/9, K. 10/14, K. 15/31, K. 16/1, K. 19/6, G. 27/3, G. 33/3, G. 33/3, G. 55/2, G. 63/1, G. 86/3
server: K. 19/6
servi: K. 13/24, K. 14/4
serv-kadd: G. 28/4, G. 31/3
setta: K12/8, K5/9, K15/36
sev-: K. 21/18, G. 81/1, Kt. 1/2, Mh. 1/3, Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
sevâb: K. 4/4, K. 8/8, K. 8/25, K. 12/11, K. 9/15
sevâbit: K. 4/4
sevâd: K. 10/25, K. 15/37
sevdâ: K. 1/19, K. 5/28, G. 32/4
seyl: K11/14, G. 7/4, G. 9/1, G. 13/3, G. 29/4, G. 52/4
seyl-âb: K. 16/27
seyr: K. 3/23, K. 8/27, K. 16/13, K. 16/31, K. 16/32, G. 30/5, G. 31/2, G. 34/1, G. 66/1, G. 69/2, G. 79/2, G. 80/1, G. 80/4, Mh. 1/5, Msd. 1/2
seyrân: K. 10/30
seyred-: K. 10/2
seyyâr: K. 15/39
seyyâre: K. 8/8
sezâ: K. 1/5, K. 1/11, K. 3/14, K. 4/26, K. 11/21, K. 3/10, K. 6/2, K. 15/6, K. 21/7, G. 50/3, G. 57/5
sezâvâr: G. 15/1, G. 62/5
Sıfâhanî: K. 5/20
sıfat: G. 15/5, G. 53/5
sıfatân: K. 18/22
sıfr: K. 14/6, G. 35/4

sır: K. 19/8
sidre-hümâ: G. 13/5
sidre-mekân: K. 18/8
sidre-nişân: 14/28
sifal: K. 13/7, G. 24/2, G. 33/1
sifle-nüvâz: K. 18/18
sifle-nümâyîş: G. 76/4
sihir: K. 19/14
sihr: K. 4/26, K. 1/34, K. 8/3, K. 11/16, K. 12/22, K. 14/10
sihr-âlûd: K. 19/16
sihr-ârâ: K. 15/35, K. 19/2, G. 39/5
sihr-âsâr: G. 56/5
sihr-âver: K. 19/1
sihr-beyân: K. 18/23
sihr-sâz: G. 19/5
silk: G. 21/5
silsile: K. 13/23, K. 13/36, K. 14/31, K. 16/8, K. 19/13, G. 5/1, G. 41/3, G. 63/4
sîm: K. 13/25, K. 7/24
sîmîn: G. 38/4, G. 81/1
sîmîn-beden: K. 12/3, G. 41/1
sîmîn-ber: G. 73/1
Si-murg: K. 1/26
Sînâ: K. 12/26
Sinân: K. 14/16
sindân: G. 2/1, G. 71/5, G. 84/1
sîne: K. 5/21, G. 32/3, G. 40/4, G. 51/3, G. 53/1, G. 57/4, G. 62/2, G. 68/5, G. 77/2, G. 79/5, G. 81/1
sîne-sûz: G. 22/4
sîne-tâb: G. 80/4
sipihr: K. 1/13, K. 6/5, K. 6/1, K. 10/10, K. 11/19, K. 12/12, K. 12/9, K. 11/28, K. 16/9, G. 7/4, G. 11/2, G. 16/3, G. 39/2, G. 42/2, G. 48/4, G. 82/2
sîr: K. 10/11, G. 82/3
sîr-âb: K. 15/14, G. 66/3
sirişk: G. 29/4, G. 80/1
sît: K. 12/15, G. 12/4, G. 27/4
sît-efgen: K. 1/16, G. 46/3
sitâyiş: K. 12/27, G. 2/4, G. 13/4, G. 41/4
sitem: K. 9/16, K. 11/3, K. 13/23, K. 13/36, K. 16/7, G. 36/4, G. 61/2, G. 77/4, G. 81/2
sitem-âlûd: G. 21/4
sitemkâr: K. 15/15
siyâk: K. 13/16
siyeh: K. 7/23, K. 18/21, G. 5/2, G. 37/1, G. 40/3, G. 50/3
siyehfâm: K. 16/23, K. 20/15
siyeh-nigerân: K. 14/20
sor-: K. 21/26, G. 7/3
söyle-: G. 59/5, G. 69/5
söylet-: K. 21/24
söz: K. 18/10
suâl: G. 54/4
subh: K. 5/12, K. 10/15, K. 3/1, K. 13/38, K. 7/9, K. 15/37, K. 16/15, G. 12/1, G. 12/8
sûd: K. 1/19, K. 3/19, G. 53/5
suda'a: K. 19/13
sûde-pişân: K. 21/10
suhte-per: G. 13/5
sukker: K. 8/6
sultân: K. 8/6, K. 17/10
sultânî: K. 7/13, K. 2/5
sun-: K. 1/30, K. 4/23, K. 8/4, G. 5/2, G. 38/4, G. 45/4, G. 49/3, G. 56/3, G. 79/2
sun': K. 3/5, K. 4/13, K. 15/13, K. 15/18, K. 16/30, G. 5/2, G. 17/3, G. 20/2
sûreh: K. 19/2
sûret: K. 4/7, K. 7/11, K. 2/2, K. 8/10, K. 15/9, G. 16/5, G. 51/4
sûret-gerân: G. 67/4
surh-serân: K. 14/24
sûsen: K. 20/2
suûd: K. 11/30, K. 21/2
sûz: K. 16/4, G. 8/5, G. 41/4, G. 46/4, G. 80/3, G. 88/3

sûzân: G. 61/4, G. 80/3
sûziş: G. 59/2, G. 61/4
sübhân: K. 21/8
sücûd: K. 10/7
südde: K. 4/15
sühân: K. 10/26, K. 1/28, K. 4/29, K. 12/19, K. 12/37, K. 13/37, K. 14/22, K. 16/18, K. 18/23, G. 81/4
sühân-dân: G. 32/5
sühân-perdâz: G. 7/6
sühânver: K. 5/17, G. 15/3
sükkân: K. 5/3, G. 8/4, G. 9/2, G. 48/4, G. 49/3
sükûn: K. 6/2, G. 16/4, G. 18/4, G. 35/3
sükût: K. 3/2
Süleymân: K. 5/6, K. 5/18, K. 21/3, G. 86/2
Süleymân-nişân: K. 18/6
sünbül: K. 9/1, K. 15/8, K. 15/29, G. 27/1, G. 50/5, G. 70/2
sür-: K. 10/7, K. 9/3, K. 10/29, K. 14/29, K. 15/34, G. 80/2, G. 86/5
sür'at: K. 2/9, K. 11/15, K. 16/12, K. 16/17, K. 16/34
sürh: G. 9/1, G. 9/2, G. 9/3, G. 9/4, G. 9/5
sürme: K. 5/14
sürûr: K. 4/6, K. 7/2
sütûde: K. 12/14
sütûde-cenab: G. 3/5
süvâr: K. 8/9, K. 1/23
süveydâ: K. 15/14

Ş

şâb: K. 8/6, K. 8/30
şâbân: K. 20/14
şâd: K. 5/4, K. 4/19, K. 8/28, K. 17/12, T. 7/8, T. 8/4
şâd-ab: K. 20/22, G. 9/4, G. 19/1, G. 42/2, G. 44/2, G. 48/2, G. 50/5, G. 58/4
şafak: K. 12/8
şâh: K. 1/48, K. 3/15, K. 7/13, K. 8/22, K. 10/8, K. 10/23, K. 10/24, K. 13/26, K. 15/6, K. 16/17, K. 21/2, K. 20/3, G. 9/4, G. 24/1, G. 30/2, G. 38/4, G. 48/2, G. 55/2, G. 56/3, G. 59/1, G. 61/1, G. 74/2, G. 80/1, G. 85/2
şâh-ber: T. 8/3
şâhid: K. 11/15, K. 4/6, K. 1/46, K. 16/26, G. 1/4, G. 30/5, Mr. 1/2
şâhin: K. 16/34, G. 31/5
şâhsâr: G. 42/2, G. 62/2
şâir-pesend: G. 15/3
şâkir: K. 18/2
şakird: K. 3/9
şal: K. 9/9, K. 16/15
Şam: K. 16/15, G. 68/3
şâmî: K. 10/23
şâmil: K. 2/1, K. 15/26
şân: K. 1/49, K. 9/7, K. 14/17, K. 16/36, K. 18/12, K. 20/16, G. 23/4, G. 28/1, G. 58/1, G. 62/4, G. 79/1, G. 84/5, Mh. 1/3
şâne: G. 3/2, G. 5/1
şâneveş: G. 49/1
şarab: G. 57/2, G. 66/2, G. 73/1
şart: T. 7/2
şâyeste: G. 43/3, G. 52/5
şeb: K. 7/4, K. 12/7, K. 14/7, K. 12/10, K. 15/24, K. 16/24, K. 16/15, G. 43/2
şebâbet: K. 10/15, K. 14/26
şeb-ârâ: G. 51/2
şeb-efrûz: K. 18/17
şeb-nem: G. 24/4
şeh: K. 9/1, G. 57/2
şehen-şah: K. 1/12, K. 2/1, K. 5/27, K. 7/12, G. 21/4, G. 35/2
şehîd: G. 9/2
şeh-per: G. 20/4, T. 4/5
şehr: K. 4/3, K. 12/28, G. 12/2, G. 15/5, G. 28/1

şehr-yâr: T. 5/2
şeh-süvâr: G. 30/4
şeh-vâr: K. 15/7, K. 16/25
şekl: K. 4/12, G. 8/5, G. 11/5, G. 34/4, G. 38/5
şekvâ: G. 48/4
şem: K. 1/35, K. 8/7, K. 14/7, K. 20/12, K. 20/14, G. 2/3, G. 4/5, G. 5/3, G. 8/1, G. 11/3, G. 20/3, G. 36/3, G. 44/1, G. 46/4, G. 47/4, G. 49/2, G. 50/2, G. 50/4, G. 52/2, G. 61/2, G. 67/1, G. 71/1, G. 74/4, G. 85/1, G. 87/1, G. 88/3, G. 90/1
şems: K. 7/34
şemşîr: K. 1/28, K. 5/10, K. 7/8, K. 9/18, K. 10/10, K. 14/23, G. 21/1, G. 26/3, G. 71/3
şenîd: K. 17/3
şer: K. 8/9, K. 10/18, K. 11/14, K. 11/33, T. 3/1, T. 4/4, Kt. 5/1
şerâr: K. 4/28, K. 13/20, K. 16/6
şerbet: K. 1/47
şere: K. 8/18, K. 10/1, K. 11/5
şeref: K. 4/12, K. 17/19, K. 7/22, K. 7/34, K. 12/18, K. 12/23, K. 16/1, K. 16/10, K. 16/29, K. 21/10, G. 31/3, G. 32/3, G. 45/1
şeref-bahş: K. 14/28, T. 4/4
şerer: G. 14/3
şerh: G. 36/4, G. 52/3
şerîf: T. 5/3, Kt. 5/1
şerm: K. 1/32, K. 3/23, K. 4/10, K. 11/2, G. 26/2, G. 57/2, G. 75/1
şer-mende: K. 5/8, K. 8/19, G. 25/3
şermende-edā: K. 8/19
şer-mendegî: K. 7/29
şerr: K. 9/13
şerre: K. 18/8
şevk: K. 12/3, K. 13/19, K. 16/19, K. 20/7, G. 2/2, G. 5/3, G. 14/3, G. 42/1, G. 68/1, G. 77/2, G. 89/4, T. 4/9
şevk-efzâ: G. 1/1
şevk-engîz: G. 18/3
Şevket: K. 17/3
şevval: K. 4/1, K. 12/1
şeyda: K. 11/31, G. 9/4, G. 21/1, G. 48/5, G. 51/5, G. 80/5, Mh. 1/3
şeyh: K. 3/6, K. 8/6, K. 8/7, K. 8/30, K. 10/16, K. 12/14, K. 11/8
şifâ: K. 1/8, G. 79/3
şihâb: K. 8/4
şikâf: K. 8/12, G. 14/2, G. 51/3
şikâr: K. 1/23, K. 4/22, K. 16/16, Mr. 1/2
şikest: K. 5/15, K. 5/18, K. 10/12, K. 15/22, G. 57/3, G. 85/5, G. 86/3
şimâl: K. 12/7
şimdi: K. 4/24, K. 2/2, K. 12/37, G. 58/4, T. 8/5
şîr: K. 7/8, K. 18/22, G. 78/5
şirâne: G. 37/1
şîre: K. 4/22, G. 4/4
Şirin: K. 3/24, G. 38/3, G. 56/1
şirin-güftâr: K. 16/21
şirin-kâr: G. 41/2
şitâ: K. 15/6
şitâb: K. 1/15, K. 8/1, K. 13/5, G. 3/1
şîve: K. 3/2, K. 3/24, K. 5/22, K. 4/8, K. 8//23, K. 12/28, K. 14/4, G. 12/5, G. 25/5, G. 66/3, G. 67/2, G. 74/5, G. 78/5, G. 86/2
şîve-güster: G. 15/73
şîve-şiâr: K. 16/18
şol: G. 28/3
şöhret: K. 1/10, K. 10/34, G. 12/2
şöyle: G. 40/5
şu: G. 88/5
şuarâ: K. 7/35
şûh: G. 60/4
şûle: K. 1/4, K. 9/10, K. 10/9, K. 10/12, K. 11/13, K. 14/7, K. 21/13, G. 34/1, G. 46/1, G. 51/2, G. 58/1, G. 62/2, G. 68/4, G. 73/2
şûle-bâr: G. 48/2, G. 75/4

şûle-efşân: G. 74/1
şûle-feşân: K. 20/12
şumûl: K. 1/36
şuur: K. 1/40, K. 8/15, G. 67/1
şühud: G. 11/4

T

tâ: G. 58/3, G. 87/3
taalluk: K. 10/22, G. 38/5, G. 49/1, G. 73/5
taarruz: K. 7/24, K. 18/22, G. 35/4, G. 49/3, G. 79/2, Mh. 1/2
tâb: K. 5/13, K. 5/15, K. 5/33, K. 7/16, K. 10/20, K. 11/18, K. 13/20, K. 8/15, K. 6/35, G. 1/5, G. 7/6, G. 20/4, G. 28/3, G. 30/4, G. 38/2, G. 39/5, G. 48/5, G. 55/1, G. 66/1, G. 80/3, G. 88/7, T. 1/1, Msd. 1/3, Msd. 1/5
tabî: G. 76/4
tabiat: G. 57/3
tabîb: G. 65/1
tabîbân: G. 86/1
tâbir: G. 66/5
tabl: G. 86/4
tabla: G. 69/2
tâcil: K. 4/17
tafsîl: K. 4/11, K. 14/32, G. 59/5
tağıl-: K. 9/1
tağıt-: G. 3/2, Mh. 1/1
tahammül: G. 70/1
tahkîk: G. 14/3, G. 41/5
tahmîl: K. 4/24, K. 8/17, K. 8/28
tahrîr: K. 10/26, K. 8/5, K. 11/19, G. 10/5, G. 18/5, G. 82/5
tahsîl: K. 12/18, K. 12/21
tahsîn: K. 5/24, G. 77/5
taht: K. 2/3, G. 44/3
tak: K. 4/16, K. 8/12, K. 13/37, K. 14/33
tâkât: G. 2/1, G. 80/4
takdîm: K. 3/24
takdîr: K. 5/2, G. 6/1, Kt. 5/2
taklid: K. 4/11, K. 18/23, G. 11/3, G. 27/4
takrîb: K. 10/33
takrîr: K. 4/17, G. 19/5
taksîr: K. 5/25, K. 18/20
takva: K. 10/14
talat: K. 12/17, G. 11/4, G. 80/4
taleb: K. 4/24, K. 7/7, K. 7/33, K. 11/1, K. 13/15, K. 20/3, K. 20/19, G. 4/1, G. 4/2, G. 4/3, G. 4/4, G. 4/5, G. 8/3, G. 13/2, G. 57/2
tâlî: K. 11/28, K. 12/35,G. 9/3, G. 34/1, G. 34/1, G. 44/5, G. 82/1
talib: K. 13/28, G. 53/1
talih: K. 19/14
talik: K. 12/38
talim: K. 13/18, K. 15/28, K. 16/13, G. 39/3, G. 48/2
taltif: K. 4/28
tam: K. 21/3, T. 8/1
tam': K. 15/28, G. 70/1
tama': K. 10/19, K. 14/14, G. 42/3, G. 81/1
tamir: K. 10/18
tanzîm: K. 4/4
tar: K. 5/23, K. 5/29, G. 53/3, G. 68/2
tarâb: K. 13/25, K. 12/3, K. 12/7, K. 7/6, K. 15/3, K. 17/1, K. 20/4, G. 12/4
tarâb-cûyan: K. 15/1
târâca: K. 20/5
taraf: K. 4/2, G. 73/4
tarh: K. 8/2, K. 7/1, K. 19/10, G. 6/6, G. 8/2, G. 10/2
târih: K. 2/8, T. 1/5, T. 3/4, T. 4/9, T. 5/4, T. 4/3, T. 7/8, T. 8/6, T. 9/3
tarîk: K. 5/1, G. 59/2, Mh. 1/3
tarîkat: G. 34/4, G. 67/5
tariz: K. 13/21
tarz: K. 5/17, K. 1/28, K. 12/22, K. 13/22, K. 15/26, K. 16/12, K.18/23, G. 7/2, G. 25/5, G. 67/5, G. 74/5, G. 77/5, G. 78/5

tasavvur: K. 15/32
tasdi': K. 5/41
tasdîk: K. 14/32, K. 21/28
tasvîr: K. 13/4, K. 14/22, K. 17/5, G. 22/5, G. 28/5, G. 37/3
Tatar: K. 15/22
tavk: K. 4/3, K. 8/5
tavr: K. 7/35, K. 8/2, K. 14/9, K. 9/14, G. 9/5, G. 78/5
tayan-: G. 39/5
tayyi: K. 18/16
tâze: K. 5/4, K. 8/21, K. 11/33, K. 16/15, G. 23/1, G. 27/1
tâze-ter: K. 15/42
tazı: 21/8
tazîm: T. 7/5, T. 9/2
tazîmen: K. 10/23
teba: K. 1/8
teberrür: K. 1/45
tebessüm: K. 13/19, K. 20/16, G. 65/4, G. 71/2
tecella: 12/26, K. 20/7
tecellî: G. 5/3, G. 69/3, G. 72/2
tecellîgah: G. 62/1
tecerrû: K. 11/6
tedbir: K. 3/17, K. 10/22, K. 2/7, K. 13/15, K. 4/12, K. 5/3, K. 8/16, K. 11/14, K. 14/22, K. 20/3, G. 19/3, G. 26/3, T. 4/3, T. 7/3, T. Kt. 5/2
teemmül: G. 16/4
tef: K. 10/1, K. 18/5
tefsîde: K. 17/4
tefsîr: K. 12/23, K. 7/17, K. 9/4, G. 17/3
tegâfül: K. 11/2, K. 8/16, K. 16/2, G. 73/2, G. 87/4, Mh. 1/1
tegazzül: K. 7/24
tehî: K. 12/33, K. 12/1, G. 8/3
tehir: K. 8/25, G. 82/1
tekellüf: K. 1/31, K. 3/21, K. 13/3, K. 14/25, G. 10/2, G. 66/3, G. 73/3
tekellüm: K. 13/25, K. 1/35, K. 13/30, G. 7/2
tekerrüm: K. 13/34
teklîf: G. 58/4, G. 70/5
tekmîl: K. 15/9
tekrâr: K. 13/21, K. 16/19
tekyegâh: G. 74/4
telâfi: G. 44/5, G. 80/5
telef: K. 13/26
telh: K. 14/14, K. 18/9, G. 41/2, G. 66/2
temâşa: K. 1/50, K. 15/22, K. 16/2, G. 80/1, G. 81/3
temennâ: K. 11/2, K. 10/2, G. 52/5, G. 73/4, G. 84/4, Msd. 1/1
temennâ-bâr: G. 19/2
temmuz: K. 10/1
temşiyet: G. 6/1
ten: G. 13/4, G. 29/3, G. 48/3, G. 80/2, G. 81/3, T. 7/3
tenâkul: G. 57/2
tenezzül: G. 27/5
teng: K. 15/20, K. 21/23
teng-mâye: G. 38/5
ter: K. 7/9, K. 8/21, G. 13/4, G. 70/2
terahhum: G. 1/3
terakki: 8/2, K. 12/18, K. 3/8, K. 13/33, K. 9/7, K. 17/11, G. 27/5, G. 67/1
terâne: K. 1/33, G. 10/2, G. 76/3
tercemân: K. 3/2, G. 10/1
tercemân-hâne: K. 21/7
tereddüd: K. 3/25
terettüb: K. 10/22
terk: K. 7/24, G. 8/1, G. 13/2, G. 21/5
terkîb: G. 87/3
terkîm: K. 1/11, G. 84/2
tertîb: K. 11/14, K. 3/23, K. 8/16, K. 8/27, K. 9/12, K. 15/13, G. 67/4, T. 1/3
tesbîh: G. 1/1

tesellî: K. 3/3, G. 2/2, G. 9/4, G. 50/2, G. 58/2, G. 70/3, G. 73/4, G. 80/4, G. 88/2
tesellüm: K. 10/17
teshîr: K. 11/15, G. 40/4, G. 84/2
tesîr: K. 10/11, K. 13/14, K. 14/33, G. 26/3, G. 34/2, G. 78/4, G. 81/4, G. 82/4
teskîn: G. 80/3, G. 88/5
teslîm: K. 4/3, K. 12/38, K. 13/21, K. 15/20, G. 1/5, G. 21/1, G. 47/1, G. 51/5
teşne-gerd: G. 85/4
teşrîf: K. 9/12, K. 14/20, G. 79/5
tetâvül: K. 8/4
tevakku': K. 5/20, K. 7/27, K. 1/48, G. 60/2, G. 70/1, G. 73/4
tevakkuf: K. 1/47, G. 75/3
tevki': K. 5/2, K. 5/24, K. 10/28, K. 20/11, G. 17/1
tezyîn: K. 15/2
tıfl: K. 5/9, G. 80/1
tıflân: G. 47/2
tılısm: K. 3/8
tılısm: K. 3/8
tımâr: K. 15/40
tırâz: K. 9/9
tîğ: K. 5/12, K. 5/15, K. 14/16, K. 18/19, G. 3/1, G. 19/4, G. 37/4, G. 59/4, G. 63/2, G. 67/3, G. 77/4, G. 84/1, G. 89/5, T. 7/6, Mh. 1/1, Mh. 1/2
tîr: K. 1/42, K. 5/31, K. 12/35, K. 9/2, K. 15/41, K. 16/20, G. 2/1, G. 9/2, G. 27/3
tîre: G. 47/5, T. 2/2, Kt. 3/1
tiryâk: G. 64/1, G. 86/2
tîz: G. 25/4, G. 37/2, G. 47/4
tîz-tâb: G. 10/5
toğ-: G. 11/2
tokun-: K. 1/18, K. 1/21
tokuz: K. 15/38
tol-: K. 3/29, K. 19/5
tûbâ: K. 8/30, K. 10/24, G. 60/2
tufeyl: K. 4/10
tuğra: K. 9/1, G. 40/3, G. 52/1
tuğra-şiken: K. 20/11
tul: K. 19/13, Msd. 1/5
tulu': K. 20/2
tumâr: K. 15/6, G. 52/4
tur-: K. 3/29, K. 5/22, K. 5/26, K. 15/42, K. 20/6, Mh. 1/2
turfe: K. 12/28, K. 17/2, G. 12/3, G. 53/5, G. 86/2
turfe-ter: K. 15/38
turra: K. 8/22, K. 14/17, K. 20/11
turre: K. 10/23, K. 11/22, G. 41/4
tut-: K. 13/29, K. 12/33, K. 9/13, K. 7/32, K. 12/31, K. 16/25, K. 17/5, K. 20/4, G. 21/5, G. 29/3, G. 34/5, G. 49/3, G. 69/1, Mh. 2/2
tûti: K. 18/21
tûtiyâ: K. 3/11, K. 5/20
tutuk: K. 1/10, K. 16/18
tünd-bâd: G. 82/1
türâb: K. 8/26
tüvân: K. 16/35, G. 88/7

U

u: K. 3/12, K. 5/4, K. 5/18, K. 7/13, K. 8/10, K. 8/24, K. 8/26, K. 10/4, K. 10/5, K. 10/14, K. 10/30, K. 11/22, K. 11/30, K. 11/31, K. 11/32, K. 12/12, K. 12/13, K. 12/14, K. 12/24, K. 12/34, K . 12/40, K. 13/1, K. 12/4, K. 13/14, K. 13/48, K. 13/31, K. 13/33, K. 13/36, K. 14/16, K. 14/29, K. 15/5, K. 15/8, G. 19/2, G. 19/4, G. 19/5, G. 23/4, G. 28/4, G. 36/4, G. 41/4, G. 45/5, G. 48/3, G. 72/2, G. 85/3, G. 86/4
uçur-: K. 1/25
uğra-: K. 21/16, G. 9/4, G. 78/1
uhra: K. 1/2
ukde: G. 33/2

ukde-figen: K. 7/16
ukde-güşâ: G. 12/4
ukûd: K. 3/18
ulaş-: G. 37/4
ulemâ: K. 16/11
um-: K. 1/8, G. 86/3, Kt. 3/2, Mh. 1/3
umde: G. 19/7
ummân: K. 10/4, G. 7/4, G. 47/3
umûr: K. 7/25, K. 10/35, K. 20/13, K. 19/10, K. 19/11
unutdur-: K. 15/26
ur-: K. 4/21, K. 8/22, K. 12/5, K. 14/2, K. 14/3, G. 3/5, G. 16/4, G. 27/3, G. 71/2, G. 69/2, G. 79/5, G. 89/5, T. 3/3
urgunluk: G. 79/4
uşşâk: K. 10/10, G. 46/4, G. 83/3, Mh. 1/4
Utarid: K. 1/5, K. 4/4, K. 11/29, K. 12/12
uy-: G. 41/2, G. 53/3, G. 70/3
uyandır-: K. 4/1
uyun: G. 35/1
uzat-: G. 73/3
uzlet. K. 20/4, G. 58/1

Ü

ü: K. 1/12, K. 1/45, K. 2/7, K. 3/4, K. 3/21, K. 4/29, K. 5/18, K. 5/24, K. 5/25, K. 7/9, K. 7/30, K. 8/13, K. 8/22, K. 8/30, K. 9/6, K. 9/8, K. 11/2, K. 11/9, K. 11/23, K. 12/16, K. 12/21,K. 12/21, K. 12/32, K. 12/33, K. 12/38, K. 12/40, K. 13/12, K. 13/21, K. 14/26, K. 14/32, K. 15/26, K. 18/15, K. 18/18, G. 20/3, G. 27/1, G. 27/4, G. 28/1, G. 28/3, G. 29/5, G. 34/2, G. 36/4, G. 49/2, G. 53/3, G. 59/1, G. 73/1, G. 87/1
üftâde: K. 15/23, G. 36/3
ülfet: G. 8/1
ümem: K. 13/10
ümîd: K. 6/5, K. 12/18, G. 16/3, G. 18/4, G. 30/2, G. 44/2, G. 45/2, G. 50/4, G. 60/2, G. 61/1, G. 64/3, G. 65/4, G. 69/1, G. 71/1, G. 74/3, G. 75/1, G. 83/1, G. 89/2, G. 90/5, T. 4/1, T. 8/5
ümmîd: K. 4/24, K. 7/25, K. 11/6, K. 11/28, K. 21/6, K. 21/13, K. 21/6
ünvân: K. 1/38, K. 3/15, K. 5/24, K. 10/27, K. 11/21, K. 19/4, G. 7/5, G. 37/5
üslûb: K. 13/32
üstâd: K. 18/
üstühân: K. 1/36, G. 48/3, G. 49/1
üzre: K. 1/1, K. 1/2, K. 1/3, K. 1/4, K. 1/5, K. 1/6, K. 1/7, K. 1/8, K. 1/9, K. 1/10, K. 1/11, K. 1/12, K. 1/13, K. 1/14, K. 1/15, K. 1/16, K. 1/17, K. 1/18, K. 1/19, K. 1/20, K. 1/21, K. 1/22, K. 1/24, K. 1/25, K. 1/26, K. 1/27, K. 1/28, K. 1/29, K. 1/30, K. 1/31, K. 1/31, K. 1/32, K. 1/33, K. 1/34, K. 1/35, K. 1/36, K. 1/37, K. 1/38, K. 1/39, K. 1/40, K. 1/41, K. 1/42, K. 1/43, K. 1/44, K. 1/45, K. 1/46, K. 1/47, K. 1/48, K. 1/49, K. 1/50, K. 8/1, K. 8/2, K. 8/3, K. 8/4, K. 8/5, K. 8/6, K. 8/7, K. 8/8, K. 8/9, K. 8/9, K.8/10, K. 8/11, K. 8/12, K. 8/13, K. 8/13, K. 8/14, K. 8/15, K. 8/16, K. 8/17, K. 8/18, K. 8/19, K. 8/19, K. 8/20, K. 8/21, K. 8/22, K. 8/23, K. 8/24, K. 8/25, K. 8/26, K. 8/27, K. 8/28, K. 8/29, K. 8/30, K. 9/1, K. 9/2, K. 9/3, K. 9/4, K. 9/5, K. 9/6, K. 9/7, K. 9/8, K. 9/9, K. 9/10, K. 9/11, K. 9/12, K. 9/13, K. 9/14, K. 9/15, K. 9/16, K. 9/17, K. 9/18, K.9/19, K. 20/9, G. 6/1, G. 17/2, G. 24/4, G. 39/1, G. 50/3, G. 52/2, G. 56/1, G. 75/1, G. 75/2, G. 75/3, G. 75/4, G. 75/5

V

vâcib: T. 8/3

vâdi: K. 13/5, G. 85/4, Msd. 1/4
vahdet: G. 41/5
vaîd: T. 4/6
vâiz: K. 14/2
vâjgûn: G. 18/5
vakf: G. 60/5, G. 83/1
vakıf: K. 3/27, K. 3/26, K. 14/32, G. 5/3, G. 15/4, G. 41/1, G. 42/1, G. 84/3, Kt. 5/2
vakıf-dâr: G. 8/4
vakt: K. 1/35, K. 1/35, K. 8/20, K. 11/30, K. 13/30, G. 1/3, G. 5/4, G. 7/4, G. 9/1, G. 44/4, G. 48/3, Msd. 1/1
vâlâ: G. 54/5
vâlâ-bârgâh: K. 8/7
vâlâ-güher: G. 38/5
vâlâ-nijâd: G. 12/7
var: K. 1/37, K. 5/20, K. 5/26, K. 14/27, K. 15/34, K.16/24, K. 16/4, G. 15/5, G. 68/1, G. 75/5, G. 90/3
var-: G. 23/3, G. 29/3, G. 32/4, G. 81/4, T. 9/5
vâris: K. 16/10
vasf: K. 8/19, K. 8/21, K. 12/16, K. 14/10, K. 17/16, K. 21/7, G. 42/5
vâsıta: K. 14/34, G. 32/3
vasl: G. 11/7, G. 32/5, G. 36/4, G. 38/5, G. 45/2, G. 50/4, G. 51/5, G. 57/2, G. 65/1, G. 69/1, G. 69/5, G. 71/4, G. 77/4, G. 78/2, G. 82/1
Vassâf: K. 5/18
vaz': K. 8/10, K. 11/27, G. 76/1
vech: G. 7/5
vefâ: K. 7/31, K. 10/10, G. 44/2, G. 72/5, G. 73/1, Mh. 1/3, Mh. 1/4
vefk: K. 12/12, T. 6/1
vegâ: T. 7/2
velî: K. 3/23, G. 72/1
velvele: K. 16/24
verd: K. 5/21, G. 56/3
vesîle: G. 67/3
vezân: K. 1/20, K. 10/1, K. 14/10, G. 67/2
vezir: K. 21/15
vir-: K. 1/34, K. 1/35, K. 3/3, K. 3/11, K. 4/21, K. 8/19, K. 9/2, K. 12/16, K. 16/1, K. 17/2, K. 19/3, K. 21/17, K. 21/23, G. 1/3, G. 2/2, G. 3/1, G. 6/1, G. 12/2, G. 16/5, G. 27/3, G. 28/1, G. 28/2, G. 28/3, G. 28/4, G. 28/5, G. 44/1, G. 44/2, G. 44/3, G. 44/4, G. 44/5, G. 48/2, G. 52/4, G. 59/4, G. 60/5, G. 64/2, G. 67/4, G. 68/5, G. 71/3, G. 72/1, G. 75/4, G. 76/5, G. 78/2, G. 82/3, G. 83/2, G. 84/1, G. 84/4, G. 90/2, T. 4/3, T. 5/3, T. 7/6, Kt. 5/2, Mr. 1/1, Mh. 1/4
virân: G. 46/3
virâne: G. 62/5
virâne-sıfat: G. 5/5
visâl: K. 12/6, K. 14/7, K. 21/6 , G. 43/3, G. 85/4
vukûf: K. 1/41
vuslat: G. 64/3, G. 88/2
vü: K. 12/26, K. 15/35, K. 15/25, K. 17/10, K. 17/15, K. 16/8, G. 48/2, G. 81/1, G. 87/1, Mr. 1/5
vücûd: K. 5/30, K. 12/36, K. 21/29, G. 6/5, G. 11/1, G. 83/4, G. 88/7

Y

yâ: G. 60/3, G. 79/5
yâd: G. 5/4, G. 40/2, G. 54/3, G. 62/4
yah-pâre: K. 13/24
yahşî: Mr. 1/5
yâhûd: G. 17/3, G. 20/3, G. 44/2
Yahyâ: K. 11/10, K. 17/6
yak-: G. 49/2, G. 67/1
yakıl-: G. 10/2
yakîn: G. 4/2
yaman: K. 14/27, Mr. 1/5

yan: G. 61/1, G. 79/1
yan-: G. 5/3, G. 10/2
yandır-: G. 20/3, G. 47/4
yani: K. 16/11, Kt. 4/2
yâr: K. 15/18, K. 18/10, G. 5/3, G. 6/3, G. 8/1, G. 9/4, G. 10/1, G. 10/4, G. 17/2, G. 17/4, G. 18/5, G. 19/3, G. 22/3, G. 28/5, G. 29/3, G. 31/1, G. 31/4, G. 41/1, G. 43/3, G. 45/1, G. 51/5, G. 52/1, G. 53/2, G. 58/4, G. 58/5, G. 64/1, G. 68/4, G. 69/1, G. 69/4, G. 69/5, G. 77/1, G. 77/2, G. 78/2, G. 81/1, G. 82/2, Mr. 1/5
yara: G. 26/3, G. 35/4
yârân: G. 32/5
yay: G. 27/3
yaz-: K. 4/4, K. 8/1, K. 8/21, G. 6/1, G. 37/5, G. 78/4, G. 79/3
yazı: G. 14/4
yazıl-: G. 20/2, G. 50/1
ye'cüc: K. 10/19
yed: G. 10/4
ye's: K. 1/47, K. 11/1, G. 3/5, G. 37/4, G. 56/2, G. 63/2, G. 64/2
yegâne: K. 5/7, G. 15/2
yeksân: K. 10/32, K. 12/15, G. 17/5, G. 74/7
yektâ: K. 8/3
yemîn-ârâ: G. 58/2
yemm: K. 13/20, G. 55/3
Yenişehir: T. 5/4
yir: K. 15/5, K. 17/3, G. 45/4, G. 82/5
ye's: T. 4/7
yeter: K. 21/28
yitiş-: Msd. 1/1, Msd. 1/2, Msd. 1/3, Msd. 1/4, Msd. 1/5
yezdân: K. 21/1
yıl: K. 8/14, K. 21/20, T. 7/5
yine: K. 4/17, K. 9/17, K. 21/2, G. 25/5, G. 40/1, G. 45/4, G. 48/1, G. 49/4, G. 74/1, G. 74/2, G. 74/3, G. 74/4, G. 74/5, G. 84/3, G. 85/1, G. 85/2, G. 85/3, G. 85/4, G. 85/5, Mr. 1/2
yitir-: G. 14/3
yohsa: G. 87/4
yok: K. 1/14, K. 4/15, K. 5/28, K. 10/8, K. 11/25, K. 11/31, K. 13/31, K. 15/34, K. 21/18, K. 21/26, K. 21/28, G. 29/1, G. 39/3, G. 45/4, G. 55/1, G. 55/2, G. 55/3, G. 55/4, G. 55/5, G. 84/3, G. 86/1
yol: G. 6/3, G. 51/5, G. 62/4, G. 78/1
Yusuf: K. 4/28, K. 21/9
yümn: K. 12/24, K. 16/18, G. 44/3, T. 7/6
yürü-: T. 4/6, Mh. 1/3
yüz: K. 10/7, K. 10/28, K. 11/27, K. 14/2, K. 14/29, G. 3/3, G. 66/1, G. 70/4, G. 72/4, G. 80/2, G. 80/5, T. 3/3, Mh. 1/5
yüz bin: K. 21/30

Z

za'f: G. 40/3, G. 75/3, T. 5/1
zafer: K. 14/9
zafer-pîşe: K. 14/12
zafer-râyât: K. 5/3
zaîf: G. 80/2
zâğ: K. 11/24, G. 27/4
zâil: G. 43/2
zâhid: K. 9/11, K. 12/2, G. 36/4, Kt. 2/2
zâhidâ: G. 34/3
zâhir: K. 8/4, K. 8/11, K. 20/10
zahm: K. 1/26, K. 1/29, K. 1/30, G. 24/3, G. 29/3, G. 51/3, G. 77/4, G. 79/5, G. 84/5, G. 88/1, G. 89/5, Mh. 1/1, Msd. 1/1
zahmet: G. 40/1
Zâl: K. 4/27, G. 26/4
zemân: K. 1/6, K. 1/17, K. 4/7, K. 5/30, K. 8/1, K. 8/19, K. 11/1, K. 14/2, K. 20/20, G. 29/2, G. 37/5, G. 45/5, G. 64/1, G. 76/2, G. 76/4, Mr. 1/2, Mr. 1/3

zamâne: K. 15/2, K. 15/6, G. 70/4, G. 88/3
zamir: K. 1/13, K. 3/1, K. 3/27, K. 4/15, K. 5/12, G. 64/5, G. 66/4
zâr: K. 11/24, K. 12/33, K. 15/5, G. 10/5, G. 22/2, G. 31/4, G. 48/3, G. 55/3, G. 84/3, G. 87/1, G. 90/5, Mr. 1/5
zarûret: K. 21/20
zarûrî: G. 6/1
zât: K. 1/14, K. 1/36, K. 3/14, K. 5/25, K. 7/20, K. 8/14, K. 8/29, K. 9/19, K. 11/17, K. 11/18, K. 12/34, K. 17/8, G. 39/3, G. 59/1
zâten: K. 13/17
zâviye: K. 7/2
zebân: K. 1/28G. 12/6, G. 48/1
zebûn: G. 2/5, G. 18/2
zehr: K. 11/6, G. 6/4, G. 34/2
zehr-âlûd: G. 82/3
zehr-âlûde: G. 56/3
zencûr: K. 11/24
zenehdân: G. 49/4
zemîn: K. 1/20, K. 10/30, K. 12/15, K. 14/18, G. 12/2
zemzem: G. 53/3
zemzeme: K. 7/12, K. 13/8, K. 13/32, K. 17/3
zer: K. 12/12
zerd: G. 23/4, G. 29/3, G. 59/3, G. 79/4
zer-endûd: K. 12/5
zerre: K. 3/3, K. 7/8, K. 11/7, K. 13/18, K. 18/7, G. 2/2, G. 49/1, G. 59/1, G. 59/2, G. 87/4
zerrîn: K. 1/5
zevk: K. 1/27, K. 1/30, K. 1/34, K. 3/17, K. 11/4, K. 13/8, K. 21/6, G. 23/1, G. 26/2, G. 30/1, G. 37/2, G. 46/4, G. 50/2, G. 57/2, G. 58/5, G. 69/5, G. 71/4, G. 72/3, G. 78/4, G. 80/5, G. 85/4, G. 88/2
zıll: T. 7/1
zîb: K. 3/14, K. 4/9, K. 5/6, G. 12/2, G. 28/3, G. 50/5, G. 76/2, T. 4/9
zîbâ: K. 1/24, K. 5/11, K. 12/17
zih: K. 13/26
zükā: K. 10/14
zikr: K. 8/24, G. 18/1, G. 23/1, G. 26/2, G. 30/1, G. 32/1, G. 34/2
zînet: K. 12/4
zîr: K. 1/3, K. 1/14, K. 4/2, K. 10/30, K. 11/15, K. 11/32, G. 53/3
zîra: K. 12/8
zîr-pây: K. 4/14
zîr-rân: K. 12/40
zî-şan: K. 21/1, T. 8/3
zîver: K. 5/1, K. 5/24, G. 16/1, G. 52/5
ziya: K. 1/35, G. 44/1, Kt. 2/2
ziyâ-güster: G. 88/3
ziyân: K. 3/19, 20/18
zû:G. 57/2
zûd: G. 11/3
Zuhâl: K. 12/30
zuhûr: K. 13/4, G. 12/2, G. 17/1, G. 75/5
zuhûrat: K. 8/5
zulmet: K. 2/5, K. 5/33
Zühre: K. 1/9
zül-celâl: K. 21/11
Züleyhâ: K. 21/6
zülf: K. 9/5, K. 16/8, G. 1/2, G. 3/2, G. 5/1, G. 11/3, G. 16/1, G. 24/5, G. 27/1, G. 29/2, G. 32/4, G. 34/2, G. 36/4, G. 38/1, G. 39/1, G. 40/3, G. 41/3, G. 49/1, G. 52/1, G. 52/2, G. 52/3, G. 52/4, G. 52/5, G. 54/3, G. 56/2, G. 63/4, G. 68/2, G. 69/3, G. 72/2, G. 83/2, G. 88/6, G. 89/1
züll: G. 76/5
zümre: K. 9/13, G. 69/5, T. 9/1
zürefâ: G. 86/1
zû-şân: K. 18

ÖZET

ELİF DİRİCAN. “SEHMİ DİVANI, İNCELEME, METİN, DİZİN”, YÜKSEK LİSANS TEZİ, ANKARA, 2007

Bu tez, 17. yüzyıl şairlerinden Sehmî’yi ve divanını konu edinmektedir. Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, tezkirelerden ve diğer tarihî kaynaklardan elde edilen bilgilerle şairin hayatı , şahsiyeti ve edebî kişiliği ortaya konulmuştur.

İkinci bölümde, Sehmî Divanı’nın şekil ve muhteva özellikleri incelenmiştir. Nazım şekilleri, kafiye ve redif özellikleri ile dil ve anlatım açısından dikkati çeken hususiyetler işlenmiştir. Şairin şiirlerinde işlediği konu başlıkları, muhteva özellikleri olarak verilmiştir.

Üçüncü bölümde, divanın Süleymaniye Kütüphanesi’nde bulunan tek nüshasının metni ortaya konmuştur. Eserin imla özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca metin tespitinde göz önünde bulundurulan hususlara da yer verilmiştir. Daha sonra divan metni verilmiştir. Çalışmamız divandaki bütün kelimelerin yer aldığı dizin ile son bulmaktadır.

Sehmî’nin şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler fazlaca kullanılmıştır. Bu kelimeler zincirleme tamlamalar halinde birleştirilmiştir. Zaman zaman arkaik kelimelere , deyimlere ve ikilemelere baş vurulmuştur. Şiirlerinde kendi hayatına ait bilgilerin yanında yaşadığı dönemin tarihine ait bilgilere de rastlanmaktadır. Sehmî Divanı’nda kasideler ve gazeller ön pladadır.

ANAHTAR KELİMELER

1. Sehmi Divanı
2. 17. yüzyıl
3. Süleymaniye Kütüphanesi
4. Metin
5. Dizin

ABSTRACT

ELİF DİRİCAN, “SEHMİ ‘S DIVAN, INVESTIGATION, TEXT, İNDEX”, MASTER THESİS, ANKARA, 2007

The thesis is about Sehmi, one of the poets of seventeenth century and Sehmi’s divan. This study is composed of three parts. In the first part, the life of poet, his character and his literary personality have been explained with respect to the knowledge obtained from historical sources and tezkeres.

In the second part, the characteristics of Sehmi’s divan’s shape and content have been examined. The verse styles, the rhyme and the redif characteristics with the language and the narration used, have been analyzed. The topics that are used by the poet in his poems have been given as content’s attributes.

In the third part,the arrangement of the unique copy of the divan, which is present at Süleymaniye Library, had been made. Its orthographic characteristics have been examined. Also, the criteria that have been taken into consideration during the fixing of the text have been analyzed. Then the divan’s text has been explained. This study has been enden with an index in which all the words are present.

Sehmi had been frequently used Arabic and Persian words his poems. Sometimes, he had also used archaic words, idioms and reduplications. He had been frequently used continuous noun phrases. It is encountered in his poems, the information about his life as well as the information related to his periods history. The divan mostly consisted of eulogies and lyric poems.

KEY WORDS

1. Sehmi’s Divan
2. Seventeenth Century
3. Süleymaniye Library
4. Text
5. İndex